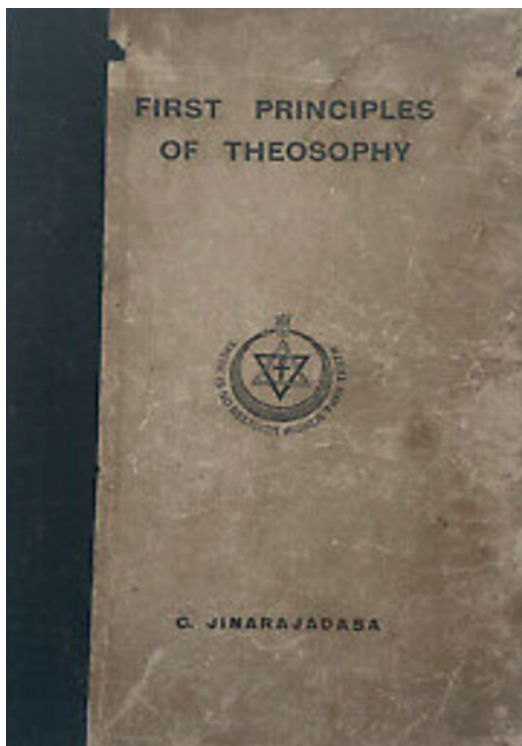

CURUPPUMULLAGE JINARAJADASA -
SKRIVNOST ŽIVLJENJA IN OBLIK

SKRIVNOST ŽIVLJENJA IN OBLIK

CURUPPUMULLAGE JINARAJADASA

teozofija v sloveniji

Curuppumullage Jinarajadasa
SKRIVNOST ŽIVLJENJA IN OBLIK

Naslov izvirnika: First principles of theosophy

Izvirnik izdal: The Theosophical Publishing House, 1921

Prva elektronska izdaja

Prevod: Vladimir Komidar, Vinko Štembov in Juš Kavčič

Priprava slikovnega gradiva: Marjan Cilar

Uredil, prelom in izdal: Anton Rozman

Slika na naslovnici: Platnica knjige First principles of theosophy

Leto izdaje: Ljubljana, 2022

Publikacija je brezplačna

Avtorske pravice © Teozofija v Sloveniji 2022

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v
Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID: 125714691

ISBN: 978-961-6561-75-4 (PDF)

SKRIVNOST
ŽIVLJENJA IN OBLIK
CURUPPUMULLAGE JINARAJADASA

teozofija v sloveniji

Vsebina	Stran
<i>Uvodna beseda urednika</i>	5
<i>Predgovor</i>	6
<i>Predgovor k peti izdaji</i>	7
<i>Uvod</i>	8
<i>I. poglavje - Razvoj življenja in oblik</i>	11
<i>II. Poglavje - Vzpon in propad civilizacije</i>	30
<i>III. Poglavje - Zakoni ponovnega utelešenja</i>	46
<i>IV. Poglavje - Zakon karme</i>	65
<i>V. Poglavje - Nevidni svetovi</i>	81
<i>VI. Poglavje - Človek za življenja in smrti</i>	98
<i>VII. Poglavje - Razvoj živali</i>	111
<i>VIII. Poglavje - Delo trojnega Logosa</i>	124
<i>IX. Poglavje - Kraljestva narave</i>	138
<i>X. Poglavje - Razvoj snovi in sile</i>	151
<i>XI. Poglavje - Razvoj življenja</i>	178
<i>XII. Poglavje - Kako nam narava oznanja lepoto</i>	187
<i>XIII. Poglavje - Razvoj zavesti</i>	197
<i>XIV. Poglavje - Notranja vlada sveta</i>	209
<i>XV. Poglavje - Pot učenitva</i>	216
<i>XVI. Poglavje - Božji načrt razvoja</i>	229
<i>Sklepne misli</i>	240

Uvodna beseda urednika

Prevod dela C. Jinarajadase *First principles of theosophy*, ki je bilo izdano leta 1921, so v letih po drugih svetovni vojni opravili člani teozofskega kroga Služenje v Ljubljani, Vladimir Komidar, Vinko Štembov in Juš Kavčič. Zaradi prepovedi nadaljnega delovanja Teozofskega društva v Jugoslaviji s strani socialističnih oblasti (leta 1947) prevod tedaj ni bil natisnjen v knjižni obliki. Izgubo tega dragocenega gradiva je preprečil bivši predsednik Teozofskega društva v Jugoslaviji in Teozofskega društva v Sloveniji, gospod Anton Jesse. Po preteku dveh mandatov na mestu predsednika TD v Sloveniji se je Anton Jesse lotil ročne izdelave knjižne oblike nekaterih, dotlej neobjavljenih prevodov nekaterih teozofskih del, med katerimi je bilo tudi to, malodane pozabljeno delo. Za ta namen je slikovno gradivo pripravil gospod Marjan Cilar, besedilo, ki so ga avtorji prevoda preimenovali v *Skrivnost življenja in oblik* pa sem za tisto zasebno izdajo, tako kot za pričujočo elektronsko uredil

Anton Rozman

Predgovor

Leta 1909 sem imel vrsto predavanj v Chicagu. Ta knjiga je izid teh predavanj. Tedaj je bil napravljen poskus, kako razložiti teozofske nauke večjemu številu poslušalcev s pomočjo risb. Diapozitivi risb so bili projicirani na platno. Tako se je izkazalo, da je bilo za občinstvo posebno koristno, če je moglo med predavanjem gledati risbe.

Imel sem namen, takoj po zaključku priobčiti ta predavanja v knjigi. Po risbah so bili napravljeni klišeji in prva tri poglavja so izšla l. 1910 v *Theosophic Messenger*-ju, ki je bilo glasilo ameriške sekcije Teozofske družbe. Enajst let je trajalo, preden je bilo dokončanih še ostalih dvanajst poglavij. To najboljše kaže, koliko časa zahtevajo od teozofskega delavca predavanja, potovanja, literarna dela in dopisovanja. Toda ne obžalujem, da se je izdanje tega dela tako zakasnilo, saj so vmesna leta poglobila moje umevanje Teozofije in mi omogočila predmet podati bolje.

C. J., junij 1921

Predgovor k peti izdaji

Pregledal sem še enkrat vsako poglavje, da bi mogel podati svoje misli kar najbolj jasno in določno. Izvzemši XII. poglavje ni bilo spremenjeno nič, razen majhnih izboljšav in dodatkov. Menim, da bo XII. poglavje: "Kako nam narava oznanja lepoto," dopolnilo pregled glede evolucijskega procesa, kakor je orisan v knjigi.

Današnja veda je pripravljena sprejeti, predvsem v Angliji, zahteve čistega matematika, čigar misel ustvarja vesolje. Toda tudi ta korak naprej, nas še ne približa resnici. Dokler ne bo znanosti priključeno pojmovanje, da razodeva narava tako lepoto kakor zakon, ne bo mogoče popolnoma dognati resnice glede delovanja narave. Upam, da bo novo poglavje pomagalo pri študiju vsakomur, da bo zaslutil nekaj o skrivnosti lepote v kozmičnem dogajanju.

C. J., Coimbra, Portugalska, 24. februar 1938

Uvod

Teozofija je modrost, ki raste iz študija razvoja življenja in oblik. Hvalo za to modrost dolgujemo posebno šolanim raziskovalcem, ki so cele veke študirali prirodne skrivnosti. Ti raziskovalci, ki se imenujejo Mojstri Modrosti, so tiste človeške duše, ki so v teku razvojnega postopka dosegle naslednjo, višjo, nad človekom se nahajajočo stopnjo razvoja, "Adepta." Človek se razvije v Adepta, ko si pridobi znanje z raziskovanji in poizkusi. Znanje, pridobljeno po nepretrgani vrsti Adeptov je TEOZOFIJA, Prastara Modrost.

Ko postane človek Adept, ni več zgolj sestavni del razvoja, marveč postane njegov Mojster in Vodja pod nadzorstvom Velike Zavesti, ki se v Teozofiji imenuje Logos. Kot Njegov sodelavec lahko zre na naravo z Njegovega vidika in jo more pregledati nekako s tega stališča in ne le kot stvar. Tak pregled je Teozofija danes.

Ti Mojstri Modrosti, zastopniki Logosa, vodijo vse okrete razvoja: vsak nadzoruje posebno področje življenja in oblik. Ti Mojstri tvorijo Veliko Hierarhijo ali Veliko Belo Bratstvo. Vodijo nastajanje in razpadanje oblik, tako na celini kot na vodi, določajo vzpon in propad narodov ter nudijo vsakomur prav toliko od Prastare Modrosti, kolikor jo potrebuje za svoj blagor in kolikor je more sprejeti. Včasih nudijo znanje po raziskovalcih, ki iščejo

spoznanje, tako da jih nevidno vzpodbujajo k odkritjem, včasih pa je spoznanje dano neposredno kot razodetje. Oba načina moremo opazovati zdaj v XX. stoletju. Posredno dajejo Mojstri Modrosti, ki jim je poverjen razvoj vsega, kar živi, modrost - vedenje o dejstvih - po nevidnem vodstvu in inspiraciji znanstvenih raziskovalcev; neposredno pa so jo dali v vedi, ki je znana pod imenom Teozofija. Teozofija je torej v tem smislu razodetje, toda razodetje znanja, ki ga nudijo vedci, oni, ki vedo, nevednežem. V začetku mora biti ta veda za tiste, ki se jim nudi, le domneva ali dopustitev, kajti lastno znanje nastane lahko le s poiskusi in izkušnjami.

V današnji Teozofiji še ne poznamo vseh dejstev. Sporočena so nam bila le nekatera velika dejstva in velike postave ali zakoni, ki so dovolj, da nas vzpodbujajo k študiju in odkritjem; toda našete vrzeli bomo morali še popolniti. To bodo storili posamezni iskalci iz naše sredine. Toda naše znanje je podobno le kapljici v oceanu onega znanja, ki je še neodkrito in nerazodeto, pa je kljub temu tisto malo, kar imamo, čudovito privlačno in zbuja povsod nove inspiracije ter odkriva lepote.

Moderna teozofska literatura se bavi zlasti z razvojem življenja. Toda tudi znanje glede razvoja oblik, ki ga zbira vsaka veja moderne znanosti, je prav tako del Prastare Modrosti. V obeh moramo popolniti še dovolj vrzeli. Če pa ju pravilno ogledujemo, sprevidimo, kako se dopopolnjujeta.

Kakor vsako znanstveno delo, mora vsebovati tudi ta razlaga Teozofije dve prvini. Neki avtor bo, ali obravnaval tisto, kar je bilo vsestransko sprejeto kot dejstvo, kar zastopa večina znanstvenih raziskovalcev. Hkrati pa mora objaviti tudi izsledke posameznikov ali svoje lastno delo, ki bi še potrebovalo potrdila in vnovičnega pregleda.

Pri poteku njegovih sporočil se utegne zgoditi, da teh dveh elementov ne loči dovolj ostro, bodi nevede ali zaradi pomanjkanja resnične znanstvene izobrazbe. Tudi v tem delu - ki naj velja po zamisli za "teozofsko," in ki je dokaj natančen prikaz znanja, ki so ga razodeli Mojstri Modrosti - so odlomki, ki ne morejo zahtevati zase te časti. Ker pa mora slednjič vsakdo sam

dognati zase resnico, je vse, kar morejo storiti drugi, le kaŕipot. Znanstveno dognane resnice in tudi tisto, kar so le osebna ali zmotna mnenja, je treba preiskusiti z istim merilom.

Čprav je Teozofija v bistvu razodetje, vendar ni za nikogar avtoriteta, razen, če se z njo strinja. Toda človek skuša živeti po najbolj vzvišeni življenjski hipotezi, ki ustreza njegovemu umu in srcu. In tako je bilo napisano tudi to delo z namenom, da je moč najti tako hipotezo v Teozofiji.

I. poglavje

RAZVOJ ŽIVLJENJA IN OBLIK

Najboljša priprava za razumevanje Teozofije je obsežna znanstvena izobrazba. Znanost se bavi z dejstvi, jih ureja in izvaja iz njih zakone. Teozofija uporablja ista dejstva in zaključki so bistveno isti, čeprav jih drugače sestavlja. Razlike ne izvirajo od tod, da dvomi Teozofija glede dejstev znanstvenikov, marveč enostavno zato, ker upošteva še nadaljnja dejstva, ki jih znanost, ali ne upošteva, ali pa še ne pozna. V kolikor so dejstva enaka, je znanost le ena; kar je strogo znanstveno, je teozofsko, in kar je res teozofsko, se ujema z vsemi dejstvi in je zato v največji meri znanstveno.

Največja pridobitev sodobne znanosti je v tem, da prikazuje mislečemu človeku pojave bivanja, odvisno od mogočnega dogajanja, ki ga imenujemo razvoj. Preiskali bomo v grobih obrisih, kaj pojmuje pod razvojem znanost, da bomo mogli razumeti kaj meni o tem Teozofija.

Opazujmo najprej veliko meglico v Orionu, to neurejeno, silovito razbehljeno maso gmote, ki ima več milijonov kilometrov v premeru in je polna sile, in ki ne opravlja, v kolikor moremo spoznati, nobenega koristnega dela.

So pa še druge meglice, ki kažejo neko določeno smer glede razvoja. Spiralna meglica v Lovskih psih se ne suče le okoli svojega središča, marveč se deli tudi v določene oddelke ali obročaste rokave. Gmota vsakega takega rokava se bo počasi zgostila okoli enega ali več jeder in bo hkrati obdržala svoje sukanje okoli središča. Vsako jedro bo postalo planet.

Domnevno bo potekala naslednja stopnja razvoja enako. Gmota vsakega planeta se spreminja. Zaradi notranjega stanja ali zaradi vpliva nekega drugega planeta, se bodo stvorila središča iz megle. Tako spoznavamo, če opazujemo naše zvezde, sonce, do kam je šel razvoj. Danes obstaja urejeno osončje s soncem v sredini in spremljajočimi ga planeti, ki krožijo okoli njega. Kaj je naslednja stopnja? Po tem dogodku se pojavijo v sončnem sestavu lažji kemični elementi: vodik, ogljik, kisik, dušik, fosfor, kalcij, železo in drugi. Te prvine se prično spajati in pojavi se prvo življenje. Del gmote je zdaj protoplazma, prva oblika življenja. In po tem?

Slika 1

Orionova velika meglica

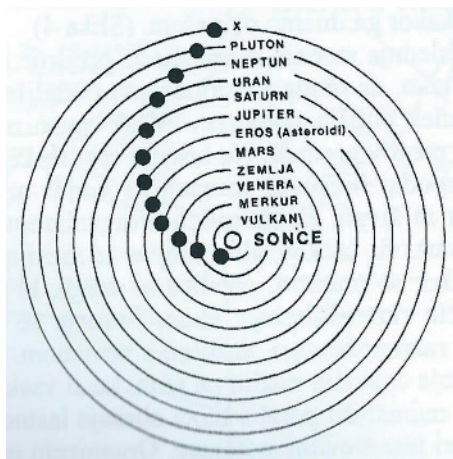

Slika 2

Spiralna meglica Velikega medveda

(Fotografije omenjenih meglic, planetov in sonca si bralec lahko ogleda v knjigi Pavla Kurnaverja: *Potovanje po nebu*, in v knjigi: *Nastanek svetov*, ki jo je napisal Pavel Laberenne in je prevedena na slovenski jezik).

Tudi to pratvorivo - protoplazma - se razvrsti v skupine in zveze, javlja se v rastlinskih in živalskih tvorbah. Oglejmo si najprej, kaj se dogaja, ko na-

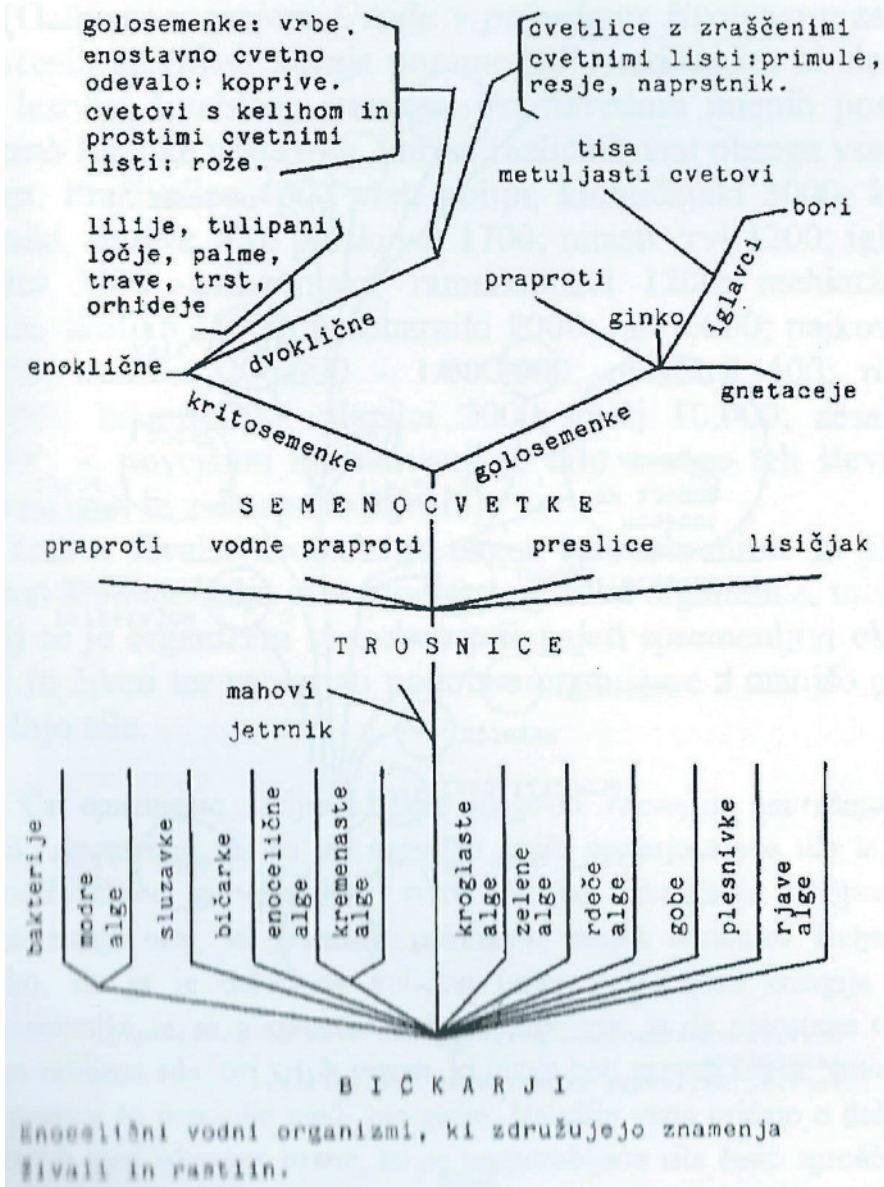

Slika 3

stane rastlinska tvorba. Od početka bo mogoče opazati v tej živi gmoti dvojno delovanje. Prvo nam kaže, da si organizem prizadeva, ohraniti življenje s hrano, kolikor mogoče dolgo; drugo pa, da si prizadeva ustvarjati sebi podobne organizme. Zaradi vpliva teh dveh nagonov se razvija, in vidimo, kako nastaja iz enostavnega organizma sestavljena tvorba. Ta potek se stopnjema ponavlja, dokler ne nastane na vsakem planetu rastlinstvo, kakor ga imamo na našem.

Vsaka naslednja stopnja se razvija iz prejšnje in vsaka je opremljena tako, da omogoča organizmu podaljšanje življenja in nastanek boljših potomcev. Vsak organizem je bolj "razvit" kot njegov prednik. Na lestvici rastlinskega razvoja so najbolj spodaj bičkovci, enocelični vodni organizmi z znaki rastlin in živali. Iz enoceličnih organizmov, bakterij, raznih alg, sluzavk, bičkov, gliv, lišajev, se razvijajo rastline trosovke, kakor so praproti, preslice in drugo, ki morajo na neki nov način rastositi svoje klice. Pozneje se razvije še boljši način razmnoževanja, namreč s semenom. Poznejša, še višja stopnja cvetočih rastlin je ta, ko si vsak rastlinski organizem z najmanjšo porabo moči ohranja lastno življenje in ustvarja pri tem številne potomce. Organizem postaja postopoma vse bolj sestavljen; toda ravno ta sestavljenost mu dovoljuje zadovoljivejše življenje; to se pravi, olajša mu životarjenje in

RASTLINSTVO

Slika 4

mu omogoča ustvarjati potomstvo z najmanjšo potrošnjo sile, potomstvo, ki ima hkrati nove in boljše možnosti razvoja kakor njegovi predniki.

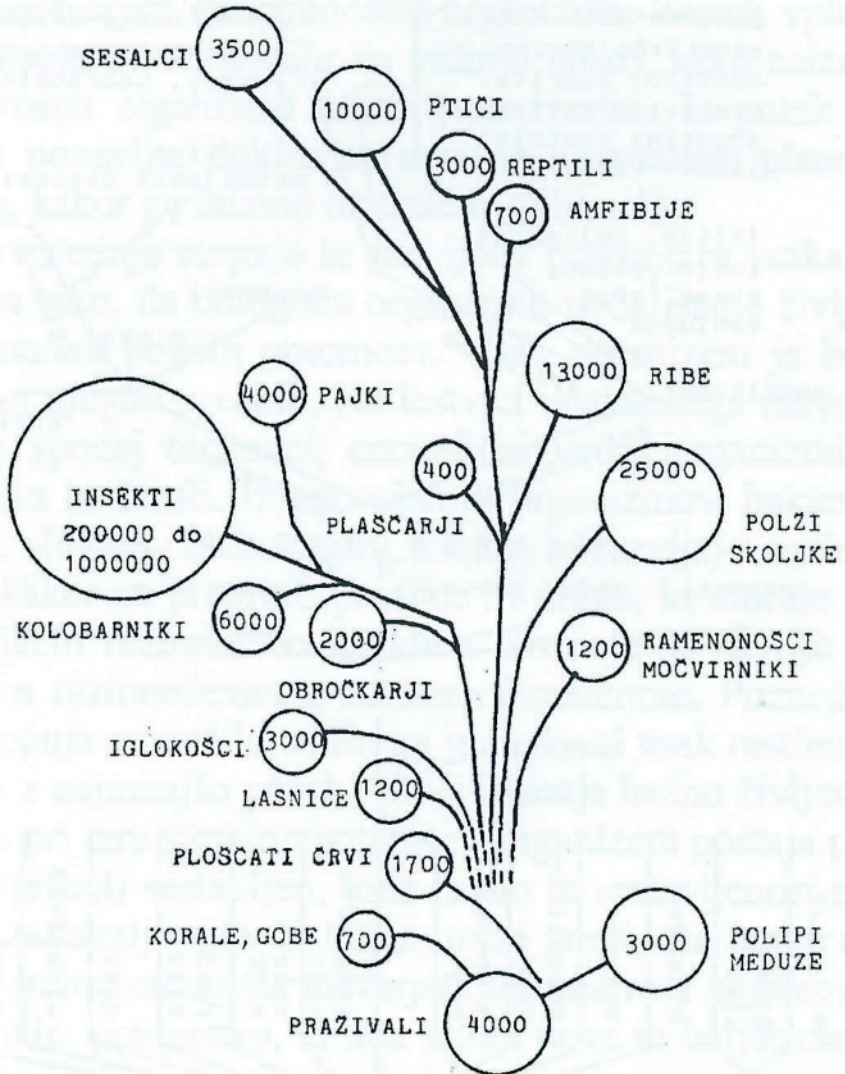
Podoben razvoj se izvrši tudi pri živalstvu, ko izhaja iz pratorganizma. Od prazivalic zasledujemo postopoma različne skupine živali brez vretenec. Vidi-mo, kako narašča raznolikost od vrste do vrste, od enostavnih, enoceličnih organizmov do mnogoceličnih, s tkivom, živčevjem in krvnim obtokom. V zgradbi organizmov sledi nov korak, osrednje živčno deblo obdajo vretenca. Tako nastanejo vretenčarji. Iz neke njihove vrste, iz plazilcev, izhajajo sesalci in med najvišjimi izmed teh se pojavijo primati. Najbolj razvit predstavnik te živalske vrste je človek.

(Gallovar navaja v svojem *Uvodu v prirodopis živalstva* v zaokroženih številkah posamezne zvrsti, kakor si slede na lestvici živalskega razvoja. Pri naslednjih imenih navedene številke pomenijo, koliko različnih vrst obsega vsaka zvrst. Praživalice 4000 vrst; polipi, klobučnjaki 3000; koralniki, spužve 700; ploskovci 1700; nitasti črvi 1200; iglokožci 3000; mahovnjaki, ramenonožci 1200; mehkužci, polži, školjke 25000; kolobarniki 2000; raki 6000; pajkovci 4000; žuželke 200.000 - 1.000.000; plaščarji 400; ribe 13000; krkoni 700; plazilci 3000; ptiči 10.000; sesalci 3.500. Z novejšimi raziskovanji je bilo mnogo teh števil preseženih in zelo spremenjenih).

Tudi v živalstvu opazamo nagon samoohranitve in ploditve. Kolikor bolje je zgradba organizma sestavljena, toliko bolj je organizem sposoben prilagajati se spremenljivi okolici in živeti ter ustvarjati podobne organizme z manjšo potrošnjo sile.

“Če opazujemo življenje glede njegovih razvojnih napredujočih oblik, ugotovimo, da so pri najnižjih bitjih usmerjene vse sile le na samoohranitev in ohranitev vrste. Vsako izboljšanje življenjske organizacije bitij, ki je nekak prihranek, olajša ohranitev življenja toliko, da je iz določene količine hrane pridobljena energija za posameznika in za potomstvo več kot zadostna, in da preostane celo neuporabljena sila; pri višjih vrstah, ki imajo bolj razvita telesa, vidimo, da postaja to preobilje moči vse večje. Najvišje vrste pričajo o dolgih odmorih med iskanjem hrane, ko se neuporabljena sila često sprošča v tistem veselem udejstvovanju, ki ga imenujemo igra. Priznati moramo, da velja ta resnica na splošno tudi za življenje najvišjih oblik, tako za

ŽIVALSTVO

Števila vsakemu rodu pripadajočih vrst so ocenjena in zaokrožena.

Po T.W. Galloway: Uvod v nauk o živalstvu.

Slika 5

človeško, kakor tudi za druge. V nekem oziru ima napredek človeštva ta smisel, da osvobaja postopoma vedno več življenja tope muke, da bi imelo več priložnosti za oddih, plemeniti užitek, lepoznavsko izobrazbo, za potovanja in igre.” (Herbert Spencer, *Življenje*, I., 477)

Polagoma izvršeno preoblikovanje iz nekdanje neurejene meglene gmote v sedanjega človeka, ki misli, se igra in ljubi, se imenuje razvoj. Iz kaosa je nastal kozmos, z urejenimi pogoji, ki jih pojmuje človeški um kot zakone. Iz nezanesljivega *a-dharma* (brez dolžnosti), je postal zanesljivi *dharma* (izpolnjevanje dolžnosti). Opazovana načela, kakor morda, da nastane iz enote množstvo, iz nereda pa red, predstavlja slika 6.

PRINCIPI EVOLUCIJE (Spencer)			
OD	<p>homogenega nedefiniranega preprostega</p> <p>nižjih organizmov in nižjih tipov skupnosti, sestavljenih iz mnogih podobnih delov, ki opravljajo podobne funkcije</p> <p>zboru enakih delov, ki so preprosto v nasprotju eden do drugega</p> <p>kaosa adharme NEREDA</p>	K	<p>heterogenemu definiranemu zapletenemu</p> <p>višjim organizmom in višjim tipom skupnosti, sestavljenih iz mnogih različnih delov, ki opravljajo različne funkcije</p> <p>celoti različnih delov, ki so v odnosu medsebojne odvisnosti</p> <p>kozmosU DHARMI REDU</p>

Slika 6

Res je, da ni človeške duše, ki bi videla začetek nastanka, ali, ki bi ga nepretrgoma zasledovala do danes. Nihče tudi ne more kot neposredni opazovalec opisati vseh stopenj razvoja in reči, da je razvoj dejstvo. Nastajanje si moremo kvečjemu sestaviti iz opazovanja različnih zvezdnih meglic, ko

študiramo zgradbo iz umrlih in živečih organizmov, in ko skrpamo neko perot od tu in neki rep od tam, sestavljajoč celoto iz različnih odlomkov. Nihče ne more trditi, da je v vsej svoji mnogostranosti vesolje nastalo že tisočletja pred zgodovinskim izročilom, in nihče ne more trditi, da ga jutri ne bo več. Toda človekov raziskovalni nagon se ne zadovolji s pičlimi trenutki, ki se jih zmore zavedati, saj si hoče predstavljati tudi tiste dogodke v prirodi, ki so pogojeni s preteklostjo in prihodnostjo. Tako preteklost kot prihodnost, sloneči večinoma na dokazih podobnosti, nam nudita tisto nastajanje, ki ga imenujemo razvoj. V nekem smislu je razvoj hipoteza, vendar najbolj zadovoljiva domneva ali dopustitev, ki je bila doslej nudena v zgodovini človeštva. Če jo sprejmemo, nam povsod in vselej priča o razvoju.

Kakor je mikavno opazovanje kozmosa v luči razvoja, kakor ga uči sodobna znanost, je vendar njegova šibka stran dejstvo, da je vloga, ki jo igra posameznik v tej brezplačni drami, tako nepomembna. Kadar narava deluje razvija in zapravljivo troši svoje sile ter gradi obliko za obliko, vzbuja vtis velikega razsipneža, ker ustvarja mnogo več oblik, kakor zanje hrane. Čas ji ne pomeni nič, a posameznik le malo, pa še to le dokler živi. Narava se posamezniku v času njegovega kratkega življenja smehlja in ga ljubkuje, kakor da bi bilo vse zamišljeno le v njegov blagor; ko pa je storil to, k čemur ga je vodila in zagotovil potomstvo, ali ko je spremenil s svojim življenjem nekoliko okolico za druge, nastopi smrt in ga uniči. Tisti "jaz sem jaz," ki vsakogar sili živeti, se boriti in iskati srečo, premine. Ne gre za nas, marveč za vrsto. "Kakor je dozdevno (narava) skrbna za vrsto, tako brezskrbna je glede posameznika." Kje so danes Ninive in Babilon, kje je sijaj Grčije in kje je veličina Rima?

Vse je kakor šah: polja so dnevi in noči
namesto figur premika usoda ljudi,
jih po volji prestavlja, matira, premaga.
In kamen za kamnom spet v škatljo polaga.

S tega vidika je ta razvoj mehaničen potek, vzvišen v svoji vsemogočnosti in neusmiljenosti. Ker je razvoj naposled potek, niso važna osebna opazo-

vanja, ni važno, če nam ugaja ali ne. Ker pa smo misleči in želeči možje in žene, vnašamo v svoje pojmovanje življenja nekaj osebnega in, če ogledujemo razvoj ni razgled za nas posameznike ravno ohrabrujoč. Podobni smo vodnim mehurčkom. Ne nastajamo po lastni volji in nehamo biti in bivati v teku nekega postopka, ki ga ne obvladamo. Smo “iz snovi, iz katere so stkane sanje in naše borno življenje objema spanje.”

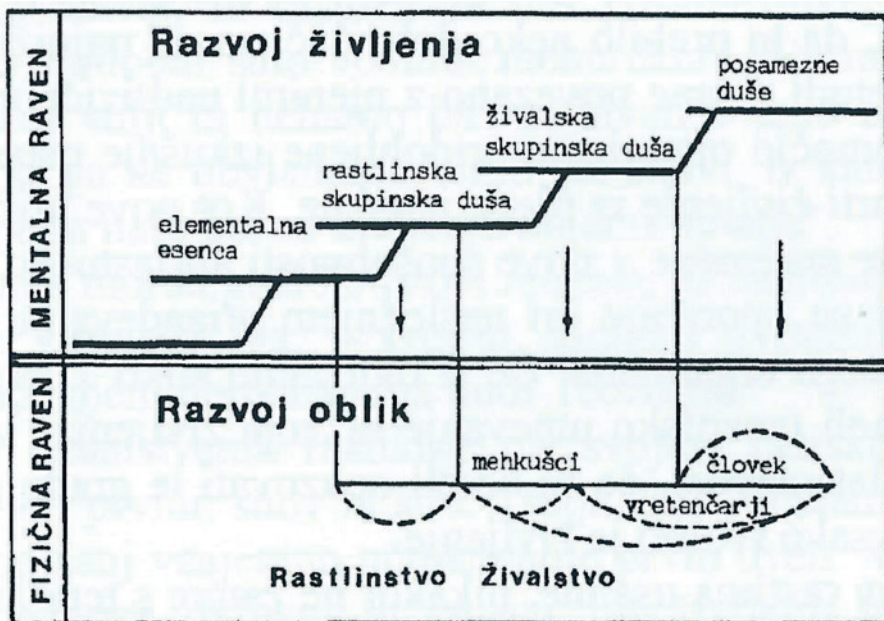
Ali obstaja morda glede obstaja mnenje, ki nam nudi bolj spodbuden razgled? Da, nudi s svojim naukom o razvoju življenja z razvojem oblik nam ga Teozofija.

Sodobni znanstvenik razlikuje pri svojem raziskovanju dve neločljivi prvi: snov in silo. Tretja, ki jo poznamo kot življenje, je zanj vzajemno učinkovanje prvih dveh. V stvari vidi vse možnosti življenja in zavesti, niti življenja niti zavesti si ne moremo predstavljati neodvisno od nje. To umevanje je v glavnem pravilno, vendar je s Teozofskega vidika potrebna omejitev, ki jo izrazimo takole.

Kakor ni snov brez sile in ne sile, ki ne bi vplivala na tvar, in prav tako, kakor ni ena proizvod druge, obstaja podobno razmerje med življenjem in snovjo. Neločljiva sta in vendar ne izhaja eno iz drugega.

V vesolju so vrste snovi, ki so finejše od tistih, ki jih morejo zaznavati naši čuti ali dokazati najobčutljivejši instrumenti. So tudi mnogoštevilne vrste sil, od katerih je odkril človek le nekatere. Življenje imenujemo obliko sile, ki se javlja v zvezi z neko vrsto nadfizične snovi. To življenje se razvija; to se pravi, da postaja polagoma bolj sestavljeno v svojem razodevanju.

Gradnja organizmov iz tiste snovi, ki jo poznamo po čutih, ustvarja množstvo živlenskih dejavnosti; toda za sedaj hočemo omejiti svojo pozornost le na take dejavnosti, ki jih zaznavajo naši čuti. Življenje drži neko dobo kemične elemente skupaj kot živ organizem. Ko jih drži tako skupaj, doseže življenje mnogostranost z izkušnjami, ki jih nabira v svoji posodi - telesu. To, kar imamo za smrt bitja, je le umik življenja, da bi prebilo neko dobo ločeno od najnižjih oblik snovi, četudi ostane povezano z njenimi nadfi-

Slika 7

zičnimi vrstami. S pomočjo organizma pridobljene izkušnje ostanejo, če se po smrti življenje iz njega umakne. Kot nove pridobljene navade se spremenijo v nove sposobnosti ali lastnosti oblikovanja ter se uporabijo pri naslednjem prizadevanju za graditev novega organizma. Če si ogledamo sliko 7, bomo jasno doumeli teozofsko umevanje razvoja življenja. Videli bi le eno plat razvoja, če bi hoteli opazovati le gradnjo tvorbo, kajti za vsako tvorbo je življenje.

Čeprav rastlina usahne, nikakor ne zamre s tem življenjem, ki jo oživlja in jo sili prilagajati se okolici. Ko roža ovane, se posuši in izgubi v prahu; vemo, da ni uničen noben delček snovi, saj obstajajo še vsi njeni delčki, ker se snovi ne da uničiti. Enako je z življenjem, ki oblikuje vrtnice iz kemičnih elementov. Življenje se le umakne začasno, da se potem ponovno pojavi v obliki druge vrtnice. Izkustva, ki jih je pridobila prva roža ob sončnem sijaju in viharju, v boju za obstanek, se polagoma uporabljajo pri gradnji druge rože, ki bo bolj sposobna živeti in razploditi svojo vrsto.

Ker je posamezni organizem enota večje skupine, je življenje v njej del "skupinske duše." Za rastlinskimi organizmi je rastlinska skupinska duša nerazrušljiv hram tistih življenskih sil, ki pridobijo z graditvijo rastlinskih oblik mnogostranost. Vsaka življenska enota skupinske duše, ki se pojavi na zemlji kot organizem, gre na delo opremljena z vsoto vseh izkustev minulih organizmov, ki jih je zgradila skupinska duša. Ko se ob smrti vrne v skupinsko dušo, ji vsaka enota preda, kar je na moči pridobila, da se more ta na nov način odzvati okolici.

Enako je tudi v živalstvu. Vsaka vrsta, pleme in družina ima svoj predel v občji živalski skupinski duši. Isto načelo velja tudi za človeka, le, da se je ta povzpел nad stopnjo skupinske duše. Vsak človek je posebno življenje. Čeprav je skrivnostno zedinjen z bližniki v bratstvo ljudi, gre svojo pot sam in si gradi svojo lastno prihodnost. Izkušnje, ki jih je pridobil skozi življenje, obdrži zase in jih ne deli z drugimi, razen če ga je volja.

V prirodi ni smrti v smislu razkroja v nič. Življenje se le začasno umakne v svoje nadfizično območje in ohrani pridobljena izkustva kot nove načine oblikovanja. Dasi se pojavi in izgine oblika za obliko, so njena zaporedna življenja le nastopanje in odhajanje istega življenja v dramati razvoja. Kakor ni mogoče uničenje najmanjšega dela snovi, tako se tudi ne izgubi noben drobec izkušnje.

Kakor smo že omenili, se to življenje razvija. Njegova metoda razvoja je oblikovanje. Cilj vsake enote življenja skupinske duše je, da se razodene s pomočjo takih oblik, ki presegajo z največjo prilagodljivostjo okolici vse ostale oblike in so tudi sposobne izpolniti najbolj rahle navdihe življenja, ki je v njih. Vsak del skupinske duše vsak življenski tip, vsaka skupina, razred in vrsta ima ta cilj. Iz tega nastane v prirodi besneči boj. Njeni zobje so sicer "rdeči od krvi in njeni kremplji polni plena," toda boj za obstanek ni tako uničujoč, kot se nam zdi. Oblike se razrušijo le zato, da se grade nove. Življenje prihaja in odhaja, toda korak za korakom se bliža obliki, h kateri teži. Nobeno življenje se ne izgubi, potrata je le navidezna. Namen boja je ustvariti najboljše oblike v vedno menjajoči se okolici.

Ko so razvite za določeno okolico najbolj prikladne oblike, izlije tisti posebni del skupinske duše vanje svoje življenje v takem obilju, da je tisto obdobje označeno z njihovim prevladovanjem. Če se nato spet spremeni okolica se prične znova iskanje naslednjih najbolj primernih oblik. Tako se bore vse enote skupinske duše rastlinstva in živalstva, da bi ostale najbolj primerne. In vendar se v tem boju ne uniči nobena enota življenja in zmaga določenega tipa ni v prid le njemu, marveč celoti življenja, ki je iskalo ravno to, za razvoj svojih dremajočih sil, najbolj prikladno obliko.

V razvijajočem se življenju opažamo stopnje. Najprej zgradi oblike v nadfizičnih snoveh, kar imenujemo "elementalno življenje." Z izkustvi svoje preteklosti "navdihne" potem spojine kemičnih prvin in postane rudninska skupinska duša. Za tem zgradi protoplazmo ali pratorino, oživi rastlinske oblike in kasneje tudi živalske. Šele nato sledi naslednja stopnja - človek. Življenje oblikuje tedaj posameznike, ki mislijo, morajo ljubiti in so sposobni nesebičnosti in samožrtvovanja, kajti

ker človek cilj mu je,
se črv vije skozi zemeljske oblike vse,
in človek ni poslednji člen verige.

V vsem kozmičnem nastajanju, od atoma do človeka, je neka okolnost, ki jo moramo pač upoštevati, če želimo pravilno doumeti potek in dogajanja. Četudi se razvija snov od enakovrstnega k neenakovrstnemu, od nedoločnega k določenemu, od enostavnega k sestavljenemu, se življenje vendar ne razvija enako. Razvoj snovi je nova ureditev, prilagajanje gmote, dočim je razvoj življenja razodevanje; v razvoju življenja se nekaj odpira, je nek razcvet. Že v prvi celici poživiljene snovi sta zaobsežena, na nam nek nepojmljiv način, Shakespeare in Beethoven. Priroda potrebuje morda milijone in milijone let za novo uravnavo snovi in drugačno oblikovanje gmote; morda izbira skozi veke, da najde pravo sestavo, da se moreta v njenem naročju poroditi Shakespeare in Beethoven kot prva borilca v enem izmed prizorov njene drame. Dotlej pa hrani življenje milijone let skrivnostno v svojih globinah. Razvoj življenja ni prejemanje, marveč dajanje, kajti za resničnim

življenjem je kot njegova duša in srce; še nekaj večjega, namreč zavest. Iz Svojega Obilja Moči, Ljubezni, Lepote je On dal prvi kali življenja vse, kar je On sam. Kakor so v nevidni točki združeni vsi svetlobni žarki veličastne panorame pogorja, tako je vsaka življenska kal žarišče Neomejenega Bitja. V vsaki celici biva On v svojem izobilju. Pod Njegovim nadzorstvom se pojavita ob pravem času Shakespeare in Beethoven, kar imenujemo razvoj. Če je že proučevanje razvoja oblik kot ga uči sodobna znanost, razširilo in popravilo naše nazore o vesolju, tedaj je študij razvoja življenja zaradi svojih zaporednih pojavov še bolj mikaven. Na življenski plati razvoja se pridružujejo nove okolnosti, ki pomenijo, ko jih presojamo, prevrednotenje razvojnega postopka. Prva okolnost, ki povzroča zmedo je, da pri oblikah, ki jih preiskuje znanstvenik, obstojajo različni vzporedni, medsebojno neodvisni, tokovi življenja.

Eden teh tokov je človeštvo, vzporedni tok pa se imenuje razvoj angelov ali dev (slika 8). Kakor smo že omenili, ima človeško življenje za seboj že svojo prejšnjo stopnjo, kot živalsko, rastlinsko, rudninsko in elementalno življenje.

TIPI EVOLUCIJE						
1 - ČLOVEKA	2 - DEV	3	4	5	6	7
Popolni človek	Angel ali Deva					
Človek	Naravni duh (astralni)					
Žival	Naravni duh (eterični)					
Rastlina	Žival		Kemični			
Mineral	Rastlina		element			
Elementalna esenca	Mineral	Življenje celic	i			
			Atomi			

Slika 8

Toda iz istega rudninskega življenja krene življenje še v drugo smer. Vzpenjajoč se stopnjema preko oblik rastlin in živali, dospe, preko oblik "prirodnih duhov ali vil," kakor jih imenuje izročilo, na stopnjo angelov ali dev. Neki drugi vzporedni tok je življenje celic. O njihovih prejšnjih in bodočih

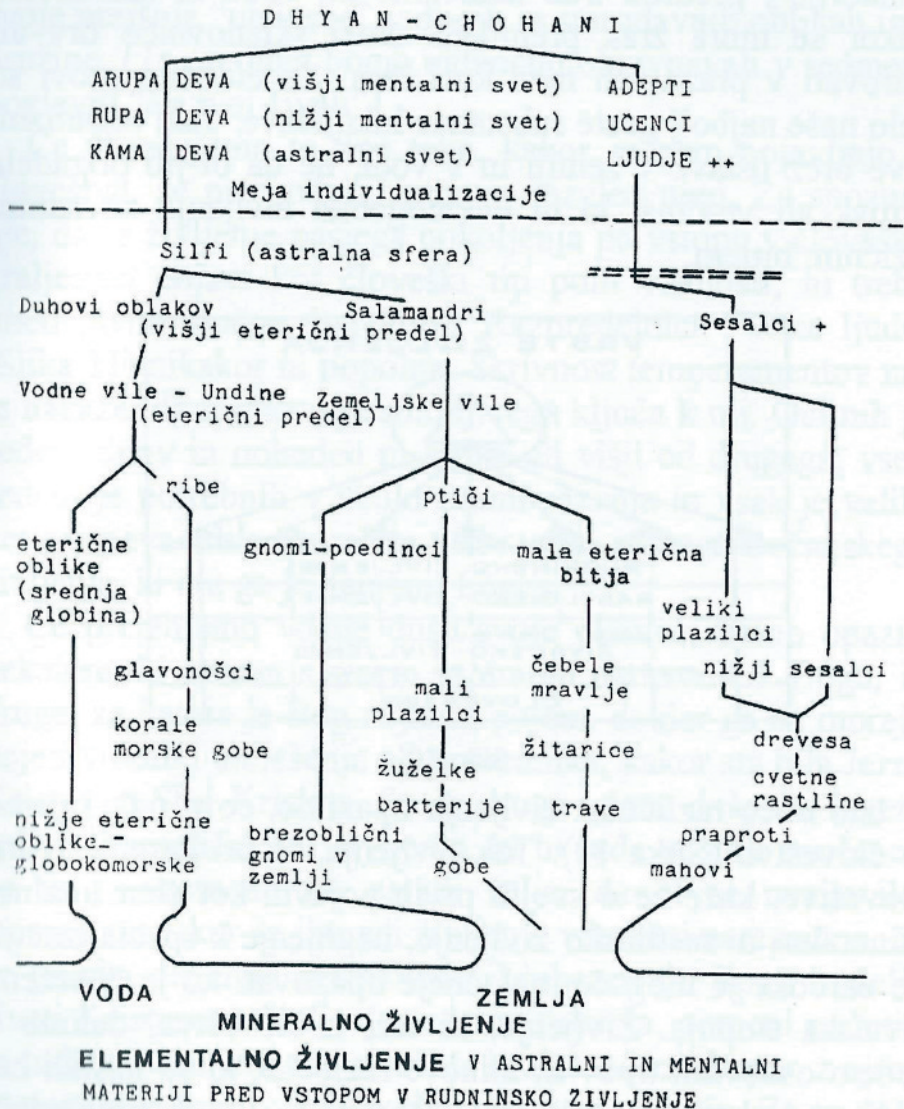
oblikah življenja nam je znano le malo. Biti utegne še neki drugi življenjski tok skozi elektrone, ione in kemične prvine. Na našem planetu obstajajo še druge vrste razvoja, toda trenutno gremo lahko mimo njih, ker nam manjkajo zadostne razjasnitve.

Lestvico življenja, ki se razvija v oblikah okoli nas, nam prikazuje slika 9. Življenje uporablja organizme iz trdnih, tekočih in plinastih snovi, kakor tudi oblike, ki so zgrajene iz finejših vrst snovi, iz "četrtega" stanja materije, ki se teozofsko imenuje "eterično." Poslužuje se tudi še nežnejše stvari, tako imenovanih astralnih in mentalnih snovi. Začeniši z mineralnim življenjem opazujemo šest posebnih tokov, ki se združijo v Adeptu ali popolnem človeku in v Arupa Devah ali Višjih Angelih (Arupa - brez oblike) ter dosežejo višek zvrsti v zvišenih bitjih, ki se imenujejo Dhyan Chohan-i (Čhohani). Le dva od šestih tokov porabljata finejše, eterično stanje fizične materije (prvi in tretji) in pozneje gradita v astralni snovi oblike kot "silfe." En tok gradi oblike, ki žive v vodi. Le eden od šestih tokov vodi k človeštvu, ostalih pet pa preide v vzporedni razvoj dev.

Posebej moremo upoštevati, da ima razvoj življenja v svojih prejšnjih fazah drug izvor kot oblike. Dejstvo da so se sesalci in ptice razvili iz različnih oblik plazilcev, priča le o skupnih prednikih telesne oblike. Medtem ko izvirajo morske rastline, gobe, trava in mahovi skupno iz enoceličnih vodnih organizmov - po svoji obliki se je življenje v njih razvijalo v štirih ločenih tokovih. Podobno ima življenje ptic - čeprav imajo ptice in sesalci skupne telesne prednike - pred seboj lestvico eteričnih bitij, ki se vzpenja od vil zemeljskega površja do astralnih vil in dev, medtem ko preide življenje sesalcev v kraljestvo človeka.

Preden zapustimo te eterične like v globinah morja in zemlje, naj opozorimo, da more eterični lik, čeprav je iz "materije," predreti trdo kamenino ali vodo in tam živeti, kakor se mora zrak premikati skozi skladovnico drv ali mirovati v prazninah med kosi lesa. Za eterične snovi so celo naše najbolj goste substance luknjičave. Taki organizmi žive brez težave v zemlji in vodi,

RAZVOJ ŽIVLJENJA

++ razviti, navadni, prvotni ljudje

+ domače živali

Slika 9

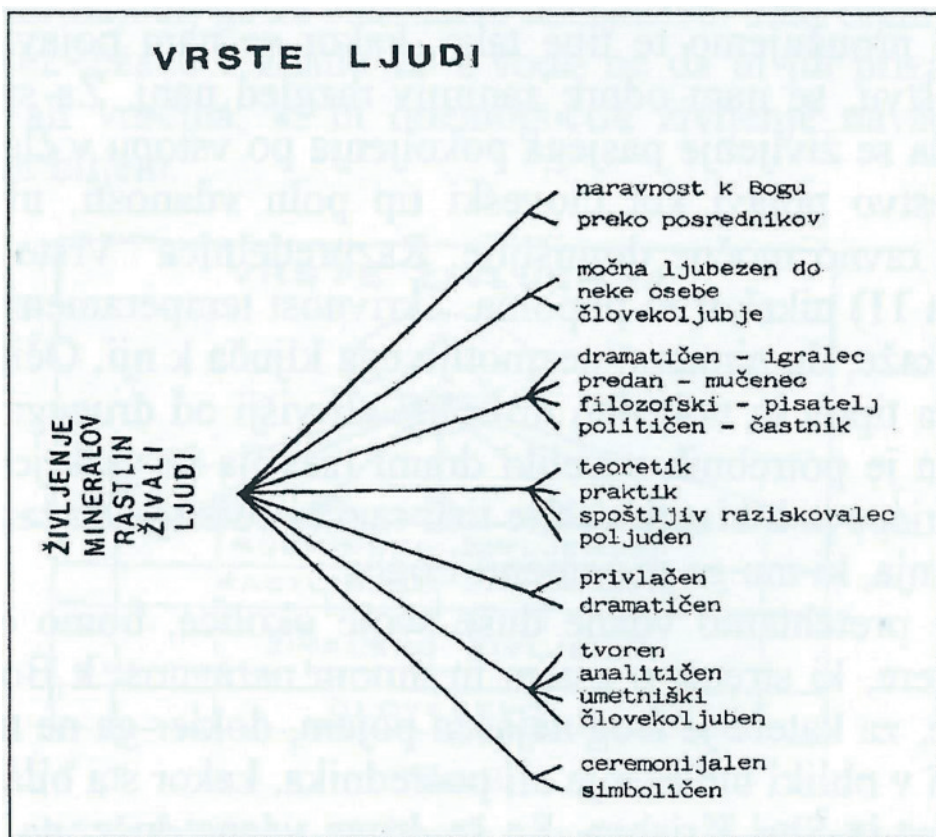
ne da bi jih prizadela pritisk ali vročina, ki bi onemogočila življenje navadnim fizičnim bitjem.

Isto občo različnost življenja opazimo, če si ogledujemo le človeštvo (slika 10). Tok življenja, ki bo kasneje tvoril človeštvo, kaže že v svojih prvih pojavih kot elementalno, mineralno in rastlinsko življenje, nagnjenje k specializaciji. Te zarodke je mogoče razločneje opazovati ko je dosežena živalska stopnja. Življenje, ki teži k človeštvu, delimo v sedem osnovnih tipov in njihove razločke, ki so nastali zaradi medsebojnega vplivanja. Obstajajo v vseh kraljestvih pred človeškim. Življenje psov se vedno razlikuje od življenja mačk, in življenje slona od obeh. Življenje psa se je razvijalo v volku, šakalu in drugih oblikah pasje vrste, preden je doseglo višek v domačem psu. Podobno so imeli drugi tipi živalskega življenja kakor mačke, konji, sloni in opice svoje prejšnje "utelesbe" v divjih in starodavnih oblikah iste družine. (Ta predmet bomo natančno obravnavali v sedmem poglavju "Razvoj živali").

Slika 10

Če proučujemo te tipe tako, kakor se nam pojavljajao v človeštvu, se nam odpre zanimiv razgled nanj. Za spoznanje, da se življenje pasjega pokoljenja, po vstopu v človeško kraljestvo pojavi kot človeški tip poln vdanosti, ni treba imeti ravno močne domišljije. Razpredelnica "Vrste ljudi" (slika 11) nikakor ni popolna. Skrivnost temperamentov naj le nakaže, da nimamo nezmotljivega ključa k nji. Očitnih je sedem tipov in nobeden ni boljši ali višji od drugega; vseh sedem je potrebnih v veliki drami razvoja in vsak velik, ker prispeva k blagru celote tisti razvoj edinega Božanskega življenja, ki mu ga je namenil Logos.

Slika 11

Če pretehtamo vdane duše svoje okolice, bomo opazili nekatere, ki streme s srcem in umom naravnost k Bogu, in druge, za katere je Bog nejasen pojem, dokler ga ne morejo dojeti v obliki utelešenja ali posrednika, kakor sta bila Jezus Kristus in Shri Krishna. So še druge vdane duše, na katere vpliva dramatični val življenja, ki bi rade postale mučenci, ne iz prevzetnosti ali zaradi želje, da bi se uveljavile, marveč zato, ker se jim zdi življenje vdanosti neresnično, če ne poteka nenehno dramatično. Ljubezen do Boga in želja živeti Kristusovo življenje v duhu Tolstoja, pomeni počutiti se tudi po vnanjem eno z reveži in tlačani ter skupno z njimi nastopati in igrati vlogo v dramatičnem dejanju. Za te duše mora biti Kristusovo življenje dramatično - sicer zanje ni pomembno.

Tudi tip ljubečega človeka ima več razločkov. So ljudje, katerih celo življenje je strnjeno v ljubezen do enega bitja. Ti Romei in Julije med nami so se pripravljali žrtvovati zaradi ene osebe. So pa zopet drugi, ki ne morejo tako globoko ljubiti in razširjajo radi svojo ljubezen na širši krog ljudi, na starše, otroke, prijatelje. Privlačijo jih človekoljubna dela in načrti.

Zanimiv je dramatični tip, ki smo ga že omenili; ta tip ljudje često ne razumejo. Življenje brez dramatičnih prizorov za takega človeka ni resnično, in zanj sreča ni sreča, če ne igra v drami, v kateri zavzema duša vodilno mesto. Resnično gorje občuti le, če se "topi v solzah kakor Nioba." Eno vrsto tega tipa privlači oder in razvije dvojno pojmovanje življenja kot jaz in ne - jaz. Pod vplivom filozofskega tipa se neka druga vrsta razvije v dramskega pesnika. Dramatično dušo pa, ki ima voditeljske sposobnosti, privlači življenje častnika ali političnega voditelja.

Med znanstvenimi tipi spoznamo kaj hitro teoretika in eksperimentatorja. Tretji tip, tip spoštljivca, je danes bolj redek, saj je to duša, ki neprestano občuti, čeprav je popolnoma predana znanstvenemu delu, vesolje kot bivališče božje. Na znanstvenika, ki spominja zaradi svojih metod na igralca, vpliva dramatični tip. Njegovo obnašanje ni nujno izraz nečimrnosti ali želje biti središče pozornosti; tak je le zato, ker živi v skladu s svojim temperamentom, ki mu je bil dan.

K voditeljskemu tipu spada dramatični razloček, ki ga razodeva marsikateri politični voditelj (pa tudi verski); druga privlačna magnetična vrsta, ki vliva svojim podrejenim globok čut za zvesto izpolnjevanje dolžnosti, ki pa nikakor ni igralska in želi ostati v ozadju, dokler se le delo opravlja.

O filozofskem tipu nam ni potreba mnogo govoriti. Razlike v metodah razvijanja pojmovamja življenja, kot so jih sprejeli različni filozofi, izhajajo iz njihovega notranjega bistva, to so različni izrazi Enega Življenja. Herbert Spencer in Haeckel, Ruskin in Carlyle, Aristotel, Platon, Spinoza in drugi, so značilni predstavniki mnogih razločkov tega "žarka."

Drugi tip, ki često ni deležen razumevanja je tisti, ki ga močno privlači simbolizem. Brez alegorij in podobnega mu življenje ni stvarno. Primer tega tipa je Janez, pisec Razodetij, ki ga očarujejo simboli in prilike. Razloček tega tipa tvorijo tudi tisti, katerim je religija le tedaj resnična, če ima obrede. Za dušo tega tipa so bistvene sestavine bogoslužja, kadila in pokleki, oblačila in procesije.

Na mnogotere načine vzgaja Logos svoje otroke, da mu pomagajo pri skupnem delu; zanj so vsi enaki. Vsakemu je utrl pot, vsak mora hoditi po svoji in na njihovih poteh podajati roke drugim.

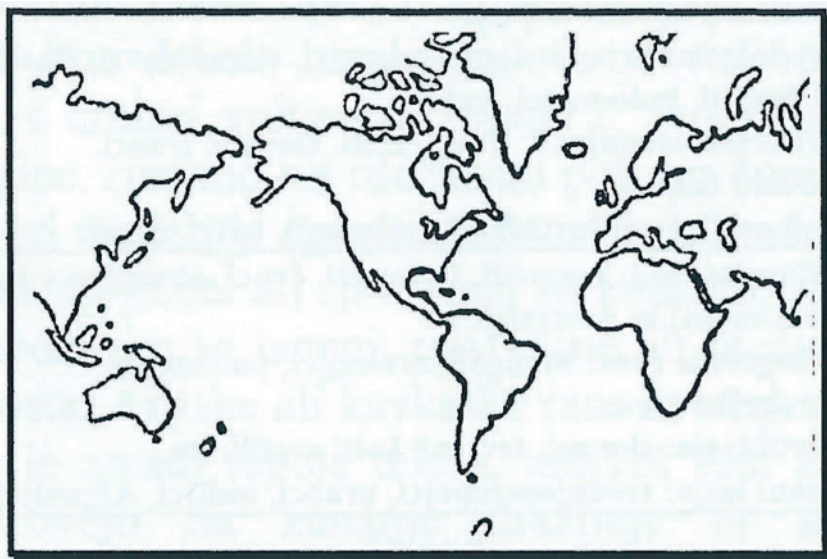
Predmet je zelo zanimiv; povedal pa sem dovolj, da bi pokazal nekaj o razvoju življenja in nakazal smer za misli in opazovanja, ki bodo rodila mnogo modrosti. Ta hitri pregled vesolja, od meglice v Orionu do človeka, priča o razvojnem postopku, ki vedno deluje: iz enote nastane množstvo. Napredka ne pospešuje boj mnogih za posamične cilje, za cilje posameznikov, marveč postopno rastoča umevanja posameznika, da je odvisen od svojega služenja drugim, da služi skupnim ciljem. Ključ za razvoj oblik ni red enakih delov, marveč celota iz neenakih, medsebojno odvisnih delov. Ključ za razvoj življenja ni en temperament, ena vera ali ena vrsta bogoslužja, marveč različnost temperamentov, ver in bogoslužij, združenih v sodelovanju z Bogom, da uresničijo, kar si je On za nas zamislil.

II. poglavje

VZPON IN PROPAD CIVILIZACIJE

Vsi poznamo današnji svet kakor ga prikazuje slika 12. V mnogih deželah severa in juga, vzhoda in zahoda, živi mnogo narodov različnih ras in ver. Proučevanje rasnih lastnosti in šeg je zelo privlačno. Študij narodov s tega vidika se imenuje etnologija.

Če se bomo najprej seznanili z izsledki modernega znanstvenega raziskovanja današnjih človeških ras, bomo toliko bolje razumeli nauk Teozofije o vsponu in propadu civilizacije. Narode sveta lahko razvrstimo po različnih vidikih. Zlasti dva sta zanesljiva. Dognano je, da sta oblika glave in tvorba las dve precej zanesljivi metodi za razvrstitev, saj sta to znaka, ki se le malo spremenjena dedujeta iz roda v rod. Najprej delimo ljudi po indeksu glave v tri skupine: v dolgo-lobanjaste ali solichocephalne, kratko-lobanjaste ali brachycephalne in srednje-lobanjaste ali mesaticephalne. Indeks glave je število, ki ga dobimo, če navedemo največjo širino lobanje kot odstotek njene največje dolžine. Če vzamemo za dolžino lobanje 100, in če je njena širina manj kot 75%, imamo pred seboj dolgo-lobanjastega človeka; če je širina 75 do 80%, je človek srednje-lobanjast, dočim je kratko-lobanjast, ako presega širina 80%. Druga razvrstitvena metoda po tvorbi las izhaja

Slika 12

ETNOLOŠKA RAZVRSTITEV	
BROCA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gladki lasje - <ol style="list-style-type: none"> a) dolgolobanjasti: Eskimi. b) kratkolobanjasti: indijanci, Perujci, Mongoli, Malezijci, itd. 2. Kodrasti in valoviti lasje - <ol style="list-style-type: none"> a) dolgolobanjasti: anglo-saksonci, skandinavci, Baski, Berberi, Semiti, indo-arijci, nubijci. b) kratkolobanjasti: Finci, kelti, slovani, iranci. 3. Volnati lasje - <ol style="list-style-type: none"> a) aborigini v južni Afriki (bušmani), kafri, črnici.
FLOWER-LYDEKKER	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etiopska rasa: negroidi, melanezi, črnici, aborigini v južni Afriki (bušmani) in Avstraliji. 2. Mongolska rasa: Mongoli, malezijci, polinezijci. 3. Kavkaška rasa: <ol style="list-style-type: none"> a) Svetli lasje: slovani, tevtoni, kelti svetlih las. b) Temni lasje: srednjeevropejci, arabci, indijci, Afganijci.

Slika 13

iz dejstva, da so lasje volnati in klobučevinasti, kodrasti in valoviti, togi in gladki. Pri volnatih laseh je vsak las ploščat kot trak in pokaže pod mikro-

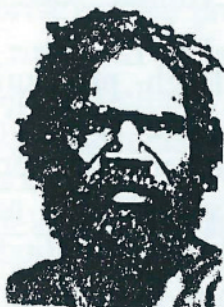
skopom njegov prerez plosko elipso. Gladki in togi lasje so okrogli kot žica, prerez nam kaže pod drobnogledom okroglo obliko. Valoviti in kodrasti lasje so v sredi med ovalnimi in okroglimi, prerez je torej ovalna elipsa. Po teh svojstvih delimo lase v volnate, toge in valovite.

Obe razdelitvi po indeksu glave in po laseh, obsega slika 13.

Broca je razdelil ljudstva v tri vrste. Ni rase, katere pripadniki bi predstavljali edino en tip, kajti v vsaki rasi naletimo lahko na dolgo, srednje in kratko-lobanjaste ljudi, čeprav prevladuje lahko eden teh treh tipov, ki je za uvrstitev rase odločilen. Dasi so lasje zanesljivo znamenje za razdelitev, pa je neka rasa lahko tako pomešana, da etnolog pogosto dvomi ali naj jo označi kot dolgo, srednje ali kratko-lobanjasto.

Flower-Lydekker-jeva razdelitev je le malo drugačna, četudi upošteva obrazni kot, barvo las in kože ter druge telesne znake. Pomembno je, da obe metodi omenjata tri glavne današnje rasne tipe: 1. etiopski tip je temno-polten, skoraj črn, ima debele ustnice, glava je večinoma dolgo-lobanjasta s črnimi volnatimi lasmi. 2. mongolski tip ima visoke ličnice, rumeno ali rdečkasto polt ter črne, gladke in toge lase; pri možeh je opaziti slabotno rast brade. 3. arijski ali kavkaški tip je bel ali rjav, lasje so kodrasti, ali pa se nagibajo h kodranju, so laneni, rjavo črne ali rdečkaste barve, brada je gosta. Arijske ali kavkaške rase so verjetno najvišje oblike, ne le zaradi lepote telesa, marveč tudi zato, ker se naglo odzovejo na zunanje dražljaje in so izredno dojemljive za finejše filozofske in umetniške misli in občutke.

Narodi današnjega sveta imajo svojo civilizacijo, toda nobeden izmed njih ne obstoji večno. Vse bo doletela usoda Niniv in Tyra, Grčije in Rima. Posamezni narodi bodo povsem izumrli, za njimi skoraj ne bo sledu, dočim bodo drugi, kakor je na primer Grški, dolgo ostali človeštvu svetel vzor umetnosti življenja. Iz zgodovine zvemo nekaj glede vzpona in propada civilizacij, toda zgodovina nam kaže preteklost v lomljeni svetlobi časa in izročila. Zato nikoli zanesljivo ne vemo, če niso naši zaključki omejeni ali zmotni. Brez spoznanja človeške preteklosti pa ne moremo presojati seda-

Slika 14

Slika 15

LEMURSKI TIPI

Slika 16

Slika 17

Slika 18

ATLANTSKI TIPI

Slika 19

Slika 20

ARIJSKI TIPI

njosti, ne sklepati na prihodnost, in naša življenska filozofija ne bo v soglasju z dejstvi.

Teozofija odpira študiju minulih civilizacij novo pot, metodo, v kateri za trenutek izgine pojem preteklosti, in ki ne potrebuje niti napisanih poročil niti izročil. Težko je razložiti ta predmet, vendar pa je ta poskus potreben, saj je v njem ena temeljnih resnic bivanja, po kateri bomo morali v teku teozofskih razlag vedno znova seči.

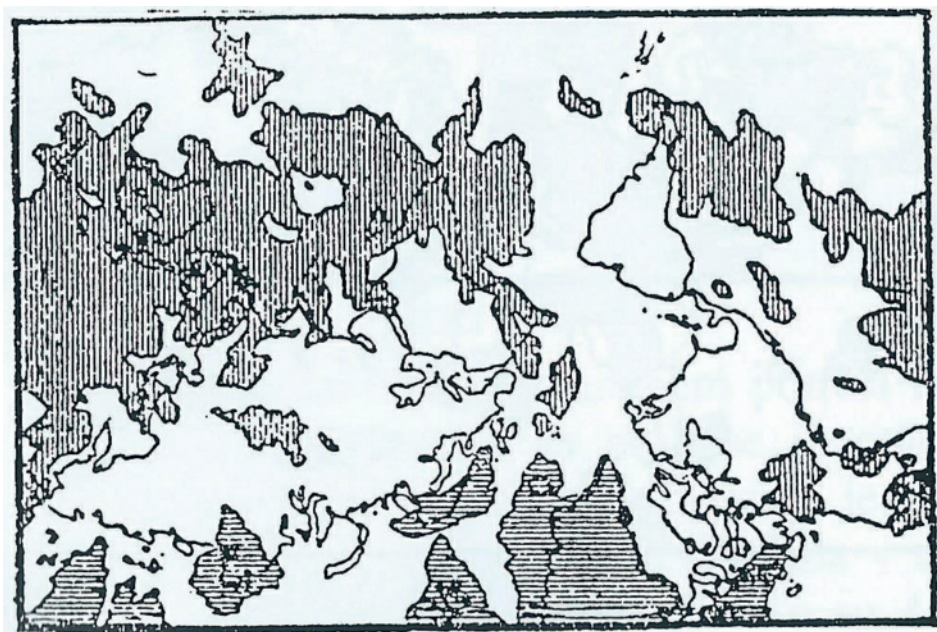
V prvem poglavju je bilo omenjeno, da stoji za vsem življenjem in za vsemi oblikami, kot njihovo srce in duša, velika zavest, Njegova zavest. Razvoj je Njegovo razodetje in "V Njem je naše bitje in žitje." Današnja teozofija ga naziva Logos. Za njegovo zavest ni preteklosti in zanj je sedanjost vse, kar se je godilo v katerem koli trenutku v preteklosti; to se v Njem še dogaja, je še del Njegove sedanje samosti. Um smrtnikov ne more doumeti večne sedanjosti, čeprav je ena največjih resnic, ki podeli, če jo dojamemo, novo vrednost vsem stvarjem.

Dasi je "večna sedanjost" skrivnostna in nedoumljiva, zve vendar lahko tudi človek nekaj o njej. Človek, posamezna razvijajoča se duša, je v resnici podoba svojega Stvarnika, čigar popolnost bo nekoč tudi njegova. Zaradi določenega razvoja sposobnosti, ki dremljejo v človeški zavesti, se nekateri ljudje tako-rekoč že sedaj dotikajo meje Logosove zavesti in morejo, kakor On, videti preteklost, kakor da se dogaja sedaj. Pred očmi raziskovalca se ne pomikajo slike, prizori se ne vrstijo, kakor na odru, vse je resnično "življenje" v takozvani preteklosti. Iz preteklosti mu je treba izbrati le tisti del, ki ga želi preiskovati, in že mu pripada in se nahaja v njem, kakor sodobnik.

Želi morda videti zemljo, preden se je njena skorja strdila? Potem živi pred milijoni let in okoli njega je zemlja s svojimi kipečimi, rastaljenimi kovinami, tako da lahko opazuje dogodke, sliši eksplozije ter čuti vročino in pritisk. To niso sanje, saj je vse natančno tako, kakor da bi hodil po obljudeni cesti, kjer sliši hrup prometa, kjer vidi, kako ljudje prihajajo in odhajajo, se ozira po soncu in oblakih ter si zapomni, kar mu vzbuja pozornost.

Ali želi prisluhnuti govoru Perikleja ali pa si ogledati zmagoslavni sprevod Cezarja? Potem se nahaja v Atenah ali Rimu in obdaja ga življenje tiste dobe, tako da lahko poslušata muzikalno grščino, ali pa zvočno latinščino in opazuje igralce v življenjski drami tistih dni. Pred njim je odprta knjiga časa; po volji si lahko izbira dogodek, ki se je vršil pred 1000 leti; in preteklost je zanj navzoča, ker se je povezal s spominom Logosa; proučevati jo more s svojimi sedanjimi sposobnostmi.

Teozofski raziskovalci sedanjih in minulih dob so tako preiskovali preteklost Zemlje, ko so opazovali vtise v spominu Logosa. Tako je bil zbran tudi del znanja Teozofskega nauka. Izsledki njihovih raziskovanj minulih civilizacij so naslednji.

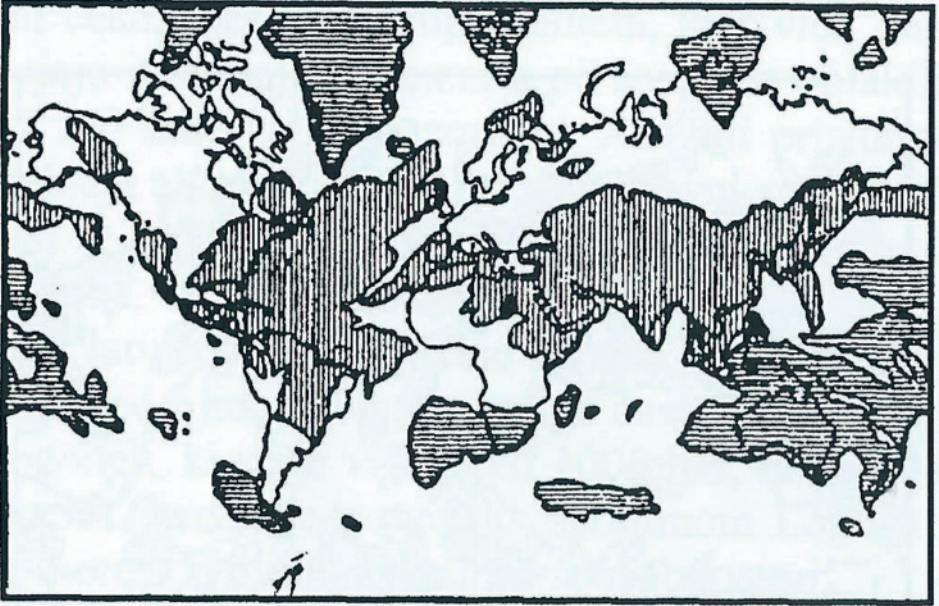
Slika 21

Pred več kot milijon leti, v pradedni dobi, sta bila kopno in voda na naši Zemlji porazdeljena drugače kot dandanes. Pogreznjeni kontinent, ki se je tedaj nahajal med Afriko, Azijo in Avstralijo, so imenovali Lemurija. Ime

so prevzeli Teozofski učenci po prirodoslovcu Sclater-ju, ki je iz nenavadne razširjenosti lemurijskih opic po razsežnih ozemljih sklepal, da je obstajala taka celina, ki se je razprostirala vzdolž ekvatorja, in ki je pokrivala velik del sedanjega Tihega oceana. Današnje kopnine so bile pod vodo, medtem ko se je pretežni del kopne zemlje tistega časa kasneje potopil. Le tu pa tam še obstajajo njeni ostanki, kakor v Avstraliji in v delih drugih kontinentov. Že v dobi Lemurije so bivali ljudje na zemlji in lemurijska ljudstva so pripadala etiopskemu tipu. Etiopci in današnje volnato-lasne rase so ostanki starih Lemurijcev, katerih tip se je le malo spremenil, dasi se je njihova velikost zmanjšala.

Toda kako more nekdo natančno vedeti, kako sta bila pred milijon leti razdeljena kopno in voda? To je mogoče, prvič, z lastnim opazovanjem dogajanj, in drugič, s študijem v muzeju Bratstva Adeptov. Hierarhija ali Veliko Bratstvo, ki je bilo omenjeno v uvodu je shranjevalo od tistega dne, ko je človek našel bivališče na Zemlji, okamenine in okostja, karte, modele in rokopise, ki pojasnjujejo razvoj na Zemlji, razvoj njenih živalskih in človeških prebivalcev. Za tiste, ki zaslužijo prednost, da morejo, zaradi skrajne samoodreke in služenja človeštvu, študirati minule oblike in civilizacije v tem čudovitem muzeju, je to trajno veselje. Tam dobi Teozofski raziskovalec glinaste modele podobe Zemlje v davno minulih časih, pred to ali ono katastrofo, ki so jih potrpežljivo izdelovali Adepti, raziskovalci minulih civilizacij, v pouk poznejšim učencem.

Kakor vemo se površje Zemlje neprestano spreminja: tu se polagoma pogreza obala, drugod pa se dviga nov svet iz vode. Obličje Zemlje se na ta način v teku tisoč in stotisočletij stalno spreminja. Kjer je danes Atlantski ocean, tam je bil nekoč kontinent, ki ga imenujejo Teozofi, kakor Platon, Atlantida. Na njem je nastal drugi tip ljudstev, ki jih Flower in Lydekker imenujeta Mongoli. Imajo visoke ličnice in gladke lase. Iz svoje prvotne domovine Atlantide so se izselili v vse smeri in so nam dali milijonsko obljudenost Kitajske in podobnih narodov, kakor tudi izumirajoče rdeče indijance Severne in Južne Amerike. Tudi Atlantida se je zelo spreminjala.

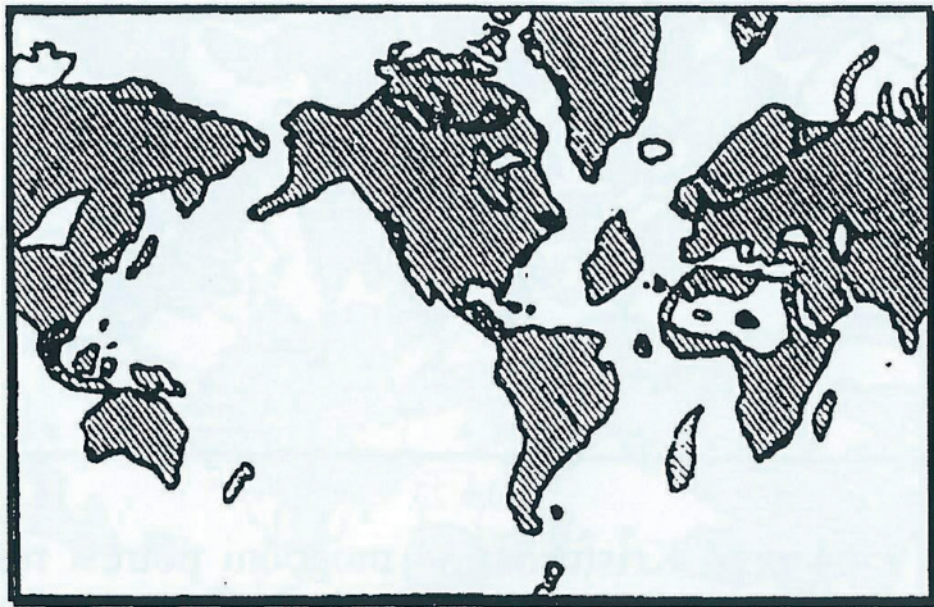

Slika 22

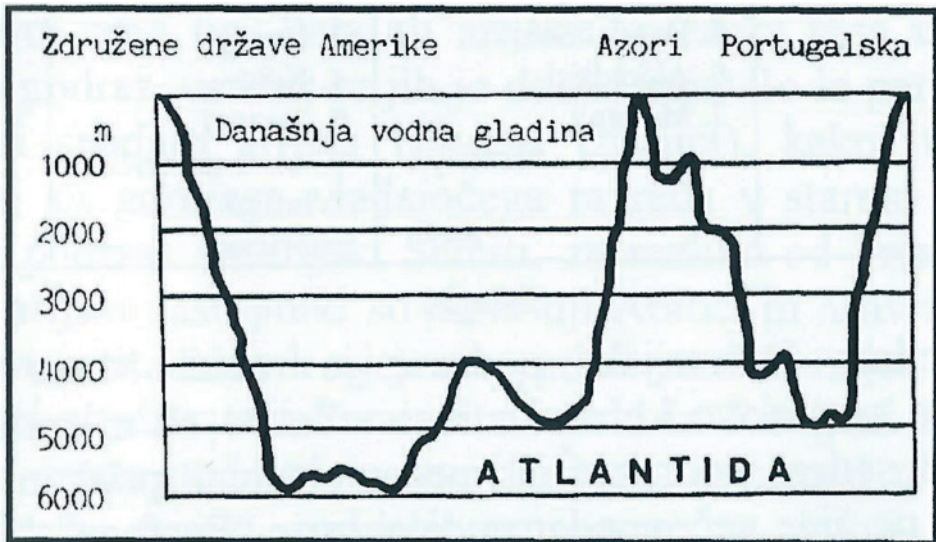

Slika 23

Od njenega ogromnega obsega pred 800.000 in 200.000 leti (pred 200.000 leti sta Atlantida in ostanek Lemurije zelo spremenili svojo obliko) je ostal le velik otok v Atlantskem oceanu. Leta 9564 pred Kristusom so mogočni potresi razdejali še ta zadnji ostanek Atlantide in otok se je potopil. Ta dogodek je povzročil silno visoko plimo, ki se je razlila na nižje ležeče predele suhe zemlje in se ohranila v spominu človeštva kot ogromen, poguben "poptop." Ko so Atlantido prekrili valovi, so se dvignili iz vode drugi deli kopnine, kakor puščava Sahara; iz nekdanjega jezera v Srednji Aziji pa je nastala sedanja puščava Gobi. S tem je dobila Zemlja v glavnem sedanje lice. Da Atlantida ni pravljica, povzemamo iz slike 25, ki nam kaže v prerezu dno Atlantskega oceana, kakor so ga narisali z globinskim merjenjem. Okoli Azorov ne pada kopno polagoma, kakor navadno v primorju, marveč strmo. Ko Atlantida še ni bila pod vodo, so bili današnji Azori nedostopni, zasneženi vrhovi najvišjega gorovja potopljene celine.

Slika 24

Slika 25

Davno pred razdejanjem Atlantide je nastala ob južnih obalah Srednje Azijskega morja človeška rasa Arijevcev ali Kavkazijcev; naš tretji tip; slika 19 in 20. Razširili so se proti jugu in zapadu in so postali Hindusi, Arabci, Perzijci, Grki, Rimljani, Kelti, Slovani in Tevtoni.

Tri rase torej, katerih potomci prebivajo zdaj na Zemlji, izvirajo iz Lemurije, Atlantide in Azije.

Teozofija uči, da se vzpon in propad civilizacije ne razvija mehanično. "Vse je kakor šah: polja so dnevi in noči, namesto figur premika usoda ljudi." Narodi prihajajo in odhajajo po nekem načrtu. Že takrat, ko se je začelo človeštvo, je določil Logos zaporedje ras, njihove religije in vede. Njegovi predstavniki na Zemlji, Veliko Bratstvo, izvršujejo Njegov načrt. Bratje Adepti, ki uporabljajo vsevidne in nevidne sile narave, vodijo razvoj skozi milijone let. Bratstvo določi za vsako veliko korensko raso določenega tipa dva Adepta z nalogo, da vodita njeno usodo.

Eden je Manu, ki vodi fizični razvoj rase in oblikuje nove tipe s spremembami pri obstoječih rasah po načrtu Logosa, ki ga ima. Manu vodi selitve

ras; da vsakemu narodu ustavo in vsakega navaja izpolnjevati dane naloge. Drugi varuh rase je njen Bodhisattva ali Duhovni Učitelj, ki pazi na razvoj čustvenega in miselnega življenja ter da vsakemu narodu tiste vere, umetnosti in vede, ki mu omogočajo odigrati svojo vlogo v drami, ki jo je napisal Logos. Po Logosovem načrtu mora nastopiti v dobi človeškega razvoja na Zemlji sedem velikih rasnih tipov, "korenskih ras." Doslej se jih je pojavilo pet. Toda prva in druga korenska rasa sta nastali v takšni davnini, da nimata več neposrednih potomcev.

Vsaka korenska rasa ima sedem podras. Vsaka podrasa ima, razen osnovnih lastnosti korenske rase, še svoja posebna nagnjenja in lastnosti. Naslednja slika 26 vsebuje imena treh korenskih ras in njihovih podras, katerih zastopnike poznamo že iz študija treh rasnih tipov. Tretja korenska rasa je Lemurijska. Njene prve tri podrase sploh niso zapustile sledu. Poznejše Lemurijske podrase, od četrte do sedme tvorijo črnici, negriti in črni pritlikavci, volnato-lasa ljudstva. Zelo redko najdemo povsem čisto korensko raso. Toda, če se je še tako pomešala z drugimi rasami, kaže navadno še vedno svoje posebnosti.

Iz sedme Lemurijske podrase je razvil Manu četrte korenske rase novo korensko raso, četrto ali atlantsko, ki ima tudi sedem podras. Čisti potomci njene prve in druge podrase ne živijo več, vendar nudi okostje "Furfooz" človeka dober primer za prve in okostje "Cromagnon" človeka za drugo podraso. Tretja podrasa Toltekov so že tako-zvani "Indios" (Indijanci) iz Južne in Srednje Amerike ter rdeči indijanci v ZDA. Četrta se je izselila iz Atlantide, šla je proti vzhodu, mimo Babilona in vzdolž Rumene reke na kitajske ravnine. Danes jo zastopa v določenih delih Kitajske visokoraslo človeško pleme kitajske rase, ki se od Kitajcev sedme podrase močno razlikuje. Peto podraso tvorijo Prasemiti. Njihovi potomci so čistokrvni Judje in Kobili iz Severne Afrike. Šesta ali akadijska podrasa so bili Feničani, ki so trgovali v sredozemskih deželah. Sedma ali mongolska podrasa je bila razvita iz četrte podrase Praturancev na kitajskih ravninah. Razširila se je in postala današnji Kitajci. Dve rasi, Japonci in Malajci, komaj pripadata posebni podrasi

KORENSKE RASE IN PODRASE				
III. LEMURSKA	IV. ATLANTSKA	V. ARIJSKA	V I	V II
4. 5. Črni negriti. 6. Negrili. 7.	1. Rmoahal 2. Tlavatli 3. Tolteki (Mayas, Quichas) 4. Turanci (stari kitajci) 5. Izvorni Semiti 6. Akkadijci 7. Mongoli Japonci - Malezijci bodoči	1. Indo-egipčani 2. Ario-semiti 3. Iranci 4. Kelti 5. Tevtoni 6. Aust.-američani 7. latino-američani	1. 2.	

Slika 26

atlanske rase, ker sta zmes več podras. Posebno pri Japoncih imamo vtis, kakor da bi bili plod zadnjega kipenja cele korenske rase, zadnjega napora, preden je začela sila te rase pojemati. Zato imajo marsikatere značilnosti, ki jih ločijo od sedme podrase, od Kitajcev. Iz pete ali prasemitske podrase atlantske korenske rase, ki je četrta korenska rasa, je razvil Manu pete korenske rase svoj novi tip. Peta ali arijska korenska rasa ima tudi sedem podras, vendar se jih je doslej pojavilo le pet. K prvi podrasi spadajo arijski Hindusi (Indijci), kakor tudi tip višjega ali gornjega vladajočega razreda v starem Egiptu. Druga podrasa so arijski Semiti, za razliko od Prasemitov. Njeni arijski zastopniki so današnji Arabci in Mavri. Tretja podrasa je iranska, k njej so spadali stari Perzijci, katerih potomci so današnji Perzi. Stari Grki in Rimljani ali Kelti so bili četrta podrasa in sem štejemo, izvzemši tevtonsko pokoljenje, njeno sedanje potomstvo v Italiji, Grčiji, Franciji, Portugalski in Španiji ter njihove potomce v Južni in Srednji Ameriki, Mehiki in na

Antilih. H Keltom prištevamo tudi Irce, Škote, Valižance, Bretonce in Manxe.

V tevtonsko podraso spadajo Slovani, Skandinavci, Holandci, Nemci, Angleži, kakor tudi njihovi potomci po vsem svetu. Z mešanjem različnih podras razvija Manu šesto podraso, ki se na sliki imenuje Avstralo-Amerikanci. Poraja se sedaj v ZDA ter v Avstraliji in na Novi Zelandiji. Sedma podrasa bo šele prišla in se bo sčasoma razvila v Južni ali Latinski Ameriki.

Manu šeste korenske rase bo razvil njen bodoči tip iz šeste podrase pete korenske (arijske) rase, in čez tisočletja bo Manu sedme korenske rase ustvaril novo človeško pleme iz sedme podrase šeste korenske rase. V Logosovi drami igrajo korenske rase s svojimi podrasami pomembno vlogo. Nam, Njegovim otrokom, ki nas pošilja na ta svet, naj bi nudile izkustva. Zato ustvarja Manu razlike v barvi polti in drugih fizičnih posebnostih ter naseli rase v gorskih pokrajinah ali ob morju. Bodhisattva določene rase pa nudi zato podrasam različne vidike edine Resnice v mnogih religijah in filozofijah, ki se pojavijo pod Njegovim vodstvom.

Na sliki 27 smo navedli nekaj rasnih znakov. Da pa bomo razumeli pomen razpredelnice, si predstavljajmo dušo, ki se je zaporedoma kot človek utelesila v vseh različnih podrasah. Kako nenavadna iskustva bi zbral tak človek, rodeč se v prvi podrasi atlantske rase kot velikanski pračlovek, in kako vse drugačen bi bil kot gorjanec v drugi podrasi: molčeč, drzen in dojemljiv za snovanje narave. Rojen v tretji podrasi, na Atlantidi ali v Peruju, bi bil uradnik te ali one upravne veje, čudovito skrbno urejene vlade, ki je prinesla slavo Toltekom. Naložena bi mu bila odgovornost za blagor neke vasi ali province, učil bi se predati se popolnoma življenjskemu delu za svoje bližnje. Kot turanski kolonist bi se v četrti podrasi naučil mnogo novega na popotnih pohodih pri iskanju novih pokrajin in ob novi naselitvi, v borbi z naravo. Kot Prasemit pete podrase bi bil predvsem bojevnik; razvijal bi prisotnost duha in se učil, da življenje ne pripada njemu, marveč njegovemu plemenu. V šesti podrasi bi se kot Akadijec seznanil s čarom morske plovbe.

ZNAČILNOSTI RAS			
	ATLANTSKE		ARIJSKE
1	RMOAHAL: velikani, mahagonij rdeči.	1	INDIJCI: filozofski. EGIPČANI: praktiki.
2	TLAVATLI: hribovci, rdeče-rjavi.	2	ARIOSEMITI: duh plemena.
3	TOLTEKI: administratorji, bakreno	3	IRANCI: trgovci.
4	rdeči. TURANCI:	4	KELTI: čustveni, idealisti.
5	koloni, rumeni.	5	TEVTONI: trgovci,
6	IZVORNI SEMITI: vojščaki, beli.	6	zbnanstveni, individualisti. BODOČI AVSTRALCI IN
7	AKKADJCI: morski trgovci, beli.		AMERIČANI: intuitivni, kooperativni, bratski.
	MONGOLI: obdelovalci, rumeni.		

Slika 27

V kupčijski tekmi bi spoznal najbolj primeren čas za prodajo svojega blaga, ostroumnost. No, in v sedmi rasi, ko bi bil kitajski kmet, ki skoraj nikdar ne zapustil podedovane grude - bi natančno spoznal nekatere svoje sosede, ko bi z njimi delil skrbi in težave ter dojemal notranji smisel življenja, daleč proč od prometa ali vojne vihre.

Predstavljajmo si še, kako drugačna bi bila iskustva tiste duše, če bi se nato rodila v istih podrasah kot ženska. Sledili bi novi vidiki in razvili bi se novi občutki, brez katerih bi bila duša gotovo mnogo revnejša.

Če zasledujemo potovanje duše v vedno novih utelesbah, hočemo opazovati tudi njeno pojavljanje med Arabci. Življenje v Indiji, v prvi arijski podrasi, bi na človeka napravilo gotovo neizbrisen vtis, in dalo bi duši za vselej nekaj življenjskega naziranja Hindusov, filozofskega in nadsnovnega. Med praktičnimi in veselimi narodi starega Egipta, ki se niso vdajali sanjarjenju, bi razvil še kako drugo plat svoje narave. Rojen sredi puščave kot Arabec v

drugi podrasi, bi ta vtisnila njegovi duši svoj pečat, posredovavši ji fino rahločutnost in občutek za poživljeno samoto ter neizmernost narave. Rojen v tretji podrasi kot Iranec, v civilizaciji, ki bi ga silila iskati uspeh v življenju kot trgovec - kaj vse bi se mogel naučiti glede iznajdljivosti, podjetnosti, delavnosti in poštenosti. Govoriti ne bi mogel, ne da bi odel svoje misli v pesniške besede; in četudi ne bi imel pesniške žilice, bi ga življenje Iranca seznanilo z drugo platjo življenja. V četrti podrasi kot Kelt, morda kot Grk v Atenah - kakšno novo pojmovanje o življenju bi si pridobil, verujoč, da so Bogovi povsod, v morju in na zemlji, in da izvira iz njih težnja, da bi napravili iz življenja umetnost. Vedeti o vsaki stvari nekaj, to je bil ideal, da bi človek lahko tako razvil zdravo občutje in zaokroženo čud. Ali kot Rimljan, trdno prepričan, da so vera, družina in država neločljive; s svojim izrazitim smislom za postavo in s spoštovanjem ter pripravljenostjo pokoravati se ji, da bi mogel vladati; ali kot fino čuteč Francoz ali Italijan, močno sprjemljiv za čustva, zaslepljen od idej, ker so ideje, neodvisne od prozaičnih preudarkov. Kot Irec, morda kot potomec Tuatha de Danaan-a, s svojimi sanjami in navdihi ter vriskajočim veseljem in potrnostjo.

Katere nove lastnosti naj bi še dodal pridobljenim, ko se je potem rodil v peti podrasi arijske korenske rase kot Tevton v Skandinaviji, Angliji ali Ameriki? Pridobil bi si čut za praktičnost, z znanstvenim raziskovanjem brezoseben občutek, s kupčijo vestnost, sposobnost in samostojnost; in ali bi mu ne dali Beethoven, Wagner in Shakespeare novo znanilo življenja? Glede bodoče šeste avstralo-amerikanske podrase, ki se pojavlja v Ameriki, Avstraliji in Novi Zelandiji, že lahko napovemo nekatere znake: bratstvo, novo pojmovanje odnosov med starši in otroki, skupno delo z združevanjem kupčijskih obratov in pri delovanju za gmotni napredek; intuicijo, združeno s sposobnostjo približati se svetovnemu problemu brez ovir zaradi izročil starega sveta, veselje s soncem in svežim zrakom ter vsem, kar zbližuje ljudi.

In kako je s sedmo podraso? Dasiravno počiva še globoko v naročju časa, moramo vendarle že opaziti njene rahle življenske znake: v iskanju arhi-

tekture, poezije in glasbe v Latinski Ameriki, v nezavestnem spominu o "sijaju Grčije in veličini Rima." V tisti daljni bodočnosti bo življenje ljudi bolj polno od tistega, o katerem so Grki le sanjali. Po zakladnici lepote, ki jo bo tedaj našel človek v sebi samem, se bo zavedel svoje božanskosti, ki jo bo uresničil s svojo ustvarjalnostjo.

Tako se dvigajo in padajo civilizacije ter razvijajo to ali ono lastnost, pomen vseh pa je ponovna utelesba. Prihajajo in odhajajo le zato, da nam nudijo vežbališče za skušnje, ki jih potrebujemo življenje za življenjem. Naš Oče v nebesih jih pusti nastajati iz prahu, pusti da se igrajo, potem pa jih potopi v valovih, ali pa jih uniči v požarnih katastrofah. Vse pa so le prizori v dramih, ki jo je napisal On za nas, svoje otroke, da bi mu postali enaki, če bomo svoje vloge v njih dobro in prav igrali.

III. poglavje

ZAKONI PONOVRNEGA UTELEŠENJA

Gospod je spustil človeško dušo kot najemnika v hišo živali.

Človek je dejal: "Mar sem Ti dolžnik."

Gospod je odvrnil: "Še ne, toda očisti jo po svojih močeh, potem ti bom dal bolje urejeno."

Tennyson

Enkrat v desetih ali več tisoč letih, se nenadoma porodi na svetu ideja, ki začenja kakor neki drugi Prometej za človeštvo novo časovno obdobje. Takša ideja se je rodila v preteklem stoletju: osnovna zamisel o razvoju. Njena luč je prodrla v vsak kot kakor sij bliska v noči. Ljudje odtlej niso le čutili težke roke narave, marveč so jo videli tudi na delu. V motnem somraku časa se je rodilo še neko drugo spoznanje, namreč spoznanje reinkarnacije ali ponovne utelesbe.

Reinkarnacija: - da se življenje dviga s sledečimi si utelesbami k obsežnejšim in plemenitejšim sposobnostim mišljenja in čutenja; in razvoj ali evolucija:

- da nastajajo oblike, katerih gradnja je vedno bolj mnogovrstna; ti dve postavi sta desna in leva roka Velikega Graditelja Sveta. Zagonetka veselja je rešena le na polovico, če jo gledamo le v luči ene resnice; če pa gledamo obe kot nerazdružljivi dopolnjujoči se resnici, prihajamo do umevanja, ki z nami raste.

Čeprav se navadno ima reinkarnacijo za uravnavo, ki velja le za človeške duše, pa v resnici vpliva na vse življenje v vseh organizmih. Življenje usiha-joče rože se vrača v svoj predel "skupinske duše" rož in se pozneje utelesi kot nova roža. Mlad pes, ki pogine zaradi bolezni, se vrača v svoj predel pasje skupinske duše in se zopet pojavi kot psiček drugega legla. Oba se razlikujeta od človeka le v tem, da se ta po smrti ne vrača v nobeno skupinsko dušo, ker je posameznik (individuuum) s svojo osebo, posamično zavestjo. Ko se ponovno utelesi, se vrača z ravno tistimi sposobnostmi, ki jih je razvil v prejšnjih življenjih. Ne zmanjša jih zaradi delitve z drugimi posamezniki.

Po govorni rabi pa se beseda ponovna utelesba ali reinkarnacija omejuje na dogodke, ki vplivajo na človeške duše. Uporabljamo jih v naslednjih treh pomenih:

1. da Bog ne ustvari otrokove duše šele ob njegovem rojstvu, ker je kot posameznik živela v kakem duhovnem stanju že davno poprej. Pri rojstvu se duša rodi prvič in zadnjič na zemlji v človeški podobi. To je nauk o preekzistenci.

2. da se je človeška duša pojavila že v prejšnjih utelesbah, včasih kot človek, pa tudi kot žival ali rastlina, in da se more duša slično po smrti ponovno roditi kot žival ali rastlina, preden se zopet vrne v človeštvo. To prestavljanje je splošno znano kot preseljevanje duš ali metempsihozoza.

3. da je človeška duša bivala pred svojim rojstvom kot dete že često na zemlji kot mož in žena, ne pa kot žival ali rastlina, razen preden je postala človek, torej preden je postala trajno, samozavestno, individualno bitje, in da se bo duša pri bodočem rojstvu, po vmesnem življenju v duhovnem svetu, po-

novno vrnila na zemljo kot mož ali žena, toda nikoli kot rastlina ali žival. To je nauk o reinkarnaciji.

Teozofija uči, da se individualizirana duša, ki se je včlovečila, nikoli ne more utelesiti v rastlinski ali živalski obliki. Današnji teozofi uporabljajo besedo ponovna utelesba ali reinkarnacija le v pomenu, kakor je naveden pod tč. 3. V današnjih teozofskih spisih reinkarnacija ne pomeni ponovnega rojstva kot rastlina ali žival, saj če bi bilo kaj takega mogoče, ne bi duša s takim nazadovanjem nič pridobila.

Ker bodi to delo učbenik teozofije, ni v njem mesta za dokazovanje ali izpodbijanje ponovne utelesbe. Vsak vpraševalec mora sam zase, s študijem

VEHIKLI DUŠE				
RAVEN	VIŠJI MENTAL	KAVZALNO TELO	ZA RAZVOJ	IDEALOV, ABSTRAKTHNIH MISLI
	NIŽJI MENTAL	MENTALNO TELO	ZA MIŠLJENJE	IDEJ, KONKRETHNIH MISLI
ASTRALNA RAVEN		ASTRALNO TELO	ZA ČUTENJE	ČUSTEV, ŽELJA
FIZIČNA RAVEN		FIZIČNO TELO	ZA DELOVANJE	ČUTNIH ODZIVOV, DEJANJ

Slika 28

in opazovanjem, odkriti dejstvo ponovne utelesbe, podobno, kakor zasleduje vsak učenec znanosti postopek razvoja. V tem poglavju bomo ugotovili postave, pod katerimi se ljudje ponovno utelešajo, kakor jih je odkrilo okultno raziskovanje.

Predvsem moramo jasno dojeti, kdo ali kaj se prav za prav reinkarnira. Zato moramo predvsem razumeti, kaj je duša in katera so njena sredstva ali orodja zavesti. (slika 28)

Človeška duša je individualna in trajna zavest, ki živi v obliki ali telesu iz nevidne gmote. To duševno telo sestavlja snov višjega miselnega sveta in se imenuje v študijah današnje teozofije kavzalno telo. Ima človeško podobo brez moških ali ženskih spolnih znakov, ki je bolj podobno angelu izročila. Obdano je z jajčasto obliko žareče in sijoče snovi, ki je tako nežna kakor zlivajoče se barve sončnega zatona. Ta oblika, imenovana augoeides, ki jo obdaja jajčasta oblika iz sijoče snovi, predstavlja trajno bivališče duše: kavzalno telo, v katerem živi duša neumrljivo in večno. Zanj ni ne rojstva ne smrti in ne mladosti ne starosti; je nesmrtna in njena moč v ljubezni, misli in dejanju raste, ko minevajo vek. Živi edino zato, da se bo izurila na kateremkoli področju življenja z izkustvi, ki jih bo zbrala, da bo našla svojo najvišjo srečno blaženost v sodelovanju pri razvojnem načrtu svojega "Božanskega Očeta."

Rast duše se začne z življenjskimi poskusi v kraljestvih, ki so nižje od njene prave domovine. Zato se vedno znova utelesi, to se pravi:

1. zbere snov nižjega miselnega sveta in jo oblikuje v miselno telo, s katerim bo mislila, to se pravi prevajala zunanji svet pojavov v izraze konkretnih misli in zakonov.
2. zbere astralno snov in stvori iz nje astralno telo, s katerim bo čutila, to se pravi, s katerim bo svet pojavov prevajala v izraze osebnih želja in občutkov.
3. dobi primerno fizično telo, s katerim bo lahko delovala in z njegovo močjo prevajala (uporabljajoč ga) svet v izraze fizičnih lastnosti - težko ali lah-

ko, vroče ali mrzlo, gibljivo ali negibljivo, itd. Postopek odevanja duše s temi telesi se imenuje ponovna utelesba. Dokler fizično telo živi, povzroči vsak nihaj, ki učinkuje na živce, dražljaj v možganih, ki zbudi v astralnem svetu prijeten ali neprijeten občutek; to sodbo astralnega telesa ali astrala vzame na znanje miselno telo in prevede vtis v misel; te misli se slednjič zave duša v kavzalnem telesu. Duša odpošlje nato po miselnem telesu astralnemu telesu in po astralnem fizičnim možganom svoj odgovor na pojav fizičnega sveta. To brzozavljanje kavzalnemu telesu in od njega nazaj se vrši vsak hip, ko deluje zavest. Duša raziskuje številne tako pridobljene ideje, jih ureja in jim podeljuje občo veljavo, ko jih iz življenskih skušenj pretvarja v miselne in delovne vzorce. Svet pojavov preobraža v večna spoznanja, ki postanejo del nje same.

Vrnitev iz utelesbe, imenovana smrt, ne povzroči za dušo v kavzalnem telesu nobene razlike. Duša odloži najprej fizično telo in se ne odziva več na fizične pojave. Toda odeta je še v občutilno in miselno telo. Nato odloži občutilno ali astralno telo in astralni pojavi ne vzbujajo več njene pozornosti, ker opazuje duša le še nižje miselno področje. Nazadnje odloži še miselno telo in ostane sama v kavzalnem telesu (glej 6. poglavje "Človek za življenje in smrti"). Nahaja se zopet takorekoč doma, čeprav v resnici svojega pravega doma ni nikdar zapustila; prenesla je le del svoje zavesti in volje v odevala iz nižje snovi, ki jih je zopet odložila, ko jih ni več potrebovala. To, kar imenujemo mi življenje in smrt, ni za dušo nič drugega, kot da obrne del svoje zavesti za nekaj časa proti nižjim ravnam, potem pa jo zopet umakne na višje ravni.

Da bi lahko raziskali zakone ponovne utelesbe, moramo metodično opazovati duše, kako se rode v zemeljskih telesih, kako v njih žive, jih ob smrti odlože, kako se kasneje znebijo svojih astralnih ali občutilnih in mentalnih ali miselnih teles, in kako so končno čisto same v svojih kavzalnih telesih. Vsak dogodek tega dogajanja je zabeležen v spominu Logosa, in raziskovalec, ki se poveže s tem spominom, more utelesbe vsake duše zasledovati skozi veke.

Tako so raziskovali in še raziskujejo, in zbranih je že dovolj dejstev, da moremo iz njih izvajati zakone. Prvo pomembno dejstvo, ki se nam vsiljuje pri opazovanju ponovnih utelesb ali inkarnacij je, da so njihove postave za različne tipe duš različne. Vemo, da niso ob istem času vse duše enake po sposobnostih, kajti nekatere so starejše in druge mlajše. (Vzrok te razlike v starosti je razložen v 7. poglavju "Razvoj živali").

Namen ponovne utelesbe je nuditi duši možnost, da postane zaradi izkušenj v posameznih življenjih, modrejša in boljša. Toda, kakor vemo in zapažamo, ima neka duša dovolj pripravljenosti ali spretnosti, da se hitro uči iz izkustev, medtem ko se neka druga uči izredno počasi ter ji je isto izkustvo ponovno potrebno. To različnost v sposobnosti učenja moramo pripisovati starostni razliki. Po teh razlikah se duše dele v pet velikih razredov, kakor jih prikazuje slika 29.

KATEGORIJE INKARNIRAJOČIH SE DUŠ	
1. ADEPTI - Onstran nujnosti reinkarnacije.	
2. LJUDJE NA POTI - se reinkarnirajo takoj, pod nadzorom	svoje
Mojstra. Se odpovejo življenju v nebeškem svetu.	
3. VZGOJENE DUŠE -	
a) se reinkarnirajo po dvakrat v vsaki podrasi in preživijo v	nebeškem
svetu povprečno 1200 let.	
b) se reinkarnirajo več kot dvakrat v isti podrasi in preživijo v	nebeškem svetu
povprečno 700 let.	
4. Umsko preprosti in	
5. NERAZVITI LJUDJE - se mnogokrat inkarnirajo v eni podrasi,	
preden preidejo v naslednjo.	

Slika 29

Najmlajše so tiste duše, ki ne morejo obvladati svojih silnih in grobih želja, in ki nimajo razvitega razuma. V današnjem svetu se pojavljajo te duše v divjih in napol civiliziranih rasah, a tudi v zaostalih in k zločinu nagnjenih posameznikih v modernih velemestih (št.5 nerazviti). Nekoliko bolj razvite in zato starejše so tiste duše, ki so že prešle stopnjo divjaka, pa so vendar

še duhovno omejene, idejno revne, neodločne (št. 4 povprečniki). Ta dva razreda obsegata več kot 90% človeštva. Nato slede naprednejše in razvitejše duše vseh ras, katerih intelektualnega obzorja ne omejujejo družinska ali narodna pripadnost. Hrepene po idealni popolnosti in zavestno streme po njej (št. 3.) Še manj je duš, ki so spoznale, da mora življenje postati samo-žrtvovanje in služenje, in ki so zdaj “Na poti” ter oblikujejo zavestno svojo bodočnost (št. 2.). Redki cveti na našem drevesu človeštva pa so Adepti, Mojstri Modrosti, tisti mogočni starejši bratje človeštva, ki predstavljajo odseve Božanstva na Zemlji in vodijo razvoj po božji zamisli (št. 1.).

Ponovna utelesba se vrši, kakor smo omenili v prejšnem poglavju, v podrasah korenskih ras. Toda preden preidemo k njenim zakonom, moramo izločiti iz njenega delovanja dva razreda: Adepte in tiste, ki so “Na poti.” Adept se je povzpел nad potrebe reinkarnacije, pridobil si je že vsa izkustva, katera bi mogle posredovati civilizacije, “izpolnil je namen, zaradi katerega je postal človek.”

Čeprav je postal “steber” v božjem svetišču, iz katerega ne bo odšel, se vendar mnogi Adepti še utelesujejo med ljudmi kot zakonodajalci in voditelji, da bi združili človeštvo z Bogom. Ko se bliža Adept utelesbi, zbere kraj in uro svojega rojstva, saj je neodvisen Mojster svoje usode.

Tisti, ki so “Na poti,” so učenci Mojstrov Modrosti in se običajno utelesijo nekaj mesecev ali let po smrti, ne da bi odložili svoje mentalno in astralno telo, kakor se normalno dogaja pred ponovno utelesbo. Po obče veljavnem zakonu živi duša po smrti zemeljskega telesa kratek čas v astralnem svetu in prebije, potem ko se je razkrojilo astralno telo, nekaj stoletij v nižjem miselnem svetu. Ta nižji miselni svet so nižja nebesa (teozofsko slovstvo ga često imenuje devachan, izgovarja pa se devačan) in tam preživlja duša še enkrat pričakovanje in nade zemeljskega življenja, toda tokrat v popolnem uresničenju srečne blaženosti, po kateri je hrepenela. Tako potekajo stoletja v srečni dejavnosti, dokler se sile težnje ne izčrpajo. Tedaj odloži duša tudi miselno telo. S tem je *zaključila* svojo utelesbo in se nahaja zopet le v svojem kavzalnem telesu, z vsemi svojimi skušnjami, pretvorjenimi v

ideale in sposobnosti. Ker pa ji je še mnogo storiti, da bi se spopolnila, se zopet utelesi in se ponovno odene v tri nova telesa - v mentalno, astralno in fizično telo. Pri tej običajni razvojni metodi je izjema le učenec na poti; odpove se stoletjem radostne blaženosti nebeškega sveta, da bi z vso vnemo nadaljeval delo za svojega Mojstra na Zemlji. Odreče se sreči, do katere ima pravico, da bi služil človeštvu s svojim delom. Mojster izbere zanj čas in kraj rojstva. Na pot rojstva se poda z astralnim in mentalnim telesom pravkar dokončanega življenja, odene se le v novo fizično telo.

Zakone ponovne utelesbe, ki veljajo za vse tiste duše, ki niso niti učenci niti Adepti, lahko izvedemo, če preiščemo dejstva, ki jih predstavljajo slike 30 do 33. Razpredelnice se nanašajo na minula življenja štirih posameznikov. (Ti štirje posamezniki A, B, C, D, ustrezajo značajem Siriusa, Oriona, Alcyona in Erato-a iz Leadbeaterjeve razprave "Življenje Alcyona." Sirius in Alcyon ne spadata več, če hočemo biti natančni, v tretji razred na sl. 29, ker sta sedaj "Na poti." Ker pa sta šele pred kretkim stopila "Na pot" - Sirius za svojega grškega rojstva, leta 524 pred Kristusom, in Alcyon leta 910 po Kristusu, sta njuni življenji morda značilni za tretji razred. Vsi štirje imajo seveda več sto življenj za seboj, vendar so bila za študijske potrebe raziskana le zadnja življenja. Ti štirje spadajo v razred izobraženih duš, toda študij postav, ki so vladale v njihovem razvoju, nam bo dal dejstva, ki veljajo tudi za ponovno utelesbo ostalih dveh razredov - duhovno omejenih in nerazvitih duš.

Iz danih podrobnosti glede kraja, časa, spola in rase pri ponovnih utelesbah in iz časovnega odmora med dvema zemeljskimi življenji lahko sklepamo sledeče:

1. Med dušami, ki so napredovale, sta dva podtipa: prvi, pri katerem znaša povprečni odmor med rojstvom in smrtjo 1200 let (primeri A, B, D slike 30, 31 in 33) in drugi, pri katerem znaša premor približno 700 let (primer C, slika 32).

Odmor med utelesbami prebijejo duše večji del v nižjih nebesih - "v devachanu." Dolgost življenja v njih je odvisna od obsežnosti in jakosti stremjenja v fizičnem življenju. Pri nerazvitih in omejenih dušah bo stvorilo 60 let zemeljskega življenja duhovno silo, ki bo dala nerazvitemu 5 do 50 let življenja v devachanu, omejenemu pa okoli 200 do 300 let. Če pa je zaradi smrti v detinstvu ali mladosti zemeljsko življenje kratko, potem se skrči tudi bivanje v devachanu, ker je količina proizvedene duhovne sile manjša.

OSEBEK A - ZADNJIH 20 ŽIVLJENJ POVPREČNO TRAJANJE ŽIVLJENJA NA ZEMLJI: 60,5 LET POVPREČNO TRAJANJE OBDOBJA MED INKARNACIJAMI: 1208, 25					
DATUM ROJSTVA	KRAJ ROJSTVA	RASA	SPOL	STAR	OBDOBJE MED ŽIVLJENJI
23.650 p.n.š	S. AMERIKA	IV/1	MOŠKI	56	929
22.665	S. AMERIKA	IV/2	“	64	1135
21.466	POSEIDONIS	IV/3	“	84	1826
19.556	BAKTRIJA	IV/4	“	71	1276
18.209	S. AFRIKA	IV/5	“	69	1266
16.874	POSEIDONIS	IV/6	ŽENSKI	51	1041
15.782	TARTARIJA	IV/7	“	85	1167
14.530	KANADA	IV/1	“	57	819
13.654	POSEIDONIS	IV/2	MOŠKI	54	1505
12.095	PERU	IV/3	“	82	2238
9.775	KITAJSKA	IV/4	“	14	143
9.618	POSEIDONIS	IV/5	ŽENSKI	54	1262
8.302	ETRURIJA	IV/6	“	44	1241
7.017	EGIPT	V/1	MOŠKI	68	1314
5.635	INDIJA	V/1	“	47	1551
4.037	EGIPT	V/1	“	70	1143
2.824	KRETA	V/4	“	37	830
1.907	ARABIJA	V/2	“	45	1338
524	GRČIJA	V/4	“	70	2301
1.847 n.š.	ANGLIJA	V/5	“	87	

Slika 30

Za večino bolj razvitih duš je po 60-letnem življenju potrebno 1000 do 1200 letno bivanje v devachanu, v skladu s količino sile, ki jo je treba pretvoriti

<p style="text-align: center;">OSEBEK B - ZADNJIH 24 ŽIVLJENJ POVPREČNO TRAJANJE ŽIVLJENJA NA ZEMLJI: 53,5 LET POVPREČNO TRAJANJE OBDOBJA MED INKARNACIJAMI: 1017, 75</p>					
DATUM ROJSTVA	KRAJ ROJSTVA	RASA	SPOL	STAR	OBDOBJE MED ŽIVLJENJI
23.875 p.n.š	HAVAJI	IV/2	MOŠKI	60	837
22.978	MADAGASKA.	IV/2	ŽENSKI	57	713
22.208	MALAJA	IV/7	“	56	612
21.540	J.INDIJA	IV/1	“	36	0
21.504	J.INDIJA	IV/2	“	48	0
21.456	J.INDIJA	IV/2	“	64	1775
19.617	BAKTRIJA	IV/4	MOŠKI	71	1245
18.301	MAROKO	IV/5	“	67	1006
17.228	POSEIDONIS	IV/6	“	91	1447
15.690	TARTARIJA	IV/7	“	58	1125
14.507	KANADA	IV/1	“	56	780
13.671	POSEIDONIS	IV/2	ŽENSKI	38	1543
12.090	PERU	IV/3	“	85	2319
9.686	KITAJSKA	IV/4	“	13	70
9.603	POSEIDONIS	IV/5	“	39	1239
8.325	ETRURIJA	IV/6	“	65	1502
6.758	TARTARIJA	IV/7	“	52	1007
5.629	INDIJA	V/1	“	62	1552
4.015	EGIPT	V/1	MOŠKI	71	1208
2.735	J.AFRIKA	V/2	“	48	809
1.879	PERZIJA	V/3	“	17	341
1.521	MALA AZIJA	V/4	“	31	991
499	GRČIJA	V/4	“	76	2020
1597 n.š.	BENETKE	V/4	“	23	276
1.896	Z.D.A.	V/5	“		

Slika 31

OSEBEK C - ZADNJIH 30 ŽIVLJENJ

POVPREČNO TRAJANJE ŽIVLJENJA NA ZEMLJI: 72,6 LET
POVPREČNO TRAJANJE OBDOBJA MED INKARNACIJAMI: 706

DATUM ROJSTVA	KRAJ ROJSTVA	RASA	SPOL	STAR	OBDOBJE MED ŽIVLJENJI
22.662 p.n.š	S.AMERIKA	IV/2	ŽENSKI	84	819
21.759	INDIJA	IV/6	“	17	275
21.467	INDIJA	IV/2	MOŠKI	85	808
20.574	INDIJA	IV/3	“	109	911
19.554	KITAJSKA	IV/4	“	69	600
18.885	OSRED.AZIJA	V/1	“	79	597
18.209	S.AFRIKA	IV/5	“	71	674
17.464	OSRED.AZIJA	V/1	“	60	528
16.876	POSEIDONIS	IV/6	“	84	797
15.995	OSRED.AZIJA	V/1	ŽENSKI	58	535
15.402	INDIJA	V/1	“	79	772
14.551	INDIJA	V/1	“	91	809
13.651	POSEIDONIS	IV/2	“	82	692
12.877	INDIJA	V/1	MOŠKI	82	702
12.093	PERU	IV/3	“	90	821
11.182	INDIJA	V/1	“	71	682
10.429	INDIJA	V/1	“	73	684
9.672	POSEIDONIS	IV/5	“	86	811
8.775	INDIJA	V/1	“	83	840
7.852	INDIJA	“	“	78	788
6.986	EGIPT	“	ŽENSKI	77	945
5.964	INDIJA	“	“	17	312
5.635	INDIJA	“	“	47	618
4.970	INDIJA	“	“	69	866
4.035	EGIPT	“	“	75	901
3.059	INDIJA	“	MOŠKI	81	798
2.180	INDIJA	“	“	56	596
1.528	PERZIJA	“	“	87	811
630	INDIJA	V/3	“	71	1183
624 n.š.	INDIJA	V/1	“	70	1201
1.895	INDIJA	“	“	“	“

Slika 32

v zmožnosti. Med temi napredovanci se nahaja majhna skupina tipa primera C, slika 32., ki stvari sicer ravno toliko prizadevajoče si sile kot tisti, ki potrebujejo 12 stoletij devachana, vendar stisne svoje nebeško življenje na povprečno 700 let.

2. Napredovane duše prvega podtipa se rode najmanj 2 krat v vsaki podrasi ene korenske rase in sicer večinoma številčno zaporedno po rasah. Če opazujemo primer A na sliki 30, ga najdemo 23.650 let pred Kristusom v prvi podrasi Atlantske korenske rase. Njegova naslednja življenja se odigravajo, kakor se številčno vrste, v njenih naslednjih podrasah. Po svojem življenju v sedmi podrasi se vrne zopet v prvo podraso s spremenjenim spolom, se rodi nato v naslednjih podrasah, toda ne z brezpogojno spremembo spola, saj le-tega ponavlja. Ko gre drugič skozi vse podrase, izpusti sedmo. To, da preskoči neko podraso, se zgodi zato, ker je duša že nekje drugje pridobila lastnosti, ki se običajno pridobe le v tej rasi. V primeru A je očitno za doseg vsega potrebnega zadostovalo eno življenje v sedmi podrasi. Podobno moramo zato sklepati, da je neka duša, če se je rodila v neki podrasi več kot dvakrat, potrebovala tisto dodatno utelesbo, da bi dosegla nameravani namen.

Drugi podtip, ki ga predstavlja primer C, je gotovo tudi v skladu z neko občo postavbo; toda, če preiščemo sliko 32, ne moremo spoznati nobene zakonitosti. Vendar pa bo to gotovo mogoče kasneje, ko bodo raziskani drugi posamezniki istega podtipa.

3. Glede spola opazimo pri teh štirih posameznikih pomembne razlike. Utelesenje kot moški ali ženska ima namen pridobiti si lastnosti, ki se v enem spolu lažje razvijajo, kakor v drugem. Ker pa pri različnih dušah zelo koleba sposobnost izkoristiti izkustva, in ker gre poleg tega tudi za različne potrebe po načinu življenja, ni stalnega pravila glede števila utelesenj v spolih. Navadno si ne slede v istem spolu več kot sedem življenj in ne manj kot 3. Toda tudi tu so izjeme, kakor kaže primer A, ki se je po treh moških življenjih 2 krat utelesil kot žena, potem pa se je zopet vrnil v moški spol. Znan je primer, ko se je duša nič manj kot 9 krat zaporedoma pojavila kot ženska.

4. Glede dolgotosti zemeljskega življenja ni opaziti zakonitosti. Čas rojstva določa konec življenja v nebesih. Smrtno uro določajo navadno vnaprej "Gospodje karme" - tisti angeli, katerih delo je v Božjem načrtu v tem, da dobro in slabo iz preteklosti in sedanjosti vsakega človeka urejajo tako, da je mogoče z njunim učinkovanjem, odnosno vplivom, doseči kar največ dobrega. Človekovo življenje lahko končajo zgodaj z nezgodo ali boleznijo, če menijo, da je to za bodoči razvoj duše najboljše. V drugem primeru pa, če omogoča le dolgo življenje duši, da pridobi neko sposobnost, tedaj je dolgost življenja ustrezno prilagojena.

OSEBEK D - ZADNJIH 17 ŽIVLJENJ POVPREČNO TRAJANJE ŽIVLJENJA NA ZEMLJI: 53,75 LET POVPREČNO TRAJANJE OBDOBJA MED INKARNACIJAMI: 1221,25					
DATUM ROJSTVA	KRAJ ROJSTVA	RASA	SPOL	STAR	OBDOBJE MED ŽIVLJENJI
9.245 p.n.š	KALDEJA	IV/6	MOŠKI	76	2022
17.147	EGIPT	IV/5	"	72	1787
15.288	POSEIDONIS	IV/3	"	44	498
14.746	POLARNO P.	IV/1	ŽENSKI	55	653
14.038	S.AMERIKA	IV/2	"	62	1187
12.089	PERU	IV/3	"	85	2367
9.637	KITAJSKA	IV/4	"	12	22
9.603	S.ATLANTIDA	IV/5	"	39	995
8.569	ETRURIJA	IV/6	"	59	1053
7.457	JAPONSKA	IV/7	"	65	1513
5.879	EGIPT	V/1	MOŠKI	75	1772
4.032	INDIJA	V/1	"	45	1829
2.158	ARABIJA	V/2	"	68	1517
573	PERZIJA	V/3	"	12	41
520	ATENE	V/4	"	71	1952
1.503 n.š.	NEMČIJA	V/5	"	19	328
1.850	ANGLIJA	V/5	"	83	

Slika 33

Dasi so glavni dogodki in konec vsake utelesbe določeni po teh božjih služabnikih v skladu s "karmo" duše - primerno temu, kar ona dolguje drugim, in kar drugi dolgujejo njej na uslugah kot vsoti preteklih življenj - more obči načrt vendarle spremeniti odločno ravnanje posameznika ali dejanja drugih, ki nanj neposredno vplivajo. Tako je na primer smrt zaradi nezgode često konec, ki so ga Gospodje karme zamislili za tako utelešenje; marsikdaj pa ni tako predvideno in so zato pri vsaki taki nezgodi posegle v življenje nove sile. V takem primeru se nered v načrtu popravi v začetku prihodnjega življenja, tako da duša, katere usodo so za trenutek spremenili drugi, zaradi tega naposled nič ne izgubi.

Načrt človeškega življenja nikoli ne vsebuje samomora; za tako dejanje je človek neposredno odgovoren sam, čeprav utegnejo deliti odgovornost z njim pogosto tudi drugi. Za duše dveh razredov; za omejene in nerazvite, se na zakon ponovne utelesbe vpliva v toliko, da se ponovno rodijo v isti podrasi preden preidejo v naslednjo. To si moramo pač razlagati z njihovo nesposobnostjo, da bi si pridobile potrebne sposobnosti ene podrase v teku enega ali dveh življenj. Odmor med dvema življenji znaša mnogokrat le nekaj let, dasiravno se lahko raztegne na dvoje ali troje stoletij. Omenjene duše so glede svojega občega razvoja v resnici za milijone let za napredovanimi. Razlog za to zaostalost pa ni v kaki zlobi, ki drema v njih, marveč je zgolj vprašanje starosti duše. Širšo življenjsko razgledanost in globlja nagnjenja, ki jih ima dandanes napredovana duša, bodo imele nekoč tudi nerazvite ali omejene. Sčasoma bodo prej ali slej dorasle vse duše.

Če ogledujemo te življenjske razpredelnice in se seznanjamo s podrobnostmi kraja, časa in rase, se utegne pojaviti vprašanje, kako more vse to okultni raziskovalec zanesljivo ugotoviti. Zakaj je prepričan, da sta mož v Pozejdoniji (primer D) in eskimska žena v naslednjem življenju, ista duša? Denimo, da obstoja Logosov spomin; toda, kako je mogoče izslediti te stvari? Vprašanje je razumljivo in odgovor bo morda pokazal, da se metode okultnega raziskovanja sploh ne razlikujejo od metod, ki jih uporabljajo današnji znanstveniki. Navesti lego nekega dela zemlje, kjer se je posameznik rodil,

ne predstavlja nobenih težav. Raziskovalec bo videl rojstvo otroka, opazovati bo moral okolico in ugotoviti njeno lego glede na morja, gore, jezera in reke. Pri tem mu bo njegovo zemljepisno znanje omogočilo določiti kraj. Če je doba odmaknjena in oblika zemeljske površine drugačna, kakor jo pozna, potem se mora raziskovalec po kratkem opazovanju tedanje pokrajine za trenutek poglobiti v božji spomin; zasledovati mora njene spremembe do zgodovinske dobe ali celo do sedanjosti, da zve kako imenujejo geografi zdaj ta kraj.

Za spoznanje rase in podrase je potrebno mnogo poprejšnjega študija o človeških rasah. Nekdo, ki je mnogo potoval, lahko razlikuje Kitajca od Japonca, francoskega ali italijanskega Kelta ali Norvežana od Angleža. Podobno bo raziskovalcu pomagalo, da bo našel pojasnilo, ki ga išče, opazovanje rasnih značilnosti in zlasti različnosti finejših nevidnih zakonov na telesih podras.

Določitev časovnih podatkov je težja naloga. Ko čita v spominu Boga, opazuje lahko raziskovalec zemeljske dogodke tako hitro ali tako počasi, kakor želi. Dogodke nekega davnega dne more po mili volji opazovati minuto za minuto; prav tako pa si more v kratkih sekundah hitro zapomniti za vsak kraj poletje, jesen, zimo, pomlad, in tako dalje in šteti čas po letnih časih. Če hoče biti pri tem popolnoma natančen, mora tako mimo hiteče letne čase šteti leto za letom, za ves čas.

Če opazuje, na primer, v zgodovini prizor iz Egipta in želi vedeti za njegov datum, se bo morda udeležil neke dvorne ceremonije in bo moral pri tem prestreči ime faraona, ki ga bo nekdo izgovoril, da bo mogel nato poiskati v kaki zgodovinski knjigi ime vladarja, oziroma čas vladanja. V Grčiji bo treba opazovati nekoga, ki piše pismo ali dokument in si zapomniti številko olimpijade. Za izhodišče pa je mogoče vzeti tudi kak znan dogodek, na primer bitko pri Maratonu, in šteti potem leta od tedaj pa do tistega dogodka, ki ga zanima. V Rimu bo treba poiskati pisarja, ki datira svoje pismo na podlagi letnice ustanovitve mesta. Datum pa bi se lahko našlo tudi z opazovanjem neke razprave v senatu. Treba bi si bilo le zapomniti imena kon-

zulov tistega leta ter posneti letnico iz določene zgodovinske tabele. Včasih bo računal tako, da se bo opiral na določen čas, kot na primer na potop Atlantide leta 9.564 pred Kristusom, ki ga je za vselej ugotovil že prej s štejtjem; štel bo od tega časa naprej ali nazaj. Kadar pa gre za stotisočletja, tedaj uporablja raziskovalec svoje astronomsko znanje za izračunavanje dolgih časovnih razdobij iz položaja severnice do zemeljske osi. Vrednost okultnega raziskovanja zavisi, kakor tudi pri novodobnih znanstvenih raziskovanjih, od skrbnosti opazovanja in od splošne izobrazbe ter spretnosti, kako opazovanja pregledno opisati.

Glede ponovnega prepoznavanja neke duše v njenih različnih utelesbah, se vestnemu raziskovalcu le težko primeri napaka. Zemeljsko telo nekega raziskovanega objekta je res v vsaki utelesbi drugačno, toda telo njegove duše - kavzalno telo z augoeidom v njem, se ne spreminja. Kakor hitro si je raziskovalec utisnil v spomin pojav tega trajnega telesa duše, ga bo lahko spoznal v vsakem življenju, pa naj se v teku časa zemeljsko telo še tako spreminja. Kavzalno telo je nevarljivo razspoznavno znamenje in ostane vedno isto, ne glede na to ali gre za zemeljsko telo novorojenca ali pa za starčka, ki se že bliža grobu.

V tem poglavju moramo obravnavati še dve razpredelnici. To sta sliki 34 in 35. Tri duše A, B, C, ki smo jih proučevali, so telesno povezane med seboj; veže jih medsebojna naklonjenost, ki je bila skovana že v davnih življenjih. Vsaka duša se razvija pod silo svoje posebne večnosti, vendar ne hodi sama po poti k svoji božanskosti, marveč tesno povezana z drugimi dušami, katere je vzljubila. Prava naklonjenost je vedno povezava duš in ne le zemeljskih odeval. Naj bodo ta kakršnakoli, skozi nje bo vedno ljubezen preskočila z ene duše na drugo. Zemeljske stopnje sorodstva imajo le malo vpliva. Mnogostranska moč ljubezni se bo vedno razodevala kot ljubezen in ljubezenska usluga, ne glede na to, kako so Gospodje karme oblikovali zemeljska pota.

Od primerov A, B in C spadata A in B k podtipu napredovanih duš, ki jim je določenih 1200 let devachana, medtem ko pripada C drugemu podtipu,

pri katerem znaša odmor med zemeljskimi življenji le 700 let. Jasno je, da se A in B ne moreta pojaviti v vseh življenjih C-ja, razen če bi umrla v vsakem življenju v starosti, ki bi dopuščala le 700 let bivanja v devachanu. Kako je bilo v resnici, nam kaže slika 34. Medtem ko se je C utelesil 31 krat, se je A le 19 krat in B le 23 krat. V prvem življenju te A-jeve serije pride A v stik s C in postaneta mož in žena. Toda v tem življenju A ne sreča svojega dru-

B	A	A	C
1	1	MOŽ	1 ŽENA
2			2
3			
4			
5 ŽENA	2 MOŽ	SVAK	3 SVAK
6 PRADED	3	BRAT	4 BRAT
			5
			6
7	4	BRAT DVOJČEK	7 BRAT DVOJČEK
			8
8	5		9
			10
9	6		11
10 SIN	7 MATI		12
11 MATI	8 SIN	MOŽ	13 ŽENA
			14
12	9 PRIJATELJ	BRAT	15 BRAT
PRIJATELJICA	10		16
	11 PRIJATELJICA	HČERKA	17
13	12 POSV.HČER		18 OČE
14	13	OČE	19
PRIJATELJICA	14		20
15 KRUŠNA	15 MOŽ	BRAT DVOJČEK	21 HČERKA
MATI	16		22
16	16 PRIJATELJ	ZALJUBLJENEC	23 SESTRA DVOJ.
17 ŽENA	17		24
	18 KRUŠNI OČE		25
18 PRIJATELJ	19 OČE		ZALJUBLJENKA
19	20		26
20 POSV.SIN	20 PRIJATELJ	PRIJATELJ	27
21			28
22 SIN			29
23			30
24 PRIJATELJ			31 PRIJATELJ

Slika 34

gega prijatelja B. Ko se A prihodnjič rodi je mož B-ja in svak C-ja. Toda medtem je B živel trikrat in C enkrat, ne da bi se srečala z A-jem. Če ogledujemo razpredelnico bomo ugotovili, da je prišel C v teku 31 življenj 12 krat v stik z A-jem in le 8 krat z A-jem in B-jem. Kakor je razvidno iz sestava, je posebno močna vez med A in C. Naj se oblikujejo zemeljski odnosi kakor koli, če sta mož in žena, žena in mož, brat in sestra ali ljubimca, ki jima usoda ni naklonjena in se ne poročita, vselej govori duša k duši. Nekoč pohčeri B kot žena malo deklico A, ta dolg pozneje A poravna, ko posinovi malega dečka B.

OSEBKA E IN F		
KRAJ	E	F
ATLANTIDA	POLBRAT	POLSESTRA
INDIJA	MOŽ	ŽENA
SKANDINAVIJA	MOŽ	ŽENA
PERU	OČE	HČERKA
-	MATI	SIN
PERZIJA	ŽENA	MOŽ
S.AMERIKA	PRIJATELJ	PRIJATELJ
ASIRIJA	DUHOVNIK	HČERKA -SIROTA
INDIJA	MOŽ	ŽENA
EGIPT	LJUBIMEC	LJUBIMKA
ARABIJA	LJUBIMEC	LJUBIMKA
GRŠKA KOL.	-	ŽENSKA
RIM	MOŽ	ŽENA
SEDANJE ŽIV.	ČLOVEK "NA POTI"	ŽENSKA

Slika 35

Iz 14-tih življenj, v katerih se dobita primera E in F (slika 35), vidimo, v kako različnih oblikah se razodeva vez ljubezni. Če spremeni E spol in je v dveh življenjih žena, je njen ljubimec pri nji; prvič kot sin, potem kot mož. Če spremeni F spol in je 3 krat možki, kot sin, mož in prijatelj, sreča tretjič svojega prijatelja E prav tako kot moškega. Med obema nastane nenavadna

vez simpatije in nagnjenja, ki ju veže. Potem je E duhovnik, kateremu pri-vedejo dekllico siroto, da bi jo sprejel v zavetišče. Že po nekaj mesecih postana najboljša prijatelja in svečenik ji je oče in vodnik.

Potem sledi življenje, ko sta zopet mož in žena, nakar se v dveh življenjih srečata in zaljubita, toda pot prave ljubezni obakrat ni lahka. Potem sledi življenje, ko F ne najde svojega dragega, toda slednjič se srečata zopet v Rimu kot mož in žena. V sedanjem njunem življenju se še nista srečala in ne glede na to, če ju bodo načrti gospodov karme držali ločeno ali ne, je vez med dušami močna in nezlomljiva. Zopet se bosta srečala v prihodnjih življenjih - kot mož in žena, sin in oče, ali kot prijatelja - vedno se bosta iskreno ljubila s tisto mnogovrstno ljubeznijo, ki se v odnosu do ljubljenega pretvori v vdanost in požrtvovalnost, ne glede na pot, ki jima jo bodo določili gospodarji karme.

Prvo dejanje. Zemlja. Oder je mračen od gorja,
to sem in tja prizorov - se vam studi,
pa potrpite ! Morda pisatelj smisel vam poda
v dejanju petem divje drame, ki jo nudi.

Brez pojasnila o ponovni utelesbi je življenje zares kaj divja drama, kakor je menil Tennyson navzlic svoji krščanski veri. Razvoj je kruto dogajanje, ki skrbi le za vrsto in se ne briga za posamezno življenje. Če pa priznavamo, da se razvija tudi neuničljivo nesmrtno življenje, potem je bodočnost vsakega bitja zares sijajna. V luči ponovnega utelešenja zgubi smrt svoje želo in grob svojo zmago: ljudje gredo vzajemno s svojimi dragimi proti svoji božanskosti, brez bojazni, da bi bili kdaj ločeni. Umrljivost je zgolj vloga, v kateri nastopa duša določeno obdobje. Ko je igre konec in je duša preživela vsa življenja in prebila vse smrti, potem začne po svoji določbi delovati kot Mojster Modrosti, kot odsvit Boga na zemlji, kot "beseda," ki je meso postala.

Taka bodočnost, ki čaka nas vse, napredovanega kakor divjaka, je slava, ki se bo razodela.

IV. poglavje

ZAKON KARME

Kdor se kot suženj mučil je in delal,
morda nekoč kot knez bo žel, kar je sejal.
Kdor bil nekoč je kralj, se zdaj v cunjah pokori
za to, kar je opustil ali storil ni.

Luč Azije

Z naraščajočim znanjem se kaže človeku svet, v katerem živi, kot svet, v katerem vlada zakon. Vsak novo odkriti prihodnji zakon podeli naši volji nekoliko več svobode, čeprav se utegne na prvi pogled zdeti, da postavlja nove pregraje svobodi našega delovanja. Ker so dejanja le končni dosežki cele vrste miselnih in čustvenih sil notranjega sveta, je nujno potrebno, da se človek nauči razumevati svoj notranji svet kot svet zakonitosti in reda. Veliki zakon karme ali dejanja, ki ga razlaga Teozofija, posreduje človeku nekaj glede notranje zgradbe njegovega bistva in mu pomaga postati Mojster okoliščin, ne pa njihov suženj.

Današnja znanost nas je že seznanila s pojmovanjem, da je vesolje izraz energije. Elektron je shramba za energijo; isto in še v večji meri velja seveda za vsako zvezdo. Ta energija se nenehno spreminja. Gibanje se pretvarja v svetlobo, toploto ali elektriko, težja prvina v lažjo, in tako dalje, od spremembe do spremembe. Tudi človek je shramba za energijo; sprejema jo in spreminja v telesne gibe. Človekova energija učinkuje blagoslovilno, če jo uporablja za dejanje polno ljubezni. Tako uporabo imenujemo "dobro." Če pa energijo uporabljamo v škodo bližnjih, jo zlorabimo; tako uporabo imenujemo "slabo ali zloraba." Ves čas svojega življenja je človek spreminjevalec; iz vesolja sprejema energijo, da jo spreminja v korist ali v škodo.

Zakon karme je usedlina vzroka in posledice, kakor pač človek spreminja energijo. Zakon ne obsega le vidnega vesolja in njegovih sil, marveč tudi tisto nevidno, večje vesoljne sile, ki je pravo torišče človeške dejavnosti. Kakor požene človek v vesolje neko moč, ki vpliva na ravnotežje vseh drugih sil v našem zemeljskem kozmosu, ravno tako menja z vsako mislijo, z vsakim občutkom, svojo naravo do vesolja in naravno vesolja do sebe.

Prvo načelo, ki ga moramo doumeti, preden skušamo razumeti karmo, je to, da imamo opravka z določeno silo in njenimi učinki. Ta sila pripada fizičnemu svetu gibanja, astralnemu območju čustev in mentalni ravni misli. Uporabljamo vse tri načine sile: prvega z delovanjem naših zemeljskih teles, drugega z občutki naših astralnih teles in tretjega s konkretnimi (stvarnimi) in abstraktnimi (pojmovnimi) mislimi naših mentalnih in kavzalnih teles. Ko stremimo, sanjamo, zamišljamo, mislimo, čutimo, ravnamo - z vsem tem spravljamo v gibanje sile vseh teh treh področij; in kakor te sile uporabljamo: POMAGAMO ALI OVIRAMO. Vsa sila pa, ki jo uporabljamo na vseh teh ravneh, ni drugo, kot Božja energija. Mi smo le njeni spremljevalci. Da uporabljamo energijo, je njegova želja. Spreminjamo in rabimo jo za to, da pospešujemo njegov načrt razvoja. Naša dejanja so dobra, če ta načrt podpiramo, slaba pa, če ga oviramo. Ker stalno uporabljamo njegovo silo, podpiramo ali oviramo vsak njegov načrt.

Ker človek ni osamljeno bitje, marveč enota v človeštvu, ki obsega milijone posameznikov, vpliva vsaka njegova misel in vsako njegovo čustvo na vsakega od bližnjih, sorazmerno z oddaljenostjo od Njega. Vsako tako človekovo razodevanje sile, ki lahko pospešuje ali ovira skupnost, katere del je, učinkuje tudi na Njega samega. Rezultat na podlagi dejanj in njih povratnega učinka je na kratko povzet na sliki 36.

DEJANJE IN POSLEDICA				
VIŠJI MENTALNI SVET	stremljenje	ideali	☆	125
	spoštovanje	inspiracije	○	25
NIŽJI MENTALNI SVET	kritika	skrbi	●	25
	simpatije	veselje	△	5
ASTRALNI SVET	antipatije	žalost	▲	5
	pomoč	koristi	□	1
FIZIČNI SVET	škodovanje	bolečine	■	1

Slika 36

Sicer pa učinkuje v tem svetu zakonitosti vsaka zvrst sile na svoji ravni. Dva človeka dasta beraču miloščino. Prvi da iz usmiljenja in sočutja, drugi pa le zato, da bi se znebil neprijetnega pogleda. Oba opravljata dobro delo in za oba je zemeljska karma tega dejanja določena "korist." Toda prvi je za svoje usmiljenje in sočutje poleg tega deležen še določenega karme astralne ravni, ki se mu razodeva kot srečen občutek, medtem ko drugi take karme

nima. Prav tako bom imel, če ne morem nuditi trpečemu nič drugega kot le svoje sočutje, vendarle občutek “sreče,” ne pa zemeljsko “korist.”

Da bi olajšali umevanje tega težkega predmeta, smo izbrali za vsako zvrst sile, ki ustvarja karmo, simbol (glej predzadnji stolpec slike 36). Ta znamenja - četverokotniki, trikotniki, krogi in zvezda - so le simboli in nič drugega. Na višji mentalni ravni, kjer biva duša v svojem kavzalnem telesu, je zlo “ničevo in puhlo,” zvoneča tišina. Tam prizadevanje duše nima zlega nasprotja. Zlobnež ni slaba duša, je le zemeljski predstavnik neke nerazvite duše, katere energije so še prešibke, da bi brzdale svojega emocionalnega in fizičnega zastopnika.

Vsak od nas ima za seboj, ko se rodi, dolgo preteklost in mnogo življenj ter prinese s seboj, ko zopet prevzame svojo nalogo na zemlji, svojo karmo dobrega in zlega. Kakor smo že omenili, predstavlja ta karma silo, in slika 37 skuša ponazoriti dejstvo, da je vsak posameznik vrtiljček za učinkovanje dobrih in slabih sil, ki jih je stvoril.

V tej risbi pomenijo temna znamenja trpljenje, bridkost in nevoljo, bela pa navdihe, radosti in koristi.

Že pri prvem pogledu morda bije v oči veliko število “trpljenja,” “bridkosti” in “nevolje,” ki pripadajo človeku, in le tri ideale, šest navdihov ter nekaj radosti in koristi. Seveda ne smemo pozabiti, da ne spreminjajo sile teh ravni v enaki meri človeške usode. Korist prinašajoča enota zemeljske sile ima morda le eno stotinko tiste moči, s katero ustvari neki ideal enota mentalne sile. Če izrazimo učinek ene zemeljske enote sile z 1, ne bomo pretiravali, če vzamemo za astralno enoto 5, za nižjo mentalno enoto 25 in 125 za “ideal” višjega miselnega sveta. Najsi ima neki človek še toliko “trpljenja” in “žalosti” ter “nevolje” v svoji karmi, bo mogel vendarle uspešno živeti in ne zgrešiti življenja, dokler ima le nekaj “idealov.” Neki drugi človek bo zopet, najsi doseže, zaradi svoje karmične pravice, bogastvo in posveten položaj, ki mu v marsikaterem oziru podelita “koristi” in “veselje,” v življenju

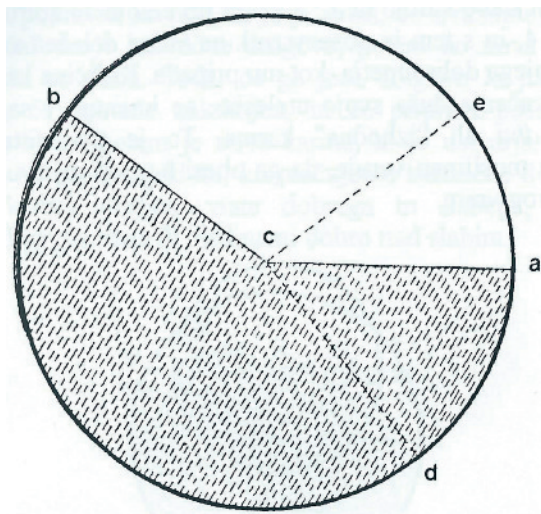
Slika 37

užival le prijetno praznoto, če ni prinesel iz preteklosti s seboj nekaj “inspiracij” za svoj razum.

Če opazujemo, kako žive moške in žene okrog nas, lahko brez pretiravanja rečemo, da je danes v večini življenj več “slabe” kot “dobre” karme, torej v splošnem več dolgočasne muke in skrbi, kakor pa srečnega dela in veselja. Na sedanji stopnji človeškega razvoja je v zalogi sil, ki jih je vsakdo od nas nabral, več takih, ki prinašajo trpljenje, kakor takih, ki podeljujejo radost. Naš račun slabega, ki smo ga povzročili, je mnogo daljši po vrsticah vsebine, kot pa naš račun dobrega, saj nas v minulih življenjih ni vodila modrost in smo raje živeli sebično, ker nam ni bilo mar, če smo s tem prizadevali bol. Toda vsaka karmična sila se mora izučinkovati, kajti “kar človek seje, to bo žel.” Ko žanje se njegove karmične sile tako skrbno odmerjajo, da mora ta igra sil dobrega in slabega roditi rezultat, ki pomnoži njegovo dobroimetje, pa če je še tako majhno. Če bi začele pri našem rojstvu delovati vse naše karmične sile dobrega in slabega, bi spričo znatne pretežnosti zlega nad dobrim, trpljenje in žalost tako pritiskale na naše življenje in ga zasenčile, da bi imeli le malo navdušenja, izvojevati življenjski boj. Da se moremo boriti in zmagovati ter množiti svoja dobroimetja, ne pa svoje dolgove, se napravi za vsako dušo ob utelesbi skrbna izbira.

To izbiro izvrše “Gospodje karme,” tisti dobrotni duhovi, ki so v božjem načrtu izvrševalci karme. Oni niti ne plačujejo niti ne kaznujejo, le učinkovanje človekovih sil uravnavajo tako, da mu pomaga njegova karma v razvoju korak naprej. Značilno metodo izbora lahko proučujemo v naslednjih prikazovanjih.

Na sliki 38 predstavlja krog celoto karme določenega človeka ali silo vseh njegovih minulih življenj. Krog se deli v dva dela; eden od njiju je bel, drugi pa črtnan. Beli izsek predstavlja količino dobre karme, črtnani pa količino slabe. Če vzamemo, da obsega celotna karma posameznika 100 enot, in da je razmerje med dobrim in slabim 2 : 3, kakor kaže omenjena slika, potem predstavlja izsek a-e-b-c-a dobro karmo s 40 enotami in odsek a-d-b-c-a

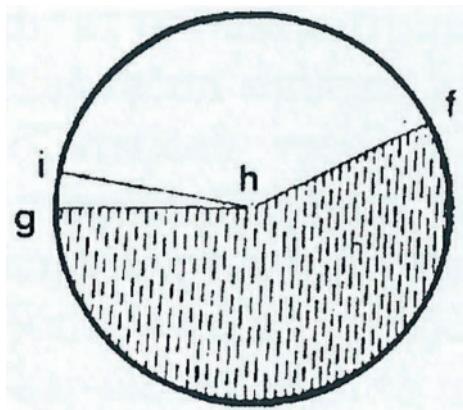

Slika 38

slabo karmo s 60 enotami. To celoto nabrane pretekle karme poznamo v indijski filozofiji kot *sanchita* ali “zbir” - karme.

Iz te celote izberejo gospodje karme za novo življenje duše določeno množino: recimo $1/4$. To četrtno predstavlja na sliki izsek a-c-d-a-e, od tega ustreza e-c-a dobri karmi z 10,7 enote in a-c-d slabi karmi s 14,3 enote. Razmerje med dobro in slabo karmo ni $2 : 3$ kakor pri celotnem zbiru, marveč $3 : 4$ in je s tem posameznik na videz deležen večjega dela svojega dobroimetja, kot mu pripada. Količina karme, s katerim začenja duša svojo utelesbo, se imenuje v sanskrtu *prarabdha* ali “izhodna” karma. To je tisti faktor, o katerem musliman veruje, da ga obesi bog ob rojstvu vsaki duši okrog vratu.

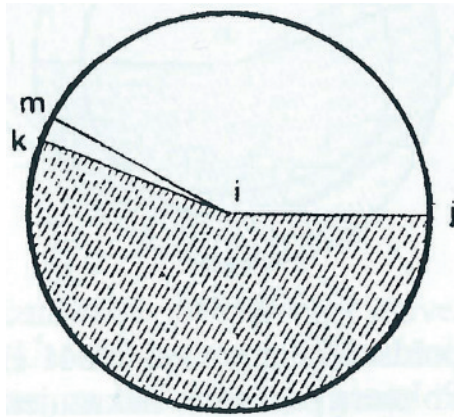
Na sliki 39 je ponazorjena “izhodna” karma. Beli izsek f-i-g-h je dobri del karme in črtkani izsek f-h-g-f je zli del karme. Omenili smo, da je bilo izbrane več dobre karme, kakor je v skladu z razmerjem v zbirni karmi minulih življenj. To je razvidno iz slike. Izsek f-i-h-f ustreza dobri karmi v sorazmerju z zbirno. Izsek f-i-g-h-f pa predstavlja količino dobre karme, izbrane za novo življenje. Ker je karma sila, opravlja delo, medtem ko se

Slika 39

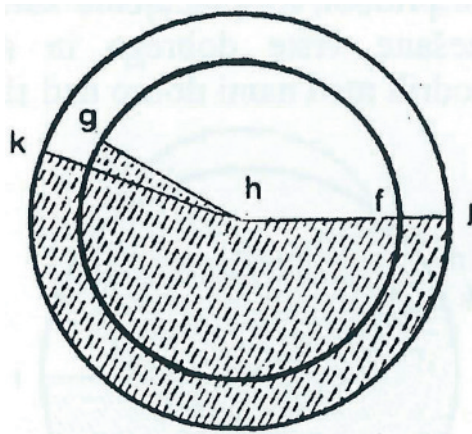
izčrpava. To delo povzroča v človeškem življenju reakcijo ali povratni učinek, ki je opisan na sliki 36. V teku enega življenja se izčrpa karma, ki jo predstavlja slika 39. To delo, ki ga opravi, ustvari človeku s povratnim učinkom novo karmo, in ta nova karma, ki tako nastane, je ustvarjena povsem v skladu z modrostjo človeka. Če ga njegovo »trpljenje« uči vdanosti in sočutja, če ga njegove skrbi in nevolje spodbujajo, da se potruzi popraviti krivico, ki jo je storil, če z razumevanjem "poplača" svoje karmične dolgove, potem bo nova karma dobra in ne slaba. Toda, če ga jeze dolgovi, ki jih mora plačati, če postane zakrknjen, in če pripravi posledično drugim bedo, potem je nova karma, ki jo ustvarja, slaba. Večino od nas pa pridobi, ko plačujemo karmične dolgove, novo karmo mešane vrste dobrega in slabega, le da prevladuje pri modrih med nami dobro nad slabim.

Ta, na novo ustvarjena karma, ki se v sanskrtu imenuje *agami* ali *kriyamana* ali "prihodnja" karma, je naslikana na sliki 40. Ta krog je večji od kroga na sliki 39. Medtem, ko se izučinkuje 25 enot dobre in slabe karme, nastane recimo 36 novih enot obeh vrst. Če je bilo v začetku življenja razmerje med dobrim in slabim 3 : 4, je konec življenja novo ustvarjena karma, s 16 dobrimi in 20 slabimi enotami, v razmerju 4 : 5. Na sliki 40 predstavljata polmera $m - 1$ in $k - 1$ primerjavo med staro, izčrpano, dobro karmo in novo.

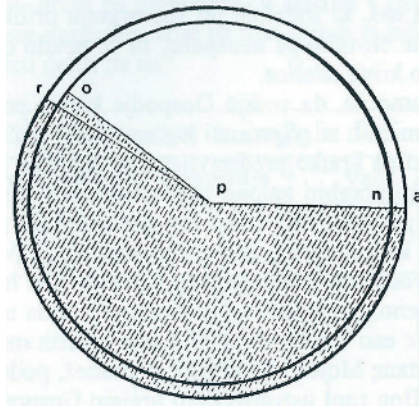

Slika 40

Slika 41 predstavlja sliki 39 in 40 položeni ena na drugo. Opazimo takoj, da je bilo ustvarjeno tako od dobrega kot od slabega več sile, od dobrega pa sorazmerno več kot od slabega. Če pogledamo zopet sliko 38, vidimo, da se je izsek a-o-c-d-a izučinkoval. Na njegovo mesto moramo zato postaviti novo karmo, kakor jo prestavlja slika 40. To ponazarja nova slika 42. Zunanji krog predstavlja novo vsoto 111 enot, notranji pa starih 100 enot. Polmera p-r in p-o nakazujeta za prihodnost boljše razmerje med dobrim

Slika 41

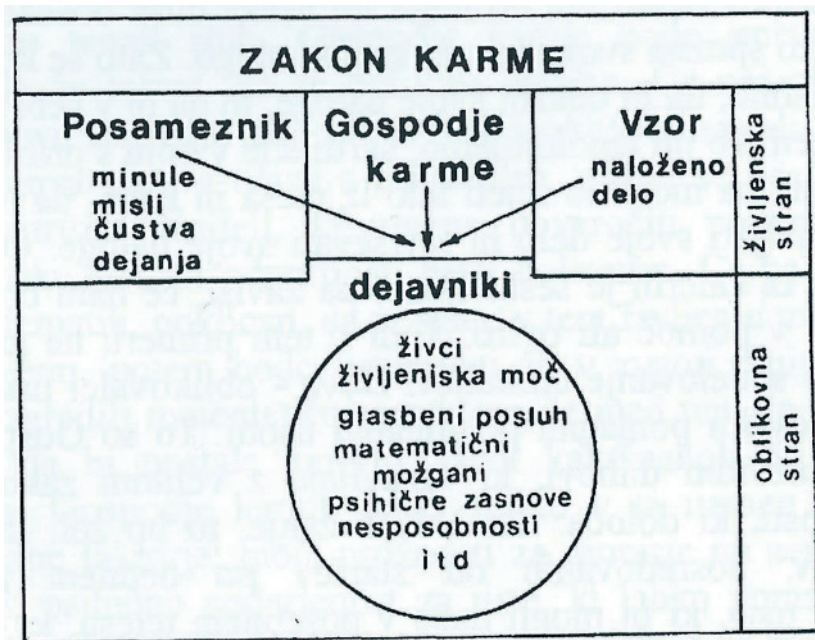
Slika 42

in slabim, ki je sedaj dejansko 41 : 59. Če primerjamo s tem staro razmerje 40 : 60, je sprememba majhna, ena enota več dobrega in le ena enota manj slabega kot dosežek ene inkarnacije. Dokler človek ne razume Razvojnega načrta, se zarod le malo spremeni od enega življenja do drugega: sreča in nesreča, radost in žalost, valovi v toku let in posameznih življenj. Velike spremembe nastopijo v človekovi karmi pač le tedaj, ko odločno teži služiti božjemu načrtu in ne živeti zase, marveč za bližnje. Potem se človek razvija hitro in napreduje v geometričnem zaporedju (aritmetično zaporedje ali progresija: 2, 4, 6, 8 itd., geometrično zaporedje: 2, 4, 8, 16 itd., progresija na potenco: 2, 4, 16, 256, itd).

Zdaj lahko razumemo, da ima vsak človek do neke mere svojo "usodo." "Usoda" je tista množina dobre in slabe karme, katero so mu za določeno življenje izbrali Gospodje karme. Starši, prirodna nadarjenost, dobrotniki in nasprotniki, prilike in dolžnosti, to je človekova "usoda." Ker pa se te sile izčrpajo, mu ne morejo vsiliti načina, na katerega se odziva. Če je njegova volja še tako šibka, je vendarle svobodna. Svojo staro karmo lahko izčrpa tako učinkovito, da stvarja več dobrega kot slabega v novi karmi. Recimo, da ga močno omejujejo, tako nagnjenja preteklosti, kakor pritisk tre-

nutnih razmer; toda v njem prebiva duh Božji, in ko bi se le hotel zbrati in odločiti, bi mogel z Božansko voljo sodelovati pri razvoju in se nebi proti njemu boril. Dolžnost njegovih učiteljev in roditeljev, kakor tudi vlade, katere podložnik je, bi bila, da mu uredijo prilike tako, da bi bolj sodeloval z Božjo voljo, kakor pa jo preprečeval. Toda ta utopija počiva še v naročju bodočnosti. Dotlej zadene vsakogar izmed nas, ki sodeluje pri ustvarjanju prilik, kakršne so, del karme človeškega neuspeha, in če nekdo odpove, je prav pogosto kriva okolica.

Omenili smo že, da vodijo Gospodje karme potek učinkovanja karmičnih sil. Spoznati hočemo torej načela, ki jih vodijo. Ta so na kratko predstavljena na sliki 43. Gospodje karme morajo porabiti zalogo posameznikove sile in je ne morejo niti povečati niti zmanjšati. Posameznik prihaja iz preteklosti s karmičnimi vezmi do poedincev, do nekega občestva in naroda. Poslati ga je treba torej tja, kjer lahko, glede na omenjeno, svojo karmo "iz-

Slika 43

učinkuje.” Toda to njegovo življenje je le eno izmed mnogih, konec katerih mu je določeno, da postane Mojster Modrosti, popolnež, podoba pralika, ki ga je Bog zanj ustvaril. Zato urejajo Gospodje karme posameznikovo karmo tako, da se stalno bliža svojemu praliku.

Mnogo človekove dejavnosti zavisijo od vrste zemeljskega telesa, ki sta mu ga dobavila oče in mati. Zato je torej važno, kaj je podedovano od staršev. Dandanes uporabljamo, če razmišljamo o problemu dedovanja, Mendlov izraz: “Činitelji” (faktorji) – to so tiste enote fizičnih lastnosti, ki jih vsebujejo rodilne celice staršev, in ki prehajajo z dednim tokom na otroke. Gospodje karme morajo zato izbrati take činitelje, ki bodo koristni telesnemu tipu, ki ga terja karma. Navajam to, kar sem o tem že pisal v razpravi “Teozofija in moderno mišljenje,” od koder je vzeta slika 43.

Problem spada zopet med poteke, ki se dogajajo v dveh svetovih, v vidnem in nevidnem. V vidnem svetu, v svetu oblik, nahajamo ljudi kot telesa; in ta telesa oblikujejo činitelji. Toda ti činitelji so za nekatere koristni, za druge pa oviralni. Nekdo se rodi telesno čudovito oskrbljen, dočim je nekdo drugi deležen močne slepote ali hemofilije. Eden je muzikaličen, drugi pa gluho-nem. V družini s činiteljem slepote je en sin normalen, trije pa trpe zaradi te hibe. Zakaj so trije prizadeti četrti pa ne?

Da bomo mogli razumeti uganko človekove usode, moramo opazovati življenjsko plat. Pri tem prihajajo v poštev trije elementi. Prvič, da je človek duša, neminljiv krog v sferi Božanstva; zares “pred davnim časom je bil rojen, in resnično zdaj je v kali.”

V marsikaterem preteklem življenju je živel na Zemlji in je tam mislil, čutil in delal, oboje, dobro in slabo; razvijal sile, ki so njemu in drugim v pomoč ali oviro. Vezan je torej in ni prost. Živi pa naprej iz vekov v veke, da bi uresničil določeni ideal, to se pravi svoj pratip. Kakor obstajajo za življenje rastlin in živali praliki oblik, tako obstoji tudi pralik za človeško dušo. Nekdo naj postane velik zveličar usmiljenja in ljubezni, nekdo drugi učitelj resnice, tretji vladar ljudi, umetnik, znanstvenik, mož dejanja ali sanjač.

Vsakdo ima pred seboj svoj pratip, svoj pralik, lastno misel Boga o tem, kar naj postane vsak človek v svoji dovršenosti, na podlagi zasnov danih mu od boga. In vsaka duša doseže svoj pralik, ko spozna svoje delo in svojo nalogo. Zato se kot duše utelesimo, da bi odkrili svoje naloge, in da bi v sebi sprostiti, v tem ko jih izpolnjujemo, skriti sile v boju s prilikami.

Seveda pa moramo imeti telo iz mesa in kosti, da moremo opravljati svoje delo in izvrševati svoje naloge. Od činiteljev, iz katerih je sestavljeno, pa zavisi, če nam bo telo v pomoč ali oviro pri delu. Tudi v tem primeru ne gre za slučajno sodelovanje činiteljev. Deve – oblikovalci pridejo, da bi človeku pomagali pri njegovi usodi. To so Gospodje karme, nevidni duhovi, ki upravljajo z velikim zakonom pravičnosti, ki določa: kar človek žanje, to bo žel. Izmed činiteljev, posredovanih od staršev po dednem toku, izberejo tiste, ki bi mogli dušo v posebnem telesu, ki ji ga dodeli karma, najbolje podpirati pri učenju in delu, ki ga bo morala opraviti.

Gospodje karme niti ne kaznujejo niti ne plačujejo. Le sile iz človekove preteklosti naravnajo tako, da privedejo te v svojem novem razporedu človeka za korak bliže k njegovemu praliku. Karkoli mu že podelijo, veselje ali skrb, priložnost ali oviro, srečno ali nesrečno zvezdo, pri tem jih vodi le eno, da ni človekov življenjski smoter na njegovi sedanji stopnji biti srečen ali nesrečen, marveč dovršiti svoj pralik. Pozneje, ko bo že uresničen pralik, bo deležen pri delovanju neizrekljive blažene radosti; dotlej pa je njihova dolžnost, da ga potiskajo naprej od ene skušnje do druge.

Brž, ko je ustvarjena zygota (prva celica embrija, ki nastane z združitvijo dveh rodilnih celic staršev), izberejo Gospodje karme činitelje, ker tega še ne more storiti ego sam. Če je določeno, da bodi naslednja razvojna stopnja razcvet kakega posebnega daru, na primer glasbene nadarjenosti, potem izberejo za ego najbolj prikladne činitelje. Glasbenik potrebuje izredno občutljivo živčevje in posebno tanek sluh. Gospodje karme bodo poiskali te faktorje že takrat, ko se oblikuje embrio. Če naj obenem človekovo notranjo silo obuja kakršnakoli ovira, ali če naj se njegova narava očisti s trpljenjem, potem se bo pojavil tudi ustrezní činitelj, ki utegne povzročiti pomanjkanje

življenske sile ali odpornosti proti boleznim. Če pa je ego že matematik, poklican, da postane v tem življenju matematični genij, potem bodo ustvarjeni že v zygoti činitelji, ki bodo zgradili matematične možgane že med tem ko zygota raste, da bi postala embrio. Bodi kakršnakoli že egova naloga, Gospodje karme bodo vedno v ta namen izbrali prikladne faktorje: moč, prožnosti za pionirje na zemeljski novini, psihično nadarjenost za tiste, ki lahko pomagajo s pomočjo občevanja z nevidnim, oviralni faktor za tistega, ki naj doraste v šoli trpljenja, itd. Tako dele Gospodje karme človeštvu en činitelj za drugim. Z neskončnim sočutjem in modrostjo zgradijo duši telo, ki je prikladno za genije, ne da bi se za las oddaljili od pravičnosti; neki drugi duši pa dajo telo, ki je kakor klada. Ni njihova naloga, da bi napravili človeka srečnega ali nesrečnega, dobrega ali slabega, edina njihova dolžnost je, pripeljati človeka za korak bliže k njegovemu praliku. Pomoč in ovire, radosti in trpljenja, priložnosti in pomanjkanja, vse to je gradivo, ki si ga je za svoje začasno bivališče duša pripravila sama. Gospodje karme nič ne dodajo in tudi nič ne odvzamejo, saj le urejajo sile, ki jih je stvorila duša sama, da bi človek v tem, ko poganja kolo življenja in smrti, čimprej dosegel svoj poslednji cilj, svoj pralik.

Seveda pa ne sme misliti, da je ta, za posameznika izbrana "usoda," neizprosno stroga in nespremenljiva. Človek lahko z nenavadnim zadržanjem do prilik spremeni svojo usodo, in to je že marsikdaj storil. Samomor na primer v človeški usodi ni nikdar predviden. Čeprav so bile vidne in nevidne okoliščine po našem mnenju preveč za "njegovo moč," je bilo vendar v načrtu, da bi se prebil skozi "trpljenja, žalosti in nevolje," ne pa, da bi zaradi njih propadel. Nasprotno pa utegne posameznik izkoristiti tudi priliko, ki ni bila namenjena ravno njemu. Tako lahko na primer nanj močno vpliva ustanovitelj nove vere, čigar prihod ni v nobeni posebni zvezi z njim. Zaradi močnega vtisa si more sam ustvariti novo priložnost. Pogosto se primeri, da se karma nekega človeka, zaradi dejanj drugih, ki niso všteti v njegovo karmo, nekako iztiri. V vseh takih primerih ostane še vedno velika zaloga neizučinkovane karme, ne glede na to ali so ti dogodki za posameznika

sami po sebi ugodni ali neugodni. Nova karma se zalogi doda, ali pa se ji odvzame, tako ni ne prednosti ali oškodovanja.

ZAKON KARME, KARMA = DELOVANJE		
PRETEKLIH ŽIVLJENJ		SEDANJEGA ŽIVLJENJA
DEJANJA SLUŽENJA	USTVARIJO	DOBRE OKOLIŠČINE
ZLA DEJANJA	“	SLABE OKOLIŠČINE
TEŽNJE IN ŽELJE	“	ZMOŽNOSTI
PREVLAD. MISLI	“	ZNAČAJ
USPEHI	“	NAVDUŠENJE
IZKUŠNJE	“	VEDENJE
BOLEČE IZKUŠNJE	“	VEST
VOLJA PO SLUŽENJU	“	DUHOVNOST
“TO, KAR ČLOVEK SEJE, TO ČLOVEK ŽANJE.”		

Slika 44

Pomembno je še, da imamo različne vrste karme. Posamezniki so lahko vezani na eno ali več vrst, ne pa do vseh. Najbolj splošna “karmična spona” sta ljubezen ali sovraštvo ter vezi kaste ali rase. Človek, ki se na primer rodi v duhovniški kasti, je do neke mere deležen vsega dobrega in slabega, kar je kasta storila. Pripadnik določenega naroda uživa podporo in ovire karme, ki si jih je ta narod pridobil v teku stoletij. Obstoji tudi karma, ki je zvezana s posebno vrsto dela; pristaše kakega Perikleja ali častnike kakega Cezarja pritezajo karmične vezi ponovno k njihovem poglavarju, ko prične znova uresničevati sen svojega življenja. V takih primerih utegnejo obstajati, seveda ne da bi morale, kake čustvene vezi med ljudmi, ki jih družijo skupno delo. Vez, ki jih spaja, da si vzajemno pomagajo ali ovirajo, tudi pri kakem skupnem delu, je karmična vez dela. To ogromno področje karme lahko v našem kratkem sestavku le orišemo. Le modrost Adepta more razumeti karmo v vseh njegovih dogajanjih in pomenu. Kdor pa pozna temelje kar-

me, lahko spremeni pojmovanje glede svojih možnosti v življenju in glede samega sebe. Pregled tega, kar vemo o karmi, in kakor smo ga podali na sliki 44, pač najbolje priča, kako s svojimi sklepi Teozofija oblikuje značaj.

Resnično obstoja Eden, ki je uredil vse te stvari po velikem načrtu polnem ljubezni in lepote. Toda ta načrt je pri sedanjem stanju človeškega razvoja pač izveden “v nebesih,” ne pa “na zemlji.” Toda On čaka na dan, ko se bo Njegova volja zgodila na zemlji, kaokor v nebesih. Ta dan pa ne bo prišel prej, dokler ne bo vsaka od milijard duš, dokler ne bodo vsi drobci Njegove Samosti, pripravljene z Njim razdejati sedanji red in ustvarjati novega, ki bo bolje ustrezal Njegovi želji. On je veliki Preoblikovalec, ki razruši, kar je nekoč zgradil, da bi bolje oblikoval po želji Svojega Srca; zakaj ves svet je Njegova karma, Njegovo dejanje.

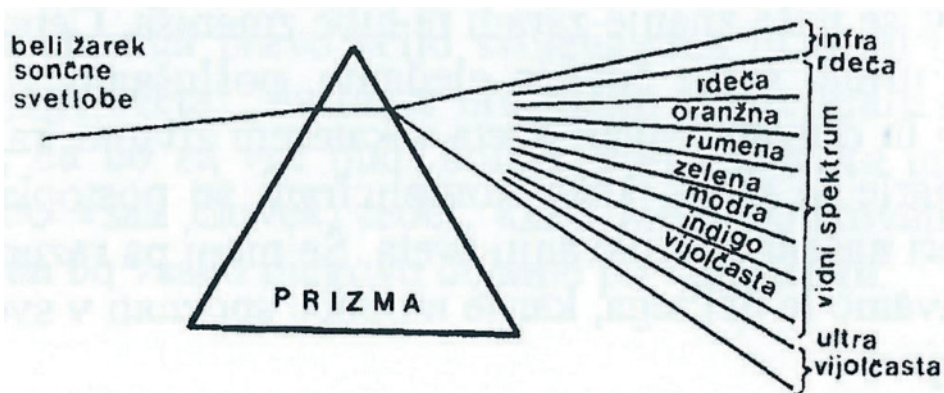
Nam pa je treba le slediti Njegovemu vodstvu, ko nam prišepetava v najbolj skriti kamrici našega srca, da naj podremo red našega malega sveta, da bi iz njega zgradili našemu srcu bolj ustrezajočega. Ko bi le vsakdo izmed nas resnično spoznal pravo željo svojega srca in hotel porušiti red svojega sveta, “da bi se uresničilo Božje kraljestvo na zemlji,” da bo za vse ljudi boljše, bolj božanska ureditev; potem bo vsak človek vedel, kako mora oblikovati svojo karmo, da bo vsako njegovo dejanje po volji Bogu.

V. poglavje

NEVIDNI SVETovi

Svet, ki nas obdaja, zelo močno vpliva na življenje vsakega človeka; in morda je njegov vpliv celo največji. Mi smo nasploh to, za kar nas napravi naše poznavanje sveta. Spoznavamo ga z našimi petimi čuti. Če je eden od njih pomanjkljiv, se naše znanje zaradi te hibe zmanjša. Čeprav neprestano urimo svoje čute in gledamo, poslušamo, tipamo, okušamo in duhamo stvari sveta v katerem živimo, razumemo vendarle le malo, kako komplicirani so postopki naše zavesti pri našem spoznavanju sveta. Še manj pa razumemo, da zaznavamo le del tega, kar je mogoče spoznati v svetu, ki nas obdaja.

Oglejmo si spoznavanje sveta, ki nam ga posreduje vid. Kako razumemo izraz: videti neko stvar? To pomeni, da dojemajo naše oči tiste svetlobne nihaje, ki izhajajo iz sprednje strani nekega predmeta, in da pretvarja naša zavest te nihaje v neko idejo iz oblike in barve. Vidimo seveda le sprednjo stran predmeta, nikoli pa ne celote, ki ima tako sprednjo kakor tudi zadnjo stran. Za vid se imamo zahvaliti pravzaprav svetlobnim valovom, ki jih sprejemajo naše oči. Kaj pa je pravzaprav svetloba? Odgovarjajoč na to vprašanje bomo kmalu uvideli, kako majhen del resničnega sveta obsega tisto, kar vidimo, in kako velik del je za nas neviden.

Slika 45

Na sliki 45. so prikazana dejstva o svetlobi. Svetloba je nihanje etra. Določena barva nastane glede na dolžino in trajanje njegovega nihaja. Svetloba, ki nam je znana, prihaja od sonca, ki meče velike snope nihajev različne hitrosti. Te snope imenujemo bela svetloba. Če pa prestrežemo žarek bele svetlobe s stekleno prizmo, razdele stekleni delci vsak snop v njegove nihajne sestavne dele. Nihaji izzovejo v naši zavesti, ko zadenejo mrežnico našega očesa, občutek barve. Naše oko more videti naslednjih sedem barv: rdečo, oranžno, rumeno, zeleno, indigo (temnomodro), modro in vijoličasto. Te barve, z odtenki in zmesmi, tvorijo številne barve sveta, v katerem živimo.

Toda barve, ki jih vidimo, niso edine, ki obstajajo. Vidimo le tiste, ki jih more sprejeti naše oko. Toda sprejemljivost našega očesa je omejena. V spektrumu vidimo od rdeče do modre barve in potem do vijoličaste. Le malo jih je med nami, ki morejo med modro in vijoličasto opaziti indigo barvo. Dokler niso nihaji etra daljši od $1/15.000$ cm, kar ustreza rdeči barvi in ne krajši od $1/25.000$ cm, kar ustreza vijoličasti barvi, moremo sprejemati sončne nihaje in jih prepoznati kot barve. Toda majhen poizkus nas bo prepričal, da so nihaji še pred rdečim spektrumom in onstran vijoličastega, in da bi se nam kazali kot barve, če bi jih mogli dojemati. Če držimo na mestu infrardečih žarkov (ki so za naše oko nevidni) spektruma lečo, da jih pre-

strežemo, in damo v žarišče teh žarkov košček fosforja, se bo ta zaradi vročine vnel. Očitno so torej pred rdečo barvo še nihaji, ki ustvarjajo toploto. (Pripomba nekega bralca: Če zakurimo železno peč, se nam zdi pri svetlobi črna. Če pa ugasnemo luč in se privadijo naše oči na temo, jo vidimo žarečo, vidimo infrardečo svetlobo.) Nekaj podobnega opazimo na drugem koncu spektruma, če prestrežemo z zaslonom vijoličaste žarke in postavimo onkraj vijoličastega, kjer naše oko ne vidi nobene barve več, stekleno ploščo ali zaslon, prevlečen s platinastim cianidom - zaslon zaradi ultravijoličastih žarkov zažari. V sončnih žarkih sta torej infrardeča in ultravijoličasta barva, ki jih naše oko ne more videti. Če pa bi jih moglo, bi očitno ne opazili v barvah prirodnih predmetov le novi barvi, marveč tudi nove barvne odtenke.

Podobno je omejen tudi naš sluh, ker obstajajo toni, ki so za naše uho previsoki, kakor tudi taki, ki so zanj prenizki. Ton nastane zaradi valovanja zraka. Najnižji ton navadnih orgel ustvari 32 zvočnih valov v sekundi, najvišja nota c, ki je najvišji ton, pa 4.224. Naše uho sliši le tone med tema dveh nihajnih mejama. Toda zrak niha še počasneje kot 32-krat v sekundi in seveda tudi še hitreje kot 4.224-krat. Toda za nas ti nihaji ne obstoje, kljub temu, da nas obdajajo njihovi zvoki.

Tabela, ki jo kaže slika 46, nam posreduje splošni pregled učinkov, ki jih izzove v naravi nihanje zraka in etra. Če si predstavljamo, da zaniha nihalo v sekundi dvakrat, potem štirikrat, potem osemkrat, itd., vsekakor s hitrostjo, ki je dvakrat večja od prejšnje, dobimo različna števila nihajev v sekundi (različne frekvence). Naša zaznava zračnih nihajev s sluhom se začne šele pri peti stopnji in se nahaja med 13 in 15. Potem slede električni valovi v etru, toda te "vidimo" šele tedaj, če tako vplivajo na eter, da nastane svetloba. Električna žica se nam dozdeva temna, če struja po njej tok še tako visoke napetosti. Toda, če zadane ta na upor in spravi eter v višje nihajne obroke (45. - 50. stopnje), tedaj šele zaznava naše oko elektriko. Omenjene razpredelnice nam ni treba tolmačiti. Nihaji, ki jih je zabeležila znanost obsegajo valove, katerih najdaljši meri 1/160 cm najkrajši pa 1/100.000 cm, ki nastanejo ob razelektritvi vodika. S svojimi čuti opazimo le malo več kot

TABELE VIBRACIJ

Začetna točka	Število nihanj v sekundi	
Stopnja		
1	2	
2	4	
3	8	
4	16	
5	32	
6	64	VIBRACIJ Človeško uho začenja zaznavati
7	128	
8	256	
9	512	
10	1 024	
15	32 768	Konča se zaznava zvoka in začnejo električni valovi
20	1 045 576	
25	33 554 432	
30	1 073 471 824	
35	34 359 738 368	Konec električnih valov
40	1 099 511 627 776	
45	35 184 372 088 832	Človeško oko začenja zaznavati svetlobe valove
50	1 125 899 906 842 624	Konča se zaznava svetlobe
55	36 028 797 018 963 968	
56	72 057 594 037 927 963	
57	144 115 188 075 855 872	
58	288 230 376 151 711 744	ZAČETEK X - žarkov
59	576 460 752 303 423 488	
60	1 152 921 504 606 864 976	
61	2 305 843 009 213 693 952	
62	4 611 686 018 427 387 904	
63	9 223 372 036 854 775 808	

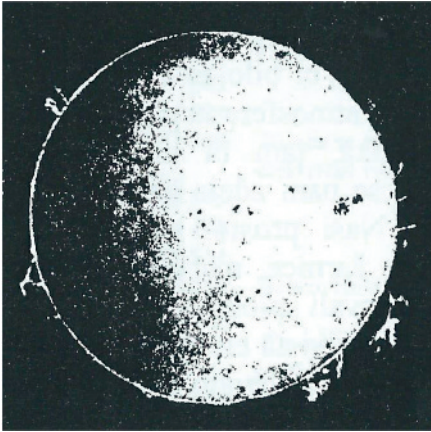
Slika 46

1/9 vseh teh nihajev. To se torej pravi, da poznamo le 1/8 sveta, ki nas obdaja in katerega je znanost odkrila, ostalih 7/8 pa je naši zavesti skritih. Vzemimo na primer, da bi bili naši živci urejeni tako, da bi bili neobčutljivi

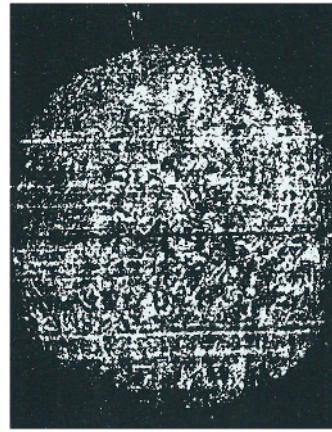
za svetlobne valove, zato pa sprejemljivi za električne. Kako vse drugačen svet bi se odprl pred nami. Če bi sijalo sonce, ne bi bilo za nas sončne svetlobe in bi bila za nas okoliška atmosfera neprozorna. Toda, kjerkoli bi se pojavila elektrika, tam bi mi videli. Električna ali telefonska žica bi se nam zdela kakor luknja, skozi katero gledamo v svet. Naši prostori ne bi bili razsvetljeni s svetlobo električne žarnice, marveč z žicami ob stenah. V resnici ne bi potrebovali sploh nobenih električnih žic, če bi bili naši čuti sprejemljivi za električne valove, saj bi videli s pomočjo svetlobe, ki jo oddajajo elektroni atomov. Tudi dan se ne bi menjaval z nočjo, dan bi imeli dotlej, dokler bi elektroni nihali v svojih krogih.

Gotovo ste že kdaj videli fotografsko sliko sonca, ki je bila napravljena z običajnim postopkom, in ki kaže vse žarke, to se pravi bele žarke. Če bi položili poleg te fotografije drugo fotografijo sonca, posneto s spektroheliografom, katerega je izumil profesor Hale, bi videli veliko razliko med obema fotografijama, kajti pri posnetku s spektroheliografom je bila za svetlobo občutljiva fotografska plošča, zaradi posebne priprave pri spektru, sprejemljiva le za določene posebne nihaje. Za ustvarjanje te fotografije so bili dopuščeni v kamero samo tisti svetlobni nihaji, ki jih izžareva sončna vodikova para. Če torej usmerimo hkrati na sonce dva daljnogleda, enega z navadno kamero, drugega pa s spektroheliografom, naravnane na posebne vrste nihajev, dobimo dve sliki sonca, v podrobnostih povsem različni. Skupna jim je le okrogla oblika. Prva, navadna fotografska slika sonca je svetlo bela obla z različno močnimi sencami, pri drugi sliki, napravljene s spektroheliografom, pa se sicer še vidi okrogli obod, notranjost pa izgleda mnogo temnejša in razjedena.

Ravno to pa je temeljni prirodni zakon tako zvane jasnovidnosti. Obdaja nas mnogo vrst nihajev, ki jih navadni smrtnik ne more zaznavati. Slep je in se ne zaveda enega dela veselja, ki bi se mu razodel, če bi bil sposoben, zaznavati njegove nihaje. Jasnovidec pa jih zaznava in vidi zato več resničnega sveta, v katerem prebivamo. Seveda pa ne zaznavajo vsi jasnovidci enako veliko nevidnega sveta. Nekateri vidijo le malo, drugi pa mnogo.

Slika 47
Navadna slika sonca

Slika 48
Spektroheliografska slika sonca

Nekateri si videno jasno predstavljajo, drugi pa zmedeno in pretrgano ali nepovezano. Kakšen poseben razvoj živčevja in možganov je potreben, da ti postanejo sprejemljivi za nihaje nevidnega sveta, še ne vemo. Znanost prihodnosti se bo bavila z zdaj še neznanom kakovostjo možganov, kar bo povečalo naše znanje o bistvu jasnovidnosti.

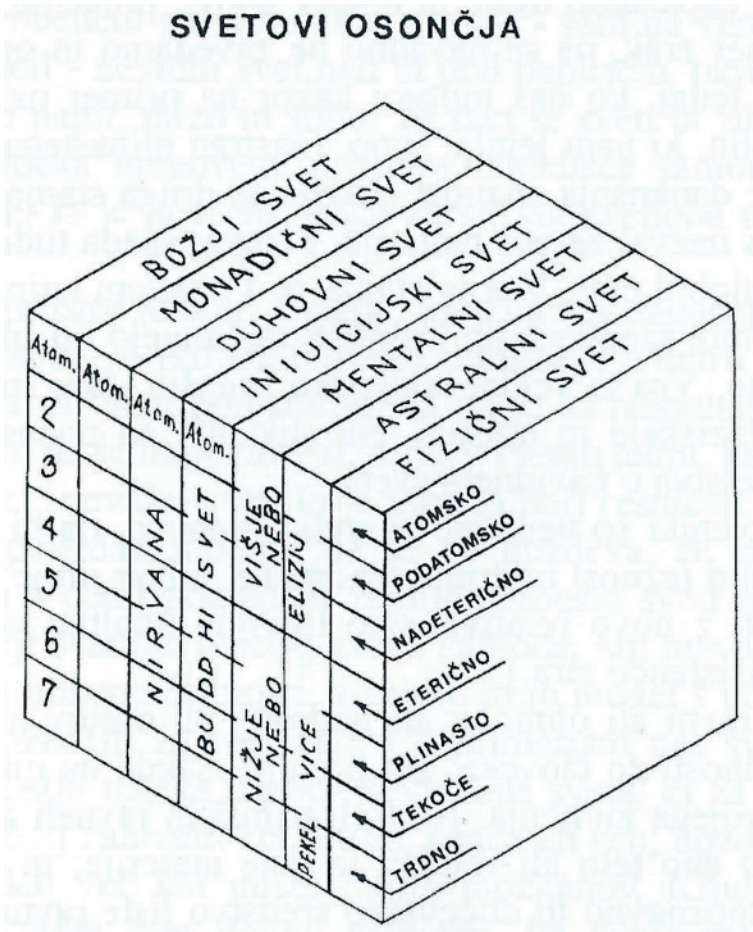
O tem predmetu večjega nevidnega sveta, ki nas obdaja, ne ponavljam, ko govorim o njem, le za drugimi, marveč govorim deloma na podlagi lastnih neposrednih opazovanj in znanja. Kaj je posebnega na mojih možganskih središčih, ne vem. Toda v moji zavesti živi nespremenljivo dejstvo, da je povsod okoli mene, v in izven vseh stvari, nevidni svet, ki ga je težko popisati. Komaj je potreben napor volje, da se ga vidi. Tudi zbrati se ni treba nič kaj več, kakor je potrebno za nehoteno naravno leče našega očesa, da takoj zagledamo kak predmet. Saj tega sveta ne vidimo z očesom, ker ni razlike, če je oko zaprto ali odprto. Videnje z očesom in ta notranja zmožnost videnja sta medsebojno neodvisni in vendar delujeta obe hkrati. Moje oko vidi papir na katerega pišem, obenem pa vidi nekaj v meni - sam ne vem, kako bi to označil - nevidni svet nad in pod papirjem, okrog papirja in skozi papir, mizo in sobo. Ta svet se sveti in zdi se, da je vsaka točka nje-

govega prostora izhodišče samoustvarjene svetlobe, ki je povsem druge zvrsti kot svetloba navadnega sveta.

Ves prostor je poln gibanja, toda na nek zagoneten, nepopisen način, ki vsiljuje človeku predstavo o četrti dimenziji prostora. Z vsem poudarkom, ki mi je na razpolago, moram izpričati, da je moji zavesti, torej v vsemu temu, kar poznam kot "jaz," nevidni svet, ki je mnogo bolj resničen od vidnega; in povedati moram, da se mi dozdeva, če zrem nanj, nato pa z očmi pogledam zemljo, nebesni svod in ljudi, ta poslednji svet kot najbolj groba zabloda, kot maya (slepilo), ki nima nobene lastnosti, s katero bi jo mogel s pošteno zavestjo označiti za resnično. Če primerjam naš svet z živo resničnostjo tistega drobca nevidnega sveta, ki ga vidim, se mi zdi bolj zabrisan kot privid, senca ali sen; dozdeva se mi komaj kaj več kot misel mojih možganov. Kljub temu je seveda vidni svet dovolj resničen. Po svoje mi je ravno sedaj dovolj resničen, kajti medtem, ko to pišem v gorovju Jave, me pikajo komarji in se živo zavedam njihovih pikov. Nekoč kasneje, če bo prilika, bom to sposobnost, s katero sem se rodil, morda razvil in tako dopolnil obstoječa dejstva glede nevidnih svetov, ki so jih že zbrali naši teozofski raziskovalci.

Dejstva, ki so jih že zbrali znanstveniki teozofskih nazorov, pričajo, da je naš vidni svet zgolj drobec resničnega sveta, ki ga prežema in tudi presega veliko nevidnih svetov. Vsak od njih je snoven, to se pravi, da ni zgolj predstava, marveč, da je narejen iz snovi. Materija nevidnih svetov pa je glede lastnosti mnogo finejša od te, ki smo je splošno vajeni. Tu zapažamo trdne in tekoče snovi, plinastih, kakor je na primer zrak, pa se navadno ne zavedamo in opazimo pline šele tedaj, ko nas motijo; kakor na primer nasprotni veter ali plin, ki nam jemlje sapo. Onstran plinastega stanja materije je dananšnja znanost odkrila še druga stanja, ki jih je Crookes nazval žareča materija. Semkaj spada tudi skrivnostni svetlobni eter. Vsa ta stanja so v vsakem oziru snov, čeprav se tudi glede svojih lastnosti razlikujejo od snovi, ki jo poznamo. Vsa ta velika kraljestva finejših stanj snovi, je teozofija raziskala in opisala. Na sliki 49 so ponazorjena nekatera dejstva o navidnem

SVETOVİ OSONČJA

Slika 49

svetu. (Znanstveniki so nedavno zavrgli domnevo, da bi mogel eter pojasniti težnost in druge fenomene, odkar jih je mogoče razložiti z novo relativnostno teorijo. Okultna veda pa potrjuje eksistenco etra.)

Sedem ravni ali območij ali področij ali svetov je v posebnem odnosu do človeka, ker prebije vsakdo na njih ali v njih del svojega življenja. Na treh najnižjih ravneh zastopa človeka po eno telo ali vehikel iz tiste materije; in to telo služi kot spoznavno in občevalno sredstvo tiste ravni. Tako ima vsak-

do od nas fizično telo, ki je sestavljeno iz sedmih pododdelkov navadne snovi in nam služi za pridobivanje izkušenj v fizičnem svetu. Podobno ima vsakdo telo iz astralne snovi, ki se tako imenuje zato, ker se ta snov sveti in sije kakor zvezde. Zato ga imenujemo astralno telo. Potem ima vsakdo še mentalno telo in kavzalno telo, ki sta stvorjena iz snovi mentalnega sveta (glej sliko 28). Vsako nevidno telo je seveda zgrajeno zelo fino, natančno tako, kakor fizično telo, in za vsako obstoji ravno tako komplicirana anatomija in fiziologija, kakor za telo iz mesa in kosti. Na ravneh, ki so nad mentalnim svetom, je človekova zavest še nerazvita in njegovi vehikli v njih se bodo morali šele zgraditi.

Kakor kaže slika, je vsaka raven ali svet popolnoma različen od drugega. Prirodni pojavi, kakor sveloba, toplota, elektrika, pripadajo fizičnemu svetu in zato ne vplivajo niti najmanj na recimo miselni (mentalni) svet. Kakor so zakoni, ki veljajo za trdna, tekoča in plinasta stanja nam znane snovi, tako obstajajo podobni zakoni za snovi vseh drugih ravni. Materija vsake ravni ali sveta ima sedem podrejenih stanj, ki jih imenujemo podravni. Materija našega okolja ne obsega le nam dobro znanih trdnih, tekočih in plinastih stanj, marveč razen teh treh še štiri druge stopnje ali stanja, ki jih imenujemo po vrsti: eterično, nadeterično, podatomsko in atomsko. (Priporočam, da se beseda eteričen, kakor označujemo določena stanja snovi naše materije, ne nanaša na eter znanosti, na tisto snov, ki napolnjuje prostor med zvezdami in nam dovaja svetlobo najbolj oddaljenih zvezd.)

Najvišja podraven vsake ravni je torej atomska, ker njeni delci niso molekularni, marveč so sestavljeni iz enot, ki se na tisti ravni ne dajo več deliti. Vsi nevidni svetovi nas vselej in povsod obdajajo ter niso prostorno ločeni od tega sveta. Astralni svet in njegovi prebivalci so stalno okrog nas, čeprav se večina od nas tega ne zaveda. Isto velja za nevidni svet, ki ga izročilo pozna pod imenom nebesa, saj so njegove krasote tu in zdaj, povsod okoli nas, če bi le imeli oči, da bi jih videli, in ušesa, da bi jih slišali. Kako je vendar mogoče, da so v naših sobah, vrtovih, ulicah in mestih še drugi svetovi? Kako morejo obstajati v istem prostoru različni svetovi?

Poslužimo se lahko še druge slike, da bi spoznali in uvideli, kako morejo različni svetovi zavzemati isti prostor. Vzemimo, da bi bila neka soba ali velika dvorana napolnjena s starimi okroglimi topovskimi krogli, ki bi bile naložene kolikor moč tesno. Če so jih zložili še tako gosto, so med njimi zaradi okrogle oblike prazni prostori. Vzemimo, da pošljemo v vmesne prostore tisoče malih kroglastih šiber s skrivnostnim darom premikanja, ki bi našle prostor v presledkih med krogli. Vzemimo, da bi bili vmesni prostori tako izpolnjeni s temi šibrami, da se ne bi mogle več premikati med topovskimi krogli. Vseeno pa bi bile med njimi še vedno praznine, ker so tudi te šibre okrogle. Če bi mednje poslali vojsko mikrobov, bi ti prav udobno živeli med kroglicami in se gibali, ne da bi bile te zanje ovira. Podobno nas obdajajo astralni, mentalni in še višji svetovi. Naš fizični svet je s svojim trdnim, tekočim, plinastim in eteričnim stanjem snovi luknjičav. Med njegovimi najfinejšimi delci so veliki prostori (v primeru z gmoto nepredstavljivi kakor oddaljenost zvezd). V teh prostorih se nahajajo snovni deli višjih ravni. Atom finega plina, ki je v zraku kakor argon, lahko prehaja skozi pentlje žične ograje, ne da bi ga ta kakorkoli ovirala. Ker se argon ne spaja z nobeno drugo snovjo, izključuje tako rekoč zavest njegovega atoma zavest ograje, čeprav zavzemata obe isti prostor. Podobno se nahajajo okrog nas bitja astralnega in drugih svetov, živeč svoje življenje, ne da bi se jih mi zavedali, kakor se oni ne zavedajo nas, razen v izrednih okoliščinah.

Vzemimo, da bi mogel nekdo zaznavati nihaje astralnega in mentalnega sveta, jih torej videti. Kaj bi pravzaprav videl, če bi bil izvežban znanstveno opazovati in presoјati? V takem primeru vidi množine pojavov, za katerih preiskavo in razumevanje bi potreboval mnogo časa. Prvi in najbolj nenavadni pojav je ta, da vidi prijatelje in znance živeče v astralnem in mentalnem telesu, za katere je menil, da so umrli. Ne nahajajo se v kakih zelo oddaljenih nebesih, vicah ali peklu, marveč tu, v finejših, nevidnih razsežnostih sveta. Mrtve bo videl, ali v blaženi sreči in zadovoljstvu, ali v dolgočasju in skrajni bedi. Opazil bo, da so bitja v teh stanjih razdeljena po različnih podravneh astralnega in mentalnega sveta. Opazoval bo, kako daleč segajo

te podravni nad zemeljsko površino in ustvaril si bo lahko neko sliko nevidnih svetov. Videl bo, da žive na najnižjih ravneh astralnega sveta možje in žene začasno nadvse nesrečno, da je tisti del astralnega sveta očitno pekel, kakor ga popisujejo religije; neki višji del tega sveta pa so očitno vice, neki njegov še višji del pa očitno dežela poletja, kakor ga opisujejo bitja, ki se javljajo pri spiritističnih seansah. Z zvišano zaznavnostjo bo opazil del nevidnega sveta, v katerem žive mrtvi v tako visokem občutku sreče, kakor so ga sposobni občutiti; in zapazil bo, da so to očitno nebesa, čeprav v marsikaterem oziru povsem različna in pametnejša od tistega nebeškega življenja, ki si ga slika verska domišljija. Zanj, ki more tako opazovati nevidne svetove, je skrivnost življenja in smrti rešena.

Naslednja slika, slika 50, nam skuša navesti različne prebivalce treh svetov, fizičnega, astralnega in mentalnega ali nebeškega. V teh svetovih prebivajo skupaj tri različne in posebne vrste bitij, ki se razvijajo: 1. človeška vrsta, obstoječa iz ljudi in individualiziranih živali; 2. deve ali angeli s prirodnimi duhovi in vilami; 3. življenje elementalne esence in življenje rudnin. Tretja zvrst je najtežje pojmljiva, ker obsega življenje, ki še ni vezano na trdne in trajne oblike. Snov astralnega in mentalnega sveta je sama po sebi, to se pravi neodvisna od duše, ki si napravi iz nje vehikel, oživljena, in sicer z neko posebno zvrstjo življenja, ki je izredno občutljivo in iskreče, vendar pa še nima samostojnega bistva. Če si moremo predstavljati, kaj čutijo posamezni delci vode v kozarcu, ko struja skozi vodo električna, potem imamo medlo idejo o življenju in sili, ki se nahaja v astralnem in mentalnem stanju materije, ker učinkuje nanje elementalna esenca prve, druge in tretje zvrsti. Ta elementalna esenca se nahaja tako rekoč v nekem kritičnem stanju, pripravljena, da takoj preide v miselno obliko, če jo zadane miselni nihaj, ki izhaja iz uma nekega misleca. Iz elementalne esence astralnega in mentalnega sveta nastane miselna oblika, ki ustreza vrsti, kakovosti in moči. Te miselne oblike so minljive, obstajajo ure, mesece ali leta, zato jih lahko prištevamo k prebivalcem nevidnih svetov. Nazivamo jih elementale.

PREBIVALCI TREH SVETOV				
VIŠJE NEBO	ADEPTI IN INICIATI RAZVITE DUŠE SREDNJE DUŠE		PRVA ELEMENTALNA ESENCA	ARUPA DEVAS
NIŽJE NEBO	INDIVIDUAL - IZIRANI LJUDJE IN ŽIVALI V DEVACHANU	FILOZOFIJA UMETNOST FILANTROP. PREDANOST LJUBEZEN	DRUGA ELEMENTALNA ESENCA -- MISELNE OBLIKE	RUPA DEVAS
ASTRAL SVET	LJUDJE ŽIVALI med snom in takoj po smrti -- ZAPUŠČENA ASTRALNA TELESA "DUHOVI"		TRETJA ELEMENTALNA ESENCA -- MISELNE OBLIKE "ELEMENTALI"	KAMA DEVAS -- NARAVNI DUHOVI SYLPHE
FIZIČNI SVET	ATOMSKA PODATOM. NADETER. ETERIČNA PLINASTA TEKOČA TRDNA	DUHOVI POKOPALIŠČ LJUDJE, ŽIVALI, RASTLINE	NIŽJE ETERIČNE OBLIKE "ELEMENTALI" MINERALNO ŽIVLJENJE	Naravni duhovi: 1.OBLAKOV 2.OGNJA (SALAMANDRE) 3.VODE (ONDINE) 4.ZEMLJ.POVR. 5.ZEMLJE (GNOMI)

Slika 50

Iz istega življenskega tipa, ki je nekako brez razlike, so oblike eteričnih stanj vidne materije, dočim razodeva življenje rudnin že večje razlike. V rudnini obstaja dvojnost; ima obliko in življenje. Kot oblika je sestavljena iz različnih kemičnih prvin, kot življenje pa tvori stopnjo razvijajočega se življenja, ki se je že navadilo graditi v materiji kristale po geometričnih vzorcih.

Če opazujemo drugi stolpec slike, imamo seveda med vidnimi prebivalci vse rudnine, rastline, živali in ljudi. Začasni prebivalci, ki se po nekaj tednih ali mesecih razkrojijo, so tisti fini eterični nasprotniki vidnih teles, imenovani eterični dvojniki, ki plavajo nad grobovi, v katerih so pokopana groba fi-

zična telesa. Ker imajo ti eterični dvojniki obliko svojih gostejših nasprotkov, grobih fizičnih teles, in ker so le nek razloček fizične materije, jih včasih vidijo na pokopališčih senzitivne osebe in zmotno menijo, da so to duše umrlih.

V astralnem svetu žive začasno vsa tista bitja, ljudje in živali, pri katerih povzroča spanje za nekaj časa ločitev grobega telesa od njegovih finejših teles. Med spanjem živimo v svojem astralnem telesu, ali popolnoma zavestno in dejavno, ali pa le delno zavestno in v polsnu, odvisno od tega koliko smo pač razviti. Ko smo budni, so višja telesa zopet združena z grobim telesom in prenehamo biti prebivalci astralnega sveta. Umrli žive seveda v astralnem svetu v astralnih telesih, vendar le začasno, kakor je zapisano na sliki, ker preidejo po določenem času v nebeški svet. To začasno bivanje pa lahko zelo koleba in se giblje med par urami ali stoletjem in še dlje. (glej sliko 54).

Besede odložena astralna telesa že same točno povedo vse. Tako kot odvržemo svoje grobo telo, ko umremo in preidemo v astralni svet, da bi ostali tam nekaj časa, tako odvržemo tudi svoja astralna telesa, ko zapuščamo astralni svet in preidemo v mentalnega. Toda odložena astralna telesa se razlikujejo od naših odloženih grobih teles, ker se nahaja v astralnih delcih še nekaj zavesti duše, ki se je ločila. Zato imajo ta še mnogo spominov, in ker je v njih še nekaj časa neka posebna življenska sila, avtomatično igrajo umrle z njihovimi navadami in izrazi. Taka stvar se imenuje duh. Take duhove pogosto privlačijo spiritistične seanse, kjer jih imajo za prave duše, čeprav so le njihove tanje (senčne podobe). Če niso umetno poživljene, kakor se to dogaja pri omenjenih seansah, se razkroje v nekaj urah ali tednih ali letih, kar je pač odvisno od duhovne ali snovne narave tistega jaz-a, ki se je preselil v nebeški svet.

Sedem podravni nebeškega sveta se deli v dva velika dela. Zgornje tri ravni tvorijo višje nebo, spodnje štiri podravni pa nižje. Nižji nebeški svet je znan tudi pod imenom devachan, bivališče bogov ali kraj svetlobe in blaženosti, ker srečamo v njegovih štirih nižjih ravneh duše po smrti v stanju sreče, ki

ga različna verstva označujejo kot nebesa. Tu se nahajajo tudi tiste živali, ki so se pred smrtjo individualizirale in dosegle človeško stopnjo (glej VII. poglavje). Na najnižjem področju ali podravni (v prvih nebesih) živijo možje, žene in otroci, v katerih značaju je med zemeljskim življenjem prevladovala naklonjenost, čeprav se je mogla zaradi protivnih okoliščin izražati le v ozkih mejah. Blaženo žive stoletja, srečno povezani s tistimi, katerih ljubezen jim je pomenila v njihovih zemeljskih sanjah najvišja nebesa.

Na naslednji višji podravni, v drugih nebesih, žive tisti, ki so imeli poleg naklonjenosti še globoko vdanost do določenega religioznega ideala. Na naslednji, tretji podravni ali tretjih nebesih, žive možje in žene, ki jih je veselilo odevati svojo ljubezen in vdanost v dobra dela; četrta nebesa ali podraven obsega tiste ljudi, ki so imeli poleg teh lepih kreposti še filozofsko, umetniško ali znanstveno naravo, ki je bila temelj njihovega življenja na zemlji.

Na treh višjih podravnih, v višjih - petih, šestih in sedmih nebesih, je bivališče vseh duš, ki sestavljajo naše človeštvo. Tu živi človekova samost ali ego ali duša kot skupna vsota v dolgem razvoju izoblikovanega znanja in vesti. (Naj zaradi pravilnega razlikovanja ponovimo: na zemlji živi človek v fizičnem telesu in ima poleg tega še eterični dvojnik, astralno telo, mentalno telo in kavzalno telo; ko umre se razkrojita fizično telo in eterični dvojnik ter živi nato na astralni ravni v astralnem telesu in ima poleg tega še mentalno in kavzalno telo; ko umre v astralnem svetu, odloži še astralno telo ter živi v mentalnem svetu ali v prvih, drugih, tretjih ali četrth nebesih v mentalnem telesu, poleg tega pa ima še kavzalno telo; ko pa umre v nižjem mentalnem svetu ali v prvih do četrth nebesih, odloži mentalno telo ter biva v višjem mentalnem svetu, torej v petih, šestih ali sedmih nebesih v kavzalnem telesu ali kot samost ali ego ali duša.) Odtod, iz svoje domovine, gre vsaka duša navzdol v utelešenje in odpošlje v ta namen del sebe kot posameznika, kot osebo, da poskuša živeti življenje nižjih svetov. Na najvišji podravni, v sedmih nebesih, žive adepti in njihovi višji učenci; na šesti podravni ali šestih nebesih žive duše, katerih višji razvoj se kaže, ko žive na

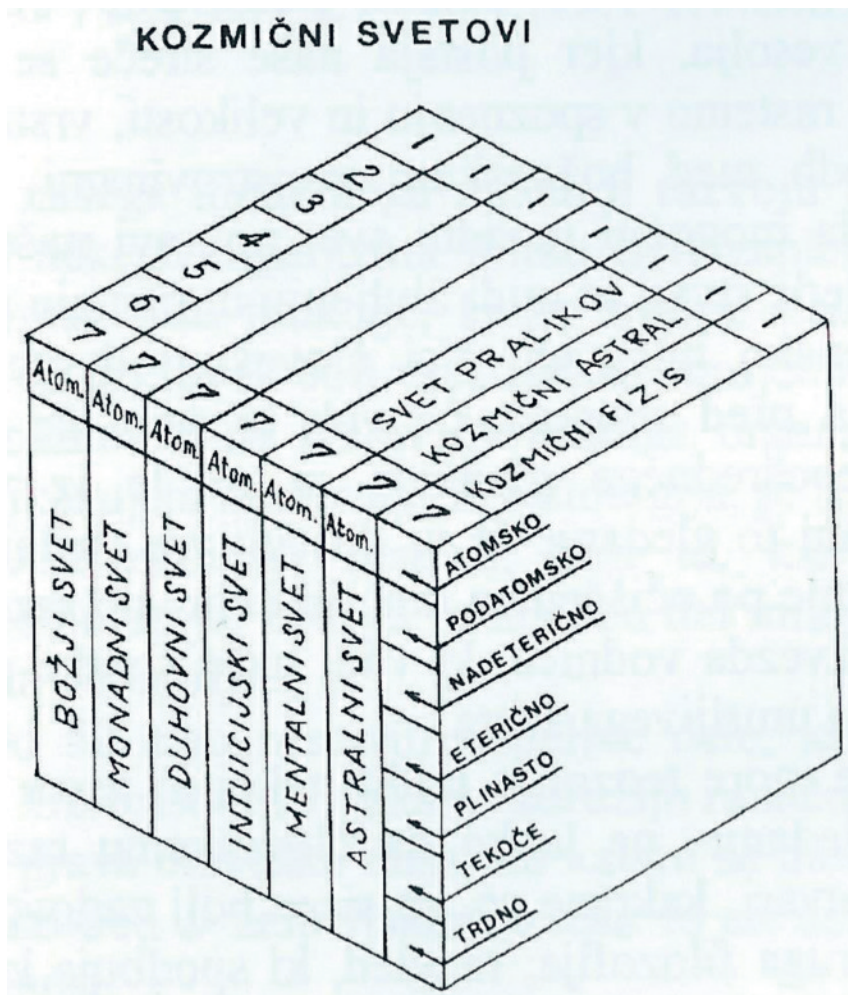
svetu, v prirojenu kulturi in srčni omiki. V petih nebesih ali na spodnji od treh višjih podravni živi pretežna večina od 60.000 milijonov duš (60 milijard) našega še zaostalega človeštva.

Povsem različno od vsega doslej opisanega življenja, je življenje bitij v prirodnem kraljestvu dev ali angelov. V višjih nebesih živi najvišji tip dev, ki ga poznamo kot arupa deve ali deve brez oblike (arupa = brez oblike). Snov njihovih teles se namreč sestoji iz materije treh višjih podravni mentalnega sveta, ki se zato imenujejo tehnično brez oblike, ker se misel v tisti materiji ne zgosti v omejeno obliko ali določeno podobo, marveč se pojavlja kot zapleteno žareče nihanje. Na štirih nižjih podravnih (v nižjih nebesih), ki se imenujejo rupa podravni ali podravni oblike, žive rupa-deve ali deve z obliko, nižji angeli. Podravni oblike se imenujejo zato, ker se misel v njihovi snovi zgosti v določeno omejeno obliko.

Na astralni ravni živi še nižji red angelov, ki je znan kot kama-deve ali angeli želja, ker je astralni svet, v katerem žive, posebno področje tistih čustvenih razgibanosti, katerih središče je lastno bitje. Na isti ravni in na višjih eteričnih podravnih fizičnega sveta žive prirodni duhovi ali vile, katerih razmerje do dev je nekako slično, kakor razmerje domačih živali do nas. Te vile še niso posamezniki, čeprav imajo višje vrste visok razum; to se pravi, da so še deli skupinske duše vil. Zaradi svoje vdanosti posameznim devam, pa postajajo ena za drugo samostojna bitja in vsaka tudi trajni ego, podobno, kakor si pridobe naši najljubši psi in mačke, zaradi svoje vdanosti nam, dušo, ki se ponovno uteleša. (Izraz deva za angela je moškega spola, torej na primer tisti lepi deva, ženskega spola pa je slovenska beseda deva ali devica.)

Nevidni svetovi, kakor jih kaže slika 49, so v mejah našega sončnega sestava in so izkustvena področja za razvoj našega človeštva. Seveda pa obstajajo še druga področja ali ravni izven našega osončja in so zato po svoji naravi in razsežnosti kozmična. Imenujejo se kozmične ravni. Tudi vsaka od teh ima sedem podravni ali oddelkov. Najnižja, sedma podraven vsake kozmične ravni, tvori najvišjo ali prvo atomsko podraven naših sedem ravni v

osončju. Ta misel nam bo bolj razumljiva, če primerjamo sliki 49 in 51. Na peti kozmični ravni ali na kozmični mentalni ravni obstaja kot določena miselna oblika veliki načrt razvoja vseh tipov življenja in oblik na vseh naših sedmih ravneh. Ta načrt je misel samega Logosa, kako naj se vrši razvoj od začetka do konca. Na tej kozmični ravni so praliki objektivna resničnost, ali kakor je dejal Platon: “Kakor je bilo v začetku, sedaj in vekomaj.”

Slika 51

Pri presojanju obeh risb - ravni osončja in kozmičnih ravni - vidimo, da tvori najvišja podraven našega mentalnega sveta, najnižji oddelek kozmične mentalne ravni. Iz tega sledi nenavadno dejstvo, da si namreč človek, ki popolnoma zavestno deluje na naši mentalni ravni, pridobi neposredno navdihujoči vpogled v pralike kozmične mentalne ravni ter občuti njihovo moč.

Kakor se zrcali lepota neba na mirni gladini vode v vodnjaku, čeprav je voda na njegovem dnu zelo oddaljena od oblakov na nebu, tako moreta očiščeni um in duhovne spodbude duše videti, občutiti in spoznati prihodnost, ki nas čaka, krasoto, ki naj bi se razodela.

To so nevidni svetovi, in na najnižjem in najskromnejšem od njih igramo svojo vlogo umrljivosti mi. Toda naše neumrljive samosti so dediči neizmerno velikega in nevidnega vesolja, kjer postaja naše šireče se življenje, medtem ko rastemo v spoznanju in velikosti, vrsta navdihujočih prigodb med božanskimi mojstroviniami. Že bežen pogled na ta mogočni nevidni svet popravi naše umrljivo naziranje glede stvari in nudi življenju in razvoju razgled, ki je vedno enako mikaven. Vsi človekovi dvomi zginejo, kakor megla pred soncem, če vidi to sam, če spozna iz lastnega neposrednega gledanja in ne le iz verovanja. Čeprav večini to gledanje še ni dosegljivo, obstaja še neko drugo gledanje po očiščnem umu in duhovno razsvetljenje, ki je zares zvezda vodnica, ki vodi naše korake po temnih poteh našega umrljivega sveta.

Četudi ne more teozofija nuditi takoj in vsem očem neposredno gledanje, pa lahko da človeškemu razumu vsaj razgled na stvari, kakršne so, in sicer bolj zadovoljivo, kakor vsaka druga filozofija; razgled, ki spodbuja k dobremu in množi radost življenja. Dokler ne bomo videli vsi, kar jih vidi zdaj le malo, je ta, išočemu človeškemu razumu razodeta, slika nevidnega sveta vse, kar more teozofija upravičeno zastopati.

VI. poglavje

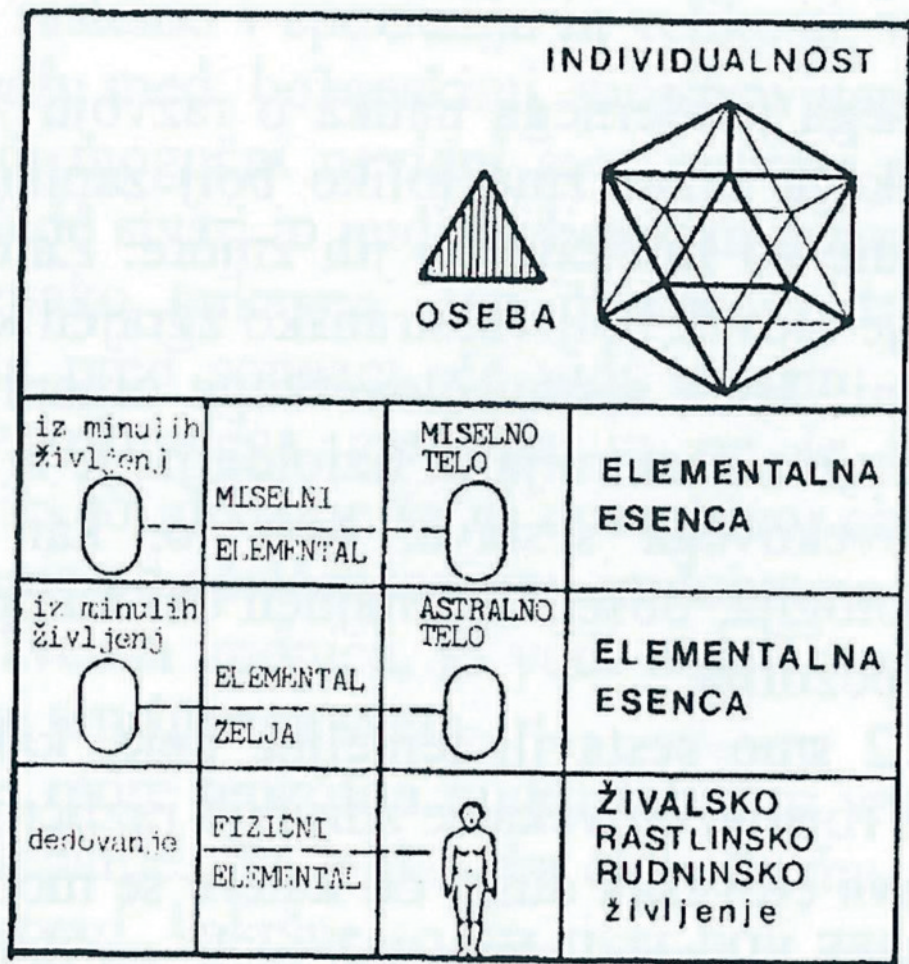
ČLOVEK ZA ŽIVLJENJA IN SMRTI

Načelo našega modernega nauka o razvoju je, da mora biti ustroj nekega organizma toliko bolj zapleten, kolikor bolj raznovrstne so funkcije, ki jih zmore. Zato je seveda primerno, da je človek bolj vsestransko zgrajen kot manj razviti organizmi. Toda sestav človeškega organizma, kakor nam ga prikazujeta anatomija in fiziologija, je le majhen del celotnega človekovega sestava; tudi to, kar nam pove sodobna psihologija, obsega le majhen del mnogoterosti, ki jo razodeva Teozofija.

Na sliki 52 smo sestavili temeljne dele, kakor jih vidi Teozofija. Ob rojstvu človeka se združijo različni elementi:

1. ego, prava človeška duša, od katere se more v vsakem primeru razodeti v zemeljskem telesu le en del. Ta ego je individualnost.
2. tisti del individualnosti, ki se ob svojem času utelesi v določeni rasi kot moški ali ženska. To je osebnost.

Odnos med individualnostjo in osebnostjo izražajo mnogi simboli. Eden od takih, ki so ga uporabljali v starih misterijih, je bila vrvice z biseri. Vrvica

Slika 52

je predstavljala individualnost, biseri pa različne osebnosti zaporednih utelešenj. Na sliki 52 je izbrana druga prisposodba. Če vzamemo, da predstavlja trirazsežno geometrijsko telo, ki ga omejuje 20 enako velikih ploskev, imenovano ikozaeder, individualnost, potem predstavlja vsaka od 20-tih ploskev, katerih vsaka je dvorazsežnostni trikotnik, osebnost. Četudi zložimo vseh teh 20 površinskih trikotnikov, vseeno ne moremo obnoviti

ene lastnosti lika, njegove tretje razsežnosti; nasprotno pa je mogoče iz ikozaedra dobiti neskončno število trikotnikov, ker ima trikotnik le dve dimenzije, telo pa tri.

Prav tako pa tudi ne more nobena posamezna osebnost razodeti določenih lastnosti pravega ego; kakor tega ne morejo niti vse osebnosti, ki jih navdihuje en ego v zaporednih utelesbah. Pač pa more tvoriti en ego toliko osebnosti, kakor ustreza njegovi moči, ne da bi izčrpal svojo pravo naravo.

Za namen dela, ki ga je treba opraviti v eni utelesbi, ustvari seveda individualnost le eno osebnost.

3. osebnost (slika 52, stolpec 3) se odene pri ponovni utelesbi v miselno, astralno in fizično telo.

4. vsako od teh treh teles ima svojo lastno življenje in zavest, ki sta povsem drugačna od življenja in zavesti osebnosti, ki jih uporablja. Ta telesna zavest vsakega vehikla je znana kot mentalni element miselnega telesa, kot elemental želja astralnega telesa in kot fizični elemental fizičnega telesa (stolpec 2). Ta telesna zavest je življenje elementalne esence mentalne in astralne materije in življenje rudninskih in živalskih življenjskih tokov, ki napolnjujejo fizično telo (stolpec 4).

5. fizično telo, ki ga priskrbe starši je shramba dednih faktorjev ali tokov prednikov očeta in matere. Iz teh tokov so izbrani za gradnjo telesa tisti, ki se ujemajo s karmo individualnosti in koristijo delu osebnosti.

6. tudi astralno in mentalno telo imata neko zvrst dednih faktorjev, toda teh ne prispevajo starši, marveč ego sam. Astralno in mentalno telo, s katerima se otrok rodi, sta posnetka astralnega in mentalnega telesa, s katerima se je končala prejšna utelesba, ko je osebnost zadnjega življenja odložila svoje astralno telo pri vstopu v nebeški svet in ravno tako svoje mentalno telo ob koncu svojega bivanja v tem svetu. Človek je torej, če ga raziskujemo v luči Teozofije, zelo sestavljeno bitje, vsota mnogih sil teh treh svetov. Zaradi pravilnega študija moramo te sile razdeliti v tri skupine:

1. individualnost, ki živi življenje za življenjem v trajnem kavzalnem telesu in se spominja izkustev vseh svojih osebnosti.
2. osebnost, ki je bolj ali manj popoln posnetek individualnosti.
3. telesna zavest treh vehiklov; mentalni, astralni in fizični element.

Najprej si oglejmo telesno zavest. Fizično telo ima zavest, ki zadostuje, kljub svoji omejenosti, namenu njegovega življenja in njegovih funkcij. Ta zavest zna pritegniti lastnikovo pozornost, če jo potrebuje; če je telo utrujeno, zahteva od posameznika počitek, če potrebuje jed in pijačo, vzbudi v njem glad in žejo. Pri teh funkcijah ni ego tisti, ki hoče jesti in piti, marveč le fizični element. Ta je, zaradi iz davnine podedovane navade, dovolj spreten, da se štiti. Če ga napadejo bolezenske klice, povede v boj vojsko belih krvnič (fagocitov), da jih pomiri; če je ranjen, priganja celice k zdravljenju. Kadar telo spi (to je, kadar ga lastnik zapusti v astralnem telesu in ostane fizično telo brez gospodarja), je on tisti, ki potegne odejo nase, da se zavaruje pred mrazom ali se obrne v drugo lego. V vsakem primeru, kadar meni, da je njegovo življenje ogroženo, takoj ukrene vse, kar more, da bi se zaščitil, pa čeprav le v omejenem obsegu. Če pade strel, ali če se zaloputnejo vrata, plane nazaj. Njegova zavest ne zadostuje, da bi razločeval med nevarnostjo, ki jo naznanja pok, in nedolžnim zaloputenjem vrat.

Mnogo teh izrazov fizičnega elementala ponavadi zadostuje, tako da se zavesti lastnika telesa ni treba vmešavati. Včasih pa je tako vmešavanje potrebno; če je treba na primer izpolniti določeno dolžnost, telo pa je trudno in se upira, a ga je kljub temu treba prisiliti k delu. Ali, če je treba opraviti nevarno delo, elemental pa je v skrbeh za svoje življenje in bi najraje pobegnil, pa ga lastnikova volja ga kljub temu prisili k izpolnjevanju dolžnosti. Pri otroku se fizični elemental izraža zelo jasno. Ko vpije in joka, je elemental tisti, ki uveljavlja svoje pravice (ki so utemeljene zanj, za nas pa često ne); ne joka in ne vpije torej otrokova duša.

Življenje in zavest tega fizičnega elementala je celota vseh veselih in bolestitih izkušenj dolge vrste fizičnih prednikov. Njegovo življenje je nekoč v

davnini podoživljalo divjakov elemental želja. Ima vse mogoče podedovane spomine in navade, v katere znova zapada, če popusti egova zavest. To je tista telesna zavest, ki so jo odkrila raziskovanja modernih psihologov Freud-ove, Jung-ove in Adler-jeve šole; muhavosti te zavesti se razodevajo v naših nesmiselnih, brezpomembnih sanjah.

Elementalna želja astralnega in mentalnega telesa se sestoji iz življenja elementalne esence. Ta elementalna esenca je faza Logosovega življenja na bolj zgodnji stopnji razodevanja kot je rudninsko življenje. Nahaja se na navzdolnjem loku življenja (na tistem delu loka življenja, ko sestopa življenje v materijo) in se potopi v materijo, da bi postala kasneje rudninsko, nato rastlinsko ter končno živalsko življenje. Glavna ji je težnja čutiti vso mogočo živost; na vse načine, ki so le mogoči; zahteva najraznovrstnejše nihaje; in čim bolj so grobi, to se pravi, čim snovnejši so, tem bolj je zadovoljna. Od tod besede apostola Pavla: "To je postava v mojih udih, ki se upira postavi mojega uma, greh, ki biva v meni."

Elemental želje ljubi vznemirjeno astralno telo in želi doživeti kar največ razburljivega; nahajajoč se na navzdoljni strani loka življenja, potrebuje spremembo, novosti in razburjenja. Mentalni ali miselni elemental ne ljubi zadrževanja pri določeni misli, ne mudi se rad pri eni misli in zahteva neutrudno in neprestano toliko miselnih nihajev, kolikor jih more vsiliti svojemu posestniku; od tod izvira težavnost koncentracije in nestalnost misli.

Ego pa, gospodar astralnega in mentalnega telesa, se nahaja na navzgor-njem, vzpenjajočem se delu loka življenja. Pred milijoni let je živel kot rudnina, rastlina in žival. Take težnje elementala misli in želje na svojem spuščajočem se delu loka življenja, niso pospeševalne za ego, ki se nahaja na vzpenjajočem se delu loka. Od tod izvira neprestana borba med egom in njegovimi vehikli za nadvlado, ki jo tako nazorno opisuje apostol Pavel: "Dobro namreč, ki ga hočem, ne delam, ampak hudo, ki ga nočem, delam."

Za življenja in po njem je človekova naloga, obvladati svoja telesa in uporabljati njihove energije za izpolnitev dela, ki so mu ga naložili gospodje

“DEMON” VIŠJI JAZ		* ATMA * BUDDHI * MANAS
LATENTNA VOLJA		DEJAVNA VOLJA
PODZAVEST	NORMALNA ZAVEST	NADZAVEST
PREDSODKI	MENTAL IDEJE	POJMI
POHLEP	ASTRAL ŽELJE	LJUBEZEN
ATAVIČNE NAVADE	FIZIS FUNKCIJE	NADZOR JAZ-a ČISTOST

Slika 53

karme z egovo privolitvijo. Od trdnosti volje, ki jo ima ego, in od sposobnosti, da le-to izkoristi je odvisno, če bo uspel (človek) ali podlegel. To bojno polje življenja, ta talilnik izkušenj je nakazan na sliki 53.

Individualnost je višja samost, Platonov daimon, ki ima tri osnovne lastnosti. Te so: Atma - duh, Buddhi - intuicija in višji Manas (višji mental) - abstraktni um. To trajnost višje samosti označujejo tudi: volja, modrost in dejavnost. Osebnost je nižja samost in jo sestavljajo nižji manas (nižji mental) - konkretni um, astralna narava - narava želja ter fizične funkcije in tri telesa, v katerih delujejo te dejavnosti. Višja samost pošlje navzdol v utelesbo del sebe, da bi pretvorila izkustva v sposobnosti.

Vse je torej odvisno od tega, koliko volje ima in porabi ego za obvladanje svojih vehiklov. Kjer obvlada egova volja instinkte miselnih elementalov, elementalov želja in fizičnih elementalov, je utelesba uspešna. Kjer pa dobe premoč ti trije elementi, je utelešenje ničev napor. Pri večini ljudi ni niti popolnega gospodstva niti popolnega suženjstva. V nekaterih stvareh nam obvladovanje uspe, v drugih pa podležemo. Kaj se v vsakem primeru dogaja, nam kaže slika 53.

Funkcije fizičnega telesa niso ne dobre ne slabe. Njegova dolžnosti so: jesti, da bi lahko živel, piti, da bi pogasil žejo. Zlo začenja šele tedaj, ko se z neko naravno funkcijo pretirava in se z njo istoveti človekova narava želja. Če spremeni astralno telo čisto naravne živalske občutke, ki jih imamo pri jedi in pijači, v poželenje, postane telo požrešno in odklanja, zaradi razvajenosti okusa, dobre in zdrave jedi ter zahteva druge, sicer okusnejše in morda, oziroma največkrat škodljive. Sprva ukaže astralno telo, da se ustreže njegovemu poželenju, toda kmalu napravi fizični elementar astralno telo za svoje orodje. Čisto naravno je, če je preprost divjak pijanec in požeruh. Če pa dovoli civiliziran človek, da hipnotizira neka čisto fizična funkcija njegovo naravo želja, potem je to vsekakor začasen povrat na stopnjo divjaka. Potek takega povrata dobro opisuje japonski pregovor o pijanosti :

Najprej vzame človek kozarček,
potem vzame kozarček kozarček,
slednjič pa vzamejo kozarčki človeka.

Kjer pa gospoduje volja, tam ego iz fizičnih funkcij razvija trajne lastnosti samoobvladovanja in čistosti. Za ego je zelo koristno, če je popoln gospodar fizičnega telesa, in da pri svojem življenjskem delu hitro in zanesljivo obvladuje mehanično delovanje telesa. Pametna in čista hrana, popolno zdravje ter ovladanje mišic in udov s pomočjo telesnih vaj, vse to je neobhodno potrebno, da se fizične funkcije spremenijo v samoobvladovanje in čistost.

Docela podobno je v primeru želja astralnega telesa. Čisto naravno je, da se astralno telo upira smradu ali neubranosti, in da se mu dopade harmonična okolica in blagoglasje. Naravna želja astralnega telesa je, da bi postal nežno zaznavno orodje. Zlo začenja, če ovlada elementar želje začasno človekov ego in mu vzame njegove pravice. Naravna potreba postane poželenje ali sla in astralno telo se odtegne nadzorstvu. Če je človek ves iz sebe, tako da zgubi mirnost in zato ne razodeva nobenih lastnosti duše, marveč lastnosti zveri - v takem primeru, ko ga je potegnilo za seboj neobvladano astralno telo - pade nazaj na neko prejšnjo razvojno stopnjo. Razumeti moramo, da mi nismo navade našega elementala želja, marveč da zmoremo iz

njega iztisniti vse, kar se da, vse sposobnosti, ki koristijo naši duši. Včasih nam naše trpljenje odkrije to našo razdvojenost. Poznal sem trinajstletno ameriansko deklico, ki je le-to odkrila, ko so ji prijateljice nagajale v igri; jokajoč je odgovorila svoji materi, ki jo je vprašala, če so jo morda ranile: "Ne, toda bile so vzrok, da so moja čustva začela čutiti hudobno." Če spoznamo, da mi nismo čustva astralnega telesa, marveč da jih posedujemo tako, kakor lopar za tenis ali puško, potem bomo natanko vedeli, koliko svobode jim smemo dovoliti.

Narobe pa lahko z obvladovanjem astralnega telesa napravimo čustva nežna in rahločutna ter jih spremenimo v čudovite duševne lastnosti ljubezni in simpatije. Tedaj postane astralno telo fino glasbilo, na katerega igramo, in s katerim lahko odpošiljamo v nevidni svet okrog nas valove navdušujočih in očiščevalnih čustev.

Kar sem povedal o elementalu želja astralnega telesa, velja v skoraj še večji meri za mentalni elemental miselnega telesa. Naravna funkcija miselnega telesa je odziv na misli. Mišljenje pa je, če gre za misli ega, sredstvo za odkrivanje sveta, v katerem živi. Konkretna misel tehta in meri veselje. Funkcija abstraktnega mišljenja pa pretvarja vsa izkustva mentalnega telesa in nižjih teles v trajna spoznanja, ki jih je mogoče priključiti duševnemu življenju.

Toda iz dveh razlogov je le neznamen del naših misli take vrste. Prvič zato, ker se mentalni elemental pogosto prepušča mislim na preteklost in vztraja pri njih navkljub našim poskusom, da bi ga obvladali. Drugič pa zato, ker so tisto, kar mislimo, bolj misli drugih kot pa naše lastne. V prvo vrsto spadajo med te predsodki, ki so v resnici misli, čeprav niso bile brespogojno pravilne. V resnici pa nam ne koristijo več in jih lahko pogrešamo. Toda mentalni elemental čuva silo, ki smo jo položili vanje, in nam sugerira, da bi z njimi lažje dosegli svoj cilj, mnenje, da so to še vedno naše resnične misli. Človeški predsodki o premoči te ali one rase, vere, spola, kaste ali polti so večinoma te vrste. V drugo skupino spadajo misli drugih ljudi, ki jih posamezniki nenehno pošiljajo v miselno atmosfero. Ko te misli zada-

nejo ob naše mentalno telo, v nas avtomatično izzovejo podobne misli. Če se skušajo take misli uveljaviti, moramo paziti, da dovolimo vstop le tistim, ki koristijo delu naše duše, vse druge pa odločno zavrni.

(Ustrezno vežbanje obsega stalni miselni trening, ki je enako nujno potreben za spiritualni napredek, kakor je potreben stalni fizični trening za vrhunskega športnika, olimpijskega zmagovalca. Brez stalnega vežbanja ni mogoče doseči višjih uspehov na nobenem področju. To velja tako za športnika, pianista, artista kot spiritista! Sprejemati moramo le primerne, pozitivne, gradeče, dvigajoče in vznesene misli, odganjati in zavračati pa vse negativne, moreče, slabeče in razdiralne misli. Kajti duhovna postava je taka, da so:

1. misli žive sile, fluidne, prostorninske (trorazsežne) bitnosti v nihajočem stanju z določenimi lastnostmi in z določenim obsegom;
2. da enako (podobno) privlači enako in pogojeno zopet ustvarja enako; in da je
3. ustvarjalec misli odgovoren za njih posledice.

Določene misli obeh vrst se često vedejo kakor zle tvorbe, ki se pojavijo v človeškem telesu kot rak ali oteklina. Neke druge misli ustvarjajo v mentalnem telesu določena središča, zbirajo podobne misli, jim izsrkajo življensko silo ter postanejo tako izraziti zlohlotni mentalni izrastki ali izrodki miselnega telesa. Kakor povzroča tumor v možganih v začetku le lahko bolečino, kasneje, ko se večja, pa ovira neštete telesne funkcije, tako je tudi s temi mentalnimi izrodki. Sprva jih komaj opazimo, morda kot nespametne fantazije in bojazni, a se kasneje pa razrastejo in izzovejo nekatere mentalne bolezni, kot so raznovrstne blodnje in blaznost.

Sprememba izkustev, ki postanejo preko pravilnega mišljenja, čustvovanja in delovanja trajna spoznanja, se med zemeljskim življenjem in življenjem v astralnem svetu po smrti le deloma dovrši; nadaljuje se tudi še potem, ko začne posameznik živeti v nebeškem svetu. Človek preživi svoj čas v nebeškem svetu v najbolj idealnih in ugodnih razmerah, saj je v njegovi moči, da

INTERVALI MED ŽIVLJENJI								
TIP	SPRUJENEC	DIVJAK	MEHANIK	KMET	TRGOVEC	ZDRAVNIK	IDEALIST	UČENEC
SKUPAJ	5	40	200	300	500	1000	1200	2300
VIŠJE NEBO	-	-	-	-	-	malo	50	150
NIŽJE NEBO	-	-	160	260	475	975	1150	2150
ASTRALNA RAVEN	5	40	40	40	25	25	5	-

Slika 54

si ustvari vso blaženost, po kateri hrepeni; predvsem zaradi čudovite pomoči božjega duha, ki učinkuje na njegovo mentalno telo in pospešuje njegovo rast. V tem nebeškem svetu razvija svojo voljo in spreminja svoja izkustva v trajna spoznanja in sposobnosti, ki vedno bolj odsevajo njegovo skrito božansko naravo.

To delo, ki ga človek dovrši med svojim nebeškim življenjem, je odvisno od sile njegovega prizadevanja in od mere njegove sposobnosti, s katero se loti te naloge spreminjanja. Ti činitelji določajo, kako dolgo bo v devachanu s pomočjo blaženosti rasel. Razpredelnica slike 54 navaja obča povprečna števila za različne tipe egov.

Ko umre fizično telo, živi človek še nekaj časa v astralnem svetu, potem odide v nižja nebesa, da bi živel tam v devachanu. (Devachan pomeni dobesedno - bleščeči svet; v sanskrtu je tudi opisan kot devasthan, kar pomeni

svet bogov; za kristjane so to nebesa.) Ob koncu življenja s devachanu odvrže mentalno telo, zadnji preostanek osebnosti, in v višjih nebesih je ego zopet čisto on sam, z vsemi svojimi energijami. Po krajši ali daljši dobi pošlje ego - ki se le slabo ali popolnoma zaveda postopka ponovnega rojstva - zopet del samega sebe v utelesbo, da bi stvoril novo osebnost.

Iz razpredelnice je razvidno, da živi sprijenec, nižji tip človeškega bitja, v astralnem svetu približno pet let in se nato takoj vrne v novo utelesbo, ker nima nobenih duhovnih lastnosti, ki bi potrebovale za svoj razvoj devachan. Izrazi delavec, kmetovalec, trgovec, tu označujejo obče tipe ljudi. Beseda izobraženec (učenjak) pa na splošno predstavlja bolj duhovni poklic. Kak kmetovalec ali trgovec utegne biti visoko razvit in tako v resnici pripada ego višjega tipa kot to kaže njegova zaposlitev. Kulturni človek, ki je izrazito idealističen in se žrtvuje za svoje vzore, živi v višjih nebesih kot individualnost zavestno dejavno življenje. Človek, ki se posveti služenju pod vodstvom mojstra modrosti, pa že pred smrtjo prečisti svojo astralno naravo, tako da mu sploh ni potrebno življenje v astralnem svetu, marveč gre lahko takoj v devachan, če sploh izrabi to svojo pravico.

Iz omenjene razpredelnice vidimo, da niha doba med dvema utelesbama med 5 in 2300 leti. Predno se ponovno rodi preživi po smrti svojo kratko dobo astralnega in nebeškega življenja tudi otrok. Presledek med utelešenji znaša nekaj mesecev do več let, glede na starost in mentalno ter čustveno naravo otroka.

Mnogo že omenjenih dejstev o skrivni naravi človeka in o njegovih finejših telesih, podaja slika 55.

V prvem stolpcu imamo sedem ravni sončnega sestava, v drugem pa so navedena štiri telesa, katera uporablja človek sedaj; iz tretjega in četrtega stolpca pa je razvidno, da je človek v svoji najvišji naravi monada, a da zaenkrat še nima nobenega vehikla ali instrumenta, da bi mogel spoznavati in delovati na štirih višjih ravneh, ki se nahajajo nad mentalno. Za splošne študijske namene je človeška duša individualnost v kavzalnem telesu. Individu-

Ustroj človeka				
RAVNI: ADI			MONADA	* } osnovni ton Monade
ANUPADAKA			SIN v srcu OČETA	
ATMA (NIRVANA)		Duh		* } osnovni ton Aurceidesa
BUDDHI		Intuicija	Utele- šujoči se ego Individu- alnost	
VIŠJI MANAS	kavzalno telo	tvorba idej		* } osnovni ton človeka
NIŽJI	miselno telo	stvarne misli		
ASTRAL	astralno telo	emocije osebni impulzi	Osebnost "krinka"	O } osnovni ton človeka
FIZIS	eterično fizično telo	telesna dejavnost		

Slika 55

alnost ustvari zaradi utelesbe osebnost, ki ima tri vehikle: mentalno, astralno in fizično telo. Vsako teh treh nižjih teles odseva eno egovo plat. Ker pa določa ego v kavzalnem telesu temeljni ton ali temperament utelesbe, si ga skupaj z njegovimi tremi nižjimi vehikli lahko predstavljamo kot akord, ki ustreza temperamentu, torej akord človeka. Seveda pa je individualnost v kavzalnem telesu le delni odsev vseh egovih lastnosti. Za njegovim višjim

manasom ali abstraktnim umom se nahaja še buddhi, božanska intuicija, in za tem Atma ali nepremagljivi duh božji v človeku. Toda tudi Atma, buddhi in manas so le odsevi še višjih svojstev monade, sina v srcu očeta. Osnovni ton monadi daje vodilni ton logosovega življenja. Tri lastnosti monade na ravneh adi, anupadaka in višjega nirvane, sestavljajo akord monade. Monada tvori torej individualnost, ton monade pa je potem vodilni. In toni, ki jih oblikujejo Atma, buddhi in manas, dajo akord Augoeidesa. Če tvori potem individualnost kot naslednjo stopnjo osebnost, dobimo tako akord človeka.

Človekovo delo je v življenju in po smrti v tem, da odkriva, kaj je on sam, kaj je svet in kaj je logos, v katerem živimo, delujemo in smo. Človek potrebuje, preden začne umevati to božansko modrost v misteriju in božanski načrt, ki je razvoj, veke izkustev in delovanja. Tako je njegovo večno delo - odkrivati v sebi in drugih grudo, divjaka in boga. Vse življenje je delavnica, kjer se uči delati; in pomoč mu nudi mnogo učiteljev. To so religije in filozofije, znanosti in umetnosti njegove dobe. Tudi odmerjeno mu trpljenje in bolezn, so njegovi mojstri, čeprav ne preveč zaželjeni. Najbolj dobrodošla od vseh učiteljev pa mu je lahko skrita modrost, znana kot teozofija, ki razodeva božji načrt tako mikavno za um in tako upanja polno za srce kot nobeno drugo razodetje.

VII. poglavje

RAZVOJ ŽIVALI

Če pregledamo naravo, vidimo, da je v rastlinskem in živalskem kraljestvu mnogo več živih organizmov kot v človeškem. Teorija moderne znanosti nas uči, da obstaja v razvoju oblik most med rastlino in živaljo ter med živaljo in človekom. Ker je človek glede na razvoj najvišje je torej jasno, da se vse pod njim nahajajoče se oblike razvijajo v smeri njegovega tipa. Najvišji živalski tip, ki je človeku najbližje, je manjkajoči člen, in človeške opice ali človečnjaki so izmed vseh obstoječih oblik najbližje temu manjkajočemu členu. Glede fizičnih oblik lahko dovolj razločno spoznamo prehod od človečnjaka k človeku; toda če opazujemo inteligenco v živalskem kraljestvu, potem nastane v znanstvenem razvojnem nauku resna vrzel. Pri nekaterih domačih živalih, kakor pri psu, mački in konju, se javljajo izrazito človeški znaki inteligence in občutkov. Marsikateri pes je po svoji notranjosti človeku bližje kot človečnjak. Seveda pa ni glede na obliko nobenega možnega prehoda med človekom in psom in visoke človeške lastnosti, ki so razvite v naših domačih ljubljencih, so torej neizbežno zapravljanje, če se vrši razvoj strogo po lestvici oblik kakor jo uči znanost (slika 10).

Da bomo snujočo naravo bolje razumeli, moramo spoznanje o razvoju živalskih oblik popolniti z razvojem življenja, ker nam bo le to spoznanje omogočilo, da bomo popolnoma razumeli vlogo živalstva v razvojnem poteku.

Vse življenje, najsi v rudnini, rastlini, živali ali človeku, je utemeljeno v enem življenju, ki je izraz bistva in delovanja Logosa. Toda to življenje razodeva svoje lastnosti bolj ali manj popolno, sorazmerno na omejitve, katerim je v razvoju podvrženo. V rudnini je njegovo razodevanje najbolj omejeno in se polagoma zmanjšuje v rastlini, živali in človeku. Tem zaporednim omejitvam se podredi zato, da bi razvilo svoje lastnosti. Ko je preneslo omejitve mineralne materije in se je v njej z gradnjo geometričnih oblik naučilo izražati preko kristalizacije, se dvigne na najbližjo stopnjo, da bi postalo življenje v rastlinstvu. K nabranim sposobnostim, ki si jih je pridobilo s pomočjo mineralne materije, dodaja zdaj kot rastlina nove sposobnosti in odkriva nova pota za razodevanje samega sebe. Ko se je življenje v rastlinstvu zadostno udeležilo razvojnega dela, si gradi, z vsemi skušnjami, ki si jih je pridobilo v rudnini in rastlini, živalske organizme, da bi moglo razodevati čimveč svojih skritih lastnosti s pomočjo bolj sestavljenih in prožnih oblik živalskega življenja. Ko je njegovo razvojno delo v živalskem kraljestvu opravljeno, se pomakne na naslednjo stopnjo samorazodevanja, v človeštvo.

Na vseh teh velikih stopnjah, na rudninski, rastlinski, živalski, človeški, deluje eno življenje; gradi, podira in ponovno gradi, da bi tvorilo vedno višje oblike. To eno življenje se začne deliti, že mnogo prej, ko začne delovati v mineralni materiji, v sedem velikih tokov, katerih vsak ima svoje, posebne in nespremenljive lastnosti (slika 56).

Edini vir življenja je v sliki nakazan s trikotnikom v krogu. Vsak teh sedmih tokov se deli v sedem razločkov. Če označimo sedem velikih tokov s številkami 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, potem so razločki vsakega izmed njih taki, kakor jih kaže naslednja razpredelnica.

Slika 56

Kakor vidimo, se izraža prvi življenski tok v sedmih razločkih. Prvi od njih poudarja svoj lastni posebni značaj. V razločkih 3 - 7 pa je lastni značaj obarvan s posebnostmi ostalih šestih tokov. Isto načelo velja tudi za ostale osnovne tokove ali tipe. Te tipe poznamo kot žarke. Vsak izmed 49. razločkov enega življenja gre po svoji poti razvoja skozi vsa velika razvojna kraljestva, rudninstva, rastlinstva, živalstva in človeštva. Življenski tip, ki pripada v rastlinstvu razločku 3.2, je šel iz rudninstva v rastlinstvo po svoji lastni poti in je bil v rastlinstvu tudi življenje 3.2. Ko pride čas za prestop v živalsko kraljestvo, se pojavlja še vedno kot živalsko življenje 3.2 in obdrži to posebnost skozi vso živalsko obliko, ki je pripravljena izključno za razvoj tega živalskega tipa. Ko doseže to živalsko življenje stopnjo za prehod v človeštvo, zgradi posameznika, človeško bitje tipa 3.2 in nobenega drugega. Teh 49 razločkov enega življenskega toka gre skozi vsa velika kraljestva po svojih 49-ih posebnih poteh, ne da bi se kak tip pomešal z drugim.

1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	7.1
1.2	2.2	3.2	4.2	5.2	6.2	7.2
1.3	2.3	3.3	4.3	5.3	6.3	7.3
1.4	2.4	3.4	4.4	5.4	6.4	7.4
1.5	2.5	3.5	4.5	5.5	6.5	7.5
1.6	2.6	3.6	4.6	5.6	6.6	7.6
1.7	2.7	3.7	4.7	5.7	6.7	7.7

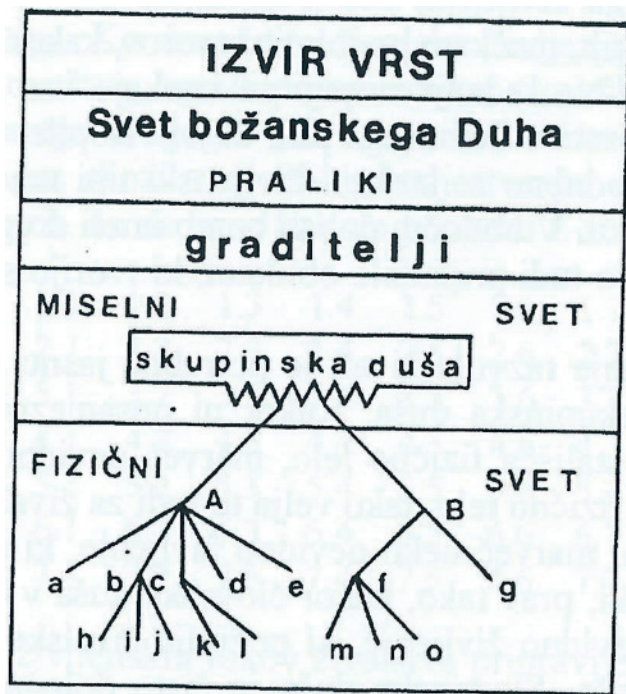
Ko je 49 živiljskih tokov živalstva pripravljenih za prehod v človeško kraljestvo, se zlije vseh sedem razločkov vsakega osnovnega tipa v najvišjih fazah svojega živalskega življenja v nekaj vnaprej določenih živalskih oblik. V božjem načrtu je predvideno, da pridejo te živalske oblike tesen stik s človeštvom kot domače živali. Pod vplivom izkazane jim skrbnosti, razvija živalsko življenje svoje skrite lastnosti in pride v človeško kraljestvo.

Imamo določene vrste živali, ki služijo kot vrata za prehod iz živalstva v človeštvo. Sem spadajo pes, mačka, konj, slon in morda tudi opica. Skozi ta vrata se izvrši prehod iz živali v človeka, pod pogojem, da je človek dovolj vplival na živalsko življenje. Čeprav pripada življenje v psih ali mačkah najvišjemu tipu omenjenih dveh žarkov, je vendar prehod mogoč le, če pes ali mačka razvije svojo inteligenco in ljubezen preko neposrednega vpliva nekega človeškega bitja.

Naše domače živali so nastale iz prejšnjih in bolj divjih tipov živalskega življenja; pes je potomec volka, mačka pa izhaja iz drugih, mačkam podobnih stvorov, kakor sta panter ali tiger, itd. Na sedanji stopnji se iztekajo vse življenske struje pasje vrste v domačega psa, da bi vstopile v človeško kraljestvo. Podobno se stekajo življenski tipi mačjih vrst v domačo mačko. V bodočih dobah bomo imeli druge domače živali, ki bodo tudi pripadale oblikam, ki tvorijo sedem vrat v človeštvo.

Za umevanje razvoja živali je potrebno jasno dojeti, kaj je živalska skupinska duša. Kakor ni posamezni človek s teozofskega stališča fizično telo, marveč nevidno duhovno bitje, ki ima fizično telo, tako velja to tudi za živali. Žival

ni živalsko telo, marveč neko nevidno življenje, ki učinkuje v živalski obliki, prav tako, kakor človeška duša v človeškem telesu. To nevidno življenje, ki poživlja živalske oblike, je skupinska duša. Skupinska duša je čisto določna količina mentalne materije, ki je napolnjena z logosovo energijo. Ta mentalna materija vsebuje določeno življenje na živalski razvojni stopnji, in to življenje krije v sebi vse mogoče razvoje živalske zavesti in dejavnosti. Ta živalska skupinska duša je bila v prejšnjih ciklih rastlinska duša in še prej rudninska, tako da je zdaj, zaradi izkustev v rastlinski in rudninski materiji, že visoko specializirana. Na sedanji razvojni stopnji pa seveda ne obstaja le ena skupinska duša za vse živalstvo, kakor tudi nimajo vse živali le enega telesnega tipa. Kakor imamo v razvoju oblik dandanes rodove, vrste in družine, tako imamo podobne oddelke v živalski skupinski duši. Naša naslednja slika, slika št. 57, naj nam pomaga doumeti način učinkovanja skupinske duše.

Slika 57

Vzemimo torej, da obstaja v mentalnem svetu skupinska duša neke živalske vrste, in da se ta vedno znova ponovno uteleša v svojih živalskih predstavnikih na zemlji.

Zemeljsko življenje dveh živali te skupinske duše bo povsem različno, dokler bosta živeli; po smrti pa se bo življenje obeh vrnilo v skupinsko dušo in bo z vsemi drugimi življenji, ki se bodo vrnila, tvorilo del skupinske duše te vrste. Če vzamemo, da predstavljata na sliki 57. A in B skupinsko dušo v fizičnem svetu, kjer imata mladiče - A mladiče a, b, c, d, e in B mladiče f in g - potem pride življenje, ki poživlja telesa nove generacije, neposredno iz skupinske duše v mentalnem svetu. Vzemimo, da mladiči a, b in e iz gnezda A kmalu umro, in da zadene enaka usoda mladiča g iz zaroda B. Ko te živali umro, se vrača njihovo življenje neposredno v skupinsko dušo in obogati zaklad izkustev s peščico izkušenj, ki so jih te živali pridobile pred smrtjo. Na sliki vidimo, da je b rodil potomca h, i, j; c potomca k in l; ter f potomca m, n, o. Življenje, ki poživlja telesa tega drugega pokolenja, prihaja tudi naravnost iz skupinske duše; toda njemu so že vtisnjena tista izkustva, ki jih je dobilo prejšnje pokolenje, ki je umrlo, preden je drugo pokolenje ugledalo svet. Vsakokrat, ko umre ena od teh živali, se vrne življenje, ki je oživljalo to živalsko obliko, v skupinsko dušo in ob povratku vanjo ohrani izkustva, ki jih je pridobilo v različnih fizičnih okoljih, kot prirojen spomin. Spomin teh fizičnih izkustev se izraža v nagonu živali; zavest skupinske duše pa se polagoma spreminja, ustrezno prispevkom, ki jih prejema od svojih predstavnikov, ki se vračajo z zemlje.

Jasno je, da so b, c in f ostali pri življenju le zato, ker so se mogli prilagoditi stalno menjajočim se naravnim prilikam, dočim so a, d, e in g umrli, ker niso bili dovolj močni, da bi se prilagodili okolici. Prvi so jih preživel, ker so bili najmočnejši in najprimernejši v okolju polnem boja in tekmovanja ter zato postali pretoki življenja skupinske duše. Rodili so potomce s sposobnostjo ostati pri življenju, ki je bila razvita za določeno okolje.

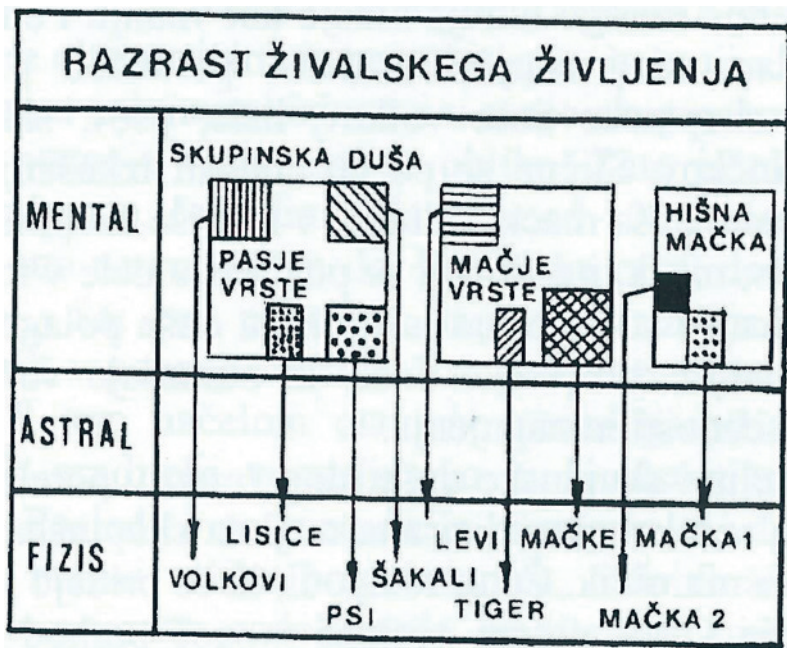
Pri tem naravnem poteku, ki izbira najprimernejše oblike, da prežive ostale, imajo važno vlogo določena bitja iz nevidnih svetov, ki jih na naši sliki na-

zivamo graditelje. Te inteligence pripadajo kraljestvu, ki je višje od človeštva, in so nam znane kot deve ali angeli. Del teh sijočih bitij se bavi z vodenjem življenjskih potekov v naravi. Oni vodijo boj za obstanek in nadzorujejo pri svojih varovancih razvoj tistih posebnih lastnosti, ki se približujejo vzorni obliki vrste. Oni vzbujajo Mendel-ove gene, ki so tako tesno povezani z izražanjem skritih lastnosti življenja, ki je v obliki. Ti graditelji imajo pred seboj vzorne tipe, ki jih je treba razviti v naravi, da bi kar najbolje izpolnjevali svoj življenjski namen. S temi praliki pred seboj, nadzorujejo in oblikujejo organizme iz nevidnih vrednot, ki omogočijo končni pojav najbolj primernih, kar je težko razložiti z običajnimi teorijami o razvoju. Današnje teorije ne zadostujejo, da bi lahko razložili tri glavne probleme razvoja: izvor vrst, izvor prilagodljivosti in vztrajanje v težnji po oblikovanju dolgih vrst. Ni prepričljivo, da more slepa narava s čisto mehanično metodo poskusa in pomote, ravnati tako smotrno. Prilagajanje se vrši v smeri določenege cilja in z daljnovidnim vidikom. Pojem skupinske duše in delovanje dev graditeljev pa je razumno pojasnilo. To so tisti graditelji, ki uporabljajo pri svojem delovanju skozi vse dobe poskus in zmoto kot metodo; pred očmi pa jim je že od začetka končni tip.

Boj za obstanek je njihova metoda, ki jo uporabljajo za preizkušnje živečih organizmov, in da bi izsledili tiste, ki razvijajo v tej borbi tiste lastnosti, ki bodo zgradile tipe, ki se bodo stalno približevali pratipom. Poudariti je treba, da se življenje ob smrti določenega bitja ne razkroji v nič, marveč se vrne z nabranimi izkustvi v svojo skupinsko dušo, od koder se pozneje vseli v novo obliko. Zato je to le navidezno razsipanje, če vidimo, da pade od 100 semenskih zrn morda le eno na rodovitna tla, kjer more rasti, dočim se jih 99 izgubi. Saj se ponovno pojavi to življenje 99-ih neprimernih v poznejšem rodu kot potomstvo tistega enega posevka. S tem načelom osnovne neuničljivosti življenja povzročajo graditelji v rastlinstvu in živalstvu trd boj za obstanek. Posledica te metode je vendarle ta, da, čeprav ustvarja v naravi veliko brezobzirnost, odkriva na nevidni strani zelo prijazno sode-

lovanje graditeljev, katerih edini cilj je izpolniti božjo voljo, ki jim je dala pralike, da razvijajo po njih oblike.

Sedaj se moramo naučiti razumeti, kako se živalsko življenje diferencira pri poteku individualizacije. Če ogledujemo katerokoli skupinsko dušo, na primer Canidae-ov (sl. 58), tedaj vidimo, da je njeno bivališče mentalni svet.

Slika 58

Vzemimo, da pošilja svoje predstavnike v različnih oblikah v vse dele sveta. Življenje bo v posameznih predstavnikih, zaradi klimatskih in drugih razlik okolja, delovalo povsem različno, skladno s predelom sveta, v katerem se življenje razodeva. Vsaka žival, ki predstavlja skupinsko dušo v določeni deželi, ji bo prinesla ob smrti nazaj neko posebno izkustvo in težnjo. V teku časa se ta izkustva naberejo in v skupinski duši se oblikujejo različna jedra, okoli katerih se nabirajo posebne iskušnje in težnje. Če imamo vsako izkus-

tvo za neko nihajno vrsto tam bivajočega življenja, potem se mora pojaviti, če nastopita v neki gmoti dve nihajni vrsti, nagnjenost za delitev gmote - kakor počí kozarec, če vlijemo vanj vrelo vodo, kajti notranji delci stekla nenadno mnogo hitreje nihajo kot vnanji. Podobno se tudi canidae, torej skupinska duša, porazdeli po nekaj rodovih v skupinske duše volkov, lisic, psov, šakalov in drugih razločkov. Slično se po posebnosti izkušenj razdeli tudi skupinska duša mačk (falidae) v manjše skupinske duše levov, tigrov, mačk, itd. Kakor se pokolenja dele v rodove in družine, tako se stvarno tudi skupinska duša polagoma deli v vedno manjše skupinske duše, ki ohranjajo vedno bolj izrazite posebnosti in nagnjenja.

Pri tej delitvi skupinske duše, dosežemo v poteku točko, ko poživlja visoko specializirana majhna skupinska duša le še malo fizičnih oblik. Če se to zgodi in če pridejo te oblike pod človeški vpliv, potem postane mogoč prehod živali v človeka in blizu je individualizacija.

Če ogledujemo na primer prvotno skupinsko dušo mačk opazimo, da se sčasoma stvori v nji mala skupinska duša, ki poživlja visoko specializirani rod domačih mačk (sl. 58). Na tej stopnji je mogoča individualizacija. Opazujmo dve mački, eno iz št. 1 in eno iz št. 2, pa bomo videli, kako različna bodo njuna izkustva. Recimo, da najde mačka št. 1 dom, kjer jo cenijo in obsipavajo z ljubeznijo in skrbnostjo. Mačka št. 2 pa se rodi v hiši, kjer ji odkažejo kuhinjo in jo izženejo iz sob. Mačka št. 1 se bo v svojem ugodnem okolju začela odzivati visokim nihajnim stopnjam, ki ji pritekajo iz misli in občutkov gospodarja ali gospodarice. To bo povzročilo še pred njeno smrtjo tako specializacijo majhne skupinske duše, da se bo tisti njen del, kolikor znaša duša mačke št. 1, ločil od ostale skupinske duše. V primeru mačke št. 2 pa se bo življenje, ki je v njej, ko bo umrla, vrnilo k skupinski duši, da se bo zmešalo z vsemi drugimi vračajočimi se življenji mačk.

Če se mačka št. 1 še za življenje na tak način loči od svoje skupinske duše, potem nam naslednje stopnje individualizacije lahko pojasni naslednja slika, št. 59.

UČLOVEČENJE ŽIVALI			
SVET	PRVA STOPNJA	DRUGA STOPNJA	TRETJA STOPNJA
BOŽJI	*	*	*
MONADIČNI	*	MONADA	*
DUHOVNI	*	DUH	ATMA
INTUICIJSKI	*	INTUICIJA	BUDDHI
MENTALNI	KONK- RETNE MISLI	JACKO- VA DUŠA	MANAS
	SKUPINSKA DUŠA	SKUPINSKA DUŠA	
ASTRALNI			
FIZIČNI	Jack (pes)	Jack (pes)	divjak

Slika 59

V poštev vzeta žival pa ni mačka, marveč pes Jack. Jack je bil čistokrvni fox-terrier, zelo vdan svojemu gospodarju in gospodarici ter dober prijatelj pisatelja te knjige. Če si ogledamo našo sliko in si predstavljamo skupinsko dušo z Jackom v njej kot pravokotnik, potem bo ljubezen, ki je bila posebej porabljena za Jacka, kakor je to narisano v diagramu, povzročila za posledico to, da se bo vzdignil del skupinske duše v obliki pokončnega stožca. Množina mentalne materije, ki zastopa Jackovo dušo, se potem polagoma

loči od ostale mentalne materije, ki tvori skupinsko dušo, kakor je to narisano v tretjem stolpcu. Te izločitve Jacka iz pasje skupinske duše si ne moremo razlagati le z višjimi nihaji, ki so mu jih pošiljali njegovi gospodarji in njegovi prijatelji, marveč tudi z dejstvom, da skuša monada, delec božanskega življenja, oblikovati ego ali dušo, da bi začela s svojimi človeškimi izkustvi. Ta monada je že davno priklenila nase en atom vsakega sveta kot svoje učinkovalno središče v vsakem od teh svetov in ga poslala naprej kot zastavilo za svoje bodoče delo. Ti trajni atomi so bili poslani eden za drugim v elementalne, rudninske, rastlinske in živalsko skupinske duše, da bi tam zbrali čim več skušenj. Ko pridejo trajni atomi v stik s specializiranim delom skupinske duše živali, kakor na primer z dušo Jacka, potem pošlje monada s svojega visokega sveta kot odgovor na ljudomilo delo, ki je bilo storjeno v vnanjem svetu za Jackovo dušo od njegovih človeških prijateljev, določene vplive. Ti vplivi so naslikani, oziroma ponazorjeni, na naši sliki kot sila, ki jo siplje monada na Jackovo dušo. Monado predstavlja na sliki zgornji obrnjeni stožec, vsaka zvezda v tem stožcu pa lastnost, ki jo razodeva monada v vsakem od svetov.

Ko se Jackova duša, zaradi močnejšega in bolj božanskega izžarevanja monade, oddeli od skupinske duše, ostane Jack po vnanjem videzu še pes, v resnici pa je na vmesni stopnji, saj gotovo ni več pes, pa tudi človek še ni. Ta stopnja je upodobljena v tretjem stolpcu slike. Naslednja stopnja, ki je upodobljena v zadnjem stolpcu, nastopi takrat, ko se, zaradi po monadi pomnoženega izliva iz višjih svetov, stvori kavzalno telo. Potek je mogoče opisati le s prisposodbo. Če si predstavljamo Jackovo dušo, ki jo prikazuje v tretjem stolpcu spodnji stožec, kot gmoto vodne pare brez trdne oblike in zveze, in potem to paro zgoščeno v kapljico, ter nato v to kapljico vpihnjen zrak, ki napravi mehur, potem imamo prisposodbo o tem, kaj se dogaja z Jackovo dušo, če monada sestopi in stvori kavzalno telo. Božanski impulz, ki je energija monade, lije v mentalno materijo, ki je služila Jacku kot majhna duša. Ta mentalna materija se v kavzalnem telesu preuredi, da stvori vehikel tega sina v srcu očeta, ki je sestopil, da bi postal človeška duša.

Pri tej priliki je treba izrecno poudariti, da pri poteku te individualizacije žival ne postane človek na enak način, kakor se rastlina razvije v žival, kajti pri učlovečenju postane vse tisto, kar je bilo dolgo časa najvišje v živali, zdaj vehikel za sestop delca božanskega življenja, monade. Ta monada ne more prej stvoriti ego v kavzalnem telesu, dokler niso bile prehojene vse te stopnje izkustev v živalskem in vseh prejšnjih kraljestvih. Toda, čeprav uporablja tudi to, kar ji je pripravilo živalsko kraljestvo, je v resnici tok sile in zavesti božanskega življenja, ki je docela različen od onega, ki ga vidimo v kraljestvih, ki so pod človeškim. Zato je glede razvoja med najvišjim človečnjakom (človeška opica) in med pravkar individualizirano dušo neizmeren prepad; v tej biva življenje monade, v opici pa bivajo le višji izrazi živalskega življenja.

Od tedaj, ko se je Jackova duša ločila od njegove skupinske duše psov, je Jack prenehal biti pes, dasi ima še pasjo postavo. Od trenutka ločitve do dejanske tvorbe kavzalnega telesa so različne prehodne stopnje. Te stopnje lahko pospeši človek s pravilnim umevanjem potekanja individualizacije, tako da morejo naši živalski prijatelji hitro prejeti tisti božanski izliv, ki napravi iz njih človeško dušo. Ena največjih prednosti, ki jo ima vsak človek v življenju, je sodelovanje z božanskim načrtom pri pospeševanju učlovečenja višjih živali. Seveda pa je to posebna pravica, katero so danes, zaradi nevednosti, le redki pripravljene sprejeti. Saj ljudje menijo, da so živali tu le za to, da služijo človekovim namenom. Čeprav je namen, da nam dajejo živali svojo moč in inteligenco, da bi nam pomagale pri razvoju naše civilizacije, pa vendarle niso v prvi vrsti tu zaradi nas, marveč zato, da bi izpolnile svoj namen v božanskem načrtu. Pri našem ravnanju z živalmi se moramo zavedati, da je naša poglavitna dolžnost, ko nam nudijo svojo moč, skrbeti in paziti, da se razvijajo tako, da se pospešuje njihovo učlovečenje. Danes vzgajamo inteligenco konj tako, da postanejo ponosni na svojo hitrost; razumnost psov tako, da razvijajo svojo pamet pri lovu; mačk pa tako, da postanejo dobre lovilke miši. Vse to je napak, in sicer zelo, kajti živali prihajajo v stik z ljudmi zato, da bi odložile svoje divje instinkte, in da bi razvile višje, človeške lastnosti. Vsako človeško dejanje, ki izrablja pamet

živali le za to, da zadosti človeškim željam, je velika krivica za razvijajoče se živalsko življenje. Naučiti se moramo, da bomo oblast nad živalskim kraljestvom, ki nam jo daje naša višja inteligenca in naše obvladanje prirodnih sil, uporabljali v blagor živali, ne pa v lastno korist.

VIII. poglavje

DELO TROJNEGA LOGOSA

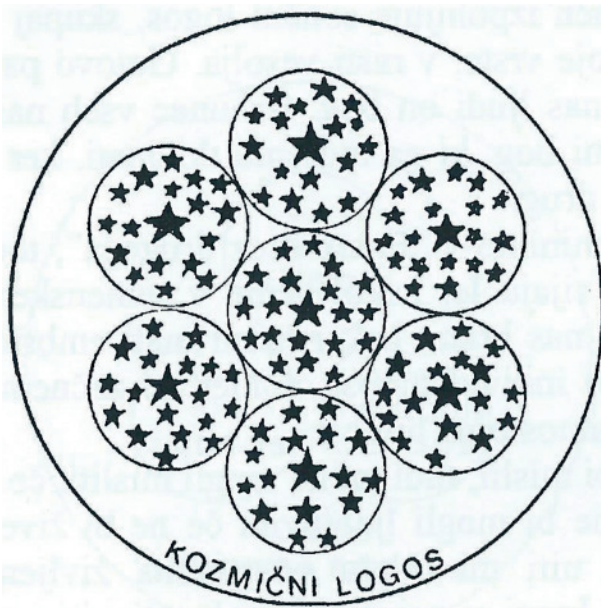
Vsak miselni sestav, ki zasluži, da se imenuje filozofski, vsebuje marsikaj, česar ni mogoče preveriti s pomočjo omejenega človeškega uma. V glavnem izbira človek svoja izkustva v svetu, ki mu ga posreduje njegovih pet čutov. Celo njegova sposobnost domišljanja znatno omejujejo ta izkustva. Če torej obravnava neka filozofija začetek neke stvari, ali pa razvija slike preteklih ali bodočih dogodkov, ne more nihče presoјati njih resničnost z merilom svojih izkustev. To velja za nekatere nauke moderne znanosti. Če nam pripoveduje, da so tvorili vsi planeti in sonce nekoč megleno gmoto, si to lahko logično razlagamo na podlagi obstoječih meglenin, ki jih opazujemo na nebu. Zanesljivo pa bi to vedeli le, če bi mogli videti našo prameglo, in če bi mogli zasledovati potek njene delitve v sonce in planete. Ko nam znanost poroča o spremembi elektronov v protoplazmo in od protoplazme do človeka preko določenih stopenj razvojne lestvice, to poročilo enostavno sprejemamo, toda ne zato, ker moremo dokazati njegovo resničnost, marveč zato, ker naredi naše intelektualno življenje, če ga sprejmemo, bolj živo in bolj plodovito. Če bi dopustili kot dokaz resničnosti le človekovo lastno izkustvo, bi moral človek odkloniti vsako trditev znanosti ali filozofije, ki se naha-

ja izven področja, kjer mu je izkustvo mogoče. Seveda pa bi človek tako izgubil mnogo svojega sedanjega ravnotežja in zmožnosti predstavljanja. Meje, ki jih nalaga minljivo telo njegovemu občutku, lahko prekorači le, če neprestano goji svojo moč predstavljanja. Kolikor obsežnejše je človekovo intelektualno obzorje, toliko močnejša je njegova predstavljalnost. Uspeh dosežen iz nje in iz izkušenj, mu omogoča, da v svojem okolju več doživi. Vsa vzgojna vrednost neke filozofije je v tem, da poveča moč, s katero spreminjamo svoje okolje. Zato so naše filozofske misli za naše življenje bistvene, pa čeprav ob nekem določenem času ni mogoče preizkusiti njihove resničnosti.

Če so pred človekom filozofske ideje, ki razpravljajo o stvareh, ki so izven njegovih izkustev, jih more zajeti le kot celoto in jih sprejeti le v toliko, kolikor se prilagajajo njegovemu umevanju skladnosti. Če ne vsebuje intelektualna zgradba neke filozofije zanj le besede, marveč tudi spodbude, in če imajo vsa dejstva v tej stavbi logično in harmonično mesto, potem se lahko ravna po tej filozofiji ravno tako, kakor po katerikoli drugi. Povsem isto, ne več ne manj, je mogoče reči za tiste, izrazito teozofske ideje, ki jih obravnava to in naslednje poglavje. Povprečni raziskovalec jih verjetno še v mnogih življenjih ne bo mogel osebno preizkusiti. Kljub temu nudijo razumu pojmovanje življenja, ki je za pamet privlačno in učinkuje spodbudno na moč razmišljanja.

1. Božanska modrost nam pravi, da je vesolje, s svojimi mirijadami zvezd, izraz zavestnega življenja, ki se lahko naziva: Bog, Ishvara, Ahura Mazda, Allah ali Logos. Govori nam, da je Eno Življenje oseba, toda On presega vse meje, ki so nujno povezane z našim pojmovanjem osebnosti. Govori nam, da je Kozmični Logos vselej Enost, Eden brez drugega (ekam advityan); kljub temu pa, ko poživlja neko vesolje, le-tega poživlja kot trojstvo, v treh temeljnih načinih razodevanja. Bog je kot Trojica opisan v hinduizmu kot Brahma - Stvarnik, Vishnu - Vzdrževalec in Shiva - Uničevalec. V krščanstvu predstavljajo to Trojico Bog Oče, Bog Sin in Bog Sveti Duh. Tudi v drugih religijah se nahajajo imena za trojni način božjega delovanja.

2. V vesolju kozmičnega Logosa deluje skupno sedem utelesb Njegove Narave, ki se imenujejo Sedem Kozmičnih Planetarnih Logosov. Vse zvezde v vesolju, ki so središča velikih razvojnih sistemov, spadajo k enemu ali drugemu od teh velikih sedem in so izraz Njihovega Življenja, kakor so ti zopet izraz Enega Življenja - Kozmičnega Logosa. Slika 60 skuša ponazoriti pra-enea in njegovih sedem utelesb. Sedem malih krogov predstavlja sedem planetarnih logosov (kozmičnih), katerih vsak obsega nešteto malih in velikih zvezd. Veliki krog, ki vsebuje sedem malih krogov pa je Kozmični Logos.

Slika 60

3. V neizmernem sijaju vse prenevajočega življenja živi gospod našega sončnega sestava, naš sončni logos. Kot zvezda, kot gospodar enega sestava med mirijardami zvezd, on živi, se giblje in biva v očetovi zvezdi, v eni od velikih sedmem in vendar tudi on direktno odseva življenje, luč in sijaj "Enega brez drugega." Kdo bi mogel povedati, kakšen poseben namen izpolnjuje sončni

logos, skupaj z bratskimi zvezdami svoje vrste, v rasti vesolja. Gotovo pa je najmanj to, da je za nas ljudi on bog. Vrhunec vseh naših misli in predstav, edini bog, ki ga moremo doumeti, ker smo mi on sam in nihče drugi.

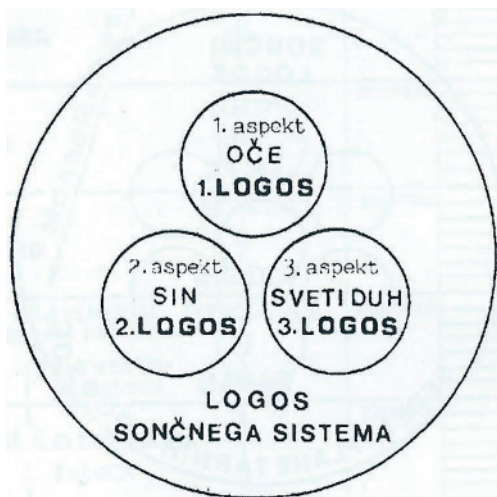
Zares koreninimo v “Enem brez drugega;” toda mi bivamo v tistem sijaju le, kakor seme v semenskem mešičku. Sončni logos nas hrani, kakor hrani mati embrio, le dokler ne postanemo individualnost, dokler ne začnemo ločenega bivanja kot samostojna bitnost.

Če on ne bi mislil, tudi mi ne mogli misliti, če ne bi ljubil on, tudi mi ne bi mogli ljubiti, in če ne bi živel on, ne bi mogli živeti niti mi. Naša posamična življenja so deli njegove biti, krogi v neizmerni polnosti njegovega bistva. Njegovo delovno področje je neizmerno območje, ki sega od sonca do najbolj oddaljenega trabanta, do najbolj vnanjega planeta, ki ga bo treba šele odkriti. V tem območju, v tem blestečem prostoru, on deluje in spodbuja svoj sistem, razodeva vse več in več svoje čudovite narave v teku vekov. Potrpežljivo čaka na tisti dan, ko se bo vse življenje sistema, ki je izšlo iz njega, vrnilo k njemu, zavedajoč se svojega razodetega sijaja.

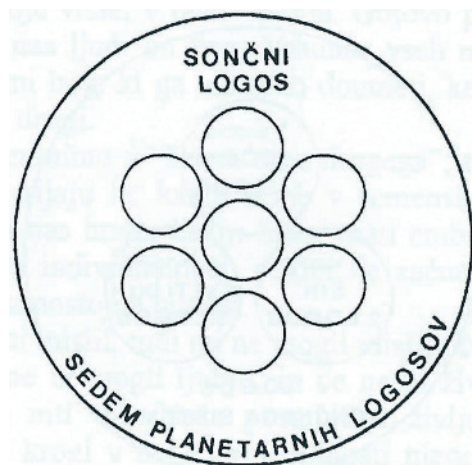
4. “Kakor zgoraj tako spodaj.” Kot posnetek kozmičnega logosa je logos sončnega sistema troedinost, ki poživlja svoj sestav. Deluje v treh osnovnih oblikah, kakor to izražajo tudi vsa velika verstva. Hinduizem jih ponazarja v obliki stvarnika, vzdrževalca in uničevalca, krščanstvo pa kot očeta, sina in svetega duha. To trojno delovanje teozofija sodobno opiše kot delovanje prvega logosa (očeta), drugega logosa (sina) in tretjega logosa (svetega duha). Čeprav je v razodevanju trojen, ostaja vendar vedno eno, nedeljivo božanstvo (sl. 61).

5. “Kakor zgoraj tako spodaj.” Sedem bitij je združenih pri delu logosa našega sončnega sestava kakor sedem izražanj njegove narave ali sedem pratokov njegovega neizčrpnega življenja. Teh sedem imenujemo sedem planetarnih logosov (sl. 62). V hinduizmu se imenujejo sedem prajapatis (gospodov bitij), v zoroastrski religiji sedem amesha spentas (neumrljivih svetnikov), v judovskem in krščanskem izročilu sedem duhov pred božjim

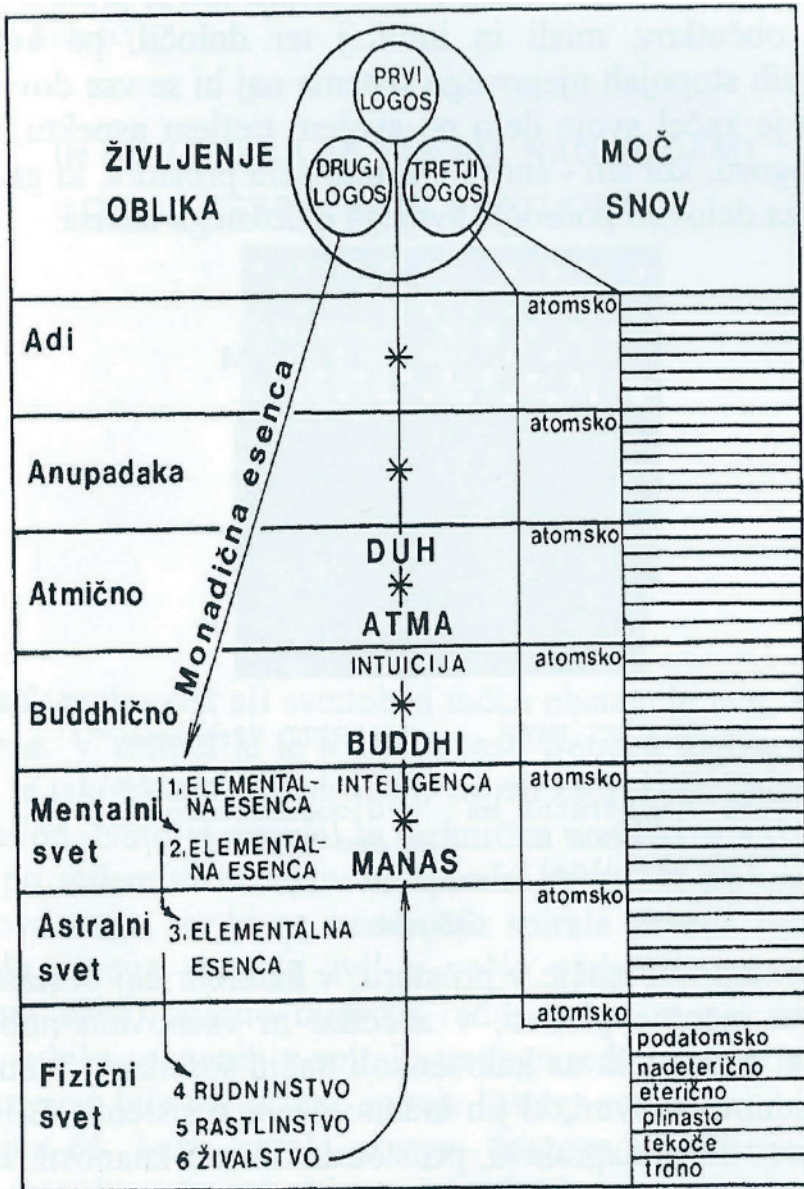
prestolom. Sile teh sedmih gospodujejo vsemu in vodijo vse, kar se dogaja v sončnem sestavu. Vsak od njih prenaša svojo posebno naravo kot neki nihajoči odgovor, celo na vsak atom; tako da se v atomu, če ga zadene sončni žarek, blešči, zaradi njegovih sedmih manjših zavojev, sedem mavričnih barv.

Slika 61

Slika 62

Slika 63

Vsak teh sedmih je glavar in vladar hierarhij ustvarjalnih bitij, ki delajo po njegovih navodilih pri izgradnji in vzdrževanju sončnega sestava. Med nji-

mi so tisti deve ali blesteči ali truma angelov, ki se imenujejo v verstvih vz-
hoda adityas, vasus, dhyani, buddhe, dhyan chohani, itd., v krščanstvu pa
angeli, nadangeli, prestoli, gospodstva, kneževstva, kreposti, sile, kerubini
in serafini.

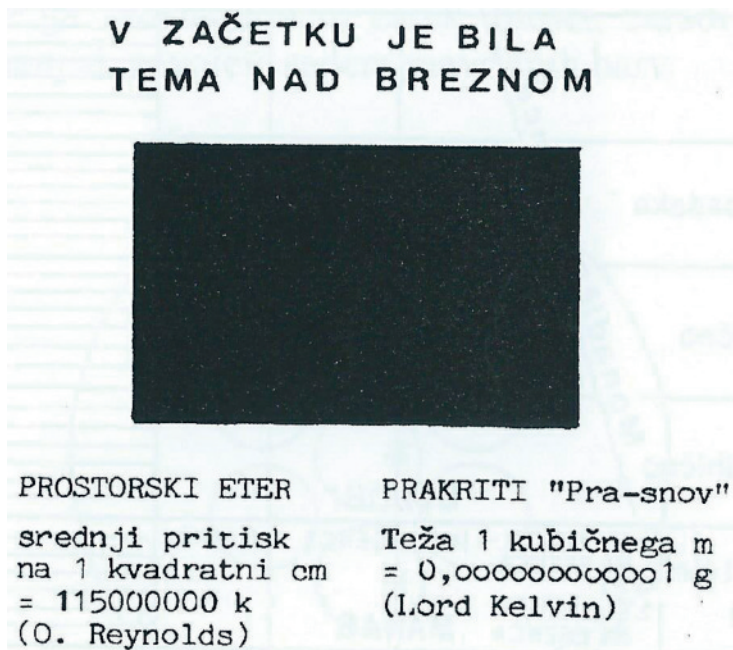
6. Na sliki 63. je zgoščeni pregled dela trojnega logosa v njegovem sistemu:

I. logos: božanstvo - človeštvo

II. logos: življenje - oblika

III. logos: sila - snov

Preden je logos začel z delom na svojem sistemu, ga je ustvaril takšnega,
kakršen naj bi bil, na ravni božanskega uma (glej sliko 51). Ustvaril je vse
pralike sil in oblik, občutkov, misli in intuicij ter določil, po katerih razvoj-
nih stopnjah njegovega sistema naj bi se vse dovršilo. Potem je začel svoje
delo po svojem tretjem aspektu, Tretjem logosu, kot sili - snovi v tistem

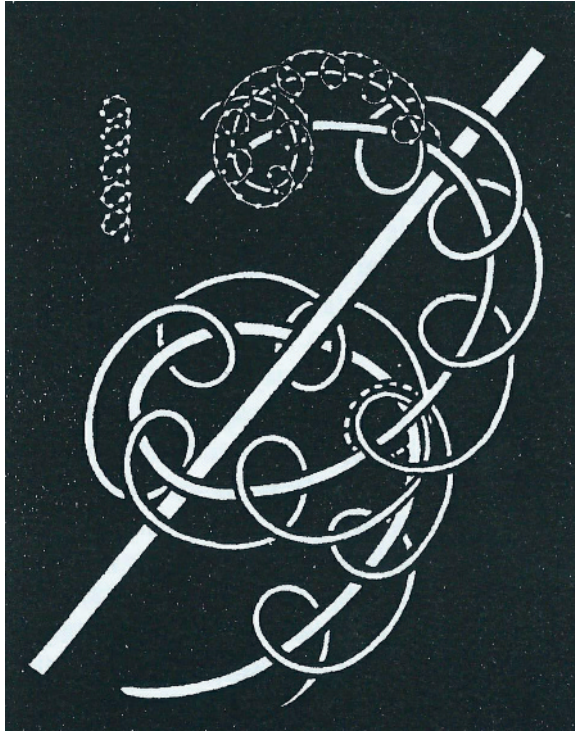
Slika 64

delu prostora, ki ga je izbral za delovno področje svojega delovnega načrta. Neizmerno območje v prostoru, v katerem naj bi nastalo sonce in njegovi planeti, v začetku ni vsebovalo nobene snovi, ki naj bi bila na kakršenkoli način sorodna z vidnimi ali nevidnimi snovmi, ki jih imamo danes v sistemu. Bila je le prasnov ali mulaprakriti, prostorninski eter znanosti, ki si ga z močjo svoje domišljije ne moremo predstavljati, kajti snov, ki jo poznamo, obstaja le iz lukenj v etru. V naših teozofskih študijah smo imenovali ta praeter ali zanikanje snovi: "koilon," praznina (slika 64).

V ta koilon ali praeter prostora je izlil tretji logos svojo veliko silo in z nešteti točk potisnil koilon od znotraj nazaj ven (slika 65.). Vsak mehurček ali svetlobna točka obstaja le tam, kjer ni koilona. V resnici je le točka zavesti tretjega logosa in obstaja le tako dolgo, dokler je on voljan zadrževati obdajajoči jo koilon. Nato je vrtinčil te mehurčke v obliki spiral (slika 66), po sedem mehurčkov na spiralni zavoj, ki jih vzdržuje njegova volja, in ki se imenujejo spirale prvega reda. Te spirale prvega reda je zvil v večje petlje in napravil iz sedmih spiral spiralo drugega reda; sedem spiral drugega reda je bilo spletenih v spiralo tretjega reda; in tako naprej, dokler niso bile ustvarjene spirale šestega reda.

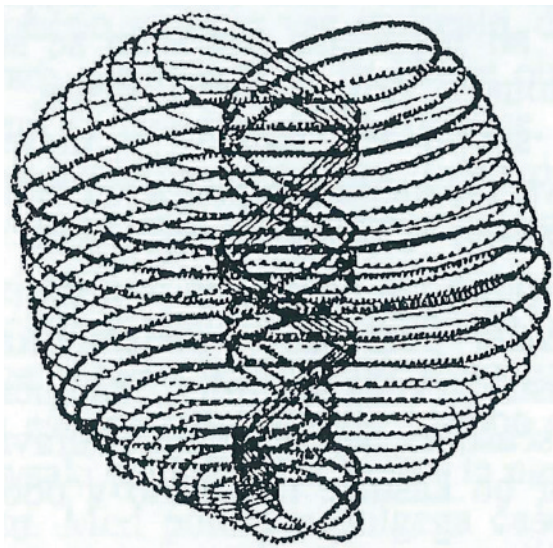
Slika 65

Slika 66

Slika 66 kaže spirale prvega, drugega in tretjega reda. Bela črta, ki veže spirale prvega reda, in tista, ki teče skozi zanke spiral drugega in tretjega reda, označujeta posebne sile volje tretjega logosa, ki vzdržujejo mehurčke v vsakem redu spiral.

Nato je bilo, da bi bil stvorjen fizični atom, temeljna enota naše trdne snovi, spletenih deset paralelnih spiralnih vrvi šestega reda, kakor kaže slika 67. Vse delo oblikovanja teh spiral, od spiral prvega reda do fizičnega atoma, se vrši zato, ker naravna tretji logos svojo zavest na ta posebni namen. Vsak red spiral obdrži svojo obliko le zato, ker njegova zavest nadaljuje z vzdrževanjem tega reda. Naš fizični atom ni snov; v resnici obstaja le iz mirijad točk zavesti tretjega logosa, ki jih ta vzdržuje v tej posebni obliki zaradi izpolnjevanja posebnega namena, to je, gradnje vidnega sveta.

Slika 67

Pred gradnjo fizične ravni pa je še gradnja nadfizičnih. Da bi to dojeli, moramo seči nazaj k sliki 63. Tam je razvidno, da izhajata iz desnega malega kroga, ki predstavlja tretji logos, dve črti, ki pomenita dve dejavnosti. Ti zgradita ravni in njihove podravni. Krajša črta se nanaša na prejšno dejavnost tretjega logosa, ki je, kakor je bilo že opisano, razvrstitev mehurčkov v kailonu. Ti mehurčki so poslednje enote, takorekoč stavbni kamni, iz katerih je zgrajenih vseh sedem ravni sončnega sestava.

Prva ali adi-raven (božji svet) obstaja iz mehurčkov v samem kailonu in atom te ravni je mehurček. Atom naslednje, anupadaka-ravni ali monadičnega sveta tvori 49 mehurčkov. Tretja, atmična raven ali duhovni svet, ima atmični atom, ki je sestavljen iz $49^2 = 2401$ mehurčka. Atom četrte, budhične ravni ali sveta intuicije ima 49^3 ali 49×2401 , atom mentalne ravni (miselnega sveta) 49^4 ali 2401×2401 , atom astralne ravni (svet čustev in želja) 49^5 ali $49 \times 2401 \times 2401$ in atom fizične ravni 49^6 ali $2401 \times 2401 \times 2401$ mehurčkov, h katerim pride, zaradi posebne oblike grobo snovnega atoma, še določeno število nadaljnjih mehurčkov.

Potem, ko so bili ustvarjeni atomi vsakega teh sedmih svetov, je ustvaril tretji logos v vsakem od teh še podravni. Daljša črta, ki izhaja iz desnega malega kroga tretjega logosa, nakazuje to drugo dejavnost. Da se lahko stvorijo podravni, se stko atomi vsake ravni v skupine po dva, tri, štiri, itd. Prva ali najfinejša podraven se sestoji iz samih posamičnih atomov, druga, tretja, četrta, peta, šesta in sedma pa iz spojin teh atomov v molekule. Tako je sestavljena prva ali atomična podraven fizičnega sveta iz enostavnih fizičnih atomov dveh zvrsti: pozitivnih in negativnih. Iz spojin teh pozitivnih in negativnih atomov so napravljene ostale podravni - podatomska, nadeterična, eterična, plinasta, tekoča in trdna. Kemični elementi se stvarjajo šele sčasoma, ko se grade podravni grobo snovnega sveta, kar bo kasneje razloženo v oddelku o okultni kemiji.

Delo tretjega logosa je torej graditev sedmih ravni sončnega sestava in njihovih podravni. Toda ta graditev še ni dokončna, marveč stalno napreduje. Tretji logos je oživljajoča sila v snovi vseh ravni. Električna je izraz njegove moči v materiji fizične ravni; popolnoma drugačen izraz je kundalini, tajanstveni kačji ogenj, ki deluje v vseh višjih organizmih.

V sedmih velikih svetovih, ki jih je tako zgradil tretji logos, se nato pojavi delovanje drugega logosa. Po svojem bistvu je mogoče njegovo silo najbolje opisati kot življenje-obliko. S to silo ta oživlja snov sedmih svetov in jo usposablja za graditev oblik, ki imajo tisto tajanstveno lastnost, ki jo imenujemo življenje. To življenje oblikuje snov posameznih ravni v različne oblike, katerih vsaka obstaja le tako dolgo, dokler vzdržuje snov v tisti obliki življenje drugega logosa. Prvič se pojavijo rojstvo, rast, propad in smrt. Oblika se rodi, ker mora življenje drugega logosa s pomočjo oblike opraviti razvojno delo; raste, dokler gre delo v smeri dovršitve, kaže pa znake propadanja, ko se drugi logos počasi umika iz oblike življenja, potem ko je življenje izčrpalo vse, kar je mogla tista oblika dati. Oblika umre takrat, ko drugi logos dokončno umakne vse življenje, da bi ga zopet poslal nazaj zaradi graditve nove in boljše oblike, ki more dati razvijajočemu se življenju nove skušnje, ki so mu potrebne za njegovo nadaljno rast in za njegovo

samorazodetje. V vidnem svetu je izraz sile drugega logosa prana ali življenska sila.

Na štirih najvišjih ravneh (adi, anupadaka, atmična, buddhična) sončnega sestava se življenje drugega logosa imenuje monadična esenca. To življenje sestopa od stopnje do stopnje in si na vsaki pridobi rast, ki je v ta namen določena v velikem načrtu. Med potekom dolgega časovnega obdobja, ki se imenuje veriga, se razodeva življenje najprej v snovi adi ravni (božji svet). Konec verige se vrne k drugemu logosu, da potem zopet izide iz njega ob začetku nove verige, ko oživlja snov druge, anupadaka ravni (monadični svet). Življenje začneja drugo verigo z vsemi izkušnjami prve verige, ki so v njem izrazijo kot nagnjenja ali sposobnosti.

Tako oživlja monadična esenca verigo za verigo, od ravni do ravni, in začne ob začetku svojega petega kroženja oživljati snov višjega mentalnega sveta. Do te točke monadična esenca ni bila omejena na nek razvojni načrt, po katerem naj bi zbirala izkustva. Odslej pa bodo ta izkustva omejena na tista, ki so dosegljiva v našem razvojnem načrtu (v naslednjem poglavju bosta izraza veriga in razvojni načrt izčrpno opisana), in z vstopom v snov našega mentalnega sveta se monadična esenca imenuje: elementalna esenca. Med rastjo v snovi višjega mentalnega sveta se življenje Drugega Logosa imenuje prva elementalna esenca. Po poteku verige se življenje pojavi zopet ob začetku nove verige, ko oživlja snov nižjega mentalnega sveta. Na tej stopnji se naziva druga elementalna esenca. V naslednji verigi oživlja življenje snov astralnega sveta kot tretja elementalna esenca.

To oživljajoče življenje Drugega Logosa daje mentalni in astralni snovi svojo posebno živahnost tako, da povzroči najmanjše nihanje, ki ga sproži misel v mentalnem svetu ali želja v astralnem svetu, da mentalna in astralna snov kar najhitreje stvarjata oblike in tvorbe, ki se zgostijo v miselne oblike.

Ko sestopa življenje Drugega Logosa še niže v snov, iz astralnega sveta v fizični svet, oživlja tudi snov tega sveta. Prvi učinek tega novega oživljanja je moč spajanja, ki je podeljena kemičnim elementom. V tem, ko ustvarja

Tretji Logos vodik in kisik, je le zaradi življenja Drugega Logosa mogoče, da se morata spojiti dva atoma vodika z enim atomom kisika in tako ustvariti vodo. Snov vidnega sveta se nam kaže takšna, kakršno poznamo prav zaradi delovanja Drugega Logosa. Celo rudninsko kraljestvo, ki je pod njegovim vodstvom, je pripravljeno graditi trdno zemljo. Enakomerno in lepo se gosti snov z matematično natančnostjo. V vsaki fizični tvorbi ali telesu, v vsakem fizičnem odevalu se torej vrši delo Drugega Logosa. Za naše oči je rudnina nepremična gmota brez življenja, zgolj zemlja. Klub temu pa je Drugi Logos v tej dozdevno nepremični gmoti vedno na delu. Zares, bog je zdaj mrtev in pokopan, križan na križu materije.

Po svojem najglobljem sestopu v materijo mineralnega kraljestva se začenja življenje Drugega Logosa vzpenjati kvišku v naslednje veliko kraljestvo narave, v rastlinstvo. Na začetku te stopnje razvijejo stvari zemlje novo lastnost, postanejo nosilke takega življenja, ki ga lahko vidimo z našimi očmi. Kemični elementi se uvrščajo v skupine in med njimi se pojavi tajanstveno življenje, ki jih spaja v protoplazmo. Ta protoplazma se pod vodstvom Drugega Logosa preoblikuje ter postane v teku časa rastlinstvo (sl. 4). Po dolgih skušnjah rasti, ki se je počasi odvijala v poteku ene verige, se pojavi v naslednji verigi rastlinstvo kot živalstvo (sl. 5). Ko dozori čas, nastanejo v živalskem kraljestvu tiste najvišje živali, ki so pripravljene, da se individualizirajo. Ko je dovršena živalska skupinska duša, kakor je bilo pojasnjeno v prejšnem poglavju, in je posamezna žival pripravljena, da se individualizira, se začenja delovanje Prvega Logosa. On pošlje drobec samega sebe, monado, da postane individualnost v določenem kavzalnem telesu. Tako začenja svoj razvoj človeška duša, ustvarjena po božji podobi. Njena naloga je, da odkrije božanskost v sebi, v soljudeh in v vsem obdajajočem jo življenju narave. V vidnem svetu je izraz moči Prvega Logosa kundalini, kačji ogenj, ki vodi k nesmrtnosti.

Na hitro smo pregledali mogočno delo Trojnega Logosa, ki se je začelo predavnimi časi in ki je, kakor pravijo Upanishade (indijska sveta pisma), še v povojih. On je tisti, ki kot stvarnik, vzdrževalec in rušilec gradi in podira

ter znova gradi, prihajajoč na vsaki stopnji bliže k dovršitvi svojega načrta. Videti ta načrt, pomeni blaženost. Delati za ta načrt, pa se pomeni spremeniti našo umrljivo naravo v nesmrtno.

Tisti, ki načrt razume in stalno deluje zanj, bo deležen neumrljivosti v življenju, večnosti v času in božanskosti kot človek.

IX. poglavje

KRALJESTVA NARAVE

Kakor je moderna znanost sijajno zgradila pojem razvoja, ji vendar manjka tista širina in čudovitost, ki jo odkriva Teozofija. Tako ima beseda življenje v teozofskem študiju še posebej globok in daljnosežnejši pomen, kajti mi vidimo življenje, ne le v majhnem krogu bivanja, ki obsega človeštvo, živals-tvo in rastlinstvo, kakor moderna znanost, marveč tudi v dozdevno mrtvi gmoti rudnin in v organizmih nevidnih snovi, ki so ne samo nižje kot rud-nine, ampak tudi višje kot človek. Na sliki 68 smo na kratko povzeli val raz-vijajočega se življenja, ki se dviga k človeku. Primerjanje te slike z sliko 9 kaže, da drugi življenski tokovi teko po svoji poti v nadčloveška kraljestva skozi stopnje bivanja, ki so sicer ustrezne človeštvu, a ne da bi se dotaknile človeškega kraljestva.

Slika 68. tako obravnava take življenske oblike, ki se razvijejo v človeštvo podobno našemu. Iz nje je razvidno, da se Logosovo življenje stopnjo za stopnjo razodeva kot trije tipi elementalne esence in končno kot življenje v rudninah, rastlinah, živalih in ljudeh. Prehod z ene stopnje na drugo je bil obrazložen v prejšnem poglavju, na sliki 59 pa prehod najvišje živali v

KRALJESTVA RAZVIJAJOČEGA SE ŽIVLJENJA

ČLOVEŠKO
ŽIVALSKO
RASTLINSKO
MINERALNO
ELEMENTALNA ESENCA III.
v astralni materiji
ELEMENTALNA ESENCA II.
v nižji mentalni materiji
ELEMENTALNA ESENCA I.
v višji mentalni materiji)

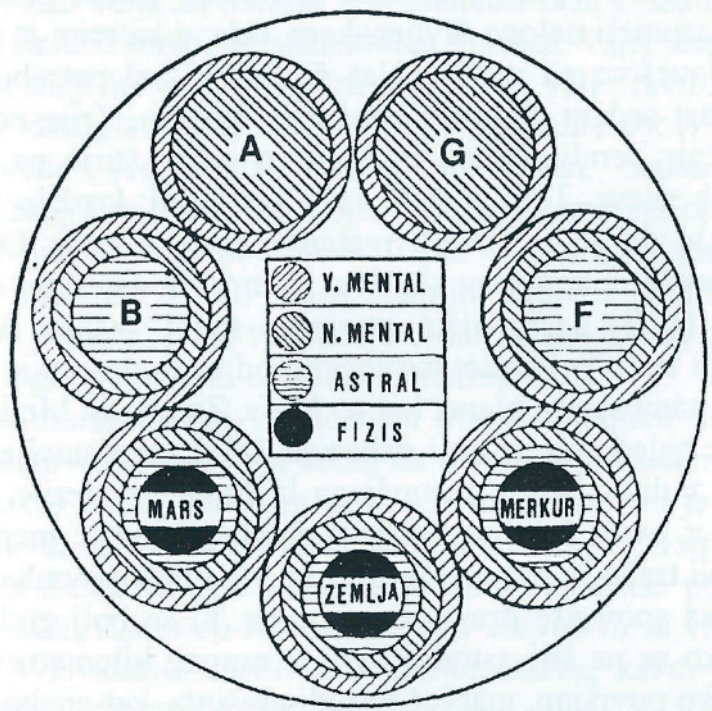
Slika 68

človeško kraljestvo. Sedem stopenj razvijajočega se življenja, od elementalne esence I do človeštva, se imenuje “življenski val.” Seveda so tudi druge oblike življenja in zavesti življenski val, vendar pa naj bo, da bi ta težki predmet bolje razumeli, izraz “življenski val” pridržan za tiste oblike življenja, ki so neposredno, s premočrtno rastjo, tesno povezane z našim človeštvom, kakor kaže slika 68.

Vse te velike spremembe obsegajo mogočna razdobja, toda v vsakem obdobju se vrši razvojno delo po vnaprej določenem načrtu. Vsaka vrsta oblike in zavesti začenja svoj razvoj natančno ob določenem času in je pod nadzorom tistih delavcev, ki delajo po božjem načrtu, in katerih naloga je nadzorovati zamotane poteke razvoja. Ta obdobja si moramo predstavljati bolj po storitvah za pospeševanje razvojnega načrta, kakor po številu minulih let.

V drugem poglavju o vzponu in propadu civilizacij je bilo rečeno, da se bo za časa obstoja človeštva na naši zemlji zvrstilo sedem velikih korenskih

NAŠA PLANETNA VERIGA

Slika 69

ras, in da bo vsaka od njih imela sedem podras. Časovno obdobje, potrebno za dovršitev dela, ki ga je potrebno opraviti v sedmih korenskih rasah in njihovih podrasah, se imenuje "obdobje sveta." Med takim obdobjem je v polnem delovanju razvojni načrt, ki se tiče sedmih kraljestev narave našega življenskega vala. Življenski val se začne s pojavom prve podrase prve korenske rase, njegova naloga pa dovršena, ko je izvršila svoje delo sedma podrasa sedme korenske rase.

Ko je opravljen delovni načrt, določen za posebno obdobje časa, zapusti življenski val našo zemljo in začne razvoj na neki drugi krogli sveta našega sončnega sestava. Na tem novem nebesnem telesu se znova loti dela vsaka

od sedmih stopenj življenja, od elementalne esence I do človeštva, in nadaljuje z razvojem. Znova se vrši s človeštvom povezan razvoj, s civilizacijami in kulturnimi obdobji, ki se razvijajo v sedmih korenskih rasah in njihovih podrasah. Ob koncu razvoja na tem novem nebesnem telesu preide življenski val na neko drugo kroglo sveta, da bi se s tem ponovno lotil dela v nekih novih pogojih, in da bi dovršil svoj delež na razvoju, ki mu je bil odkazan v velikem načrtu.

Če pazljivo opazujemo našo naslednjo risbo, sliko 69, bomo razumeli nalogo življenskega vala, s katerim je povezano človeštvo na zemlji. Naš življenski val potrebuje za svojo rast sedem planetov sončnega sistema. Trije od njih so fizični: Zemlja, Mars in Merkur, ostali štirje pa so iz nevidnih snovi. Toda tudi ti, tako kot vidni, krožijo okrog Sonca, le da so iz finejše materije kakor fizični. Od teh štirih nevidnih planetov sta dva, B in F, iz astralne, ostala dva, A in G, pa iz nižje mentalne snovi. Vsako od teh nebesnih teles je prostorsko ločeno od vseh drugih in tvori popoln, samostojen planet kot so Mars, Zemlja in Merkur.

Če si ogledamo na naši risbi tisti del, ki predstavlja našo zemljo, vidimo, da je sestavljena iz fizične materije, ki je obdana z ovoji astralne, nižje mentalne in višje mentalne snovi. Ni treba še posebej opozarjati, da prešinja vsaka višja in finejša snov vse druge vrste gmote, ki so bolj grobe od nje. Tako se ne širi astralni ovoj le mnogo kilometrov nad zemljsko površino, marveč jo tudi prešinja, kar enako velja tudi za ovoj iz nižje mentalne snovi, ki prešinja astralno in zemeljsko snov. Ta astralni ovoj, ki obdaja in prešinja našo zemljo, je naša astralna raven. Nižji mentalni ovoj in višji mentalni ovoj pa sta naša nižja in višja nebesa. S temi ovoji so seveda povezane še višje ravni narave, ki so iz buddhične, atmične in še drugih vrst snovi, ki pa niso upošteevane na naši risbi.

Enako ima Mars, ki je fizični globus, astralni ovoj, kakor tudi dva ovoja iz nižje in višje mentalne snovi. Prešinjajoči ga astralni ovoj je njegova astralna raven. Toda ta je povsem ločena od astralne ravni Zemlje. Kakor ni v medplanetarnem prostoru nobene fizične vezi med Zemljo in Marsom, prav

tako ni nobenega stika med astralnima svetovoma Marsa in Zemlje. Tudi Mars ima svoja nižja in višja nebesa. Isto velja za Merkur. Pri planetih B in F vidimo, da nimata fizične snovi, da sta astralna planeta. Vsak ima seveda svoj nižji in višji mentalni svet in še višje ravni. Slika kaže še dva planeta A in G iz nižje mentalne snovi. Imata pa seveda svojo višjo mentalno raven, kakor tudi buddhično, atmično in še višje, seveda pa nobene ravni, ki je pod nižjo mentalno. Predstavljati si moramo torej teh sedem planetov: A, B, Mars, Zemljo, Merkur, F in G kot popolne planete, ki se vsi sučejo okoli Sonca. Le tri od njih pa je mogoče spoznati z našimi fizičnimi očmi.

Tako moremo zdaj v splošnem obrisu razumeti delo življenskega vala, ki deluje sedaj na zemlji v povezavi s človeštvom, s tretjo, četrto in peto korensko raso, in je toliko napredoval, da se začenjajo pojavljati v ZDA, v Avstraliji in na Novi Zelandiji prvi predstavniki šeste podrase pete korenske rase. Ramo ob rami z delom v človeštvu se vrši tudi razvoj v živalstvu, rastlinstvu in rudninstvu, kakor tudi v treh tipih elementalne esence.

Na Zemlji je treba izvršiti še delo v sedmi podrasi pete korenske rase in ogromno delo šeste in sedme korenske rase z njunimi podrasami in daljnimi razrasti, ki se bodo pojavili šele v bodočnosti. Koliko nadaljnih stotisoč let bo zahtevalo to delo, bi komaj lahko navedli. Življenski val pa ne bo prej dovršil postavljene mu naloge, ki jo mora izvršiti v teku svojega bivanja na Zemlji in njenih višjih ravneh, dokler vso to delo ne bo uspešno zaključeno.

Ko bo sedma podrasa sedme korenske rase prispevala svoj delež k razvoju, bo delo na Zemlji zaključeno. Življenski val bo šel na neki drug planet, da bo tam začel z naslednjo stopnjo svojega razvoja. Ta planet je Merkur. Življenski val bo tudi na Merkurju, tako kot na Zemlji, nadaljeval svoje delo v vseh oddelkih, od elementalne esence I do človeštva, od stopnje do stopnje. V človeškem kraljestvu se bo pojavilo sedem korenskih ras s svojimi podrasami in vsaka korenska rasa bo omogočala, zaradi sestava svojih vidnih in nevidnih teles, razvoj novih oblik, novih izrazov zavesti in delovanja. Iz tega sledi potreba po obstoju različnih korenskih ras in njihovih pododdelkov.

Ko bo življenski val dovršil svojo nalogo na Merkurju, bo prešel na naslednji planet, F. Na astralnem planetu F, ki nima trdnega telesa, seveda ni fizičnih oblik za razvijajoče se življenje. Zato bo moral življenski val delovati z oblikami astralne in višjih snovi. Ko bo življenski val dovršil svoje delo na planetu F, bo prešel na planet G. Ker je planet G iz nižje mentalne snovi, se bo nujno vršil ves razvoj v oblikah te in finejših vrst snovi. Po končanem delu na planetu G bo šel življenski val, zaradi svojega razvojnega delovanja, na planet A. S planeta A pa se bo podal na planet B, kjer se bo začel razvoj zopet pri astralnih oblikah. Po dovršenem delu na planetu B bo šel življenski val na planet Mars, kjer bo zopet enkrat začel delo na fizičnih oblikah. Po dovršenem delu na Marsu se bo vrnil življenski val na Zemljo, da bo tam začel z nadaljno razvojno stopnjo z novimi človeškimi, živalskimi in rastlinskimi tipi. Ko bo življenski val dokončal delo na vseh opisanih sedmih, sledečih si planetih, bo potekel čas, ki ga imenujemo krog.

V tem opisu prehodov življenskega vala smo vzeli za izhodišče Zemljo. Od tam bo šel na Merkur, potem na F, G, A, B, Mars in zopet nazaj na Zemljo, s čemer bo dovršen krog. V resnici pa se začenja življenski val na planetu A, gre potem na planet B, nato na Mars, Zemljo, Merkur ter planete F in G. Naš sedanji življenski val se je začel torej pred dolgimi vekmi na planetu A v prvem krogu in ima za seboj že tri polne kroge. Nato se je začelo ponovno delo četrtega kroga na planetu A. Od tam je šel življenski val na planet B, potem na Mars in nato na Zemljo, kjer se sedaj nahaja. Mi se torej sedaj nahajamo v razvojnem načrtu na četrtem planetu četrtega kroga, torej ravno na sredini našega razvoja, saj bo življenski val dokončal četrti krog na poti preko Merkurja in planetov F in G, potem pa še petega, šestega in sedmega. Ko bo šel življenski val po vrsti skozi sedem polnih krogov, bo v poteku časa minila doba, ki se imenuje Veriga.

Ta dejstva so povzeta na sliki 70. Sedem podras tvori eno korensko raso; čas potreben za sedem korenskih ras pa je torej čas enega obdobja sveta. Sedem obdobji sveta na sedmih sledečih si krogih sveta, ko prehaja živ-

Sedem podras	=	ena korenska rasa
Sedem korenskih ras	=	eno obdobje sveta
Sedem obdobjij sveta	=	en obhod
Sedem obhodov	=	ena veriga
Sedem verig	=	en razvojni načrt
Sedem in več razvojnih načrtov	=	naš sončni sestav

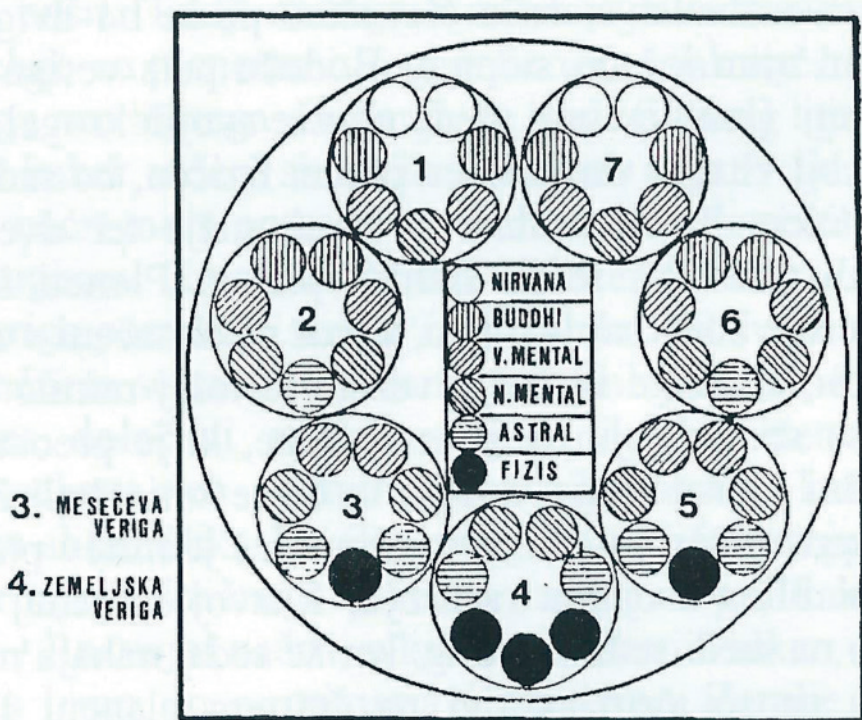
Slika 70

ljenski val z ene krogle na drugo, pa tvori en krog. Sedem krogov, v katerih življenski val vsakokrat preide z enega planeta na drugega, tvori eno verigo.

Delo razvoja vsega življenja in vseh oblik v sončnem sestavu, pa seveda ni dosegljivo v časovnem obdobju ene same verige. Načrt meri na to, da se v času učinkovanja ene verige razvije le eno kraljestvo narave v naslednje višje kraljestvo, in sicer tako, da se je življenje, ki se je na začetku naše verige začelo v živalstvu, torej na planetu A prvega kroga, dvignilo na koncu verige v človeštvo, kar se bo zgodilo na planetu G sedmega kroga. Ustrezno se bo življenje rastlinstva, začeto ob začetku verige, dvignilo ob njenem koncu v živalstvo. Če pogledamo nazaj na sliko 68., vidimo različne stopnje razvoja v kraljestvih prirode. Za vsako stopnjo je potrebna ena popolna veriga.

Ko se je začela naša veriga s prvim krogom na planetu A, se je začelo delo v vseh sedmih kraljestvih narave, od I. elementalne esence do človeštva. Kje pa si je pridobilo takratno človeštvo svoje človeške lastnosti in živalstvo svoje značilnosti, da se je mogla veriga začeti že tako opremljena? Da bomo mogli odgovoriti na to vprašanje, se moramo ozreti na sliko 71. V nji se pojavlja kot četrti krog zemeljska veriga, ki je pravzaprav slika 69 v malem, saj vidimo Mars, Zemljo in Merkur kot tri črne kolute, ki nakazujejo fizično snov, v tem ko sta planeta B in F iz astralne materije in planeta A in G iz nižje mentalne snovi. Pred četrto verigo vidimo tretjo, ki se na risbi imenuje veriga Meseca. V tej verigi meseca vidimo sedem krogel, od katerih je le ena grobo snovna (črni kolut), medtem ko sta dve iz astralne snovi, dve iz nižje mentalne in dve iz višje mentalne snovi.

RAZVOJNI NAČRT SEDEM VERIG

Slika 71

Naš val življenja je bil, preden je vstopil na našo zemeljsko verigo, nešteto vekov življenski val predhodne verige, verige Lune. Bil pa je življenski val na verigi Lune natančno za eno stopnjo mlajši, kot je na zemeljski verigi. To se pravi, da je človeštvo zemeljske verige tvorilo živalstvo verige Lune, in da je bilo naše sedanje živalstvo rastlinstvo verige Lune, kakor so bila tudi vsa ostala kraljestva prirode Zemljine verige na verigi Lune za eno stopnjo mlajša. Ravno tako so izšla kraljestva prirode lunine verige iz neke prejšnje verige, ki je na risbi označena kot veriga 2. Ta veriga pa sploh nima, kakor je videti, nobenega grobo snovnega ali fizičnega planeta, marveč enega

iz astralne snovi, dva iz nižje mentalne snovi, dva iz višje mentalne snovi in dva iz buddhične tvari. Vsako kraljestvo te verige je bilo natančno eno stopnjo mlajše kot v verigi Lune, tako da je bilo živalstvo lunine verige rastlinstvo verige 2. Veriga št. 2 je prejela svoje življenje od predhodne verige št. 1. Na tej pa je obstajal le en nižje mentalni planet, dva sta bila višje mentalna, dva iz buddhične in dva iz nirvanične (atmične) snovi. Prirodna kraljestva te verige so bila še za eno stopnjo mlajša kot na verigi št. 2. Če povzamemo povedano, potem se pojavlja v razvojnem postopku življenje, ki je tvorilo na verigi št. 1 rudninstvo, na verigi št. 2 rastlinstvo, na verigi št. 3 - verigi Lune - živalstvo, na verigi št. 4 - sedanji verigi Zemlje - kot naše človeštvo.

Ko bo konec sedmega kroga dovršena naloga te zemeljske verige, se bo dvignilo vsako razvijajoče se prirodno kraljestvo za stopnjo više. Naše sedanje živali bodo konec naše verige dosegle stopnjo človeštva, naše rastlinstvo bo stopilo v kraljestvo živalstva, naše človeštvo pa se bo dvignilo na višjo, nad njim ležečo stopnjo. Bodoča peta veriga bo podobna tretji (lunini), vsaj glede narave svojih krogel. Enako kakor je bil v tretji verigi le en planet fizičen, bo tudi v peti verigi, poleg dveh astralnih in dveh nižje ter dveh višje mentalnih planetov, le en fizičen planet. Planeti šeste in sedme verige bodo snovno taki, kakor so označeni v risbi.

Delo prve, druge in tretje verige je torej minilo in njih planeti so se razkrojili, z izjemo Lune, ki je preostala kot edini vidni planet tretje verige, in ki se vrtili okoli Zemlje. Luna ni prizorišče vala življenja, marveč je mrtev planet, ki se počasi bliža svojemu razkroju. Razvoj se sedaj nahaja natančno na sredi sedmih verig, ker se sedaj nahaja na četrti verigi in na tej četrti verigi na četrtem planetu četrtega kroga. Ko bo naloga zemeljske verige dovršena, bo pred nami delo, ki se bo vršilo skozi razvijajoča se kraljestva narave na naslednji, peti verigi. Ta veriga bo imela en fizični planet, ki bo nastal tako, da se bodo asteroidi, ki tvorijo sedaj obroč malih planetov med Marsom in Jupitrom, spojili v gmoto planeta. Tedaj, ko se bodo asteroidi združili v planet in postali središče vala življenja, bo dokončano delo na zemeljski

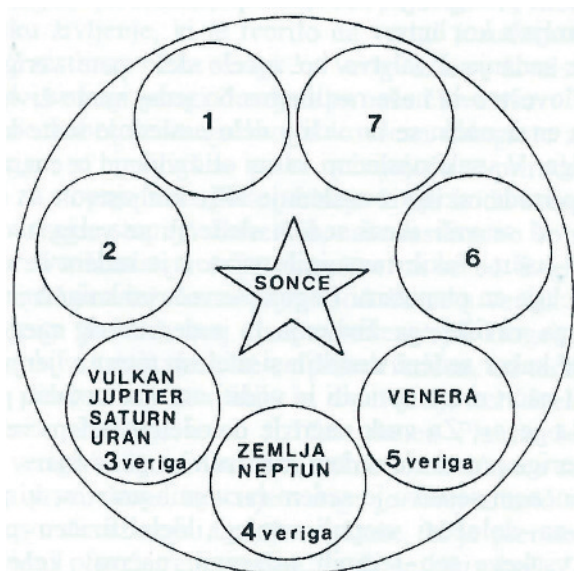
verigi. Sedanja zemlja bo postala mrtev planet, brez vsakega razvijajočega se življenja. Zaradi izgube vode in plinov bo njen obseg pojemal in pritegnil jo bo fizični planet nove verige, ki ga bo spremljala kot luna.

Naše sedanje živalstvo bo začelo delo pete verige kot njeno človeštvo in naše rastlinstvo bo tedaj njeno živalstvo. Prav na enak način se bo vršilo delo naslednje šeste in sedme verige. V vsaki naslednji verigi se življenje iz enega kraljestva prirode razvije v naslednje višje kraljestvo.

Delo, ki se vrši skozi sedem sledečih se verig, tvori en razvojni načrt. Takih razvojnih načrtov je sedem in vsakemu načeluje en planetarni Logos. Še več: vsak načrt je izraz njegovega vzvišenega življenja in sedem verig njegovega načrta je kakor sedem sledečih si utelesb tega življenja. Tak razvojni načrt mora opraviti in voditi vsak od sedmih planetarnih Logosov. Za vsak načrt je določenih sedem verig in vsaka veriga potrebuje sedem različnih krogel sveta.

V sončnem sestavu je sedem razvojnih načrtov, ki potrebujejo na določeni stopnji svojega dela fizičen planet. Stanje vsakega teh sedmih razvojnih načrtov kaže naša naslednja slika 72 (rečeno je, da trije razvojni načrti ne potrebujejo fizičnega planeta, ne vemo pa, kako so ti odrejani). Razvojni načrti, v katere so všteti Vulkan, Jupiter, Saturn in Uran, so, v primerjavi z načrtom Zemlje, za eno verigo nazaj, Neptunov načrt, ki vključuje Pluton in še en neodkriti planet, pa se nahaja, tako kot zemeljski načrt, na četrti verigi, v tem ko je razvojni načrt Venere, v primerjavi z načrtom Zemlje, za eno verigo naprej. Ne smemo pa pozabiti, da lahko kljub temu, da prilike vročine in tlaka nekega fizičnega planeta ne dovoljujejo življenja v takih organizmih, kakor jih imamo na naši zemlji, razvojni tipi nefizične zvrsti učinkovito vrše svoje delo na astralni ravni planeta.

Ker je razvojni načrt Venere v primerjavi z Zemljo za eno verigo naprej, in ker se nahaja povprečje človeštva Venere blizu stopnje Adeptov, so mogli Adepti Venere v začetku pomagati pri delu zemeljske verige kot Gospodje sveta, Manuji, Buddhje, Chohani in drugi veliki voditelji razvoja. Ravno ta-

Slika 72

ko bodo lahko tisti člani našega človeštva, ki bodo postali na koncu zemeljske verige Adepti, pomagali - če se bodo za to odločili - pri delu razvoja verig Vulkanovega, Jupitrovega, Saturnovega in Uranovega načrta, ki so za eno verigo za nami.

Ko človek dokonča razvoj, ki mu je določen, doseže stopnjo Mojstra modrosti. V običajnem poteku počasnega razvoja bo dosegel to stopnjo konec sedmega kroga te verige. Stopnjo Adepta pa more doseči tudi mnogo prej, če pospeši svoj razvoj. Ko jo doseže in si pridobi vse iskušnje, ki mu jih nudi ta veriga, mu je na izbiro sedem možnosti glede njegove bodoče rasti in delovanja. To kaže naša naslednja slika 73.

Nobena od sedmih izbir ni boljša ali slabša in vsak Adept si bo izbral pot, ki ustreza njegovemu temperamentu in potrebam Velikega načrta. Nekateri Adepti, maloštevilni, se odločijo izobraziti se za Manuje, Buddhe, Chohane in druge uslužbenca Hierarhije, da bi vodili razvoj prirodnih kraljestev na enem izmed drugih planetov. Pogoj te izbire je stalna fizična utelesba,

SEDEM POTI, KI SE ODPIRAJO PRED POPOLNIM ČLOVEKOM

1. DA OSTANE S ČLOVEŠTVOM, S POLOŽAJEM V HIERARHIJI,
2. DA OSTANE S ČLOVEŠTVOM, KOT “NIRMANAKAYA”,
3. DA SE VKLJUČI V DEVA ALI ANGELSKE MNOŽICE,
4. DA VSTOPI V “VRHOVNI ŠTAB” LOGOSA,
5. DA POMAGA PRI PRIPRAVI NASLEDNJE VERIGE,
6. DA VSTOPI V NIRVANO,

Slika 73

čeprav je za Adepta že zdavnaj minula potreba po nji. Adepti z drugačno nadarjenostjo, ki ne žele prevzeti neke službe v Hierarhiji, ostanejo kljub temu pri človeštvu in prebivajo v nevidnih svetovih kot “nirmanakaye.”

V tem stanju razvijajo velike duhovne sile, ki so nato na razpolago članom Hierarhije za pospeševanje človeškega napredka. Tretja vrsta Adeptov pa preide v kraljestvo Dev ali v trume Angelov, da bi tam posredno delovali za človeštvo kot Angeli in vršili delo Angelov v drugih delih sončnega sistema. Nadaljni tip Adeptov preide v “štab Logosa” in se pripravlja za delovanje na kateremkoli delu sončnega sistema, odvisno od potreb dela. Določeno število Adeptov izbere izvrševanje pripravljanih del, ki so potrebna za uvajanje pete verige. Šesta in sedma vrsta Adeptov pa stopita v neko fazo duhovnega razvoja in delovanja, ki je naši zavesti nepojmljivo in se tehnično imenuje: prehod v nirvano. S tem pa nikakor ni doseženo kakršno koli uničenje, marveč prispevajo ti Adepti svoj sijajni delež k Velikemu načrtu, katerega narava je naši sedanjji omejeni človeški zavesti nerazložljiva.

Ves potek razvoja, ki potrebuje za svoje učinkovanje milijone let, je mnogo premogočen, da bi si ga mogli predstavljati z našo domišljijo. Na vsaki naslednji stopnji se v vesolje sprosti več sile. Rastlinstvo se z vsakim krogom

razvije više od prejšnega kroga, še bolj pa med vsako verigo. To, kar so naša sedanja drevesa, rastline in grmi s svojimi finimi listi in cvetovi v primerjavi z antidiluvialnimi gozdovi praproti, naše ptice s svojim razkošno barvanim perjem, svojo somernostjo in s svojim veselim življenjem v primeri s štorastimi, umazano barvanimi predniki minulih dob, to bo tudi živalstvo bodočih krogov in verig v primerjavi z živalskim kraljestvom sedanjega kroga. Zelo nevidni atom se razvija od kroga do kroga in verigo za verigo. Življenje postaja se je vse bolj in bolj sposobno izražati in razodevati, ko se odvijajo kroženja.

Krog za krogom se spreminja tudi življenje človeka. Naše duhovno življenje bo v naslednjem krogu tako bogato, da je danes to komaj mogoče dojeti, kajti naše najnižje miselno orodje, možgani, bodo sestavljeni iz atomov in elementov, ki bodo bolj razviti, kakor so v tem četrtem krogu. Ker je snov sila in oblika življenja, naša človečnost pa božanskost, je povsod, kjer se vrši razvoj, na delu Logos, in kjer je on, se bliža veselo delo korak za korakom k svoji dovršenosti.

X. poglavje

RAZVOJ SNOVI IN SILE

Navadno delamo razliko med duhom in snovjo. Duh nam pomeni določeno duhovno sposobnost, medtem ko je snov za nas mrtva, neduhovna substanca, natančno nasprotje duha. Novi vidiki pa se nam odpirajo, če spoznamo, da sta duh in snov izraz in razodetje čudovitega bitja, Logosa, v katerem živimo, bivamo in smo. Potem vidimo, da snov ni nič manj božanska kot duh, in da ni najti le v duhu nekega genija poslanice lepote in razkošja, marveč tudi v drobnem delcu snovi, ki tvori kristal. Za duhom in snovjo deluje mogočni, ki hoče razvijati, in ki vodi vsako stopnjo. Z razumevanjem tega, kaj je njegova snov in z nič manj z razumevanja, kaj je njegov duh, dobimo malo vpogleda v njegovo naravo, v tisto večno, tako mikavno naravo, za katero je snov zrcalo njegove modrosti, sile in lepote.

Preden skušamo razumeti Logosovo življenje kot snov, kakor oznanja teozofija, moramo imeti najprej neki precej jasen pojem, kaj je snov po odkritjih moderne znanosti. Kajti dejstva, ki jih je ugotovila znanost, so dejstva boga in njih razumevanje nam omogoča, da si postavimo trden temelj za globljo modrost, ki jo o božjih delih razodeva teozofija. Zaenkrat se ne ozi-

rajmo na dejstvo, da se snov sestoji pravzaprav iz lukenj v etru. Snov sveta okoli nas se sestoji iz različnih substanc, ki jih bolj ali manj poznamo. Zemlja, po kateri hodimo, je trdna, voda, ki jo pijemo, je tekoča in zrak, ki ga vdihavamo, je plinast. Naša hiša, naši predmeti, ki jih uporabljamo, naše pohištvo, vse je narejeno iz raznovrstnih snovi - iz zemlje, lesa in kovine. Tudi v naših živih telesih in v rastlinah ter živalih, kakor tudi v drugih živih stvareh, s katerimi je obljuden naš svet, imamo snovi, toda povsem druge vrste.

Snovi so trde kot les ali železo, tekoče kot voda ali plinaste kot zrak. Pojavljajo se v tisočeri različnih oblikah. Kakorkoli pa so vrste snovi, ki tvorijo predmete našega sveta, številne, pa so v resnici sestavljene le iz nekaj prvin. Te prvine se imenujejo kemični elementi in moderna znanost je do sedaj zaznamovala 98 takih elementov. Seznam elementov po mednarodni tabeli atomske teže iz leta 1937 je naslednji: aluminij, antimon, argon, arzen, barij, berilij, svinec, bor, brom, kadmij, cezij, kalcij, cer, klor, krom, kolumbij, disprozij, železo, erbij, evropij, fluor, gadolinij, galij, germanij, zlato, hafnij, helij, holmij, indij, iridij, jod, kalij, kobalt, ogljik, kripton, baker, lantan, litij, lutecij, magnezij, mangan, molibden, natrij, neogim, neon, nikelj, osmij, paladij, fosfor, platina, praseodimij, protaktinij, živo srebro, radij, radon, renij, rodij, rubidij, rutenij, samarij, kisik, skandij, žveplo, selen, srebro, silicij, dušik, stroncij, tantal, telur, tarbij, talij, torij, tulij, titan, uran, vanadij, vodik, bismut, volfram, ksenon, iterbi, itrij, cink, kositer, cirkonij.

Vsak kemičen element se nahaja v atomskem stanju (beseda atomski in atom sta rabljena tu v navadnem kemičnem smislu in ne v teozofskem), tako da se na primer kos žvepla sestoji iz gmote žvepljenih atomov. Narava teh atomov je taka, da atom ni več deljiv, ne da bi izgubil svojo posebnost kot element. Atom je zgrajen iz protonov (pozitivne elektrike), elektronov (negativne elektrike) in neutronov (ki niso ne pozitivni ne negativni).

Znane kemične elemente je moč razdeliti v dve popolnoma različni glavni skupini, v kovine in nekovine. Kovinski elementi so aluminij, mangan, kalcij, itd., nekovinski pa ogljik, kisik, klor, itd. Pri elektrolizi se kovine po-

H = vodik	Na = natrij	Al = aluminij
C = ogljik	Cl = klor	Fe = železo
N = dušik	K = kalij	P = fosfor
O = kisik	S = žveplo	Ca = kalcij
Voda = H_2O	Alkohol = C_2H_6O	Dvojni aluminijev in
Sol = $NaCl$	Saharoza = $C_{12}H_{22}O_{11}$	kalijev sulfat =
	Glukoza = $C_6H_{12}O_6$	$A_{12}(SO_4)_2SO_4 \cdot 24H_2O$

Slika 74

javijo ob katodi, na naegativnem polu, nekovine pa ob anodi, na pozitivnem polu. Kovine so dobri prevodniki toplote in elektrike, nekovine pa slabi. Tretja skupina elementov pa, kakor arzen, antimon, itd., se imenujejo metaloidi in so mešane narave, ker združujejo lastnosti kovin in nekovin.

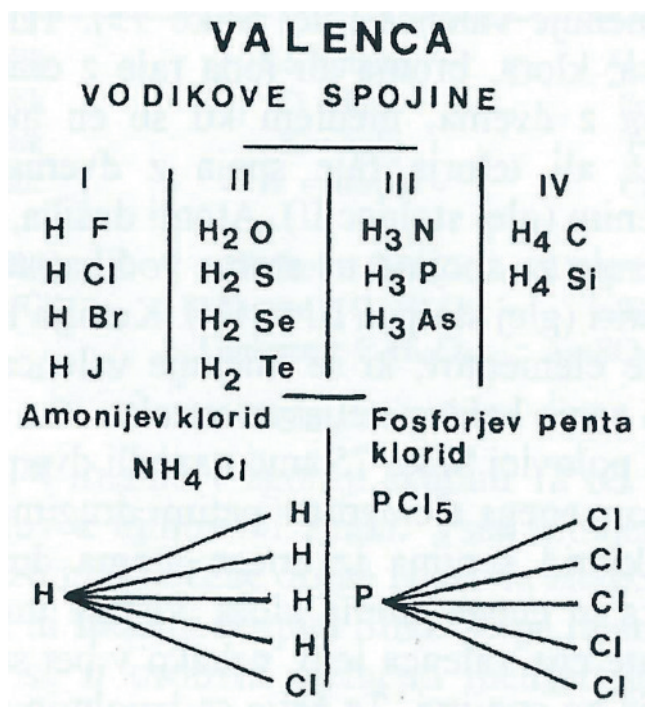
Na sliki 74 imamo v zgornji skupini 12 od 92-ih kemičnih elementov z njihovimi znaki. Vsak element ima svojo določeno težo in določene druge posebne znake.

V srednji in spodnji skupini slike 74 imamo razloženo dejstvo, da se ti osnovni elementi medsebojno spajajo v nove snovi. Tako dasta na primer dva dela vodika spojena z enim delom kisika en del vode. En del natrija pa se spaja z enim delom klora v en del soli. Tako se spaja element z elementom v milijone organskih in neorganskih snovi, iz katerih se sestoji naš svet. Medtem ko sta potrebna le dva atoma ogljika in šest atomov vodika ter en atom kisika za eno molekulo alkohola, je za eno molekulo hemoglobina (rdečih krvničk) potrebnih nič manj kot 712 ogljikovih, 1130 vodikovih, 214 dušikovih, 1 železov, 2 žveplov in 425 kisikovih atomov. Protoplazma, živeča prasubstanca, iz katere se tvorijo vse celice, se sestoji iz atomov vodika, ogljika, dušika, kisika, žvepla, fosforja, natrija, klora, kalija, kalcija, magnezija in železa, toda znanost še ne more navesti njihovega razmerja.

Kemični elementi, ki so tako rekoč stavbni kamni našega sveta, se ne spajajo kar tako (razen redkih izjem), marveč po določenih posebnostih vsakega

elementa. Ta lastnost spajanja se imenuje valenca (glej sliko 75). Tako se spaja en atom fluora, klora, broma ali joda raje z enim atomom vodika kot pa z dvema, medtem ko se en atom kisika, žvepla, selena ali telura raje spaja z dvema atomoma vodika kot z enim (glej stolpec II). Atomi dušika, fosforja in arzena si izberejo za spojino tri atome vodika, atomi ogljika in silicija pa štiri (glej stolpca III in IV slike). Kemija le ugotavlja tako zadržanje elementov, ki se imenuje valenca, ne da bi mogla navesti zanjo kakšen veljaven vzrok.

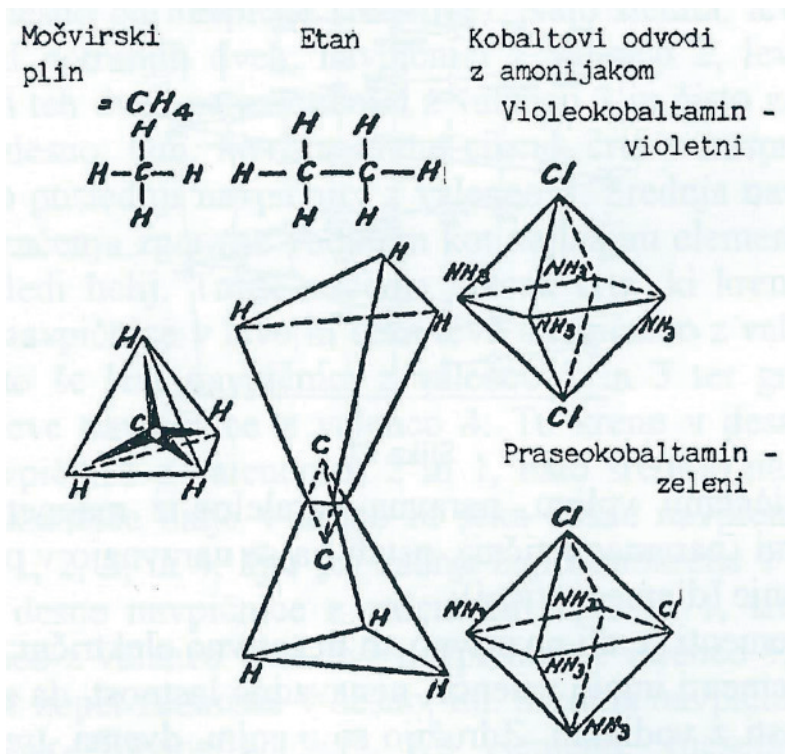
Na spodnji polovici slike 75 smo navedli dva primera, ko se spaja en atom enega elementa s petimi drugimi atomi. Če je amonijev klorid spojina iz enega atoma dušika, štirih atomov vodika in enega atoma klora, kemija meni, da pošilja dušik, katerega valenca je 5, nekako v pet smeri, 5 nepote-

Slika 75

šenih želja po spojitvi. Te želje se izpolnijo s spojitvijo s 4-mi vodikovimi in 1-im klorovim atomom. Sličen primer petere valence imamo tudi pri fosforjevem pentakloridu.

Naslednje zanimivo dejstvo, o katerem nas pouči kemija je to, da nastajajo pri spojinah kemičnih elementov geometrični liki, kar nam kaže slika 76. Močvirski plin tvori 1 ogljikov in 4-je vodikovi atomi. Kekule je dal pobudo za misel, da naj bi bil prostorninski položaj petih atomov tak, kakor je narisani na sliki, to je, da se nahaja atom ogljika v sredi tetraedra (telesa iz štirih enakostraničnih trikotnikov), štirje atomi vodika pa na štirih konicah. Neki drugi plin, etan, je spojina dveh ogljikovih in šestih vodikovih atomov. Predstavljali so si, da je položaj osmih atomov tak, kot je prikazan na sliki, kjer se konici dveh tetraedrov medsebojno prešinjata. Na vsaki konici se

Slika 76

nahaja po en vodikov atom, ogljikov atom in šest vodikovih atomov v ostalih vogalih obeh tetraedrov.

Nadaljni primer te geometrične zgradbe se pojavlja pri derivatu kobalta, pri violeokobaltaminu, ki vsebuje amonijak. Prvi je zelen, drugi pa vijolične barve. V obeh pa je spojina iz 2-eh atomov klora in štirih delov amonijaka, vsak del amonijaka pa je sestavljen iz enega dušikovega in treh vodikovih atomov. Pri tem pa moramo opozoriti, da si je treba razliko v barvi razložiti z različnostjo položaja klorovih atomov v oktaedru (telo z osmimi ploskvami, ki ga omejuje osem enakostraničnih trikotnikov). Če se nahajata dva klorova atoma na dveh nasprotnih si konicah oktaedra, je barva violična, če pa se nahajata ta dva atoma na obeh konicah enega roba oktaedra, je barva zelena.

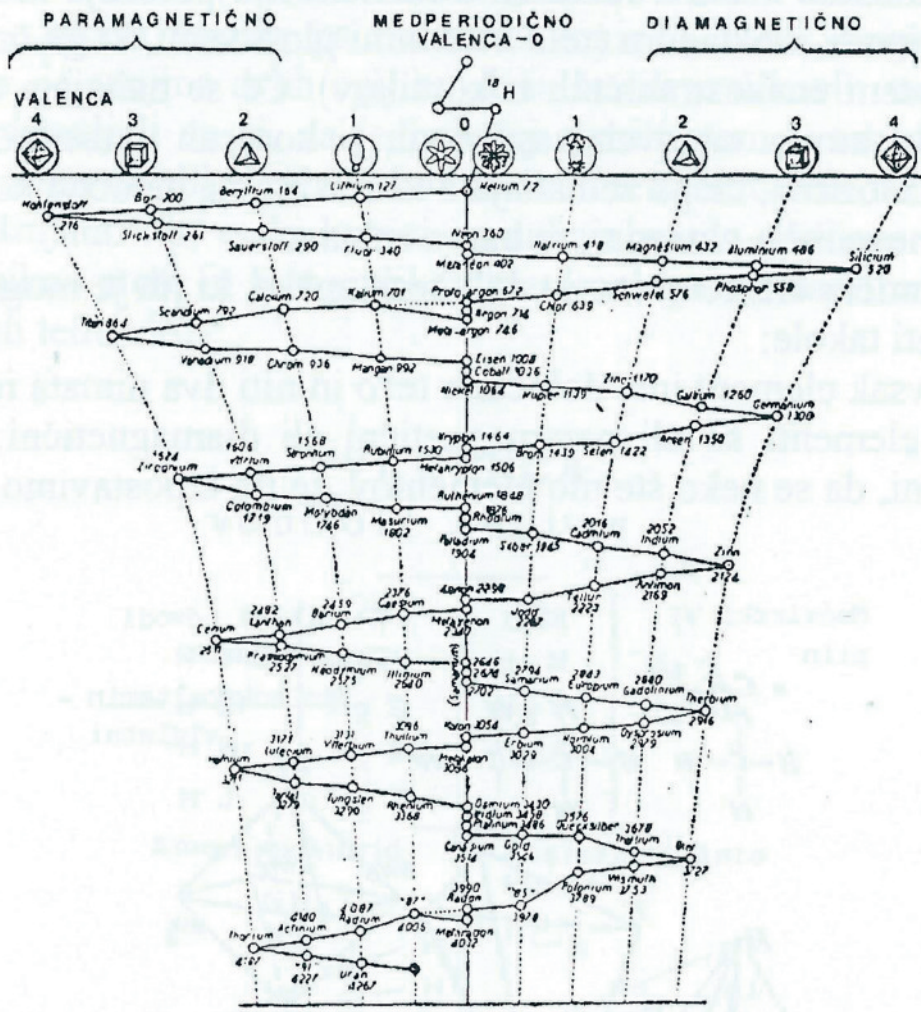
Kemični elementi imajo določene znake, ki jih je mogoče povzeti takole:

1. vsak element ima določeno težo in niti dva nimata iste;
2. elementi so ali paramagnetični ali diamagnetični; to pomeni, da se neko število elementov, če jih izpostavimo magnetičnemu vplivu, naravna paralelno z magnetičnimi silnicami (paramagnetični), ostali pa se naravnajo v pravem kotu nanje (diamagnetični);
3. elementi so ali pozitivno ali negativno električni;
4. elementi imajo valenco, nenavadno lastnost, da se spajajo zlasti z vodikom. Združijo se z enim, dvema, tremi ali štirimi atomi vodika.

Če vnesemo elemente v seznam po atomski teži, temu sam po sebi sledi neki določeni naravni red valence, magnetičnih in električnih lastnostih. Ta način razvrstitve elementov je znan kot "periodični sistem." Ta periodični povratek elementov je mogoče prikazati na različne načine. Najbolj jasen je način, na katerega je periodični sistem izrazil umrli sir William Crookes (slika 77).

Na cikcakasti črti, ki gre šestkrat sem in šestkrat tja, so elementi urejeni po teži. Najlažji vodik stoji na začetku črte, na koncu črte pa najtežji, uran (in

PERIODIČNI ZAKON po Crookesu

Slika 77

mogoče še eden ali nekaj nadaljnjih, ki jih je potrebno šele odkriti) Navpična srednjica, ki reže cikcakasto črto ima valenco 0. Levo in desno od nje pa režejo valenco še štiri navpičnice, od katerih imata notranji dve valenco 1

(notranji dve, ki se nahajata levo in desno od navpične srednjice). Nato sledita, levo in desno od notranjih dveh, navpičnici z valenco 2, levo in desno od teh dveh pa navpičnici z valenco 3 in čisto zunaj, levo in desno, tam, kjer zaokrene cikcak črta v nasprotno smer, sta poslednji navpičnici z valenco 4.

Srednja navpičnica se začneja zgoraj z vodikom kot najlažjim elementom, ki mu sledi helij. Tu se začneja cikcak črta, ki krene od srednje navpičnice v levo in seka levo navpičnico z valenco 1 in nato še levi navpičnici z valenco 2 in 3 ter gre do zadnje leve navpičnice z valenco 4. Tu krene v desno in seka navpičnice z valenco 3, 2 in 1, nato srednjo navpičnico, nakar teče dalje v desno in seka desne navpičnice z valenco 1, 2, 3, in 4, kjer pri zadnji zopet zaokrene v levo, sekajoč desne navpičnice z valencami 3, 2 in 1, srednjo navpičnico z valenco 0 in leve navpičnice z valenco 1, 2, 3 in 4, kjer zopet zaokrene v desno, itd. Srednja navpičnica je poleg tega "medperiodična." Ko elemente vnesemo na cikcak črto po zapovrstju svoje atomske teže, vidimo pri njenih sečiščih z devetimi navpičnicami, torej pri sečiščih cikcak črte s srednjo navpičnico in s štirimi levimi in desnimi navpičnicami z valencami 1, 2, 3 in 4, levo in desno od srednje navpičnice, z malimi izjemami naslednje:

1. da so na srednji navpičnici "leni" plini s to značilnostjo, da se ne vežejo z nobenim drugim elementom in imajo zato valenco 0;
2. da so na nji nanizani v enakomernih razdaljah medperiodični elementi;
3. da so elementi desno od srednje navpičnice diamagnetični, levo od nje pa paramagnetični;
4. da se elementi, glede na valenco, pojavljajo v nekem določenem redu; če vzamemo za izhodišče element z valenco 0, potem vidimo, da ima naslednji, težji, valenco 1, in da se nato zvrstijo elementi z valenco 2, 3 in 4, nakar se valenca začne manjšati in imajo naslednji elementi valenco 3, 2 in 1, prihodnji pa valenco 0; vsi elementi, ki se nahajajo na cikcak črti od srednje navpičnice navzven, levo in desno, so električno pozitivni; vsi elementi, ki

se nahajajo na cikcak črti po zaokretu pri 4 valenci proti srednji navpičnici, levo in desno, pa so električno negativni.

Crookes si je že leta 1887 predstavljal, da se kemični elementi pojavljajo eden za drugim iz kozmosa, in da se preosnavljajo njihove značilnosti. Narišal je sliko "izvora elementov" iz prasnovi, ki jo je imenoval "protil."

V zvezi s Crookes-om je potrebno omeniti, da je poznavalcem zgodovine razvoja kemije znano ime velikega znanstvenika Mendeljejeva, katerega življensko delo je bil tako imenovani periodični sistem kemičnih prvin, ki ga je znanstvenik genialno sestavil sredi minulega stoletja in s tem utrdil temelj poznejšemu razvoju kemijske znanosti. Njegov sistem prvin je imel še nekaj praznih polj: marsikatere od danes znanih kemičnih prvin takrat še niso odkrili. Tako je Mendeljejev v eno od teh "lukenj" v svojem sistemu napisal tudi začasno ime - ekosilicij. Čeprav je polje dejansko ostalo še vedno prazno, pa je ta učenjak, na podlagi zakonitosti v svojem sistemu, že takrat napovedal in v grobih obrisih orisal takrat neznano prvino. Mendeljejev ekosilicij je bil namreč današnji germanij. Toda neznatno prvino je šele dobrih trideset let pozneje, leta 1886, odkril nemški kemik Winkler. Germanij jo je poimenoval po svoji domovini.

Zamisel o izvoru elementov res ni le hipoteza, marveč dejstvo največje inspiracije. Najprej si predstavljajmo zamisel, ki jo je Crookes predstavil materialistično naravnanim znanstvenim poslušavcem v Royal Institution v Londonu 18. feb. 1887. leta, pa bomo dokaj pripravljeni za dojetanje veličastnejših pojmov, ki nam jih nudi okultizem (pri podajanju Crookesovega predavanja sem tu in tam izpustil stavke in dostavke čisto tehnične narave).

"V cikcak črti ali nihajoči vijugi moramo zasledovati učinkovanje dveh oblik sile. Ena učinkuje navpično, druga pa se pomika sem in tja kakor nihalo. Navpična črta naj bi predstavljala neko, po neznanem številu stopenj polagoma padajočo temperaturo od ločilne točke najprej stvorjenega elementa do ločilne točke zadnjega člena vrste."

“Katero obliko sile pa označuje nihajoča vijuga ali cikcak črta? Vidimo kako niha sem in tja med točkami, ki so enako oddaljene od nevtralne sredine. Vidimo, da podeljuje ta odklon ali odmik od nevtralne sredine valence 1., 2., 3. ali 4. stopnje, če se razmak od sredine poveča za enega, dva, tri ali štiri oddelke. Vidimo, kako približevanje ali oddaljevanje od te nevtralne črte določa električno pozitivni ali električno negativni značaj vsakega elementa. Tisti, ki se nahajajo na navzven nihajoči polovici vijuge so pozitivni in tisti na navznoter nihajoči polovici pa negativni. Kratko in malo, prihajamo do domneve, da mora biti ta nihajoča sila tesno povezana z materijo, esenco ali virom moči, ki se ne da tehtati, in ki ga nazivamo elektrika.”

“Naše nihalo, ki črta vijugo, začinja svoj tek na električno pozitivni strani: stvori se torej litij, ki je v enostavnosti svoje atomske teže za vodikom; sledijo pa mu berilij, bor in ogljik. Vsak element prejme v trenutku svojega rojstva določeno količino elektrike in od te množine je odvisna njegova valenca. Tako se ugotove tipi eno-, dvo-, tro- in četvero-valenčnih elementov.”

“Dr. Carnelly je opozoril, da “so elementi, ki spadajo k sodim vrstam periodične razdelitve, paramagnetični, medtem ko so elementi, ki spadajo k lihim vrstam, vselej diamagnetični.” V naši vijugi pa so sode vrste levo, v kolikor je bilo ugotovljeno, da so paramagnetični, v tem ko so vsi elementi na desni strani, z malimi izjemami, diamagnetični.”

“Sedaj pa prihajamo k navznoter nihajoči, nazaj tekoči ali negativni polovici vijuge. Pojavi se dušik, ki nas pouči, da mesto elementa določa njegovo veljavno valenco. Mesto dušika je neposredno pod borom, ki je tro-valenčni element, zato je ravno tako tro-valenčen tudi dušik. Dušik pa je hkrati tudi za ogljikom, ki je četvero-valenčen element in zavzema peto mesto, če štejemo od začetka vijuge. Ta navidezno protislovna stremljenja se čudovito lepo izravnajo s tem, da ima dušik dvojno valenco, ki omogoča, da se pojavlja kot tro- ali petero-valenčen element. Isti zakon velja za kisik (ki je dvo- ali šestero-valenčen) in fluor (ki je eno- in sedmero-valenčen). S tem je dovršena polovica nihajoče vijuge. Ko prestopimo nevtralno sredino, najdemo enega za drugim kot električno pozitivne elemente: natrij (eno-valenčen),

magnezij (dvo-valenčen), aluminij (tro-valenčen) in silicij (četvero-valenčen).”

“S tem je dovršena nihajoča vijuga, ki jo napravi polni nihaj nihala, ko se zopet vrne v sredino. Ta polni nihaj proti sredini zaključujejo trije električno negativni elementi: fosfor, žveplo in klor. Vsi ti trije imajo, kakor tudi ustrezni elementi na nasprotni, navznoter naravnani vijugi, najmanj dvojno valenco, ki je odvisna od njihovega mesta.”

“Sledimo zopet nihalu, ki črta naše vijuge.... in prvi element, ki se pojavi, ko se začne drugi nihaj, ni litij, marveč kalij, ki mu je po redu najbližji med metali in ga moremo imeti za premočrtnega potomca litija, saj ima ista podedovana stremljenja, toda manjšo gibljivost molekul in višjo atomsko težo.”

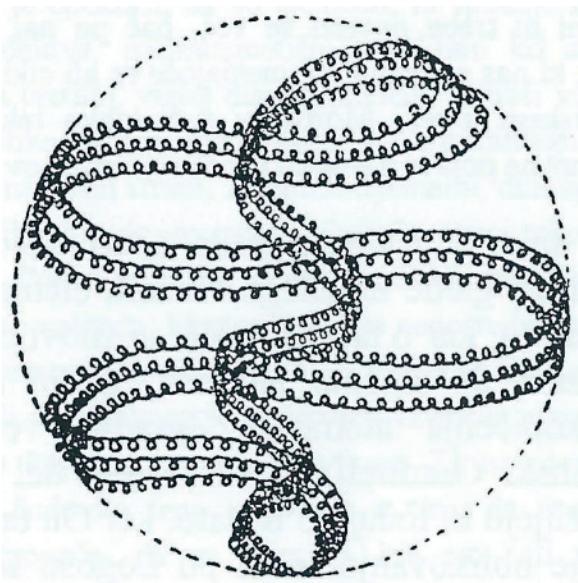
“Zasledujte vijugo in v skoraj vsakem primeru vlada isti zakon. Tako je zadnji element prve dovršene poti nihala klor. Na ustreznem mestu druge vijuge nimamo točne ponovitve klora, marveč njemu zelo podoben element brom. Ko se tretjič ponovi isti položaj, imamo jod. Teh primerov mi ni treba navesti še več, pač pa naj opozorim, da imamo tu pojav, ki nas spominja na menjajoče se ali ciklično (krožeče) stvarjenje organskega sveta. Morda bi tudi lahko rekli, da gre za atavizem, na ponovne pojave nekoliko spremenjenih tipov prednikov.”

Potem, ko smo si pridobili neko občo idejo o nazorih moderne znanosti glede možnega “izvora elementov,” nam je lažje razumeti to, kar o tajnostih sile in snovi odkriva Teozofija. Predvsem ne smemo pozabiti, da ni nika kršnega “slučajnega kopičenja atomov.” Zgradbo vesolja si je zamislil Božanski Graditelj, ki vodi vsak del gradnje, in atomi se združujejo in ločujejo le zato, ker On tako hoče.

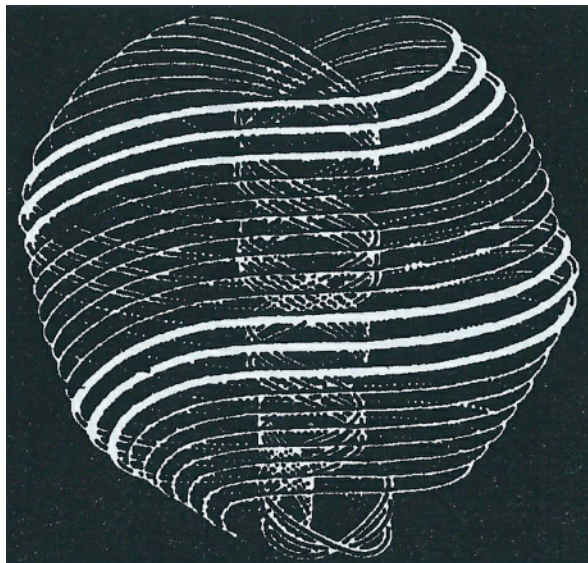
Prve stopnje oblikovanja snovi po Logosu so opisane v VIII. poglavju o “Delu trojnega Logosa,” na slikah 64, 65 in 66. V prasnovi, v kailonu, “vrta Fohat luknje v prostor,” kakor je rečeno v *Tajnem nauku*. Te luknje, ki so sedaj napolnjene z Logosovo zavestjo, On zvrtniči v spiralne tvorbe. Ko so

bile stvorjene v tvorbi fizičnega atoma spirale 6. reda (pod spiralami moramo razumeti spiralne zavoje, iz katerih so spirale sestavljene - tako rekoč nižje spirale ali spirale podrejene narave, glej besedilo k opisu slike 66), jih splete v tri paralelne vrste, kakor kaže slika 78. Zavoje od desne na levo v pozitivnem atomu (beseda atom bo odslej rabljena v teozofskem smislu) in od leve na desno v negativnem (podrobnosti o tem je najti v "Okultni kemiji" Annie Besant-ove in C.W. Leadbeatra). Te tri pentlje so na tajanstven način napolnjene s tremi vrstami sile Trojnega Logosa; "v teh treh zavojih so tokovi različnih elektrikov," kakor pravi okultna kemija. Potem zviže tistih sedem kozmičnih planetarnih Logosov, ki so sedem utelešenj trojnega Logosa, sedem paralelnih zavojev, da dovrše fizični atom.

Vsak od teh sedmih paralelnih zavojev zasije v eni od barv sončnega spektra ali zadoni v enem od sedmih osnovnih tonov naravne lestvice tonov, če ga zadaneta svetloba ali zvok, s čemer manifestira posebni vpliv svojega kozmičnega planetarnega Logosa. Ko je atom dovršen, izgleda v obrisu tak kot

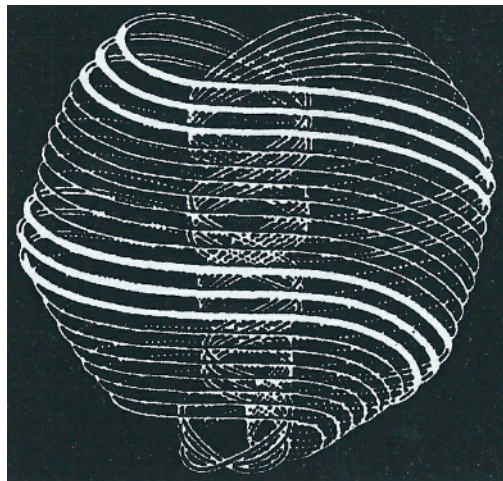
Slika 78

Slika 79

na sliki 79 in 80, ki je 20. diagram C.W.Leandbeatrove razprave “Duša in njena odevala;” fizični pra-atom, ki je pozitiven. Pri negativnem se vijejo vijuge ravno v nasprotno smer. Nikoli ne smemo pozabiti, da atom ni snov, marveč odsotnost (negacija) snovi. Črte na sliki predstavljajo zavoje mehurčkov in so silnice. Substanco, osnovni eter, označuje ozadje risbe. Tako je atom le “luknja v etru,” kakor je po resnici pravilno dejal Poincare. Toda ta luknja v etru je napolnjena z Božjo naravo. Čeprav je luknja v primerjavi s koilonom, pa je za nas, v kolikor moremo to spoznati, resničnost in resnična substanca, kajti Kozmični Logos stvarje v nas pojmovanje o snovnosti in realnosti. Kakor ON misli, in kakor misli Sončni Logos, tako mislimo mi z Njima na naši stopnji.

Ko je končan fizični atom obeh zvrsti, pozitivni in negativni, se začenja gradnja kemičnih elementov po opisanem periodičnem načrtu. Toda v tem je več modrosti in lepote, kakor si jo je hotela doslej naslikati znastvena domišljija. Preden pa moramo ceniti vso krasoto periodičnega sistema, se mo-

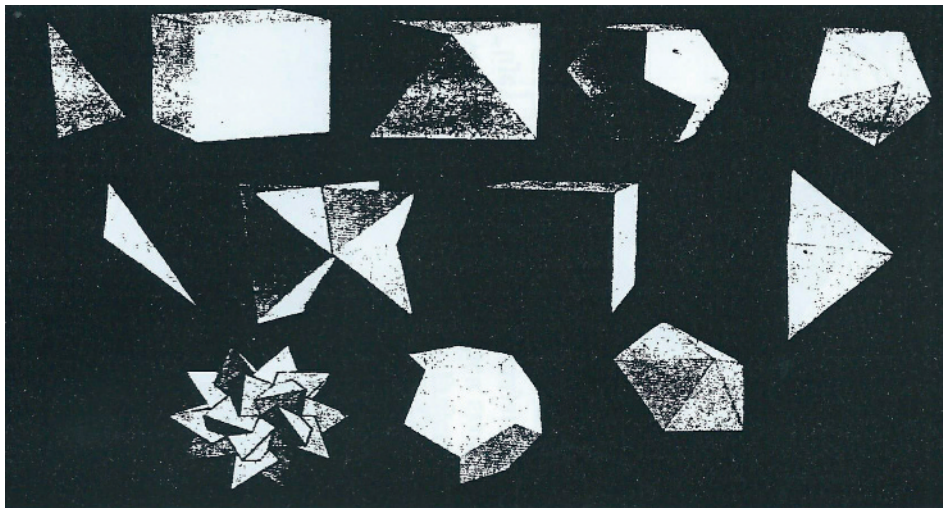

Slika 80

ramo nekoliko posvetiti študiju petih platoničnih teles, kakor jih kaže slika 87.

Tro-razsežnih trdnih teles, pri katerih so črta, koti in ploskve enaki, je le pet in ne več. To so: četverec (tetraeder), kocka (šesterec = heksaeder), osemerec (oktaeder), dvanajsterec (dodekaeder) in dvajseterec (ikozaeder). Nahajajo se v prvi vrsti slike 77, ležeči na eni svojih ploskev. V tej legi njihova somernost ni jasno zaznavna. Da bi bila očitnejša, so telesa v drugi in tretji vrsti slike postavljena drugače. V platonskih šolah Grčije in Aleksandrije so posebno upoštevali važnost teh petih platonskih teles. Važnost je skoro očitna.

Teh pet teles se lahko razvije, ne glede na različnost njihovih črt, kotov in ploskev, iz enega samega telesa, tetraedra. Tako izhajata kocka in oktaeder iz dveh tetraedrov, ki se simetrično prešinjata (glej na sliki drugo telo v drugi vrsti). Osem kotov obeh tetraedrov, porinjenih eden v drugega, da osem kotov kocke in šest sečišč, šest oglišč oktaedra. To dejstvo je bilo v geometriji dolgo časa dobro znano. Nadaljno dejstvo pa je, da je mogoče razviti

Slika 81. PETERO PLATONICNIH TELES
v vsakem so linije, koti in ploskve enake

Tetraeder (četverec)	Heksaeder (šesterec)	Oktaeder (osmerec)	Dodekaeder (dvanaajsterec)	Ikozaeder (dvaajseterec).
Tetraeder	dva predirajoča se Tetraedra	Heksaeder (kocka)	Oktaeder	
	pet predirajočih se Tetraedrov	Dodekaeder	Ikozaeder	

Slika 81

dve ostali platonski telesi, dodekaeder in ikozaeder, tudi iz tetraedra, kar je odkril španec Arturo Soria y Mate. Če se potisne pet tetraedrov enega v drugega, nastane komplicirano telo prve figure v tretji vrsti. Dvajset oglov, petih prešinjajočih se tetraedrov, tvori dvajset oglov dodekaedra in dvanajst sečišč da dvanajst oglišč ikozaedra. Od dvanajstih ploskev dodekaedra se tri dotikajo treh od šestih ploskev kocke. O kocki je torej mogoče reči, da je "popolno telo," ker more vsebovati vse ostale štiri.

Vsako teh petih teles ima ploskve in ogle, ki dajejo smer za gradnjo kemičnih elementov. Pri prvih treh telesih imamo pri

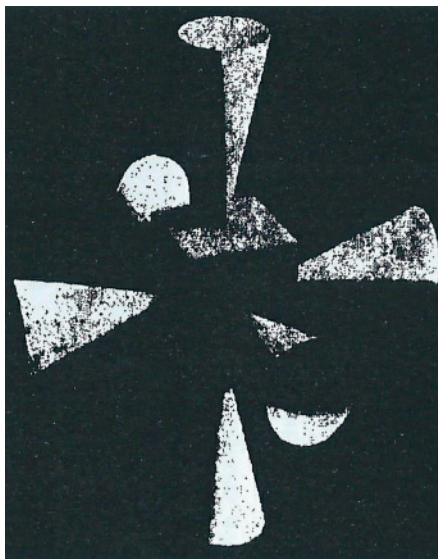
tetraedru 4 ploskve in 4 ogle
kocki 6 ploskev in 8 oglov
oktaedru 8 ploskev in 6 oglov

Vidimo, do so ta tri telesa *tanmatra* - "božje merilo" ali osi za gradnjo dvo-, tro- in četvero-valenčnih elementov periodičnega sistema. Tako pripadajo vsi dvo-valenčni elementi, pozitivni kakor tudi negativni, paramagnetični in diamagnetični, z edino izjemo kisika, splošnemu tipu, berilij - tipu. Fizični atomi pozitivne in negativne zvrsti so nakopičeni v skupinah, posebno v štirih glavnih skupinah, tako rekoč v "lijih," ki potekajo iz sredine tetraedra skozi njegove štiri ploskve navzven. To je enostaven dvo-valenčen sestav za lažje elemente; pri težjih elementih se pojavijo, razen "lijev," še štiri nove skupine, ki gredo iz sredine proti štirim oglom, imenovane "steblički ali svorniki." Vsak element je obdan z neko kroglasto omejitvijo, ki je iz naokoli ležeče atomske snovi.

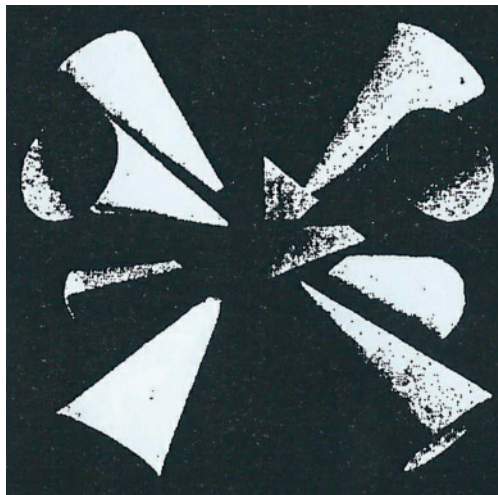
Vsi tro-valenčni elementi, z izjemo dušika, se sestojе iz šestih "lijev," ki segajo iz sredine kocke preko njenih šest ploskev (slika 83). Ti so lažji, kajti težji imajo poleg šestih "lijev" še osem "stebličkov ali svornikov," ki teko v smeri osmih oglov kocke.

Slika 82

Slika 83

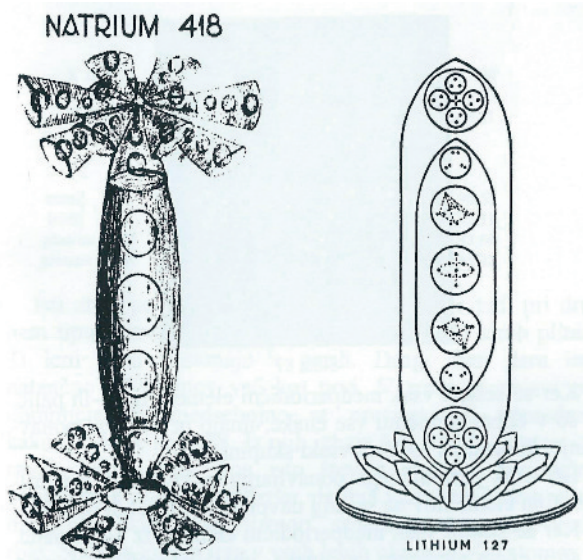

Slika 84

Vsi četvero-valenčni elementi, z izjemo titana in cirkonija, se sestojе, če so lažji, iz osmih “lijev,” ki gredo iz sredine osmerca in so usmerjeni na njegovih osem ploskev; težji pa imajo poleg tega še šest “stebličkov ali svornikov,” ki potekajo proti šestim vogalom (slika 84).

Dodekaeder ni *tanmatra* za neki določen tip elementov, marveč je sestavni del nekaterih elementov. Ta sestavni del tvorijo skupine atomov, ki se nahajajo na dvajsetih oglih dvanajsterca. (Dvanajsterec najdemo v obročkastih spojinah ogljika, kakršne so naftalin, antracen, itd., z dvanajstimi “liji” k njegovom dvanajstim ploskvam.) Z izjemo, ko se nahaja ikozaeder ali dvajseterec v sklopu nekega dodekaedra - kajti ogli dvajseterca tvorijo tistih dvanajst točk, v katerih se pet četvercev redno seka - doslej ni bilo opaziti kakšnih določnih skupin atomov v dvanajstih oglih nekega dvajseterca pri gradnji elementov.

Paramagnetični enovalenčni elementi se začno z litijem, ki vsebuje 157 naj-finejših fizičnih elementov. Ostali elementi, ki se nahajajo na navpičnici, na kateri je litij v periodičnem sistemu (z izjemo fluora), imajo srednji stebel ali “cigaro” litija, ki pa je težja zaradi dodatka novih atomov in razmno-

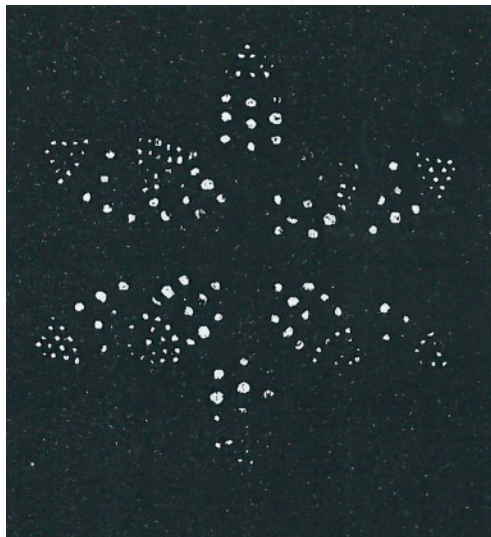

Slika 85

Slika 86

žena v nekem določenem zapredju, izhajajoč iz skupnega središča. Položaj teh žarkastih teles še ni bil določen; naravnana na določeno točko so gotovo zato, ker nastanejo, ko se prešinjajo različna telesa. Diamagnetični elementi so grajeni po natrijevem tipu, kjer veže nekako osrednja palica skupino dvanajstih žarkastih “lijev,” ki se nahajajo na enem njenem koncu, z enako skupino na drugem koncu.

Obravnavati moramo še dve skupini s tabele kemičnih elementov, to pa so “medperiodični” metali in “leni plini” zraka. Obe skupini se nahajata na srednji navpičnici v periodičnem sistemu. Medperiodični elementi (železo, kobalt, nikelj, paladij, rutenij, rodij, itd.) se sestojijo iz štirinajstih palic, ki izhajajo iz enega središča. Štiri spodaj navedene medperiodične skupine imajo po tri elemente (pri četrti skupini se pojavi še en element več) z nenavadno posebnostjo, da je vsak člen skupine 38-ih atomov težji od prejšnjega. Ker se sestoji vsak medperiodični element iz 14-ih palic, ki so v enem elementu vse enake, imajo periodično ponavljanje, ki nastopa redno v vsaki skupini tako:

Slika 87

I. skupina :

	v eni pal. atomov	skupaj atomov 14 palicah	skupaj teža H = 1
železo	72	1008	56
kobalt	74	1036	57,55
nikelj	76	1064	59,11

II. skupina :

rutenij	132	1848	102,66
rodij	134	1876	104,22
paladij	36	1904	105,77

III. skupina :

X	189	2646	147
Y	191	2674	148,55
Z	193	2702	150,11

IV. skupina :

osmij	245	3430	190,55
iridij	247	3458	192,11
platina	49	3486	193,66
platina S	51	3514	195,22

Isti znak periodičnega ponavljanja se kaže tudi pri drugem tipu elementov na srednji navpičnici, pri lenih plinih. Ti leni plini nastopajo v parih. Drugi člen para ima natančno 42 atomov več kot prvi. V sredi se pojavi pet kompliciranih, medsebojno se prešinjajočih tetraedrov, kakor jih kaže slika 88. Iz njih izhaja šest rok, ki leže na isti ravni. Vsaka roka ima isto število atomov. Periodično ponavljanje se kaže v dejstvu, da ima v vsakem lenem plinu drugi člen skupine ali "izotop" sedem atomov več v vsaki roki. Srednja kroglja ima v vseh lenih plinih le 120 atomov.

I. skupina :

plin	atomi v eni roki	skupna teža, H = 1
neon	40	20
meta-neon	47	22,30

II. skupina :

argon	99	39,66
meta-argon	106	42

III. skupina :

kripton	224	81,33
meta-kripton	231	83,46

IV. skupina :

ksenon	363	127,66
meta-ksenon	70	130

V. skupina :

“kalon”	489	169,66
“meta-kalon”	496	172

VI. skupina :

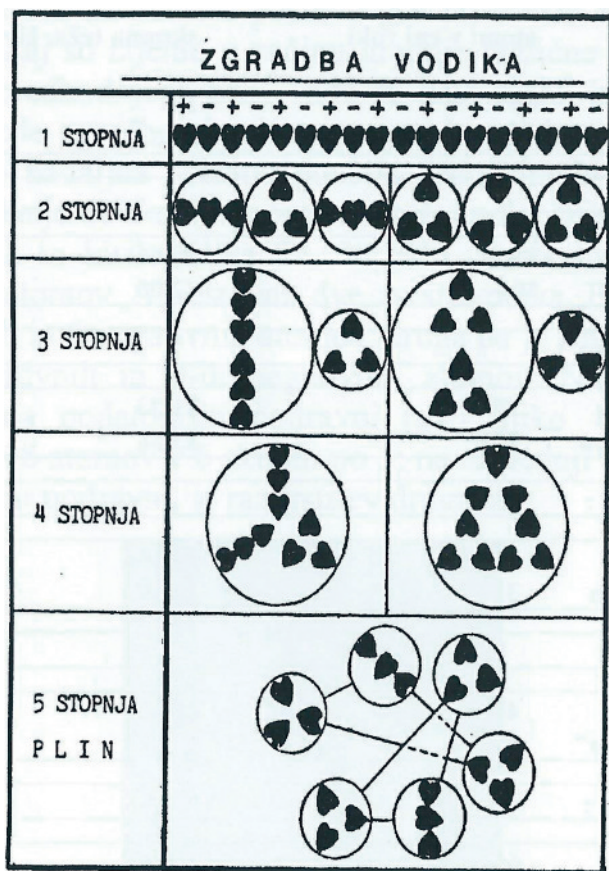
radon	654	221,6
meta-radon	652	224

Omenili smo, da tvorijo nekateri elementi izjemo (dušik, kisik, fluor itd). V božji postavi ni “izjem.” Beseda je bila uporabljena v navadnem smislu, da bi nakazali, da doslej še nismo odkrili za kakšno postavbo gre pri takšni izjemi. Ne vemo, zakaj so izjeme v načinu gradnje različne od načina gradnje predhodnjega tipa. Toda že tisto malo, kar smo že videli glede zgradbe elementov, nam dovolj jasno kaže, da nas bodo nadaljna odkritja poučila, zakaj imajo te izjeme svoje sedanje oblike.

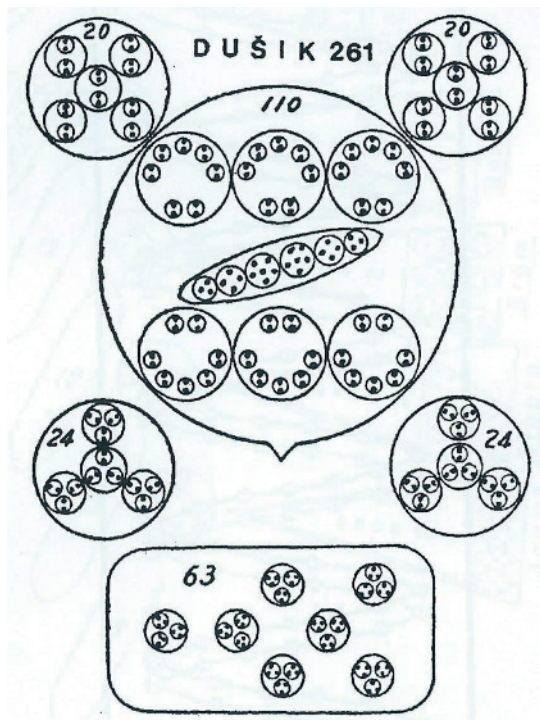

Slika 88

Najpomembnejše redke izjeme so vodik, dušik in kisik (slike 89, 90, 91). Vodik ima v vsaki enoti 18 atomov. A obstajata dve zvrsti vodika. Ena ima 10 pozitivnih in 8 negativnih atomov, druga pa je sestavljena iz 9-ih pozitivnih in 9-ih negativnih atomov. Na naslednji stopnji, na podatomski podravni, glej sliko 49, pa se razvršča 18 atomov v 6 skupin po 3; na naslednji stopnji, na nadeterični podravni, je razvrstitev drugačna. Tudi na četrti stopnji na eterični podravni, se dogodi nova razvrstitev, in ko pridemo končno do plinaste podravni, se zvrsti teh 18 atomov, ki dajo en kemični atom vodika, v 6 skupin po 3 atome. Tri od teh šestih skupin so med seboj pove-

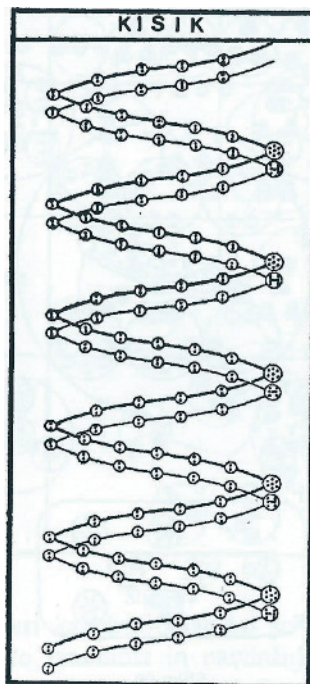
Slika 89

Slika 90

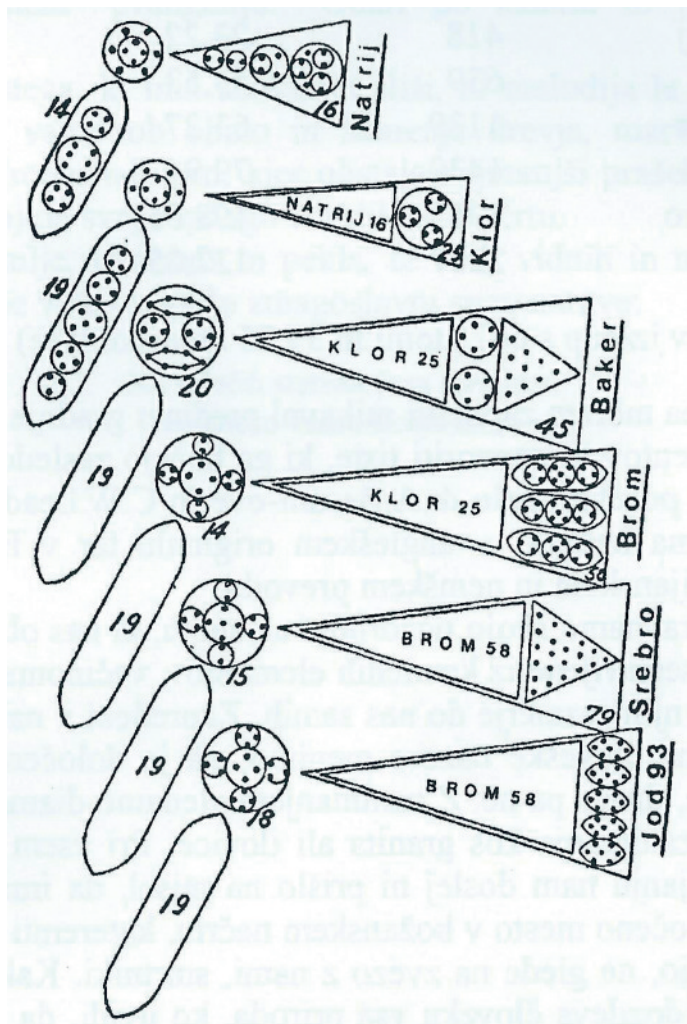
zane kot pozitivna polovica vodika, ostale tri skupine pa se medsebojno vežejo v negativno vodikovo polovico.

Tu očitno ni mesto, da bi obširneje pisali o okultni kemiji; to se pravi o tem, kakšna je kemična sestava, če jo gleda povečevalna moč izvežbanega jasnovidstva. Vendar je okultna kemija zanimiva celo za začetnika v Teozofiji, ker lahko človek vidi, če pustimo ob strani gole teorije in špekulacije glede kemičnega sestava, kako so elementi v resnici zgrajeni in spozna, kako je tudi pri graditvi atoma in elementa na delu Logos. Gledanje "stvari kakršne dejansko so," je gledanje, ki razodeva čudovito umetnost in navdušujočo modrost. Le drobec Njegovega načrta, celo tega za kemični element, nas prepriča, da ni nikjer prostora, kjer Njega ne bi bilo, in da ni stvari, v kateri On ne bi deloval.

Slika 91

Pogledali smo v njegov način dela pri elementih, pri njihovih geometričnih osnutkih, pri njihovem periodičnem povratku in pri valenci. Pogledamo lahko še malo dalje, če si ogledamo ogrodje zgradbe šestih eno-valnečnih elementov: natrija, klora, bakra, broma, srebra in joda (slika 92). Vsi se nahajajo na eni od navpičnic periodičnega sistema (slika 77) in vsi imajo tip svojega "prednika" natrija v obliki, ki je podobna ročki. Držaj ali srednja palica veže dve skupini po 12 lijev, eno zgornjo in eno spodnjo. Ta oblika ročke se prenese na vse elemente, ki pripadajo diamagnetični enovalenčni navpičnici. Če imamo torej v enem od teh elementov en držaj, en lij in eno kroglo, iz katere liji izhajajo, lahko zgradimo cel element. Ko seštejemo vse atome in delimo skupno vsoto z 18, dobimo (ker ima vodik 18 atomov, in če je $H = 1$, da bi spravili atomske teže na običajno znane) atomsko težo elementa na osnovi vodika.

Slika 92

Iz natrijevega lija, ki prejme dodatke, je zgrajen klorov lij. Potem je uporabljen klorov lij, da se stvorita bakrov in bromov lij, dodajo pa se nove skupine atomov. Brom pa služi za graditev srebra in joda. V ta namen se uporabi bromov lij iz 58-ih atomov v zvezi z nadaljnimi skupinami atomov. V palicah od klora do joda ni nikakršnih sprememb, so le v kroglah. Pri

štetju točk, ki predstavljajo najfinejše fizične atome, se pokaže pri elementih, ki imajo eno ročko, 2 krogli in 24 lijev naslednje:

element	število atomov	atom. teža, H = 1
natrij	418	23,22
klor	639	35,53
baker	1139	63,27
brom	1439	79,94
srebro	1945	108,05
Jod	2287	127,05

(Je klorov izotop s 667 atomi in 37,05 atomske teže.)

Zdaj pa moram zapustiti mikavni predmet gradnje kemičnih elementov in opozoriti tiste, ki ga hočejo zasledovati še dalje, na posebno delo dr. A. Besant-ove in C.W. Leadbeater-a "Okultna kemija" v angleškem originalu ter v francoskem, italijanskem in nemškem prevodu.

Če naravnamo svojo pozornost na snovi, ki nas obdajajo, in ki so sestavljene iz kemičnih elementov, večinoma pomislimo na njih razmerje do nas samih. Zapredeni v naše lastne sebične človeške nazore menimo, da je določena snov uporabna, druga pa ne. Z zanimanjem gledamo diamant, toda brez zanimanja kos granita ali ilovice. Pri vsem našem predstavljanju nam doslej ni prišlo na misel, da imajo vse snovi določeno mesto v božanskem načrtu, kateremu služijo in koristijo, ne glede na zvezo z nami, smrtniki. Kako drugačna se dozdeva človeku vsa природа, ko uvidi, da se razvijajo celo mrtve snovi, iz katerih je zgrajen naš svet, in da privlači počasi k sebi, kvišku, tudi vsak element in njegovo spojino, da bi postala popolnejše zbirališče Božanskosti, ki v njih prebiva; tako kot tudi vsakega od nas neuzdržljivo privlači neki ideal. Saj biva tudi v njih, kakor v človeški duši, Bog. Ali ni dejal Kristus, Logos: "Dvigni kamen in našel boš mene, razkolji les in jaz se v njem." (In po nekem "apokrifnem" evangeliju: "Udari po kamnu in jaz sem iskra.")

Za tistega, ki ima ušesa, da sliši, ni melodija le butanje morskih valov ob obalo in šumenje drevja, marveč sliši petje prirode tudi tam, kjer obstaja najmanjši prašek snovi, ki izpolnjuje svojo nalogo v Velikem Načrtu.

Iz zemlje, iz nebes in pekla, iz vseh vidnih in nevidnih svetov, se vedno oglašaja zmagoslavni spev narave:

Na vršecih statvah časa stvarjam

In obleko večno Božjo tkem.

XI. poglavje

RAZVOJ ŽIVLJENJA

Od vseh tistih, stalno vračajočih se, navdušujočih dejstev življenja, ki jih odkriva Teozofija, nobeno ne učinkuje tako silno, kakor to, da so snov, življenje in zavest trije aspekti ene nedeljive enosti. Nemogoče si je predstavljati materijo, ki ni živa, in življenje, ki ne bi bilo zavestno. Če človek spozna, da so vse oblike zavesti, od tiste elektrona do one Dhyan Chohan-a utelesbe istega Logosa; da On vendarle živi v elektronu, čeprav je tam močno vkle-njen, zaprt in utesnjen; potem začne človek živeti v vesolju nenehne svetlobe. Narava pa, ki deluje v vidnih in nevidnih kraljestvih, mu postane odsev sijaja Neizrekljivega. Ko to dojamemo, četudi le z razumom, se nam odpre nov vpogled v vse nebeške in zemeljske stvari. Kdor pa more to čutiti in doživljati, bo občutil zadovoljstvo in navdušenje, za katera ni mislil, da sta možni.

V prejšnjem poglavju o razvoju snovi in sile je bilo dokazano, da prežema Logosova zavest ves potek v graditvi kemičnih elementov. Isto velja za tiste poteke, ki jih imamo za izraze življenja, za razliko od onih, ki se nanašajo

na obliko. Na vsaki stopnji življenja, od najnižje do najvišje, od bakterije do nadangela, dela On po Svojem Načrtu s pomočjo svojih pomočnikov. Nič se ne rodi slučajno in nič slučajno ne umre; življenje in smrt sta votek in snutek Njegovih statev. Za tistega, ki hoče te postopke študirati, vsebuje vsak organizem, najsi kot seme, kakor tudi kot drevo, v življenju in smrti, nek odsek Božanske Modrosti.

Kakšna so načela, ki vodijo razvoj življenja? Mnogo jih je. Eno od njih je to, da potrebuje življenje za svojo rast neko zunanjo spodbudo. Zunanje spodbude so potrebne, da se zbudi Življenje, ki drema v rudnini, rastlini, živali ali človeku. Rudnino zbude k višjim tvornim možnostim vročina, napetost, pritisk in drugi vnanji vplivi, ki zadevajo ob v njih dremajoče življenje. Za nas ljudi je ognjena pripeka kake meglence brez življenjskega pomena. V vročini, napetosti in premikanju tiste gmote, ki se vrtinči, mi ne bi mogli rasti, marveč bi umrli; medtem pa je za kemični element razbeljeno belo žarenje dih življenja. Dokler je bila naša Zemlja brbotajoča gmota lave, je bila za naše bivanje neprikladna in nemogoča. Za rudnino pa je bila čarobni vrt; bila je očarana, da je bila deležna tistega žarenja in tistih napetosti, ki bi uničile rastlinska in živalska bitja. Za rast življenja sta potrebna notranji življenjski nagon in spodbuda vnanje okolice. Brez vnanjih dražljajev življenje spi, brez notranjega nagona pa je oblika mrtva.

Drugo načelo, ki ga moramo upoštevati, je to, da raste življenje s tem, da se gradi in podira. Milijoni smrti in rušenj pomenijo le malo za življenje, če obstaja priložnost, da se zgradi bolj uporabna oblika. Življenje zapravljaivo gradi in zopet podira. Vselej si skuša oblikovati tisto oblačilo, ki se mu zdi tedaj idealno. Dozdevno prevladuje v vseh teh postopkih velikansko zapravljanje oblik, katerega pa v resnici ni. Snov oblik ostaja, ko se te porušijo, ista snov; življenje, ki se povleče iz umirajočega organizma, pa se pojavi nezmanjšano v oblikah naslednjih rodov. Življenje, ki je neuničljivo, dela zaradi svojega lastnega razvoja brez počitka poskuse v graditvi oblik (glej sliko 57).

Morda je najvažnejša postava, ki jo moramo dojeti, ta, da se sprosti pri razvijajočem se življenju vedno več zavesti. Ugodna je taka razvojna oblika, v kateri se more obilneje razodevati zavest, ki jo vsebuje življenje. Golo življenje pomeni za življenje le malo. Vsa priroda stremi, da bi mislila, čutila, slutila in hrepenela, čeprav še tako nedoločno in slabotno. Ni elektrona, ki ne bi imel nedoločne želje, postati popolnejše razodetje Božanske Sile, katere posoda je. V temnih globinah misli in občutkov upa in skuša vsaka rastlina in vsaka žival postati jasnejše ogledalo Božanskega Življenja, ki je v nji. Življenje vedno stremi po večji samo-zavesti, predvsem pa, da bi se zavedlo Velikega Načrta in lastne vesele udeležbe pri tem načrtu.

Boj za obstanek, ki označuje razvoj naših rastlin in živalskih oblik, nam kaže, kako delujejo postave razvijajočega se življenja. Če opazujemo naravo s hladnimi, brezstrastnimi očmi znanstvenega materializma, se nam kaže s krvoločnimi zobmi in kremplji. Kaj naj bi pa drugega mislili, če opazujemo naravo s povečevalnim steklom botanika?

Lepo pobarvani pokrov čaše saracenijske (iz vrste rastlin, ki se hranijo z žuželkami) ima spomladi in v začetku poletja na notranji strani kapljico nektarja. Natančnejša preiskava notranjosti kaže, da služi prevleka finih kratkih in togih dlačic za to, da se te kaplice tvorijo in odvajajo navzdol, ko je dosežena njih prava velikost. To je v vsakem oziru čudovita "privlačna zunanost." Jasno in naravno je, da gredo žuželke, ki pridejo srkat med, v notranjost čaše, da bi ga našle. Če zapuste pokrov, ki je opremljen z dlačicami in porami za nektar, pridejo na gladko in steklasto "vodilno ploskev," na dobro tlakovano pot, ki vodi v pogubo. *Sarracenia purpurea* ima še nadaljne vire nektarja, novo, oddaljujočo ploskev pod vodilno ploskvijo, ki jo je treba prečkati pri sestopu. Pri *sarracenia flava* in pri drugih zvrsteh te ni. Pri vsaki vrsti pa pridemo kmalu na "zadrževalno ploskev" celega spodnjega dela čaše. Ta ploskev je posejana s približno 6 mm dolgimi ščetinastimi dlačicami, ki so vse obrnjene navzdol v votlino čaše. Ne ovirajo torej sestopa, pač pa preprečujejo pot nazaj navzgor, kar se da ugotoviti s prstom, oziroma, kar še bolje dokazujejo mrtvi prebivalci cevaste ječe. Najprej se nam dozdeva

kar čudno, da more taka ovira zadrževati razmeroma tako krepko žuželko kakor je osa ali brenclj, toda hitro vidimo, da ni dovolj prostora, da bi mogla žuželka z letom uiti iz ječe. Poleg tega pa zagrabiyo koničaste toge dlake tako noge kakor krila in jih zadrže. Boreča se žuželka si more te toge dlake kvečjemu zadreti v telo, ne more pa prodreti skozi. Če pride od zgoraj še drugi ujetnik, potem zastaja dovajanje zraka. Okuženi zrak mrtvih predhodnikov še bolj ovira dihanje in zato ni čudno, če kmalu preneha njih življenje. Celó v rastlinjakih se napolni čaša z mrtvimi insekti, ne le 3 do 5 cm visoko, marveč celo 12 do 15 cm. Opazovalci so opozorili, posebno dr. Melichamp, kateremu smo dolžni hvalo za naše znanje, da čaša normalno izloča dokajšno količino neke tekočine - čeprav tega ni bilo opaziti v evropskih rastlinjakih - ki je za žuželke v čašah izrazito omamna in smrtonosna.

Staro dejstvo je, da postane pri nas brenclj lahek in naraven plen te pasti, ker ga, kakor tudi oso, brez dvoma privlači vonj trohnobe. Čebela in metulj pa sta dolžna temu vonju hvalo za svojo varnost. Zvitejši ameriški sorodnik (*sarcophaga sarracenia*) leže svoja jajčeca na rob čaše, tako da črvi uspevajo ter se rede zaradi obilne krme. V aprilu lahko najdemo še tri do štiri od teh ličink, toda v juniju ali juliju živi le še ena, zmagovalka, ki je svoje sestre požrla. Toda Nemezis, v obliki ptiča, ki išče hrano in odpre s svojim kljunom čašo, napravi hitro konec vsej užitni vsebini, z zmagovalko vred. Če pa preži na tega ptiča ptičar, doda verigi nov člen.

Ličinke nekega molja (*xanthopera semicrocea*) se tudi naselijo v čaši in uživajo njeno tkivo, ne pa žuželk. Čez vhod spredajo mrežo, kakor da bi hotele zadržati nadaljne vsiljivce in žro zgornji del čaše, še posebej, kakor izgleda, nektarske pore. Končno se zabubijo na dnu čaše, a ne gredo, ko čašo zapuste, v zemljo, kakor je to primer pri *sarcophagi*. Pravijo, da stko svojo mrežo nad odprtino čaše, da bi imeli korist od sile njene privlačnosti, tudi pajki - kar je zopet primer skoraj človeške zvitosti. (Poglavje iz Geddes-ove knjige *Moderna botanika*.)

Boj za obstanek v rastlinskem in živalskem kraljestvu tvori čudovit del Velikega Načrta. Vrši se nenehno, da bi se zavest lahko vedno bolj razvijala, in

stremi izbirati oblike, ki najbolj ustrezajo tako notranjemu pritisku življenja kakor tudi spreminjajočemu se okolju. Izbira se vrši najprej s pomnožitvijo oblik in potem z odbiranjem tistih, ki so najbolj prikladne za to, da zdrže v boju za obstanek. Trume Dev ali Angelov, višjih in nižjih redov, so čuvarji brezštevlnih tipov razvijajočega se življenja; in dobojevati morajo težke boje, ker stremi vsak od njih po tem, da bi obdržal svoje varovance na račun rejencev nekega drugega Deve: dogaja se uničevanje in protiuničevanje in vsak se trudi izključno le za svoj lastni tip življenja in oblike, kakor da bi le ta edini uspeval po Velikem Načrtu. Toda smrt neke oblike ni zapravljanje življenja, vsaka dozdevna izguba, daje življenju kot zakladu izkustev tako modrost kakor silo, ki mu končno pripomorejo k velikemu uspehu. Zato je konec koncev ta grozoviti boj v naravi le boj na odru, kajti vsi nevidni delavci so eno v svoji vdanosti zahtevam Načrta.

Naziranje, da ne deluje življenska sila v naravi niti slepo niti tjavdan, marveč, da jo vodijo graditelji, za večino ljudi ni le novo, marveč za mnoge tudi presenetljivo. Vendar pa je ta misel stara kakor gore. Človeštvo je vedno verovalo, da veliki nevidni zidarji, imenovani Angeli ali Deva, uravnavajo planete in zvezde, in da vidijo Zavetniki usode narodov. Ta vera je še živa v hinduizmu in budizmu. Tudi pri naslednikih Zoroastra in Mohameda je ta bistveni del njihovih nauk. Prav tako obstaja tudi v krščanstvu, dasi jih je dandanes le malo, ki jo priznavajo odkritosrčno. Tudi vera v podrejene nevidne delavce je daleč razširjena. V vzhodnem izročilu so dobro znane gozdne in vodne vile, kakor tudi duhovi zraka in ognja. V Evropi je začela vera v njihovo bivanje izginjati šele potem, ko se je pojavila moderna znanost. Da pa taka vera ni nespametna, dobro pojasnjuje naslednji opis profesorja Buxley-a o embriološkem postopku, saj ga je njegova izurjena znanstvena predstava vodila preko meja običajne nevere. (Iz "Pridige laikom: nagovori in sanjarstva," poglavje "Izvor vrst".)

Kolikor bolj je prirodoslovcu znano delovanje narave, toliko večje je njegovo občudovanje in toliko manjše postaja njegovo čudenje. Od vseh stalno se ponavljajočih čudežev, ki se nudijo njegovemu opazovanju, je najbolj

občudovanja vreden razvoj neke rastline ali živali iz kali oziroma zarodka. Preiščimo sveže znesena jajca navadne živali, kakor na primer močerada ali martinčka. To so majhne kroglice in najboljši mikroskop ne pokaže ničesar drugega kot le to, da je vsaki mošnjiček brez členovitosti, in da vsebuje neko beljakovinsko tekočino, v kateri plavajo drobcena zrnca. Toda v tej na pol tekoči kroglici počivajo nenavadne zmožnosti. Če doseže vlažno zibelko neznatna količina toplote, se dogajajo v oblikovalni gmoti tako hitre in vendar tako enakomerne spremembe, ter v svoji zapovrstnosti tako primerne, da jih je mogoče primerjati le z delom izurjenega kiparja, ki oblikuje brezoblično kepo gline. Zdi se, da razkosa gmoto neko nevidno razkosovalo in jo deli v vedno manjše dele, dokler ne nastane iz nje le množina drobčkanih zrn, ki niso prevelika, da se ne bi dalo iz njih zgraditi najfinejšo tvorbo nastajajočega živega bitja. Potem pa je tako, kakor da bi nežen prst nakazal črto, kjer bodi hrbtenica, in oblikoval obris telesa, tvorec na enem koncu glavo in oblikujoč na drugem koncu rep ter boke in ude v pravilnem razmerju na tako mojsterski način, da je človek neprostovoljno prisiljen domnevati, če zasleduje ta postopek uro za uro, da bi še finejše opazovalno pomagalo kakor je akromatični mikroskop, morda le odkrilo skritega umetnika, ko se trudi, da bi po svojem načrtu dovršil svoje delo z največjo skrbnostjo.

Prav to pa se dogaja. Nešteti stavbeniki, veliki in mali, so stalno na delu, da grade celice, oblikujejo organe, dajo cveticam obliko in barvo in izbirajo od Mendelovih genov (dednih zasnov) tiste, ki so najbolj prikladni za posebno zvrst, katerih vzorec jim je predložil vodeči Deva. Zares je narava tovarna, toda tako silno mogočna in neizmerno velika, da je človekova predstava omamljena spričo tolikšnega števila njenih bitij.

Življenje se razvija stopnjema in dandanes nam je treba vzeti v roke le kakšen učbenik rastlinstva ali živalstva, pa vidimo, kakšen je božji Načrt za rastlinstvo in živalstvo. Ko pa ta Načrt študiramo, ne smemo nikoli pozabiti, da je ta Načrt On, in da je to Njegovo samorazodetje, ki ga opazujemo, ko naše oči sledijo razkošju narave. Groba ideja animizma, ki jo priznavajo

preprosti divjaki, je v marsikaterem oziru bliže resnici kot pa izjave modernih skeptičnih znanstvenikov. Saj so prvi odkrili resnico o življenju, v tem ko so drugi našli resnico le glede oblike. Obe resnici sta se v hindujski religiji spojili in jih prisposodno predstavlja nauk o avatarjih. Avatar pomeni dobesedno “sestop.” Beseda se uporablja posebno za opis sestopov ali ponovnih utelesb Vishnu-ja, druge osebe hindujske trojice (Dobesedno pomeni beseda utelesba postati meso - “In Beseda je meso postala”).

EVOLUCIJA PO HINDUJSKI MITOLOGIJI		
AVATARJI VISHNUJA		
1. RIBA	morska žival	
2. ŽELVA	anfibijska (prehod)	žival
3. MERJASEC	zemeljska žival	
4. “ČLOVEK - LEV”	človeška žival	prehod
5. PALČEK	manjkajoči člen	
6. VELIKI UNIČEVALEC	primitivni človek	človek
7. KRALJ RAMA	idealni človek	
8. KRISHNA	bog, ki je postal človek	
9. KALKI (še pride)	bog, ki je postal človek	božanstvo

Slika 93

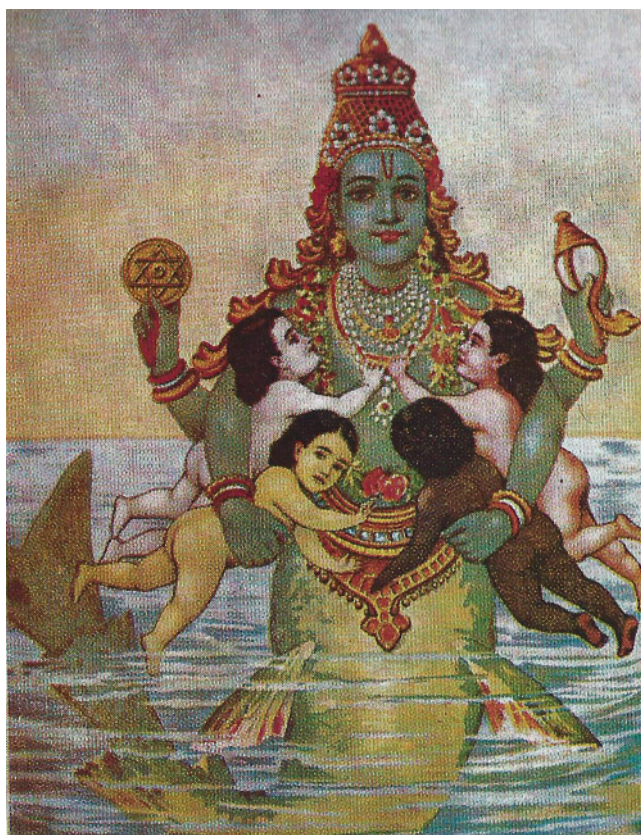
V vseh Trojicah se spravlja drugi Logos posebno v zvezo z razodetim udeleževanjem življenske oblike in zato gre vedno za Avatarja Vishnu-ja, ne pa Shivo ali Brahma, Prvo in Tretjo Osebo hindujskega Trojstva. Glede nauka o Avatarjih glej sliko 93.

Po hinduskem pripovedovanju je prvi stadij božjega razodetja označen z ribo, vodnim stvorom. Trditev, da naj bi bil bog riba, je dozdevno nesmiselna, dokler nismo doumeli notranjega pomena. Hindujska slika, ki pred-

stavlja ljudsko idejo o Matsya ali ribi - Avatarju, pojasnjuje to trditev. (Avatar pomeni v sanskrtskem "sestopivši, dol prišli" iz korenov *ava* - doli in *tri* - iti. V svetih knjigah Indije pomeni Avatar ali Avatara utelešenje božanstva v snovi - človeški obliki.) Po tej sliki je prišel Avatar ob času vesoljnega potopa, da bi rešil človeško raso. Na sliki predstavljajo človeštvo štirje rešeni otroci bele, rjave, rumene in črne polti, ki jih drži v naročju z dvema rokama Avatar, v dveh rokah pa, ki sta v komolcu dvignjeni, drži znamenja svojega dostojanstva. V zgornjem delu telesa, ki je nad vodo, je krasno mlado človeško bitje, del telesa, ki je pod vodo pa je sestavljen iz trupa in repa ribe. Iz teh štirih otrok je nastala po "potopu" zopet človeška družina s svojimi mnogimi rasami.

Naslednja, višja stopnja razvoja že kaže prehod življenja iz vodnih živali v kopenske. Zato je Avatar želva, ki je hkrati vodna in kopenska žival. Naslednjo stopnjo simbolizira v razvoju merjasec, ki živi popolnoma na kopnem. Potem sledi zopet neki prehod, stopnja božanskega življenja v živalski obliki, ki se počasi razodeva v človeških oblikah. To je pravljični "človek-lev." Lev naj bi predstavljal najvišjo stopnjo v razvoju živali. Po človeku-levu sledi naslednja stopnja skončanega človeka, toda enostavne zvrsti. Zato predstavlja božansko življenje v začetkih človeškega delovanja "pritlikavec," preprosti človek. Po vekih rasti razvije življenje v človeku telesno moč, obliko velikanov, nasilno, sebično, rušečo. Toda tudi to življenje je Bog sam in zato je Avatar Parashu Rama - "Rama s sekiro," Človek sile, bolj naravnane na uničevanje kot na graditev. Sledi stopnja božanskega življenja polnega in skončanega človeštva, katerega Avatar je Ramachandra, idealni kralj Indijcev, ki je vladal v Indiji pred deset tisoč leti, in čigar junaška dela in žrtve za dolžnost in pravico hrani danes vsako hindujsko srce kot zaklad. Sledi stopnja, ko je človek hkrati človek in zavestni Bog, Avatar pa Sri Krishna, ki je učil z avtoriteto, vodil in vladal ljudem, kajti On je bil Bog. In obljubljen je še nadaljni Avatar, čeprav si more naša domišljija komaj predstavljati njegov pomen. Knjige pripovedujejo, da bo prišel Kalki Avatar, ki bo jahal na belem konju in zopet posadil na prestol pravico v blagor človeštva.

Tako se razvija in razodeva življenje na vsaki stopnji več in več zavesti, ki jo vsebuje. Nenehoma postaja popolnejši odsev Božje Modrosti, Moči in Lepote. Kdor more sanjati z rudnino, čutiti z cvetico, se veseliti s pticami in razumeti hrepenenje in veselje živali, je pesnik, je videc, čigar domišljija sluti Božanski Namen, za katerega so bile zamišljene. Kdor pokrajine ne gleda le z očmi, marveč misli in čuti, kako odpira vsaka travna bilka, vsak potok in vsako drevo svojo notranjost sončnim žarkom, kako vsi ti prispevajo svoje nežne tone k čudoviti harmoniji narave, ta prestopi mejo človeka in si privzame znake Angela, Deve in končno Boga.

Slika 94
Matsya Avatara

XII. poglavje

KAKO NAM NARAVA OZNANJA LEPOTO

Ko uporabljamo besedo “resnica,” menimo s tem znanje o vesolju, z vsemi njegovimi vidnimi in nevidnimi utelesbami. Če se te utelesbe zrcalijo v naši zavesti, potem nastane v nas pojem zakona.

Vsak zakon pa, ki se tiče vesolja, je trdno vtkan v njegovo najnotrajnejšo strukturo. Ker vesolje obstaja, obstajajo tudi zakoni, ki jih oblikujemo z razumom, najsi jih odkrijemo ali ne. Resnica dejansko ni izsledek odkritja tistih, ki jo iščejo. Ker obstaja vesolje, je tudi resnica.

Seveda pa smo mi sami ta resnica, kajti človek je kot neskončno majčken del celote vendarle na tajanstven način sam ta celota. Vrhu tega je mogoče vsako resnico, ki se nanaša na celoto, najti - kar je skoraj neverjetno - v vsakem malem delu celote.

Zato biva vsaka resnica, pa če gre za Boga, naravo ali vzpon človeka k božanskosti, v človeku samem.

Zakladi modrosti, ljubezni in lepota celote so torej skriti v globinah človeške duše. Če človek pravilno išče, mora najti vso resnico.

Dve možnosti sta za odkrivanje resnice: ena se poslužuje razuma (manasa), druga pa intuicije (buddhija). Na današnji stopnji razvoja je le malo ljudi sposobnih odkriti resnico le z buddhi-jem, z intuicijo, brez pomoči manasa ali razuma. Zato lahko pustimo pri ogledovanju možnosti, ki nas vodijo k resnici, buddhi ob strani. Razum nam je dobro služil pri odkrivanju resnice, kajti marsikateri veliki "ego" našega človeštva ga je že visoko razvil. Po njem pa so se uveljavila sredstva tega razuma: matematika, naravoslovje in filozofija.

Toda vse, kar nam je doslej odkril razum, je nepopolno, kajti pri problemih ni upošteval lepote, ki nam jo posreduje narava. Dokler ne spoznamo, da nam narava razodeva tudi lepoto in ne le postave, tako dolgo je za nas pojav resnice nepopoln.

V X. poglavju smo videli pri ogledovanju strukturnih zakonov, kako gradi Duh Logosa po določenih osnovnih načelih. Pri ogledovanju kemičnih elementov ne opazimo le čudovitega, modrega načrtovanja, marveč občudujemo tudi delo, ki je edinstveno glede na sorazmerja in somerja.

Ko bomo imeli diagrame, ki nam bodo kazali zgradbo vseh kemičnih elementov periodičnega sistema do podrobnosti, bo naš občutek občudovanja tako velik, kakor je pri ogledovanju dovršene stavbe, kakršna je na primer Parthenon ali Tadž Mahal.

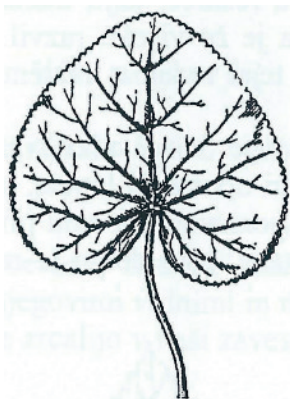
Kajti, ko gradi Logos, je njegovo delo lepota, njegovo delo pa je vsa narava.

Oglejmo si samo nekaj listov: okroglasto ledvičasti list kopitnika, srčasti list velikolistne lipe, dlanasto razcepljeni list javorja in čudovite liste praproti. Narava je ustvarjala skozi dobe, da je dala vsakemu lastnosti, ki mu dajejo lepoto (slike 95, 96, 97).

Pri prejetju ogljika iz zraka, pri tvorjenju klorofila pod vplivom sončnih žarkov, pri predelovanju zemeljskih snovi in njihovem vsrkavanju, ki je ce-

Slika 95

Slika 96

Slika 97

lo v nasprotju z zakonom težnosti deluje v listu mnogo prirodnih zakonov. Katera pa je tista tajanstvena sila, ki je “mehanično” - kakor mi domnevamo - ustvarila nekaj tako lepega, kakor so ti listi?

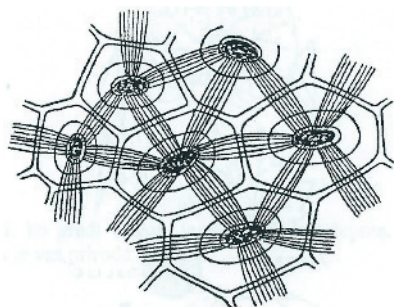

Slika 98

Neko slutnjo o zakonitosti stvarjenja v narodi bomo dobili, če si bomo pre-mišljeno in pozorno ogledali suličasti list ozkolistne pljučnice, dlanasto na-cepljeni list javorja, čudovito razporejene cvetne liste cveta dalije, somerje klešč in nog rakovice in presenetljivo lepoto snežnega kristala.

Tu ne gre niti za neki kemični niti za neki fizikalni zakon, marveč za zakon iz območja umetnosti. To je postava žarkov. V vseh teh stvaritvah narode se razodeva lepota.

Toda jasno je: četudi je lepota bistveni znak narode, ostaja vendar vselej v okvirju geometričnosti. Stari rek stoikov: "Bog je matematik" je resničen, saj se vselej pokaže pri znanstvenem raziskovanju tajnosti narave. V žarkasti zavitosti listov alstromerije se razodeva ena najbolj splošnih geometričnih oblik (slika 100).

Slika 99

Slika 100

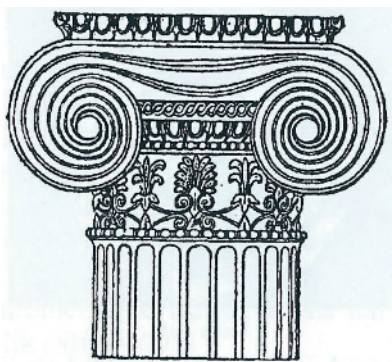

Slika 101

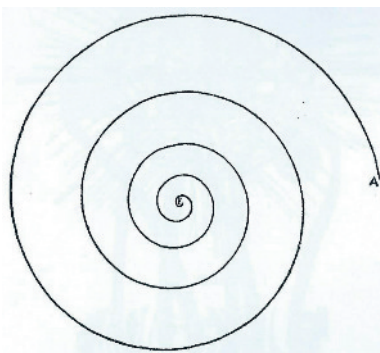

Slika 102

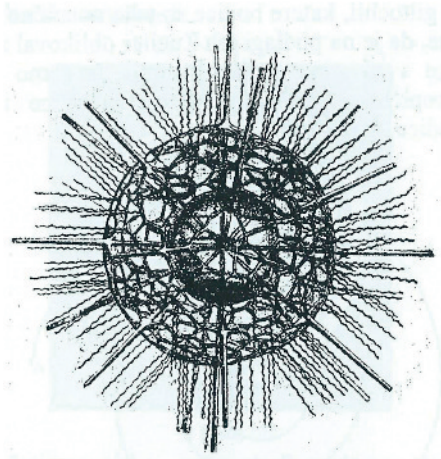
Še bolj poučna je morska školjka solarium perspektivu (slika 102), saj predstavlja njena spirala logaritmčno krivuljo. Ta školjka, kakor sploh vse spiralne školjke, nas vodi naravnost na področje umetnosti (slika 103). Kajti iz te in drugih školjk, ki tudi kažejo to logaritmčno krivuljo, izvira tudi polžasta spirala jonskih stebrov grške stavbarske umetnosti. Če odvijemo nitko, ovito okoli stožčaste školjke, ki je povezana s svinčnikom, lahko narišemo spiralno krivuljo (slika 104).

Slika 103

Slika 104

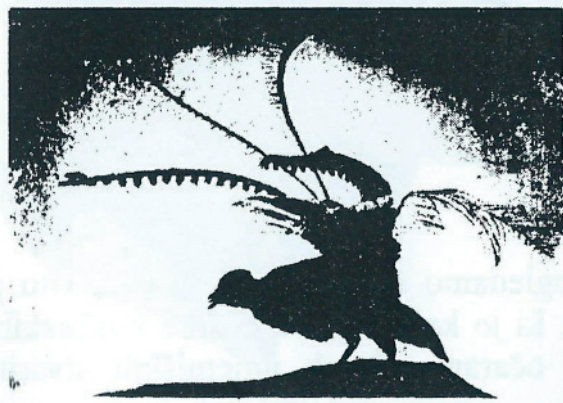
Slika 105

Slika 106

Slika 107

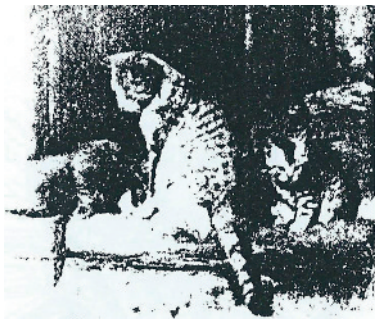

Slika 108

Posebni čudež pa je zgradba morske živali imenovane lich naspis giltochii, katere bodice so tako natančno žarkasto razporejene, da je na podlagi teh Zueller oblikoval zakon, ki deli bodice v skupine in jih imenuje: severno polarne, severno tropično ekvatorialne, južno tropične in južno polarne bodice (slika 105).

Vsi poznamo geometrično zgradbo rudnin. Mi vemo da je led kristal, toda komu bi se kdaj sanjalo, da more zgraditi voda pri zmrznjenju tako čudo kot so na primer ledene rože. Saj ste jih že videli na oknih. Če bi se slika teh rož odražala na štukaturnem stropu, bi dejali: "Oh ta krasni vzorec je gotovo narisal in modeliral velik umetnik." - So pa ledeni kristali. V vsem, kar narava gradi, je lepota (slika 106). Kdo ne pozna slokih vijug obrisa lire, glasbila, ki je simbol pesništva? Kateri prirodni zakon to ustvarja, odkod izvira lepota avstralske ptice liro-repke? Ali ste že opazovali lepo valovito črto mačkinega hrbta (slika 109)?

Kako je mogla narava kdajkoli mehanično zgraditi ogrodje iz kosti in mišic, da bi bila drža mačke, kakor tudi malih mačk pri igri, tako lepa? Opazujmo ptico v letu. Tu nam narava ne razodeva le svoje umetniške mojstrske roke, marveč tudi svojo umetnost gibanja (slika 108).

Slika 109

Slika 110

Nobena teorija o neki mehantični izbiri genov (dednih zasnov) v kromosomih (barvnih telescih), celo nobena, v naravi odkrita geometrična struktura, ne more razložiti bogate fantazije tistega Velikega Umetnika, ki je dal ribam in pticam čudovito pestrost njihovih barv. Le nekdo, ki je sam umetnik, to se pravi nekdo, ki je dolga leta sam vadil oko in roko ter tako razvil svojo predstavljaljivost, da lahko občuti tisto nepopisno pra-silo, ki jo imenujemo "umetnost," le on ve, da priroda ne more biti mehantična, in da je enostavno na delu "nek matematik." V življenju narave obstoja umetniško utripanje, čeprav moremo najti v njej tudi geometrični element.

Med ducati rib, ki žive v vodah okoli Havajskih otokov, in ki so v akvariju v Honolulu-ju, si bomo natančneje ogledali le dve. Če ima človek v sebi nekaj umetniške zasnove, ne more drugega kot čutiti stvarjenje Mojstra. Teutih achilles, havajsko "Pa-kui-kui," je globoko črna riba - najbolj nemogoče barve, ki si jo moremo misliti za ribo - a okoli ust, ušes in oči ter zgornjih in spodnjih plavuti najdemo modro in rdečo barvo. Na repu in na plavutih konec repa pa je rdeča barva "nanešena" tako - kakor bi rekel slikar - da gledalec takoj spozna, če ima smisel za umetnost, nevidnega Umetnika in ga veselo pozdravi. Z besedami ni mogoče popisati ribe tako nenavadnih oblik kakor je zanolus cenescens, v havajščini "kihikihi." Tudi tukaj izgleda kakor da bi barvo nanesel nek mojster. Toda še bolj nenavadna kot barva je njena oblika, ki je tako polna umetniške fantazije, da bi sodili, da je

umetnik to nenavadno, a vendar lepo ribo, odpustil iz svojega ateljeja v igrivi dobri volji, kakor da bi se hotel spočiti od resnega dela.

Slika 110-a

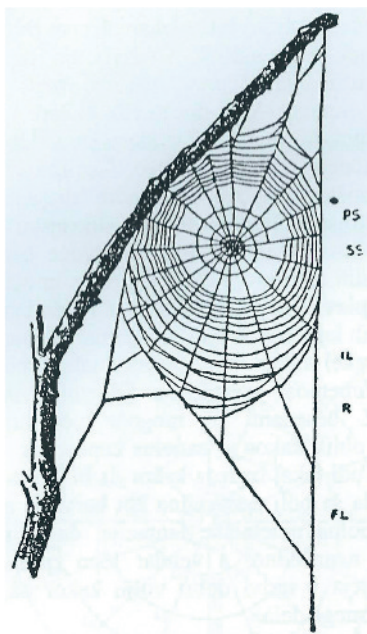

Slika 110-b

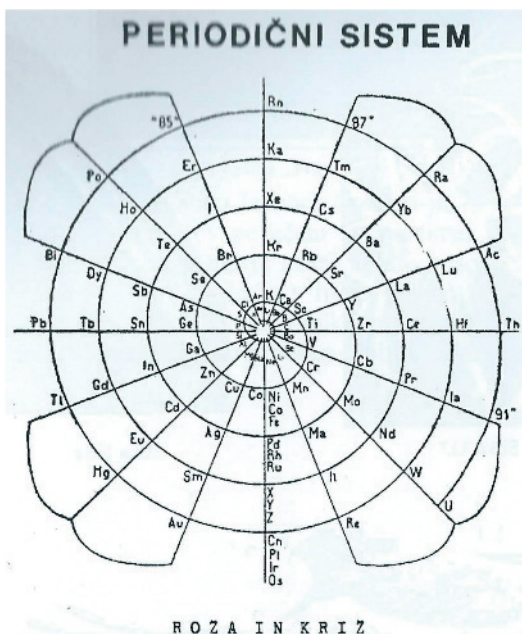
Če bi hotel popisati lepoto ptic, bi mogli to storiti le tako, da bi jih zbrali in rekli iskalcu resnice: “Glej in če ne doumeš, glej ponovno.”

Gotovo poznate pajkovo mrežo. Morda ste tudi že kdaj v zimskem jutru, presenečeni od lepote, občudovali srebrne nitke pajkovih mrež, razpetih po drevju in grmičevju ob vaši poti, ko se je v soncu lesketalo ivje. Pajkova mreža in periodični sistem kemičnih elementov (naslikan v podobi spirale, ki tvori rožo in križ) skrivnostno povezujeta mikrokozmos in makrokozmos. Kako to, da more tkati pajek svojo mrežo po geometričnih principih? Kajti v sredini pajčevine se nahaja logaritmična spirala. In zakaj stvari vesolje v nastajanju v ritmičnem zaporedju 92 elementov, da jih moremo razvrstiti v skupine in urediti po atomski teži tako, da nastane spirala, ki je podobna pajkovi mreži in školjki solarium perspectivum (slika 112)?

Za spoznanje resnice je važen izrazit čut za lepoto v stvarjenju narave, kajti razum ki le registrira dejstva in izpeljuje zakone, lahko vodi le do neke dolo-

Slika 111

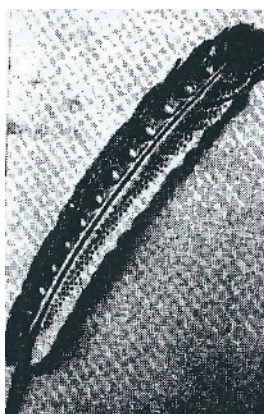
Slika 112

čene točke in ne dalje. Toda življenje ima več skrivnosti kot jih more obseči naš razum.

Če ogledujemo nežne oblike finih svetov prekrasne rastline *hymenocellis litoralis* (slika 113), bi se mogli zgruditi v oboževanju. In če ogledujemo sliko Japonca Nokussi-ja, in če slutimo kozmično voljo, ki je v penečem se morskem valu, ki se dvigne v razburkanem morju nekaj metrov visoko ter čutimo v njem lepoto v obliki in v ritmu narave, kaj moremo drugega ko molčati? V tem molku pa odkrijemo aspekt Večno-Resničnega, ki je tudi Večno-Dobro in Večno-Lepo (slika 114).

Slika 113

Slika 113-a

Slika 114

XIII. poglavje

RAZVOJ ZAVESTI

Če bi le mogli razumeti kaj je zavest v resnici, potem bi našli ključ za vse probleme razvoja. Zavest je najvišji izraz tistega Enega Bivanja, ki je hkrati sila in snov, oblika in življenje.

ON! Amitaya! Neizmerno - z besedami ne meri,
V nedoumljivo koraka uma ne naperi.
Moti se, kdor vprašuje in kdor odgovarja. Molči!

Luč Azije, XIII. Knjiga

Toda naša narava je taka, da moramo vprašati, in da moremo v življenju doseči zadoščenje le, če menimo, da smo na svoja vprašanja našli odgovore. In morda nas danes ne zadovoljuje več včerajšni odgovor. Danes ne moremo biti zadovoljni, če ne najdemo tudi za danes nekega odgovora, četudi ga bomo morda že jutri zavrgli kot nezadostnega. Intelktualno dojetje bistva razvoja zavesti nas lahko vodi le po enem delu poti k spoznavanju zavesti. Kljub temu pa je veda o razvoju zavesti veda vseh ved.

Največji čudež zavesti je ta, da se nahaja celota v delu in skupnost v enosti. Četudi je zavest v elektronu neizmerno manjša od konice igle (saj je že elektron nedopovedljivo manjši od omenjene konice), je vendar ta majhna enota povezana z mogočno skupnostjo zavesti, ki je Logos. In v njem je ves Logos, čeprav moremo mi, z našimi omejenimi sposobnostmi, spoznati od njega le toliko, kolikor znaša elektron. Z vsakim tipom zavesti, ki navdihuje določeno obliko, je prav tako, kakor če skozi lečo v enem gorišču združimo milijone razpršenih sončnih žarkov, ko so vse sile žarkov združene v tej točki. V vsaki navdihnjeni enoti, najsi je velika ali majhna, so pričujoča vsa možna razodetja zavesti. Neki Mendelov naslednik govori kot biolog okultno resnico, ko pravi, da "je bil Shakespeare nekoč pikica protoplazme, niti tako velika ne, kot je glavica majhne bucike." (Med narekovaji navedeno je povedal Bateson v predsedniškem nagovoru. British Association 1914.)

Če stojimo na neki razgledni točki in je pred nami pokrajina, ki se razteza milje daleč, bo združila leča, če jo držimo pred tem razgledom, vse svetlobne žarke te panorame v eno točko. V njej bo cela pokrajina, in vendar ne bomo ugledali nobene slike. Le, če se bomo od žarišča oddaljili, se bo slika pokazala na belem zaslonu, ki bo prestregel žarke. Slike pa bodo različne po velikosti glede na oddaljenost zaslona. Velikost slike se ravna po oddaljenosti, razločnost podrobnosti na sliki pa je odvisna od njene velikosti. Cela slika je torej v točki in se pojavi pred nami iz nič, če se od te točke oddaljimo. To je primerna prispodoba za razvoj zavesti.

Razvoj zavesti lahko primerjamo tudi z odgrnjenjem zastora, ki zakriva luč. Čeprav pomaknemo zastor vstran, luč zaradi tega ni močnejša. Luč ne more pridobiti ničesar, njena naloga je, da razsvetljuje temo. Dokler se sami ne bomo zavestno čutili eno z lučjo, ne bomo mogli spoznati, zakaj je to njena naloga. Njena dejavnost ali delovanje je žrtev in hkrati radost; žrtev je v tem, da trpi neko omejitev, radost pa v sejanju. Biti deležen te žrtve in radosti pomeni doseganje božanskosti.

Zavest se v človeku razvija z dejanjem. V rastlinstvu in živalstvu sta temelj rasti tekmovanje in sebičnost. Temeljni pogoj za rast človeka pa je sodelo-

vanje, odpoved in samožrtvovanje. Logos se večno žrtvuje na križu življenja in snovi, in človek mu mora postati podoben le, če Ga posnema. To je velika postava, ki naj bi nam bila vedno pred očmi. Zavest razvija v človeku svoje skrite možnosti postopoma, toda brez samožrtvovanja ni prehoda z ene stopnje na drugo. V človeku mora odmreti najmanjši ostanek živali, čeprav to lahko traja stotine življenj. Šele potem, ko mu je po mnogih rojstvih in smrtih prirojeno samožrtvovanje, človek ve, da je žrtev radost - edina radost, ki si jo je mogoče misliti.

		
ADI	OČE SIN in SVETI DUH	
ANUPADAKA	SIN in SVETI DUH	
NIRVANA	SVETI DUH	 ATMA DUH!
BUDDHI		 BUDDHI Intuicija
MENTAL	KAVZALNO TELO	 MANAS abstraktne misli
	MISELNO TELO	 Nižji konkretne MANAS misli
ASTRAL	ASTRALNO TELO	 KAMA osebna čustva impulzi
FIZIS	FIZIČNO TELO	 telesne dejavnosti

Slika 115

Preden se more zavest razviti (evoluirati), se more najprej zaviti (involvirati). Ta postopek razvoja smo nakazali na naslednji razpredelnici na sliki 115.

Na sliki je sedem vodoravnih oddelkov, s katerimi je nakazanih sedem velikih ravni našega sončnega sistema; nad vsemi pa stoji prisposodba Nera-zodetega Logosa pred začetkom kozmičnega nastajanja. V krogu, ki predstavlja ABSOLUTNO, se nahaja trikotnik, trojstvo Logosa. Zvezda v trikotniku predstavlja človeško samost ali monado. Prvi korak razvoja je sestop Logosa na Adi-raven, kjer se najpopolneje izrazijo trije veliki aspekti kot Brahma, Vishnu in Shiva ali kot Oče, Sin in Sveti Duh. Ko sestopi Logos na naslednjo, Anupadaka-raven, utрпи omejitve. Njegov aspekt kot Prvi Logos (Oče, Brahma, Prvi Aspekt) je tu latenten. Tu se popolnoma izrazita le aspekta drugega in tretjega Logosa. Na naslednji stopnji se podvrže Logos nadaljni omejitvi. Le tretji Logos (Sveti Duh, Shiva, Tretji Aspekt) se popolnoma razodene na Nirvana-ravni, kjer se aspekt prvega in drugega Logosa (Sin, Vishnu, Drugi Aspekt) nikakor ne moreta razodeti.

Morda bo ta ali oni težko uvidel, kako je mogoče, da more vsemogočni Logos pri svojem sestopanju od ravni do ravni utrpjeti omejitve. To moramo zapopasti, če si pomagamo s primerom iz našega znanja o odnosih v prostoru. Vsi vemo, kaj je kocka, ki ima tri razsežnosti: dolžino, širino in višino. Za vsakogar, ki more iti okoli nje, ki more gledati nanjo od zgoraj, ali ki more opazovati njeno spodnjo ploskev, potem ko jo je dvignil, je to trden predmet, ki ima šest kvadratnih ploskev in dvanajst robov. Recimo, da bi se mogli prestaviti v zavest mikroba na listu papirja, ki se s površino tega papirja ne more dvigniti. Če postavimo sedaj kocko na ta papir, da se ji ta mikrob lahko približa ter gre okoli nje tam, kjer se kocka dotika papirja, potem bo čutil ali videl le štiri enakomerne, neprodorne črte; in v najvišjem poletu svoje domišljije bo morda zaznal ali si predstavljal kvadrat, to se pravi ravno ploskev, ki jo omejujejo štiri enake stranice. Ker pa mikrob ne more zapustiti površine papirja, se mu ne bo nikoli mogla razodeti kocka kot taka. Tudi če bi očem mikroba nudila kocka vseh svojih šest ploskev

zaporedoma, bo ta vendarle vsakokrat dejal: "Saj je le kvadrat." Tako doživi vsak predmet treh razsežnosti omejitev, če se prikaže zavesti, ki pozna le dve razsežnosti.

Ta omejitve ne obstaja sama na sebi, marveč glede na moč zaznavanja, ki jo more imeti predmet v dvorazsežnem svetu. Enako je z omejitvami, ki jih pretrpi Logos, ko sestopa z ene ravni na drugo. V svoji naravi je on vedno isti, toda ko deluje na ravneh, ki jih je ustvaril, pretrpi omejitve, raven za ravni, ustrezno njeni snovnosti.

Ves čas Logosovega sestopanja se v njem na treh najvišjih ravneh nahaja človeška samost (monada). To dejstvo ponazarja na sliki zvezdica v trikotniku. Ni trenutka, ko ne bi mi vsi, kot samost ali monada, živeli in bivali v njem, čeprav nismo najprej nič vedeli o njem, in četudi smo se morda namenoma nekoliko časa upirali njegovi volji. Kljub temu nikoli, na vseh stopnjah našega razvoja, ni bila možna ločitev od njega - od rudnine do rastline, od rastline do živali in človeka. Tako se glasi stara kitica tajnega nauka:

"Iskra visi na plamenu na najfinejši nitki fohata; gre skozi sedem svetov maye. Biva v prvem in je kovina in kamen; pride v drugega in glej - rastlina je; rastlina se vrtinči skozi sedem sprememb in postane sveta žival. Iz združenih pridobitev postane, se oblikuje Manu, Mislec."

Iskra je vedno odvisna od plamena. Občutek oddaljenosti, kot delujoči, se pojavi v samosti ali monadi, ko se ta znajde na nirvanični ravni kot atma, buddhi in manas, trojstvo, kot iskra ločena od plamena, dasiravno dobiva od plamena vse lastnosti ognja. Trojna samost ali monada je na nirvanični ravni Logos v malem, v vsakem oziru slika ali posnetek svojega stvarnika. Na sliki 115. ponazarja samost (monado) manjši trikotnik.

Natančno tako, kakor polagoma doživlja Logos zavijanje (v gmoto), dela to tudi samost. Na njeni lastni, nirvanični ravni, se razodevajo vsi trije njeni

aspekti. V trenutku njenega sestopa na buddhično raven nastopi omejitve in njen atma aspekt se zastre in razodevata se le buddhi in manas. Tako postane ena stranica njenega trikotnika nerazodeta in speča. Če sestopi samost ali monada še za eno raven, na mentalno raven, se podvrže še nadaljni omejitvi. V kavzalnem telesu, ki ga tvori na nji, se razodeva le en njen aspekt - manas, ostala dva na višjem delu te mentalne ravni pa spita. Razodeva se torej lahko le ena, osnovna stranica trikotnika.

Začenja se spet nov razvojni potek in sicer egov; človekovega ega, ki živi v kavzalnem telesu. Ko sestopa ego v utelesbo, podlega omejitvam na vsaki ravni, ko oblikuje zaporedoma mentalno, astralno in fizično telo.

Nasprotno pa je razvoj zavesti potek, ki osvobaja skrite sile; najprej egove, potem tiste samosti ali monade in končno Logosove, in sicer po telesih, ki so bila stvorjena na vseh ravneh. Način osvoboditve egove zavesti z izoblikovanjem njegovih nosilcev (vehiklov), smo obravnavali v VI. poglavju "Človek za življenje in smrti," v katerem je postopek opisan s pomočjo slike 53. Potem, ko si je ego pridobil potrebno oblast nad svojimi telesi, nastopi naslednja stopnja v razširjanju zavesti, ko ego vstopi v veliko belo bratstvo in prejme pri prvi posvetitvi poduk in začne delovati s polno zavestjo na najnižji buddhični podravni. Spoznavati začenja enost vsega, kar živi, kakor tudi, kako je njegova usoda nerazvezljivo povezana z vsemi tistimi mirijardami duš, ki tvorijo z njim človeštvo. Še več, spozna, da so vse razlike med "jaz" in "ti," "moj" in "tvoj," ki so značilne za bivanje na vseh ravneh pod buddhično, slepilo. V tem dvigajočem se, oziroma napredujočem, stanju je samost ustvarila na buddhični ravni le dve stranici svojega trikotnika.

Obstoji duhovni kolektiv Svetnikov - občestvo Svetnikov, oziroma Mojstrov ali Adeptov ali Veliko Belo Bratstvo.

Obvladanje ostalih podravni buddhične ravni doseže ego z razširjanjem zavesti pri drugi, tretji in četrti posvetitvi, da more potem njena zavest po peti posvetitvi, asekha- posvetitvi (kar pomeni adeptstvo), neprestano delo-

vati na nirvanični ravni. Sedaj je trikotnik samosti ali monade popoln, "večni popotnik se je vrnil domov in vesel spravlja svojo žetev."

Bogovi ga zavidajo, ki je višje od njih;
Ne more ga pretresti, če se podirajo svetovi;
Mrtva je smrt, dopolnjeno je število življenj;
Zemlje trud in dolžnost
Ne gradite več duši novih bivališč.
Ničesar ne išče več, kajti vse mu pripada;
Njegov jaz se stopi, svet mu postane jaz.
Kdor uči, da blaženi mir
Nirvano bi mogel še končati - recite mu , da laže!
Kdor pravi, da "se živi nirvano" - recite mu , da se moti,
Svetlobe ne pozna, ki trhlo luč
Bo s sijajem prekosila, niti ne pozna sreče brez
biti in časa.

Luč Azije, VIII.knjiga

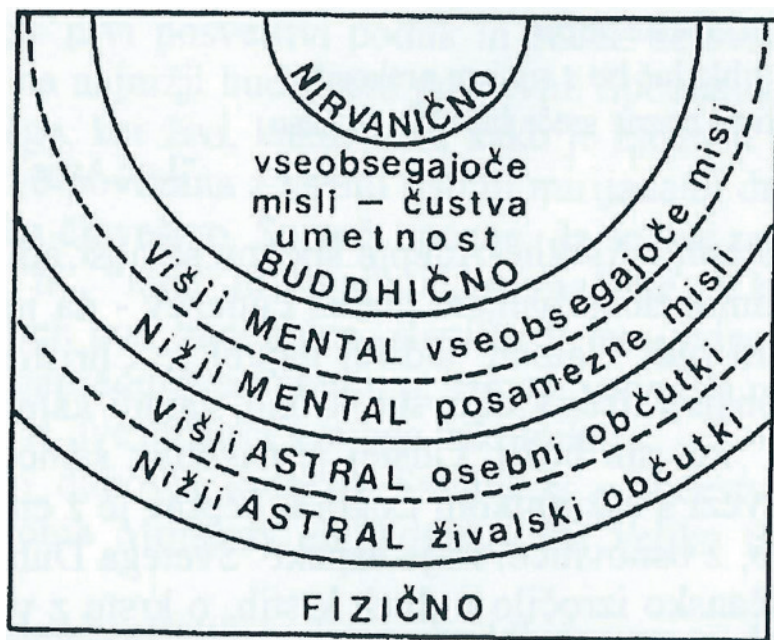
Na tej stopnji Asekhe-Adepta spozna samost ali monada z neposrednim doživljanjem čudež čudežev - da je, čeprav iskra, hkrati tudi Plamen. Odslej naprej je Christos, maziljenec, kronan s tisto kraljevsko krono, zaradi katere je odšel "v boj" kot sin božji. Odslej je trikotnik samosti v neposredni zvezi s trikotnikom Logosa, čeprav le z eno njegovo stranico, z osnovnico, ki je aspekt "Svetega Duha." Zato govori krščansko izročilo o dveh krstih, o krstu z vodo in o krstu z ognjem. Janez Krstnik je mogel krstiti le z vodo, le s prvim krstom. Z drugim krstom, s Svetim Duhom in z ognjem, pa lahko krsti le Christos. "Jaz vas z vodo krščujem, prihaja pa močnejši od mene, ki mu nisem vreden odvezati jermena na obuvalu njegovem, on vas bo krstil s svetim Duhom in ognjem." - Luka, 3.16.

Ko je bila samost krščena s svetim duhom in ognjem, lahko v zmagoslavju in vdanosti vzklikne: "Kakor pozna Oče mene, tako poznam jaz Očeta ...

Jaz sem vstajenje in življenje; kdor vame veruje, bo živel, četudi bi umrl, in kdor živi in veruje vame, ne bo nikoli več umrl ... Jaz in moj Oče sva eno.”

Večni popotnik se dviga v še večje višave, katerih si zaenkrat niti predstavljati ne moremo. Na anupadaka ravni združi svoj buddhi z Buddhijem velikega trikotnika, in končno na adi-ravni svojo atmo z večno Atmo vsega, kar je, je bilo in kdaj koli bo, z Logosom našega osončja.

Napredovanje človeka v božanstvo je mogoče študirati z mnogih vidikov. Enega od teh podaja slika 116.

Slika 116

V nji je osnovna misel, da zavest odkriva svet v tolikšni meri, kolikor sprejema pobude od zunaj. Naš odziv na zunanje pobude fizične, astralne ali mentalne vrste, nam posreduje znanje o svetu. Zavest posameznika se širi po načinu in zvrsti odgovora. Kamen se v glavnem odziva le na vplive vročine, mraza in pritiska; zato pozna le fizični svet. Rastlina se odziva na astralna

nihanja naklonjenosti, simpatije, ljubezni in nenaklonjenosti. Zato ima instinkt prilagajanja okolici. Znana sta ji fizični in astralni svet, čeprav slednji bolj medlo. (Mi vemo, da dosega astralno, oziroma čustveno močno razvito človeško bitje, ki goji cvetice z globokimi nihanji čustvovanja, pri gojenju cvetja ali rastlin mnogo večje uspehe kakor tisti ljudje, ki goje različne rastline brez takih globokih občutkov, bolj poklicno ali službeno. To velja celo za sočivje in sadje.) Žival se odziva na nihaje nižjega mentalnega sveta; ona misli in čuti. Zato pozna fizični, astralni in mentalni svet, čeprav slednjega bolj nejasno. Človek pa je dostopen za vplive višjega mentalnega sveta, kar pomeni, da vidi vesolje s te ravni.

Živalski občutki v človeku, kot so jeza, pohlep, zavist in ljubosumnost, povzročajo delovanje nižjega astralnega sveta. Ko se človekovo astralno telo požlahtni ali poplemeniti in postane sposoben za ljubezen, vdanost in naklonjenost, tedaj odkrije, četudi so te lastnosti še tako močno pobarvane z njegovimi osebnimi željami, astralni svet višjih čustvenih razgibanosti. Na podoben način nas spravijo naše ločene, nepovezane misli, kakor jih imamo na splošno glede vseh stvari, v stik z nižjim mentalnim svetom enako raztresenih misli. V miselne predstave višjega mentalnega sveta pa se moremo dvigniti le, če spravimo naše ideje v miselne in čustvene kategorije višje vrste. Misliti s kavzalnim telesom pa pomeni, da smo se dvignili nad posebne misli, in da prihajamo k splošno veljavnim mislim religije, filozofije in znanosti, ki so značilne za filozofski razum.

Onstran najvišjega miselnega poleta pa je človeku dana še neka druga sposobnost ali spoznavnost, ki jo Teozofija, zaradi pomanjkanja boljše oznake, naziva z besedico, ki si jo je sposodila iz hindujske filozofije - buddhi. Buddhi-jeva posebnost je v tem, da spoznamo po njem stvari, ne s pomočjo vnanjega raziskovanja, marveč tako, da se spoznavajoči s stvarjo identificira. Buddhi je neka vrsta zavesti, ki ni sestavljena niti izključno iz misli niti iz samih občutkov niti iz obojih, enostavno združenih. In vendar je oboje skupaj in še več, nek način miselnega občutja, ki ga ni moč popisati. Mogoče je reči le to, da more razum, če vpliva buddhi na višjo mentalno raven, do-

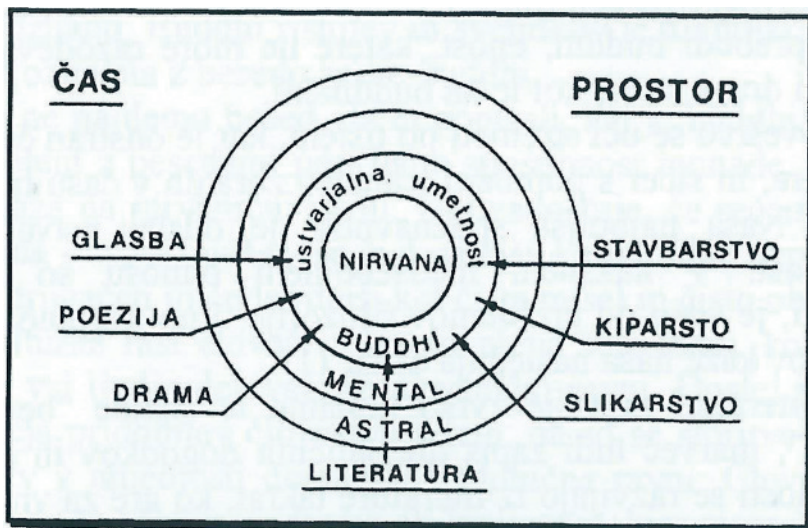
jeti obče veljavne pojme in kazati najnežnejše sočutje, če čista astralna nara-va odseva buddhijevo moč. Kot božanska intuicija je buddhi zaneslivejši od znanosti, saj ne sodi le po preteklosti in sedanjosti, marveč tudi po bodočnosti; njegovo razumevanje je natančnejše od najglobljega občutka, saj je spoznavalcu mogoče, da postane spoznano. Buddhi rishijev in svetnikov je hindujska filozofija označila z besedo arshe-buddhi.

Če ne najdemo besed, da bi popisali, kaj je buddhi, kako naj potem z besedami popišemo sposobnost monade, kakor se izraža na nirvanični ravni. Naj zadostuje, če rečemo, da je Atma - aspekt duše - še čudovitejša kot buddhi, čeprav je že ta drugačen in čudovitejši kot čista misel in čisto občutje.

Kulturna rast človeštva bo dovršena šele tedaj, ko bodo mogli vsi ljudje delovati na nirvanični ravni. Doslej je bila največja pridobitev človeštva v tem, da so se storitve nekaj genijev v umetnosti dotaknile buddhične ravni. Človekovo odkritje, da obstaja področje ali kraljestvo, kjer more človek oblikovati lepoto, ki vzbuja veselje za vse čase in ne le za en dan, se nam zdi, kakor da bi bilo šele od včeraj. Šele potem, ko prodre človekov genij v religiji, umetnosti, filozofiji ali znanosti na buddhično raven, je v njegovih stvaritvah bistvo umetnosti. Če se bavi znanstvenik - genij z dejstvi prirode, jih spoznava in posreduje tako umetniško, da kaže njegovo znanje sijajno intuicijo. Če zgradi tak genij kot filozof nek sistem, upošteva z isto previdnostjo tako malo kakor veliko in odene vse v lepoto in enotnost. Etični nauki velikih Učiteljev so razodetja najčistejše umetnosti. Njihove predpise je mogoče neomejeno uporabljati na področju vseh človeških problemov; njih lepota in svežina pa se ne bosta nikdar postarali.

Vsaka umetnina ima v sebi znake drugih umetnosti. Podoba postane pridi-ga, simfonija pa filozofija. Če pošilja buddhi svoja sporočila, postane religija znanost, umetnost pa filozofija. Le na ravni nižjega mentalnega sveta ločenih misli, preide enost v različnost. Kdor ni sposoben občutiti enosti po posamični tvorbi, se mu dozdevajo ločene stvari protislovne. Misleči, ljubeči, delujoči človek doseže, če se v njem prebudi buddhi, enost, katere ne more razodevati na nobeni drugi ravni, kot le na buddhični.

Človeštvo se uči stremeti po tistem, kar je onstran časa in prostora, in sicer s pomočjo izkustev zbranih v času in prostoru. Naša najboljša spoznavnost je odslej ustvarjalna umetnost. V kakšnem medsebojnem odnosu so njeni aspekti, je eden od problemov filozofije. Eno skupino takih odnosov kaže naša naslednja slika 117.

Slika 117

V literaturi najvišje zvrsti nimamo le sijajne “besedne oblike,” marveč tudi zapis dramatičnih dogodkov in misli. Umetnosti se razvijajo iz literature takrat, ko gre za vrednote časa ali prostora. Na časovni plati vodi literatura k drami, drama k poeziji, ta pa, zlasti s svojo muzikalično lastnostjo, h glasbi. Na prostorski strani je besedna oblika literature povezana s slikarstvom, ki se iz svojih dveh dimenzij dviga v trirazsežno razodetje kiparstva, to pa v tiste krasne pra-pojme ubranosti in lepote, ki jih nudi arhitektura. Ni težko opaziti zvez, ki obstajajo med dramatično umetnostjo, ki obravnava dogodke časa, in med slikarstvom, ki predstavlja dogodke v prostoru. Kiparstvo je podobno nemi poeziji; poezija oblikuje sliko za sliko iz umišljene snovi. Nit, ki nas vodi k umevanju razmerja med glasbo in arhitekturo,

nam nudi Goethe-jev in Lessing-ov opis, da je arhitektura odrevenela glasba.

Vse oblike umetnosti vodijo človekovo zavest k razumevanju tistih vrednot življenja, ki jih ima monada na buddhični ravni. Umetniški smisel človeštva se nahaja še v začetnem stanju, toda z rastjo bratstva se bo v življenju povečalo zaznavanje umetnosti. Z razvojem umetniškega smisla v človeku pa bo, po drugi strani, na razpolago večja moč za uresničevanje bratstva.

Ko bomo končno dosegli skrajne meje umetniške tvornosti in čutili v sebi sile ter doživetja, ki jih ne bomo mogli izraziti niti z najvišjo umetnostjo, tedaj bomo spoznali tiste dejavnosti, ki so znamenja monade na njeni pravi, Atmični ravni. To, kako bomo združili nirvano in naše zemeljsko življenje v eno delovno področje, pa je misterij bodočnosti.

Razvozlati misterij narave Boga se pravi popolnoma razumeti razvoj zavesti. Ker pa je On vse življenje, in ker smo tudi mi njegovi drobci, pomeni rast naše zavesti tako najdenje Boga kakor tudi postajanje njemu enaki. Ko odkrivamo njega, odkrivamo sebe. To je skrivnost zavesti, ki je del celote. Toda to vedeti in to biti sta seveda dve različni stvari. Biti vse ali celota je mogoče le, če ravnamo kakor - celota. To pa se dogaja le, če se tako popolnoma in prosto predajamo (žrtvujemo) v našem malem krogu bivanja, kakor se celota predaja vsemu v mogočnem krogu Njegovega bivanja. Zdi se neverjetno, da bomo kdaj sposobni, slediti zgledu celote. Ker pa je to naš namen ali določba, nas je On poslal iz Sebe, da bi živeli naša ločena življenja. Vsi, ki so izšli iz Njega in se zavestno vračajo k Njemu, pričajo, da je edino življenje, ki ga je vredno živeti, da se združimo z njim v njegovi večni žrtvi.

XIV. poglavje

NOTRANJA VLADA SVETA

Najpomembnejša misel, ki se med mnogimi drugimi pojavi teozofskemu raziskovalcu, je ta, da obstoji notranja vlada sveta. V marsikaterem pogledu se nam dozdeva sožitje narodov v teku vseh časov tako brezsmotno, da moramo pritrditi sodbi, da je zgodovina človeštva le malo več kot seznam hudodelstev, neumnosti in nezgod. Dandanašnjemu človeku skeptičnega občutja se zdi komaj verjetno, da je vsaka posameznost svetovnega dogajanja uporabljena in vodena zaradi izpolnitve božanskega načrta. Naša religiozna vera komaj zadostuje, da verujemo v neko zelo oddaljeno dogajanje, ki je stremljenje vsega stvarstva. Ko pa gre za to, da bi dobesedno verovali, da brez vednosti vašega Očeta ne pade na tla niti vrabec, je to mogoče le, če prihaja naša vera iz srca in ne iz glave. In vendar ni v naravi bolj čudovitega dejstva mimo tega, ki ga je razodel Kristus. Dobesedno je res, da ne more noben vrabec pasti na tla, ne da bi bilo to dejstvo v določeni zavesti znano, in brez ljubezni, ki ga obdaja in povede skozi vrata smrti v srečnejše življenje. Na naši zemeljski krogli, ki kroži okoli sonca, vodijo mogočna bitja vsako dogajanje. Človeške neumnosti, hudodelstva in nesreče kakor tudi junaštva, žrtve in sanje, vse to so sredstva, ki jih uporabljajo, da bi uresničila

posebni del Logosovega načrta, ki mora biti izvršen v teku določenih dni in mesecev.

Dejstva o notranji vladi sveta so bila čuvana kot dragocene skrivnosti starih misterijev. Toda s prilikami hitrejšega razvoja, ki se sedaj nudijo ljudem, se lahko razodeva to, kar je bilo nekdanje skrito. Za mnoge bo brez dvoma to razodetje brez pomena. Nekateri se bodo temu malce posmehovali in le malo jih bo, ki jim bo to dalo nove poglede na življenje in tudi novo odločitev, posvetiti se s srcem in dušo delu pospeševanja Božjega Načrta, ki je razvoj. Zaradi teh slednjih, ki žele umeti, kako bi vero, ki jo nosijo v svojem srcu, opravičili pred svojim razumom, se objavlja veliko okultnega znanja.

Vodilna misel te knjige je bila, da je treba videti v vseh prirodnih pojavih, v življenju in v človeškem srcu, samorazodevanje Logosa. Vse, kar smo zapisali, kaže, kako se postopoma razodeva Njegovo življenje, in da so z razvojno lestvico povezane vse oblike življenja in zavesti. Atom in ameba imata Njegovo življenje. Seveda pa je več Njegovega življenja razodetega na primer v Dhyan Chohan-u ali planetarnem Logosu. Na naši zemlji so vsi ljudje utelesba njegovega življenja in mi ga zmoremo razodevati več kot naši mlajši bratje iz živalskega kraljestva. Ravno tako obstajajo bitja, ki so višja od človeka, in ki zmorejo razodevati več njegovega življenja kot človek, in ki tvorijo notranjo vlado sveta.

Vsaka krogla sveta našega osončja ima štab ministrov, ki zanjo izvaja Njegov načrt. Ta korporacija se imenuje Hierarhija krogle sveta. Hierarhija naše zemlje je v izročilu znana pod mnogimi imeni. Ime, ki se sedaj najbolj uporablja, je Veliko belo bratstvo. To bratstvo ni zgolj združenje nadljudi, marveč delovna korporacija, ki upravlja življenske sile Logosa. V resnici je to "onstranska velika Loža" in vzor vsake velike Lože, ki je kdaj obstajala; in njeni uradniki delajo neprenehoma od poldneva do poldneva. Adepti velikega belega bratstva delajo v pravem hierarhičnem redu. Vsak izvršuje svoje delo v posebnem delu načrta sveta.

Rekli smo, da upravlja veliko belo bratstvo življenske energije Logosa. Ker deluje razodeti Logos kot troedinost, strujajo njegove sile skozi tri ministre, ki so zastopniki njegove trojne narave na zemlji, pretoki sil te troedinosti. Veliki trikotnik, ki je “večno v nebesih,” je tisti Logos, ki se razkriva kot Prvi, Drugi in Tretji Logos - Brahma, Vishnu in Shiva ali Oče, Sin in Sveti duh.

Njegovo zastopstvo tu na zemlji je nek drug Trikotnik, ki ga tvorijo veliki Adepti, znani kot Gospod sveta, Bodhisattva in Maha-Chohan. Prvi prinaša svetu sile atmičnega aspekta ali aspekta moči Logosa. Drugi je kot učitelj sveta pretok Njegovega aspekta modrosti in vrši za človeštvo misteriozno funkcijo “sprave.” Tretji je pretok Njegovega božjega duha in razodeva prebivalcem zemlje vse tiste dejavnosti, ki so značilne za Tretji Logos, “Sveti Duh.”

Čeprav je delujoči Logos troedinost, vseeno obstoji tudi njegov aspekt kot nerazodetega. Podobno je s trikotnikom hierarhije naše zemlje. Za velikimi tremi: za Kraljem, ki vlada, za prvim Ministrom, ki planira, in za Generalom, ki izvaja, se nahaja najvišji, Tihi Čuvar, ki je bil v zadnjem krogu Gospod sveta naše krogle sveta, in ki zdaj bedi za temi tremi in čaka in izvršuje za ljudi in boga tista mogočna dejanja, ki si jih moremo komaj predstavljati. Stopnje hierarhije so skicirane na sliki 118.

Glava hierarhije je tisto vzvišeno bitje, Gospod sveta, ki vodi in uravnava vse dogodke za Angele in ljudi na svetu. V njegovi zavesti je zaznamovano vse, kar se dogaja na sedanjih ravneh zemlje. Ker prežema njegova aura vso zemljo, je v njegovi zavesti vse, kar se v tej auri dogaja. Nobeno dejanje ni tako skrito in nobena krivica ni tako neznatna, da njemu ne bi bila očita. Kralj, kakor se ga često imenuje, ni adept našega človeštva. Dolžnost ki jo vrši, je tako visoka, da je ne bi mogel prevzeti noben adept našega človeškega razvoja. On je mogočen adept velikega razvojnega načrta Venere in je prišel od tam pred 6.500.000 leti, da bi vodil razvoj Zemlje, potem ko je bilo človeštvo prestavljeno z verige Lune na verigo Zemlje. Brez njegovega

pristanka ne more biti v veliko belo bratstvo sprejet nihče. Njegova zvezda zažari nad glavo posvečujočega Adepta kot znamenje pristanka, da sprejema posvečenca v svoje bratstvo. Hindujsko izročilo ga imenuje Sanat Kumara, Večni mladenič, kajti njegovo telo ni bilo rojeno od žene, marveč ustvarjeno s pomočjo Kriyashakti ali z močjo volje, in se nikoli ne postara. Kot pojava ni mož, marveč “mladenič šestnajstih poletij.” Za ljudi je On utelovljena volja Logosa in Njegova mogočna ljubezen prostrana kot ocean. Ob strani mu stoje štirje veliki Deva Rajas ali gospodarji, oziroma vladarji elementov, ki uravnavajo karmo vsakega človeka. Njegovi sli so veliki Deve in Angeli, vselej pripravljeni, da izvrše njegove zapovedi. Vsi zemeljski kralji, katerih dinastije so si pridobile njegov blagoslov kot priznanje za nesebično služenje človeštvu, imajo to tajanstveno božjo kraljevsko pravico kot del nevidne dediščine. Ko se posadi angleška krona na kraljevo glavo in mala krogla v kraljevo levico, je to nek zelo oddaljen spomin na izročilo velikega kralja sveta. Isto velja za žezlo ali palico oblasti, ki se mu da v desnico. Naj se nam zdi naša Zemlja še tako velika, pa leži v Njegovi roki in resnično ne pade noben vrabec s strehe, ne da bi to on vedel.

Ob njem so trije učenci in pomočniki, ki so tudi prišli z Venere. Po hindujskem izročilu se imenujejo Sanandana, Sanaka in Sanatana. Vse štiri pa so imenovali “duhorojeni sinovi Brahme” in “Gospodje plamena.” Štiri gospode plamena so imenovali tudi glava, srce, duša in seme nesmrtnega spoznanja. Ko bo prešel val življenja z Zemlje na Merkur, bodo ti trije zaporedoma gospodje Merkurja in bodo vodili ves razvoj te krogle sveta. V budizmu se nazivajo Pratyeka Buddhas, samotni buddhe, ker niso učenci in tudi ne ustanavljajo svetovnih religij. Spadajo k prvemu ali vladajočemu žarku, medtem ko spadajo Buddhe k drugemu ali učeniškemu žarku. Oboji so na osmi stopnji posvetitve. Ker samotni Buddhe nimajo vloge učencikov sveta, je nastal v popularnem budizmu glede njih tisti nenavadni, v zmoto zavračajoči opis, češ da so ti sebični Buddhe. Njihova ljubezen pa je ravno tako velika kakor onih drugega žarka, le da človeku podeljuje moč in ne modrost. Posvetitev v Buddho je najvišja, ki jo je mogoče doseči na tej zemlji na dru-

VELIKO BELO BRATSTVO							
posve- titev							
deseta	Tihi čuvaj						
deveta	Gospod sveta						
osma	Pratyeka Buddha	Buddha					
sedma	Manu	Bodhi- sattva	Mahachohan				
šesta	Chohan	Chohan	Chohan	Chohan	Chohan	Chohan	Chohan
peta	Asekha	Asekha	Asekha	Asekha	Asekha	Asekha	Asekha
četrti	prvi žarek	drugi žarek	tretji žarek	četrti žarek	peti žarek	šesti žarek	sedmi žarek
tretja							
druga							
prva							

Slika 118

gem žarku. Neki Bodhisattva ali Učenik sveta jo doseže kakor krono za svoje vekovno delo za človeštvo. Potem, ko je ustanavljal religijo za religijo, zbere v zadnjem svojih življenj vse svoje učence, ki so sposobni iti skozi različne stopnje posvetitve in se z njimi rodi na Zemlji. Ustanovi še veliko svetovno religijo, in ko je njegovo delo v tistem fizičnem telesu končano, odide, da se loti višjih nalog na drugih ravneh. Ko zapusti človeštvo, prenese dolžnost učenika sveta na svojega naslednika. Zadnji, ki je dosegel posvetitev v Buddho je bil Buddha Gautama. Njegov naslednik kot učenik sveta je Boddhisattva Maitreya.

Na ostalih petih žarkih, od tretjega do sedmega, je najvišja posvetitev, ki je dostopna pripadnikom našega človeštva, posvetitev Maha-Chohana. To službo opravlja nek Adept. Tip adepta, ki vrši službo Maha-Chohana, je

vsakokrat v skladu z razvojnim vplivom določenega žarka in njegovih podžarkov v določenem razdobju. On je veliki “hranilec zapisov” razvojnih procesov Zemlje in nadzoruje ter vodi vsa delovanja udov velikega belega bratstva, ki skrbe, da se izvrše posamezne stopnje velikega načrta. Označen je bil kot tisti, pred katerim leži bodočnost kot na dlani.

Adept prvega žarka, ki doseže sedmo posvetitev, se navadno loti težke naloge Manu-ja neke korenske rase na neki kroglji sveta. Svojo službo začne s postopnim zbiranjem tistih egojev, ki bodo od začetka nove rase delali pod njegovim vodstvom skozi vse sledeče si podrase. On vodi skozi stotisoče let zgodovine ene korenske rase gradnjo podras na vseh stopnjah. V vsaki podrasi se, da bi ji dal obliko, utelesi tudi sam. Potem, ko je njegovo delo končano, se podvrže osmi posvetitvi v Pratyeka-Buddho in eone kasneje deveti posvetitvi v Gospoda sveta. Zdaj sta ostala pri človeštvu le dva Manu-ja: Manu Chakshusha, ki je ustanovil pred več kot milijon leti četrto korensko raso - atlantsko, in Manu Vaivasvata, ki je ustanovil pred nekako šestdeset tisoč leti peto - arijsko korensko raso.

Skrben študij slike 118 nam pove, da se nahajajo na vseh sedmih žarkih adepti do pete stopnje posvetitve, do Asekha-posvetitve (prvo, drugo, tretjo, četrto posvetitev ali inicijacijo bomo obravnavali v naslednjem poglavju “Pot učenja”). Na tej stopnji lahko adept izbere eno od sedmih poti glede svojega nadaljnjega delovanja (glej sliko 73). Če se odloči, da bo še naprej delal z našim človeštvom, potem nadaljuje s svojim delom in doseže šesto stopnjo posvetitve. Če želi, pa more po nji prenehati s svojim delom pri našem človeštvu in začeti delovati drugod. Če se odloči, da bo ostal pri človeštvu, potem se začne pripravljati za Manuja, Bodhisattvo ali Maha-Chohana in doseže sedmo inicijacijo. (So pa tudi adepti prvega in drugega žarka, ki dosežejo sedmo stopnjo posvetitve in ne prevzamejo služb kot Manuji ali Bodhisattve, marveč vrše druga dela v velikem načrtu.

Ko je dovršena službena doba adepta na položaju Maha-Chohana, lahko ta izbira še enkrat. Če hoče kot uradnik nadaljevati svojo nalogo pri človeš-

tvu, potem mora preiti na prvi ali drugi žarek, da doseže osmo posvetitev. Enako mora tudi adept, ki vrši službo Buddhe, preiti z drugega na prvi žarek, če se odloči, da bo še naprej obdržal službo v hierarhiji, ker sicer z osme stopnje ne more doseči devete stopnje oziroma posvetitve.

Adepti kateregakoli žarka, ki zapuste človeštvo po peti ali Asekha-stopnji, bodo posvetitve, za katere se niso pripravljali na Zemlji, dosegli drugje. Žarki so vsi enako dobri. Vse posvetitve je mogoče, s potrebnimi prehodi, doseči na vseh žarkih. Ker pa so za časa enega obdobja sveta (sedem podras = ena korenska rasa, sedem korenskih ras = eno obdobje sveta) potrebni le trije Gospodje sveta in le sedem Manu-jev in sedem Buddh in le določeno število Maha-Chohanov, se dejansko ne pripravljajo vsi Adepti za te službe in gre večina po peti ali Asekha-posvetitvi v nirvano. Njihovo delovanje jih ne dovede več v direktni stik z našim človeštvom.

Vidno in nevidno delo sveta se vrši pod vodstvom Adeptov velikega belega bratstva. Njim zaupa Logos svojo moč, modrost in ljubezen. Oni razdeljujejo Logosove sile na mnoga področja človeške dejavnosti.

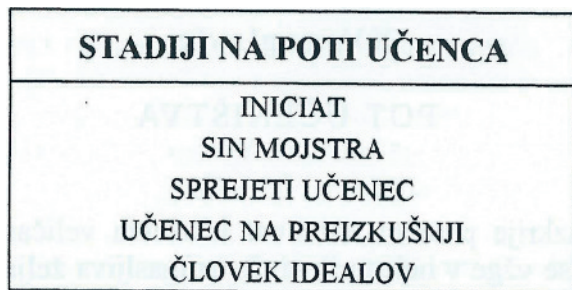
Inspirirajo in vodijo religije in filozofijo, vedo in umetnost, trgovino in promet. Premikajo ljudi in ljudstva kakor figure na igralni deski. Med ljudmi delujejo utelešeni ali nevidni, trudeč se vselej, da bi pridobili človeštvo za sodelovanje pri božjem načrtu. Pri njihovem delu jih stalno ovira pomanjkanje pripravljenosti ljudi. Ker pa ne smejo človeške volje siliti, delujejo z brezmejno potrpežljivostjo in inspirirajo ter vodijo vse ljudi. Z neizmerno ljubeznijo in razumevanjem skrbe za človeštvo. Tega obdaja stalna skrb velikih bratov, in dokler delajo na dovršitvi načrta, ni mogoč noben dokončen spodlet. Oni so dosegli popolnost, čeprav so bili nekoč slabi in grešni, kakor smo zdaj mi. Izgled, da bomo končno dosegli popolnost, za nas ni sen, marveč stvarnost. Njihova ljubezen je naše trdno upanje. Naš mir in naša rešitev ležita v njihovi moči. Kdor jim služi, si pridobi gotovost, da se vse stvari premikajo po poti dobrega, resničnega in lepega; kogar sprejmejo za pomočnika, stopi na pot, ki vodi k Božanskosti.

XV. poglavje

POT UČENIŠTVA

Ko razkrije prastara modrost iskalcem veličasten načrt razvoja, se vžge v nekaterih srcih neugasljiva želja, da bi se mu posvetili. Vse stvari vsakdanjega življenja izgube vpričo te nebeške vizije svoj mik. Nič drugega ni mogoče, kot posvetiti se popolnoma in brez pridržka idealu služenja, vdanosti ali odpovedi. Najplemenitejši giblaji v človeku niso nič drugega kakor zemeljska razodetja zavesti, razširjene v nebeška področja. Zrenje nekega ideala nosi v sebi obljubo dosege, kajti v človeku je pot, resnica in življenje. Le zbuditi ga je treba iz njegove otopelosti, da vidi luč, ki gori v njegovi duši. Prebujenje duše poteka preko mnogih stopenj. Nanjo vplivajo vse kulture in si prizadevajo, da bi božansko iskro v njej podnetile v sijoč plamen. V dolgi dobi razvoja zavesti duše se enkrat pojavi stopnja, na kateri jasno spozna, da se ne more več posvečati sebičnosti, marveč nesebičnosti. Taka duša je potem na svetu idealni mož ali idealna žena. Nikoli ne moreta več, naj sta še tako pogosto v skušnjavi, da bi ideal zapustila, celo tedaj ne, ko jim ta prinaša trpljenje in ponižanje. Na tej stopnji se pojavi v življenju nekdo, ki vodi zavest na večje višine spoznanja. To je neki oče v bogu, mojster modrosti, ki je življenje za življenjem opazoval boj duše, da bi ostala

zvesta svojemu idealu. On se pojavi, da bi z dušo spletel vez med mojstrom in učencem. Stopnje na poti učenštva, ki vodijo od idealnega človeka do posvečenca velikega belega bratstva, so naslednje :

Slika 119

Prva stopnja je učenec na preizkušnji, ko mojster v ta namen sprejme učenca. To se zgodi v zemeljskem ali astralnem svetu, vendar bolj pogosto v astralnem.

Prizadevnega privede na mojstrov ukaz neki starejši učenec, in mojster ga sprejme formalno na preizkušnjo. Mojster stvari potem učenčevo živo sliko, to je, z mojstrovo voljo oblikovani posnetek učenčevega astralnega in mentalnega telesa. Ta podoba se nahaja v mojstrove bližini in je magnetično povezana z učencem tako, da natančno zaznamuje njegove misli in čustvene razgibanosti, ko vrši svoje delo v svetu. Mojster presoja vsak dan to živo sliko, da bi videl, koliko je bil učenec uspešen, oziroma koliko je pogrešil. Poudariti je treba, da mojster tega ne dela le kot sodnik, marveč mu pošilja po živi sliki toliko čistosti in moči, kolikor je hoče učenec sprejeti.

Sprejem na preizkušnjo je odgovor na učenčevo prošnjo, da bi mu bila dana priložnost za hitrejši razvoj, kakor je normalen za večino človeštva. Odgovor prinaša s seboj novo ureditev individualne karme. Cilj nove ureditve je: 1. polagoma oprostiti osebo tistega dela karme, ki je ovira, da bi ta razvila večjo koristnost; 2. nuditi ji priložnost za nadaljne spoznanje, posebno glede

skritih resnic prirode; 3. nuditi ji nove priložnosti, da se na svoj način vadi v služenju človeštvu. Učenčeva poskusna doba je preizkušnja, ki naj pokaže, kako je sposoben prenesti karmične pretresljaje, ne da bi trpela njegova požrtvovalnost, in koliko je sposoben ostati trden, navkljub dejstvu, da postane njegovo življenje revnejše glede tistih užitkov, ki delajo življenje večini ljudi vredno. Postavljen je tudi na preizkušnjo glede sposobnosti prilagajanja kot sodelavec mojstrovega načrta. Kajti vsak mojster modrosti je središče mnogih delovanj, ki jih mora pospeševati na svojem prevzetem deležu Logosovega načrta. Zaradi tega sprejme mojster učenca začetnika, ne toliko iz razloga, da bi ta zbiral izkustva, ampak bolj za to, da bi se vadil pomagati mojstru pri njegovem delu. Učenec na preizkušnji mora biti zaradi tega pripravljen spremeniti svoj način dela, če je to potrebno, in se prilagodi delu svojega mojstra. Pripravljen mora biti delati s svojimi součenci. V vsakem oziru pa mora pokazati, da mu pomeni več ideal dela, kakor njegovo osebno zadoščenje.

Če sprejme mojster učenca na preizkušnjo, stori to v pričakovanju, da ga bo še v tem njegovem življenju predstavil zaradi posvečenja. S tem pa seveda ni rečeno, da bo to učencu uspelo zato, ker se je neki mojster odzval njegovi želji; ima sicer karmično pravico, da se mu nudi taka prilika, a je seveda odvisno od njega, kako jo bo uporabil. Če misli resno in dopušča, da ga vodijo starejši učenci, potem je seveda verjetnejši uspeh kakor spodlet. Če neutrudno razvija lastnosti, ki so potrebne za posvetitev, potem mu bo prirodna volja k dobremu pomagala z razsvetljenjem in močjo. Te lastnosti kaže slika 120. Vzete so iz knjige J. Krishnamurti-ja "Ob nogah učitelja." Pisec tega dragulja daje pojasnila, ki mu jih je dal njegov mojster, ko se je pripravljaj na posvetitev. Kandidat, ki išče mojstra, ne more storiti boljšega, ko vzeti to knjigo, jo študirati in po nji živeti.

Če se po sedmih letih preizkusne dobe pokaže, da je učenec zrastel v požrtvovalnosti do soljudi in boga, potem ga mojster sprejme. Mojster se notranje poveže z učencem in razkroji živo sliko. Notranja zveza se čuti v vseh bodočih življenjih, celo če jo učenec začasno prekine zaradi kakega spodleta;

USPOSOBLJENOSTI ZA INICIACIJO	
1	RAZLIKOVANJE
2	ODSOTNOST ŽELJE
3	ŠEST NAČEL RAVNANJA:
	I. NADZOR UMA
	II. NADZOR DELOVANJA
	III. STRPNOST
	IV. VESELOST
	V. ZDRUŽENOST NAMENA
	VI. ZAUPANJE
4	LJUBEZEN

Slika 120

kajti ta vez ga vedno vleče k mojstru. Ko je učenec sprejet, ima pravico do nekega mističnega izkustva, ki mu bo pri njegovem delu največja inspiracija. Če gre za stvar, ko se ne more odločiti po lastni skušnji, more svojo sodbo v tej stvari preizkusiti na mojstrovi sodbi. To se zgodi tako, da dvigne za trenutek svojo zavest k mojstrovi zavesti. Če se ne more osvoboditi predsodkov svoje osebnosti, in če ne more varovati sebe samega pred odpori, ki so zakoreninjeni v njegovem temperamentu, potem lahko primerja svojo sodbo z mojstrovo. To je ena največjih prednosti, ki si jih more učenec pridobiti. Če služi človeštvu v imenu svojega mojstra, ga to usposablja, da more razlikovati, kaj je koristno in kaj je manj koristno, kaj je smotrno in kaj je manj smotrno.

Nekateri učenci so običajnih sedem let preizkusne dobe pred sprejemom skrajšali na eno leto ali še celo manj. Seveda je takih srečnih duš malo. Kajti to pomeni, da so imeli, ko so bili sprejeti na poskušnjo, za seboj že veliko karme služenja, ki jim je dala moč in priložnost, kakršnih si drugi ljudje še niso zaslužili. Časovne razlike različnih stopenj poskusne poti so odvisne od učenčeve dejavnosti in sposobnosti. Če je učenec močan in odločen,

premaga oviro za oviro in hitro stopi na pot. Če zamudi priložnosti, jo lahko desetletja nima, preden dospe z ene stopnje na drugo. Mojstrove inspiracije prejemajo vsi učenci enakomerno. Vsak pa jih seveda sprejema po svojih zmožnostih.

Razmerje postane še tesnejše na naslednji stopnji, ko postane učenec "sin mojstra." Učenčevi upi in sanje odsevajo v vse bolj in bolj čudovito življenje, ki ga živi mojster med sebi enakimi. In polagoma postane učenec celica v živem organizmu mojstra. Postane žarek zavesti svojega mojstra in doseže globino modrosti, ki ni njegova last, marveč mu jo podeli in da v rabo njegov oče v bogu. Nikoli več ne more biti učenec sam. V žalosti in radosti, v temi in svetlobi, vselej ga obdaja zavest mojstra, celo če se začasno tega sijajnega dejstva ne zaveda. Ko dela za načrt svojega mojstra, tega ne dela - četudi mu svet vzklika ali ga muči - kot neki posamezen delavec, marveč kakor mlajši brat, ob čigar strani deluje starejši in pripravnejši brat.

Njegova zapoved le boli,
dokler se človeku boleča zdi.
Ko me pošlje: se ne bojim,
ker od njega moč dobim.
Kdaj in kam - velja le eno:
njegovo, ne moje, bo delo storjeno,
nikoli več na pot nobeno,
ne hodim sam.

Na vsaki stopnji, od poskušnje do sprejema in posvetitve, predstavi mojster svojega učenca Mahachohanu, arhivarju hierarhije, ki zabeleži v svojem neminljivem arhivu učenčevo ime in stopnjo. Na stopnji mojstrovega sina predstavi navadno mojster učenca velikemu belemu bratstvu zaradi posvetitve. Tako potrdi mojster pred bratstvom, da je njegov učenec glede na svoje ideale in način življenja - ker sta tudi njegova dobra in slaba karma v ravnotežju - vreden skrivnostnega življenja vzvišene korporacije in postati pretok njenih sil na svet. Za kandidate mora jamčiti, poleg njegovega mojstra, še neki drug ud bratovščine z mojstrskim činom.

Učenec je najprej predstavljen Mahachohanu, ki določi nekega mojstra za Hierofanta - posvetitelja. Kandidat se posveti s slovesnim obredom v dvorani posvečenj ali na nekem drugem mestu. Za kandidata je ta dogodek resnična posvetitev, to se pravi, nek nov začetek, posvečenje v nekaj novega. To je začetek nove oblike bivanja, ko postaja osebnost vedno bolj in bolj odsev svojega ega, in ko se začneja ego posluževati sil svoje samosti - monade.

Človekova duša je v resnici tisti njegov najvišji, temeljni del, ki je monada. Od trenutka, ko je monada stvorila pri učlovečenju iz živlaske skupine kavzalno telo, je iskra povezana s plamenom po najfinejšem pramenu fohata. Ego nima do posvetitve, čeprav je povezan z monado, nobene zveze s svojim najvišjim aspektom. Pri posvetitvi sestopi monada na klic Hierofanta v kavzalno telo, da se zaobljubi. V tem trenutku nastane iz najfinejšega pramena fohata snopič pramenov in doslej viseča egova iskrica (povezana s plamenom po najfinejšem pramenu fohata) postane podobna izlivu lija, ki sega od monade navzdol in prinaša življenje, luč in moč. S posvetitvijo prevzame posvečenca taka moč in odpornost, kakršnih prej ni zmožel. Odslej najde v samem sebi, v lastni samosti skalo, ki je nič ne omaje.

Po posvetitvi odvede kandidata njegov mojster ali kak starejši učenec na buddhično raven, da bi se naučil, gibati se v svojem buddhičnem telesu, ker pomeni, da se je treba dvigniti nad kavzalno telo. Zdaj se zgodi, kar se ni prej dogajalo nikoli. Vsako noč, ko je zapustil svoje telo, da bi deloval na astralni ali mentalni ravni, je ostalo telo v postelji. Če je deloval na astralni ravni, je ostalo v postelji fizično telo, če pa je deloval na mentalni ravni, sta ostala fizično in astralno, da bi si enega ali oba zopet nadel pri povratku. Ko pa pride kandidat z višje mentalne na buddhično raven, zapušča tudi kavzalno telo. Toda kavzalno telo zgine, namesto da bi ostalo v fizičnem, astralnem in mentalnem telesu. Ko gleda učenec s svojo buddhično zavestjo na višji mentalni svet, ne vidi tam več svojega kavzalnega telesa. Seveda se znajde pri povratku v višji mentalni svet v kavzalnem telesu, ki pa ni kavzalno telo katerega je imel milijone let, od dneva, ko je postal človek, marveč je kavzalno telo, ki je posnetek njegove stare "hiše." To izkustvo kaže po-

svečencu, da on ni ego, marveč nekaj še bolj vzvišenega. Zdaj ve, iz lastne izkušnje, da njegova “samost,” katere se je oklepal, odkar je postal človek, ni njegova resnična, prava samost, marveč le stvar, ki jo je ustvaril z bolečino za lastno uporabo, in s katero namerava, ko njegova rast polagoma razvija njegovo duhovno spoznanje, doseči življenje onstran posameznika (*Luč na pot*). Po prvi svoji iskušnji na buddhični ravni spozna učenec enost vsega, kar živi. Ne veruje le na pošteno besedo, da so življenja vseh ljudi, njihove skrbi in veselja, njihova razočaranja in uspehi, neločljivo povezani z njegovim življenjem. Odslej je njegovo stališče do vseh stvari docela spremenjeno. Svoje središče je postavil iz svoje osebne samosti in njenih stremeljenj v večjo samost, v tisto “velike sirote” - človeštva.

STADIJI NA POTI	
5	ASEKHA - MOJSTER
4	ARHAT - ČASTITI
3	ANAGAMI - NEPOVRATNIK
2	SAKADAGAMI - TISTI, KI SE VRNE ŠE ENKRAT
1	SOTAPANNA - TISTI, KI JE VSTOPIL V TOK

Slika 121

Pri posvetitvi stopi duša “v tok” (slika 121). To je stari budistični izraz, ki opisuje veliko spremembo v življenju učenca. To je dogodek, ko stopi v veliki tok logosove volje, ki je določil, da bo dosegel v tej zemeljski verigi večji del našega človeštva; posvetitev, še pred tistim velikim dnevom preiskušnje v petem krogu, ko bodo morali zaostajalci, kot neuspehi zemeljske verige, izstopiti iz razvoja. Izstopili ne bodo za vselej, marveč le za en vek. Ko se bo začela prihodnja veriga, bodo nadaljevali po dolgem počitku, svoj razvoj na stopnji, na kateri so izstopili iz zemeljske verige. To je tisto večno pogubljenje, s katerim se v krščanstvu preti brezbožnikom.

Seveda pa to ni nikakršno pogubljenje, marveč bolj skrb, ki pospešuje razvoj tistih duš, ki morajo izstopiti, ker zaostajajo za svojimi duhovno višje razviti tovariši. To pogubljenje tudi ne traja večno, marveč le, kakor je zapisano v grškem izvirniku Novega testameta, za čas enega "eona" ali novega razodetja. Kdor pa je stopil v tok, je varen ali odrešen. Hitro ali počasi bo dosegel "nirvano," cilj človeške popolnosti, še preden bo dokončana ta zemeljska veriga. Zato se v budhizmu posvečenec imenuje sotapanna, "oni, ki je stopil v tok."

Pravijo, da preteče navadno sedem življenj med prvo in četrto posvetitvijo, tisto arhata, in da je od arhata do askhe sedem nadaljnih življenj, v katerih se mora izvršiti predpisano delo očiščenja. Vsaka posvetitev pomeni razširjenje zavesti. Vsako je treba pripraviti z zadostnimi izkustvi in s samovzgojo. V tem, ko rabi neki posvečenec ves ta čas, da opravi predpisano očiščenje, mora neki drugi izvesti vse to v mnogo krajšem času. To je v glavnem odvisno od nabrane karme posameznika, to se pravi, od dela v minulih življenjih in v njih priborjeni moči in očiščenju. Vsi pa, ki "so stopili v tok", dosežejo "drugi breg," to se pravi, blaženost nirvane.

Stopnje na poti svetosti, kakor se imenuje ta potek duhovnega razvoja, so zaznamovane z razširitvijo zavesti in s podelitvijo novega spoznanja in novih moči, ki jih prejme posvečenec od velikega belega bratstva. Bratstvo zahteva od kandidata, da nekaj stori za človeštvo, še preden doseže višjo stopnjo, da nima posebnih moralnih in mentalnih napak, in da ima določene duhovne sposobnosti. Zlasti se mora, prej ko postane končno Adept, ene za drugo rešiti desetih spon. Potem, ko je "stopil v tok" in preden doseže drugo posvetitev, mora pokazati, da se je, poleg zahtevnega dela v blagor človeštva, rešil prvih treh spon. Budisti jih nazivajo: 1. sakkayaditthi, 2. vichikichchha in 3. silabbataparamasa.

Prva spona (sanskrtško: sakkayaditthi) pomeni "slepilo glede naše individualnosti ali samosti." Marsikateri človek sodi, da je njegovo fizično telo njegova samost, in se ima v bistvu za eno s telesnimi skominami in poželenji, z zdravjem ali boleznijo, s telesnim samoohranitvenim nagonom ali s te-

lesno smrtjo. Razvitejši človek bo imel za svojo samost svoj temperament ali svojo veroizpoved, svoje religiozne in estetske ideje in svoja nagnjenja ter odpore. Le redki, ki so brez strasti in sposobni razlikovanja, začenjajo spoznavati, da je večina idej in čustev, ki jih ima človek za svoje, v resnici neko odevalo, ki ga nosi, obleka, ki je storjena manj od njega kakor zanj po njegovem spolu, rasi, kasti, ali religiji. Vsi, z izjemo največjih idealistov, delajo nehote razliko med svojo osebno samostjo in človeštvom, katerega sestavina so. Oprostiti se sponse samoslepitve, pomeni spoznanje prave samosti, kajti O n a je srce vsega življenja in njen dobiček in blaginja izvirata le iz dobička in blaginje celote. Doživetje buddhija, ko izgine kavzalno telo, kaže posvečencu pot, kako mora odkriti s poizkusom in izkušnjo, kaj je njegova prava samost, ki ni deležna pregrad rase, vere, spola, kaste ali barve.

Druga spona, (sanskrtško: vichikichchha), pomeni “dvom.” Dvom o božjem načrtu razvoja, posebno o tistem delu načrta, ki zadeva nastajanje posameznika s potekom ponovnih utelesb po karmičnem zakonu. Stopnje dvoma so različne, od hude nevere do dopustitve neresnice kot delovne hipoteze. V vsakdanjem življenju so nam taki možje in žene plemeniti vzori. O “biti in bistvu” življenja so imeli le neke začasne domneve. Visok idealizem, ki nima drugih osnov kakor take začasne domneve, lahko vodi človeka skozi vrata posvetitve. Potem pa nastopi čas, ko morajo vsaj nekatere teh začasnih dopustitev postati živa dejstva v njegovi najnotranjejši zavesti. Dejstva, ki so bila zato spoznana kot resnična, ker so postala z zunanjim opazovanjem in notranjim doživljanjem del človekove samosti. Spona dvoma glede postav, ki so temelj za človeški razvoj, mora biti popolnoma premagana, preden more človek doseči drugo stopnjo.

Tretja spona, (sanskrtško: silabbataparamasa), pomeni privrženost obredom in zunanjim formalnostim. Kristus je bil tisti, ki je v Palestini opozoril, da je sabbath zaradi človeka in ne človek zaradi sabbatha. Zato je človekov sin gospodar sabbatha. To je ista velika resnica, ki jo je povedal Buddha, ko je označil zanašanje na molitve in klice, na obrede in zunanje formalnosti

za praznoverje. Tega bi moral biti moder človek prost. Rituali ali ceremonije so, če so zgrajene znanstveno, podobne kakršnemukoli drugemu znanstvenemu mehanizmu. So hranilniki energije ali pretoki sil, vendar podložni človekovi volji, ne pa njegovi gospodarji. To je pravilen odnos do njih. Niso niti nujni niti neobhodno potrebni za moder način življenja ali za sodelovanje z božanskim; so pa posebno koristni za duše določenih temperamentov, ker jim pomagajo spraviti svojo voljo v sklad z eno voljo. Isto delo pa je moč opraviti tudi z resnim stremljenjem in željo, brez obredov in ceremonij. In sicer ga lahko opravi vsak človek zase, brez pomoči duhovnikov, Dev ali Angelov. Svet in vodstvo ljudi ali nadljudi, zemeljskih ali nebeških prebivalcev, je koristno le zato, ker napoti človeka v zrenje navzgor in ne navzdol, naprej in ne nazaj. Ti pomočniki ne morejo napraviti poti namesto njega niti ga dovesti k odrešenju. Človek se mora odrešiti sam. Kdor doume in razume, da je pot, resnica in življenje v nas samih in ne izven nas, je za vedno odvrzel spono prazne vere.

“V večni luči biva Bog,
nobena tja ne vodi pot,
če sam ne bodeš pot postal,
nikoli Ga ne bodeš našel!”

Angelus Sibelus: “Človek na poti k Bogu”

Ko mojster ugotovi, da se je učenec osvobodil omenjenih treh spon in izvršil zahtevano delo, ga ponovno predstavi za posvetitev. V obredu, ki je podoben prejšnemu, odpre hierofant pri posvetitvi kandidatu nove stopnje zavesti in mu zaupa tiste skrivnosti in sile, ki ustrezajo novi stopnji. Posvečenec druge stopnje se imenuje sakadagami, “on, ki se enkrat vrne,” kajti utelesiti se mora le še enkrat in lahko, po poteku naslednjega življenja v telesu, če se tako odloči, napraviti ostale korake na poti, ne da bi se ponovno utelesil.

Na poti k prihodnji posvetitvi je treba razviti nove sposobnosti in opraviti še več dela. Med drugo in tretjo posvetitvijo sicer ni treba odvreči nobenih

spon, pač pa je treba napraviti višji um za ogledalo intuitivne modrosti. Treba se je vaditi, dojeti in dodelati tiste resnice, ki jih razum ne more odkriti, če mu jih ne posreduje neka višja sposobnost. Ko je postal višji um orodje intuicije, in ko je učenec opravil dovolj dela, povede mojster svojega kandidata k tretji posvetitvi. Tako postane učenec anagami, "nepovratnik," saj mu ni več potrebno rojstvo v zemeljskem telesu za dosego cilja, razen če si ga izvoli sam. Delo lahko vrši v nevidnih svetovih in lahko, če želi, nadaljuje pot k četrti in peti posvetitvi.

Med tretjo in četrto posvetitvijo je treba odvreči dve sponi. Prva je kama-raga, čutnost ali poltenost, druga pa patigha, jeza ali srd. Seveda so bile že davno tega premagane vse grobe oblike zadoščanja čutom in jezi. Vendar so še finejše oblike obeh teh spon, ki stremečega tako trdno vežejo in naredijo za svojega sužnja, kakor grobe oblike teh vezi človeka na svetu. Poleg tega, da je prost teh spon, in da je opravil zahtevano delo, mora kandidat dokazati, da obvlada nekatere od nevidnih svetov, in da je sposoben, če je potrebno, posredovati zavesti svojih možganov pravičen vtis svojega življenja v višjih svetovih. Pri četrti posvetitvi postane arhat, "častiti."

Na vseh doslej opisanih štirih stopnjah je posvečenec sakha, učenec pod nadzorstvom in v uku pri nekem mojstru modrosti. Naslednja stopnja ga napravi za asekho, "nič več učenec."

(Teh pet stopenj poti bržčas ustreza naslednjim petim stopnjam hinduizma: 1. kutichaka, 2. bahudaka, 3. hamsa, 4. paranahamsa, 5. atita. V krščanski Cerkvi je teh pet posvetitev simbolično prikazanih v zgodovini Kristusovega življenja s petimi velikimi slovesnostmi v spomin na: 1. brezmadežno rojstvo, 2. krst, 3. spremembo, 4. k rižanje, 5. v stajenje in vnebohod. Glej: *Skrivna stran krščanskih praznikov* škofa C. W. Leadbeatra.)

Posvečenec je mojster modrosti, to se pravi, da združuje v sebi vse sposobnosti in moči, ki so potrebne, da ve vse glede razvoja, preteklosti, sedanosti in prihodnosti planetarne verige, kateri pripada. Preden pa je mogoče doseči to stopnjo, je treba odvreči nadaljnjih pet spon, kar je najtežje od vsega.

Glej, kakor sovražnike jih je potolkel junak pogumni,
deset leži tam grehov v prahu:
dvom, nezvestoba ter sebičnost, to so trije,
še dva pa sta sovraštvo in pa slo.

Na tretjo je višino splezal, kdor teh je pet premagal.
Ostane pa še drugih pet, ki so :
nagon po zemeljskem življenju, ponos in samohvala,
pohlep po radosti nebeški in sila zmote.

Pet spon, ki jih mora odvreči arhat, preden lahko doseže peto posvetitev asekhe, so: rugaraga, “želja po življenju v svetovih, ki imajo obliko;” aru-paraga ali “želja po življenju v svetovih, ki so brez oblike;” mana ali “ponos;” uddhachchha ali “razdražljivost, občutljivost;” in avijja ali “nevednost.” Težko je povedati, kaj je pravi pomen teh izrazov. Toda poznavanje teh petih spon ni bistveno za tiste, ki še niso stopili na pot. Dovolj bo, če rečemo, da si mora človek, prej ko doseže peto posvetitev, pridobiti lastnosti nadčloveka. Postati mora Kristus, Maziljeni, ki je dosegel dovršeno rast Kristusove popolnosti. To je tisti veliki dan, zaradi katerega je šla monada na pot, da si pridobi kraljevsko krono. In če si jo posvečenec pridobi, si jo ne pridobi zase, marveč za vse človeške, podčloveške in nadčloveške stvore. Vsa природа se veseli njegovega uspeha, kajti zopet je stopil nov Zveličar v vrsto tistih, ki žive le za to, da dajejo kakor Bog. Če doseže popolnost nov člen našega človeštva, pravijo, da

prešine srh radostnega spoštovanja vso naravo,
da se čuti premagano. Srebrna zvezda žari vest nočnim cvetovom,
potoček jo sporoča s svojim žuborenjem kamnom,
temni valovi oceana jo kličejo skalam s svojim butanjem ob
skalnato obalo, vetriči blagih vonjav jo pojo dolinam
in ponosne jelke tajinstveno šepetajo:
“Postal je mojster, M o j s t e r d n e v a .”

Glas tišine

Vedi, učenec, da hrepenijo tisti, ki so šli skozi tišino in občutili njen mir ter obdržali njeno moč, da bi šel tudi ti skoznjo. - Nudi svojo pomoč manj močnim rokam, katere zadržujejo moči teme, da bi dosegle popolno zmago. Potem vstopiš v občestvo vesolja, ki prinaša velik napor in globoko bol, pa tudi sijajno in vedno večjo blaženo radost.

Luč na pot

Te besede mojstra modrosti so namenjene tistim, ki skušajo služiti Bogu, človeku, ali pa kakemu idealu. Tako očarljivo življenje čaka vsakega moža in vsako ženo plemenitega mišljenja in čistega navdušenja. To vedo tisti, ki so postali učenci. Ta očaranost ne izvira iz užitkov, iz izpolnitve naših sanj, marveč iz nenehnega prizadevanja za najplemenitejšo nalogo, ki si jo more predstavljati človeška domišlija. Tiste, ki so razstrgali tančico sebičnosti, ki jih je obdajala, in zagledali nekaj skrite svetlobe in nekaj skritega delovanja, navdušuje vedenje, da morajo biti, gledajoč navzgor in videč Boga, Njegovi glasniki; gledajoč navzdol in videč gorje in nevednost človeštva vedo, da je v njih rokah moč, da oboje človeštvu zmanjšajo. Gledajoč okoli po naravi pa vedo, da morajo postati zanjo preroki; in gledajoč vase, vedo, da gori tam luč, ki vodi ljudi iz teme smrti v novi dan.

O indijskih rishijih, o tistih, ki gledajo nebeške vizije, je bilo rečeno: "N'an-yah panthah vidyate yanaya - nobena druga pot ni hodna." Za tiste, ki so videli, kaj dela Logos, s tem pa, kaj Logos je, za tiste zares "ni nobena druga pot hodna." Pot je polna naporov, polna odpovedi upom in sanjam ter polna truda. In vendar so dnevi in noči tistega, ki gre po tej poti, prežeti z najvišjim navdušenjem, ki navdihuje z novimi upi in sanjami. Pot je napolnjena z blaženo radostjo priborjenega spoznanja in mojstrstva. V neki knjigi okultnih predpisov je rečeno: "Ko stopimo na pot, položimo svoje srce na križ; ko postaneta srce in križ eno, je cilj dosežen." Cilj je poveličanje. K temu poveličanju nas kliče Bog. Iti tja, kamor nas kliče On, pa pomeni, odkriti tisto, kar še nikoli ni bilo razodeto.

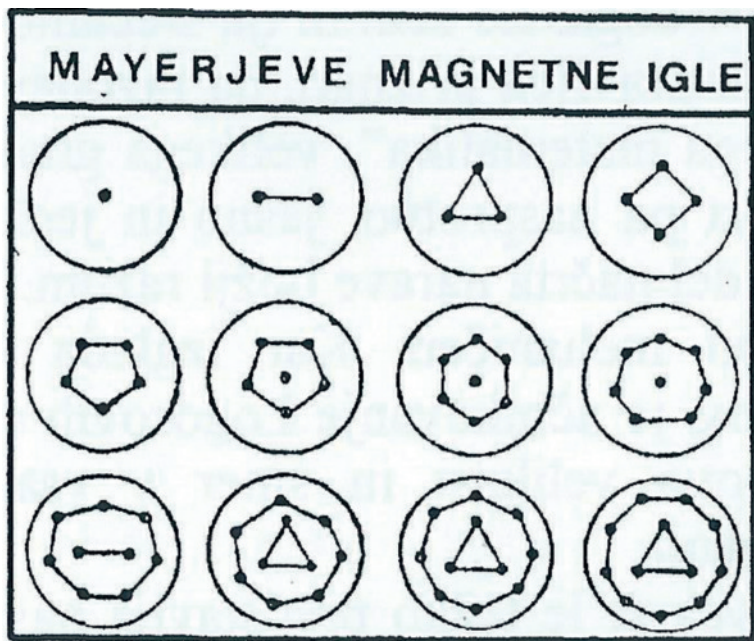
XVI. poglavje

BOŽJI NAČRT RAZVOJA

Platonu se pripisuje nek pomemben izrek, in sicer: “Bog geometrizira.” V tem izreku je veliko oznanjanje božje modrosti, da živi bog vesolja, in da je vsa priroda njegovo načrtno stvarstvo. Moderna znanost, s svojim nakom o razvoju, priznava “namen narave;” toda za znanstvenika je ta namen le rezultat mehanične igre naravnih sil, ki nikakor ne utemeljuje vere v boga. Le sem in tja srečamo kakega znanstvenika, ki je pripravljen priznati, da razodeva zgradba vesolja duh “čistega matematika,” velikega graditelja vesolja. Prastara modrost pa nasprotno, jasno in jedrnato oznanja, da odseva vsak del načrta narave božji razum. Ta božji načrt je razvoj, ki ni mehaničen. Kar izgleda kot “slučajno snidenje” atomov, je učinkovanje Logosovih sil. On je tisti, ki določa njihovo velikost in smer v vsakem trenutku njihovega delovanja.

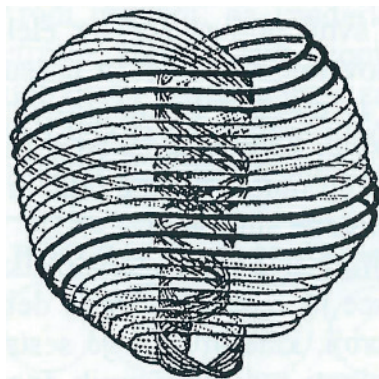
Moderni človek si le težko predstavlja naše osončje kot živo bitje. Pa vendar je tako. Obseg prostora, katerega središče je sonce, in ki sega v daljavo, onstran Plutona in planeta X, je Logosovo fizično telo. Njegova volja ravna vse dejavnosti v tem neizmernem prostoru. Veličina tega uma se odmika

vsaki človeški predstavljalnosti. Le sem in tja, ko opazujemo stvarstvo, se nam malo posveti njegova čudovitost. Našemu srcu se dozdeva ta duh kot neskončna ljubezen, naša predstavljalnost ga vidi kot neskončno lepoto, našemu razumu pa se razodeva njegovo delovanje v prirodi kot očarljiv geometrični načrt. Dokler naš mali razum ne bo dosegel njegovega velikega, ne bomo vedeli zakaj bog geometrizira. Mi lahko le gledamo in premišljujemo o tem, kar smo videli. Kar smo opazili, je red, ritem in lepota. V fizični materiji deluje neka sila, ki je dozdevno njena korenika. To je električna. Trenutno (pisano leta 1921) še nihče ne ve, kaj je električna. Nihče tudi ne ve, kaj je magnetizem, sila, ki jo povzroča električna. Čeprav sta nam ti dve sili po svoji prirodi neznani, pa vendarle vemo, da se, če učinkuje magnetizem, takoj pojavi geometrična figura. Če se magnetične igle navpično zapikijo v zamaške, ki plavajo na vodi, in če nad iglami pa držimo močan elektromagnet, potem nastanejo rezultati, kakršne ponazarja slika 122.

Slika 122

Če plava le ena igla, se ta postavi pod magnet, in če se doda še en zamašek z navpično iglo, se postavita drug ob drugega. Trije zamaški tvorijo trikot igel, štirje kvadrat, pet peterokotnik, šest pa peterokotnik z eno iglo na sredi, itd. Poizkus je obsegal 52 igel. Pri 51-ih iglah nastanejo krogi, ki imajo 6, 11, 14, 19 igel in eno iglo v sredini. Pri 52-ih iglah se tvorijo enaki krogi, toda v sredi sta dve in ne ena igla. Zakaj se razvrstijo magnetne igle po teh geometričnih figurah? Je pač božji načrt, da se izraža magnetizem tako. Vsaka stvar mora opraviti delo, ki je določeno v tem načrtu. Že pri tem prvem primeru fizičnih sil sta v igri število in geometrija. To je učil Pitagora, ko je dejal, da je podlaga zgradbe vesolja "število." Kamorkoli pogledamo, povsod se nam pokaže geometrična ureditev. In ker pomeni ritem v grajenju in gibanju muziko, vesolje pri izvajanju svojih nalog muzicira. Na svoji poti skozi eter elektroni ustvarjajo valove. Toda njihov ton ni zaznaven ušesu povprečne jasnoslišnosti. Zvok in njegovo harmonijo ustvarja zemlja na svoji poti okoli sonca, ko brzi skozi eter. Vsak planet, vidni ali nevidni, ima svojo noto. "Godba sfer" ni fantazija, marveč trezna resničnost. Je simfonija. Oglejmo si najfinejši fizični atom (slika 123). Krepko utripajoče, živo srce je. S svojimi tremi debelejšimi in sedmimi tanjšimi zavoji, katerih vsak je sestavljen iz sedmih skupin spiril, je hkrati tudi pretvornik energije. Spirale in spirile so temelj njegove zgradbe, kajti atom je preračunan za delo.

Slika 123

Skozi tri močnejše zavoje se pretakajo tokovi različnih elektrik in sedem tanjših so nihanja na valovih etra - zvok, svetloba, vročina, itd. - vsi kažejo sedem spektralnih barv, ustvarjajo sedem tonov naravne tonske lestvice in se mnogovrstno odzivajo na fizične nihaje. Čudovito lepo in blesteče se ne-prestano gibajo kot bliskajoča se, pojoča, utripajoča telesa.

Atom ima, kolikor je bilo moč razvideti iz opazovanja, tri lastna gibanja, ki so popolnoma neodvisna od katerih koli zunanjih premikanj. Nenehno se, kakor vrtalka, vrti okoli svoje osi; os dela majhen krog, poleg tega pa ima atom enakomeren utrip, raztezanje in krčenje, kakor utrip srca. Če ga zadene neka zunanja sila, pleše sem in tja, se vrže daleč z ene strani na drugo in dela najbolj presenetljive in hitre gibe. Toda lastna tri gibanja se pri tem brez prestanka nadaljujejo. Če niha kot celota po neki valovni meri, ki ustreza eni od sedmih barv, potem zablesti spirala, ki pripada tisti barvi (Iz *Okultne kemije*, ki sta jo spisala A. Besant in C. W. Leadbeater.).

Zakaj ima atom to nenavadno obliko, toliko gibanj in nalog? Ker je tak božji načrt zanj. Logos pričakuje tudi od njegovega drobnega življenja sodelovanja in njegovi zastopniki urijo atom v izpolnjevanju te naloge od vekomaj do vekomaj. Če bodo ljudje pripravljeni izpolnjevati svoje dolžnosti v polnem obsegu, potem se bosta atom in človek združila za skupno delo s tako obilico moči, ki sedaj ni mogoča.

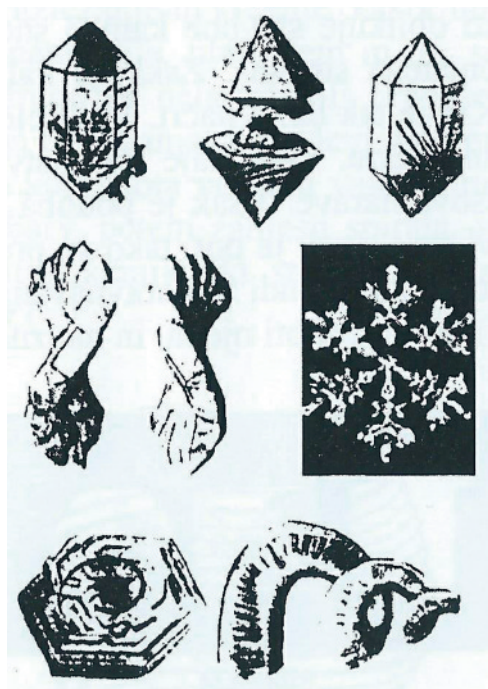
Če opazujemo oblike kemičnih elementov, zbujejo posebno pozornost njihov red, ritem in lepota (glej X. poglavje: "Razvoj snovi in sile"). Pet platonskih teles (slika 124) nam da pet gradbenih osi za vse elemente. Zares, bog geometrizira, ko oblikuje stavbne kamne snovi, ki naj služijo zgradbi sončnega sistema. Zakaj je kalcij četverec in fosfor kocka? Ker je tak božji načrt. Vsak element ima svoj delež v velikem načrtu, vsak daje vesoljstvu svoje lastno razodetje Logosove narave. Vsak je podoba neizčrpane obilice božjega življenja, vsak je pot, tako za prevod sil tistega življenja na zemljo, kakor tudi za naravnavanje odgovora, ki ga daje priroda navzgor, proti njemu in navznotraj.

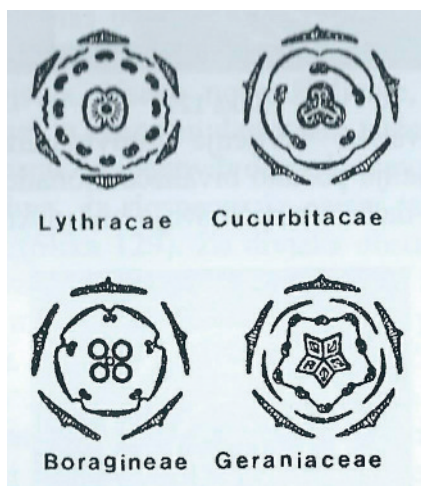
Slika 124

Kdo od opazovalcev molekularnega sveta ni opazil pri ogledovanju rudnin, kako tudi kristali dovršeno odkrivajo geometrični načrt. Natančnost njihovih kotov je često popolnejša, kakor bi jo mogle doseči merilne priprave, napravljene od človeške roke z največjo natančnostjo. Življenje v mineralu gradi oglata telesa, ki so vzor somernosti in lepote, iz njih pa zopet krivoploska telesa. Vedno znova se lahko čudimo iznajditelskemu duhu rudnine, ko ureja drobne kremenove kristale in druge minerale v spiralnih zavojih (slika 125). Razodevanje življenja v kraljestvu rudnin je povečevanje božjega uma, ki misli v številih, in ki odeva spojine elementov vedno v obliko reda, lepote in ritma. Vsaka rudnina izvaja načrt, določen ji od boga, in svet kristalov je ogledalo tistih geometričnih zakonov božjega uma, ki jih umetnik sluti, matematik pa izpelje.

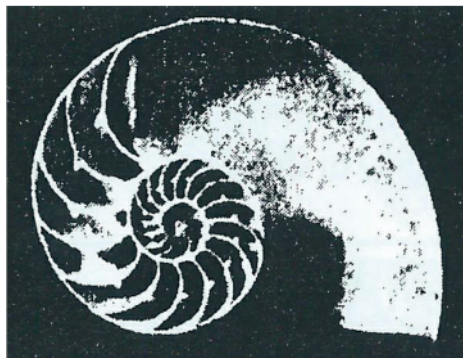
Če se izraža Logosovo življenje v bolj gibkih snovnih oblikah, postajata ritem in godba z vsako višjo stopnjo mnogovrstnejša. Vsaka rastlina je zgrajena ritmično, mesto lista na vejici in veje na deblu je določeno po geometričnih in umetniških zakonih. Če ogledujemo cvetice, se zdi vsaka od njih, ker je zgrajena po nekem številu, kakor zvok v lestvici tonov. Pri ogledovanju čaše in cvetličnega lista, prašnikov in plodnice, se pojavi pred nami pri vsaki cvetici geometrija rudninskega življenja v novih spremembah in sklopih, na višji stopnji - kot rastlinska skupinska duša. Bog brez dvoma geometrizira, ko gradi štiri tipe (slika 126) mošnjaka ali kobuljice, buče, kopra in geranije. Če pogledamo v življenje živalstva, nam pokažeta dve morski školjki (slika 127) nautilus pompilius in solarius, svojima lupinama (slika 128), kako dovršena je božja geometrija. Kako jasno vidimo lepoto. Vprašamo

Slika 125

Slika 126

Slika 127

Slika 128

se, po katerih matematičnih zakonih so zgrajene te obline in zavoji, in po kateri tehniki so oblikovani notranji predeli. Očitno je na delu velik matematik in njegova misel je polna ritma in melodije.

V vseh naštetih bitjih živalskega kraljestva bog geometrizarja kakor v rastlini in rudnini. Njegova geometrija pa ni tako očitna, ker se žival premika. In vendar ponazarja premik vsake mišice zakone ritmičnega gibanja. Žival ima višjo lepoto od rastline ali rudnine. Vse oblike živalstva označuje lepota udov in gibanje, katerih komplicirani ritem je le težko opisati. V vsaki obliki bog geometrizarja in jo uči nalog svojega načrta.

Božji načrt razvoja se tako izvrši v vsakem redu stvarstva, od atoma do živali. Nato se živalsko življenje individualizira, da bi v človeškem življenju postalo bivališče monade, sina božjega, ki je šel na pot, da bi uresničil svojo božanskost. Celo človekovo življenje bi moglo postati, če bi le vedel kako ga je treba živeti, skladje misli, občutkov in dejanj; življenje, ki se uteleša v vidnih in nevidnih svetovih, v oblikah, ki postajajo lepše in lepše. Saj se potem odpre vsak atom in vsaka celica njegovih teles, da žrtvuje svojo ljubezen za red, ritem in lepoto, da napravi svoje življenje za melodijo v večni simfoniji Logosa. Kajti mi muziciramo, kamor koli gremo, z vsemi svojimi telesi, s fizičnim, astralnim, mentalnim in kavzalnim telesom. Ali krepimo in jačamo velike akorde, ki jih udarja Logos, in snujemo iz njih lastno melo-

dijo, ali pa kvarimo godbo prirode in stvarjamo neubranosti, ki se odbijajo in delajo zmedo v melodijah, ki si jih prizadevajo snovati drugi, ki so boljši od nas. Za človeka obstaja božji načrt v razvoju njegovega dremajočega božanstva. Zato nas pošlje Logos iz sebe proč, da živimo svoja posebna življenja, vezani na kolo rojstva in smrti in ponovnega rojstva. Vsako novo življenje, oziroma vsako novo utelešenje, je kakor en dan v šoli večnega življenja. V njej se poučevani od njegovih odposlancev, učimo znanj, ki so nam potrebna, da dospemo iz enega razreda v naslednjega, višjega (slika 129). Za divjaka obstaja božji načrt v sebičnosti, v vztrajnem: “Jaz hočem imeti,” kar mu krepí samozavest. Po mnogih življenjih kot divjak, pa se božji načrt zanj spremeni. Naloga, ki se jo mora naučiti, postane: nič več “jaz.” Ko deli z drugimi in ne zahteva več vsega zase, mora sodelovati z Logosom, se spreminjati in doseči višjo stopnjo. Po tej stopnji izobrazbe pride naslednja stopnja, ko se mora poduhoviti.

ŠOLA VEČNEGA ŽIVLJENJA	
STADIJ	MOTIV DELOVANJA
MOJSTER	Ne jaz, ampak Oče
UČENEC	V Njegovem Imenu
DUHOVNI ČLOVEK	Rad bi vam pomagal
CIVILIZIRAN ČLOVEK	Dovolite nam sodelovati
DIVJAK	To hočem

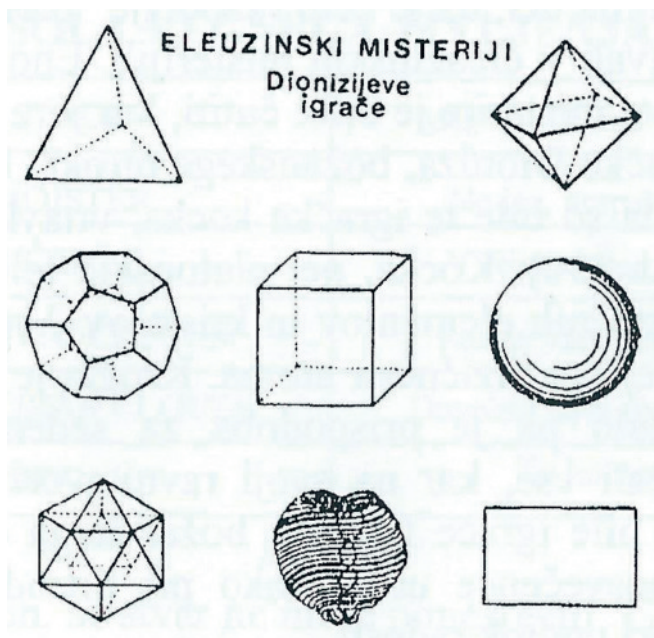
Slika 129

Osnovno vodilo njegovega življenja postane: so-nositi bremena drugih. “Hočem ti pomagati,” tako govori božji načrt v srcu človeka, ki stremi po poduhovljenju, ki ima torej spiritualne aspiracije. Božji načrt učenca je, da skuša živeti v imenu svojega mojstra in postajati dan za dnem plemenitejši upravnik in bolj svet razdeljevalec blagoslovov, ki jih priklíče njegov moj-

ster. Na zadnji stopnji, na stopnji mojstra modrosti, je božji načrt dovršen. Duša živi v nepopisni enosti človeka in boga. Vzpodbuda za delovanje je sedaj: "Ne moja, marveč očetova volja naj se zgodi!" Le mojster lahko ve, kaj so menili modri, ko so dejali: "Jaz sem samost," in kaj je menil Kristus, ko je vzkliknil: "Jaz in moj oče sva eno." Čudež pa, ki ga vsak trenutek doživlja mojster modrosti, je božji načrt z a v s e ljudi, tako za divjaka kot kulturnega človeka, kot za poduhovljenca in učenca. Izvajal ga bo ob pravem času in pridobil za sodelovanje vse, tako grešnike kakor svetnike. Bog se je žrtvoval le v ta namen, da bi veselje oblikoval za naš dom in za našo rast. Kjer stvarja on, se stvar ne more ponesrečiti. Če sodelujemo pri njegovem delu, nas prevzame občutek nesmrtnosti in mojstrstva.

Božji načrt ni, kakor se nam včasih zdi, zaporednost nadlog in bolesi, ni nespravljava usoda, ki naloži človeku za vsako samo-pripravljeno veselje mnogo gorja. Za otroka, ki skuša hoditi, predstavlja napor, ko podvzema prve korake, razburjenje. Če pa vidi pred seboj smehljajoči se obraz matere, ki ga vzpodbujata, potem pomeni telesni napor le malo v primerjavi s srečo, da bo prispel v njeno ljubeče naročje. In tako je z vsem življenjem. Če je življenje z enega vidika napor, ki se nikoli ne konča, je z drugega vidika vesela igra. Je velika igra, ki jo igra z nami Logos. Pravilo igre pa je zakon pravičnosti.

Veselje, ki je podtok prirodnih potekov, mora vsakdo občutiti iz lastne izkušnje. Mnogo življenj mora preiti, preden je kljub vsemu trpljenju mogoče reči, da je ljubezen izpolnitev postave. Razvoj vsakogar je toliko časa nepopoln, dokler sam ne dožene, da sta srce vseh stvari ljubezen in radost, in da je celo žaloigra razvoja le začasen pojav. Eden misterijskih naukov preteklosti pravi, da je delo igra veselja. Hindujska religija uči, da je celo razodetje "ples Šhive." Isti nauk so predavali v eleuzinskih misterijih. Eno od izkustev posvečenca v te misterije je bilo: čutiti, kar je v sveti košari. To so bile igračke Dioniza, božanskega otroka. Izročilo nam pripoveduje, da so bile te igračke kocka, vrtavka, krogla in ogledalo (slika 130). Kocka, pet platonskih teles, ki dajejo osi za rast kemičnih elementov in kristalov. Vrtavka

Slika 130

je bila podoba najfinejšega fizičnega atoma. Krogla je bila podoba zemlje, ogledalo pa je prisposoda za sedem ravni, na katerih se zrcali vse, kar na svoji ravni tvori in oblikuje Logos. To so bile igrāče Logosa, božanskega otroka. In v Eleuzini so posvečence učili, kako pri prirodnih potekih občutiti globoki podtok radosti.

Vsa načela teozofije, ki smo jih doslej razložili v tem delu, so povzeta na sliki 131. Po tej sliki obstoja šest principov evolucije. Prvo in zadnjo vodilno načelo je ključ vsega, kar se dogaja okoli nas: da je vse zavest, in sicer božja zavest, in da, kjerkoli se razodeva božanska manifestacija, ne obstaja neki več ali manj. Kjerkoli je on, se nahaja v svoji popolnosti.

Doslej smo opazovali božji načrt v glavnem s stališča človeka kot posameznika in s stališča enosti. Le sem in tja smo ujeli kak drobec načrta v njegovem večjem pomenu. Edino, kar nam še preostane, je to, da poskušamo pogledati na načrt kot celoto. Če bi le mogli prekoračiti meje vseh ravni

PRINCIPI EVOLUCIJE

- 1 - Božja zavest se zastre v življenje in snov.
- 2 - Oblike umirajo, da sproti življenje, ki se vraža v bolj obliki.
- 3 - Gradnja je v vseh oblikah, v vidnih in nevidnih, geometrična.
- 4 - Vse je zgrajeno po vzoru pratipov.
- 5 - S sebičnostjo človek krepi svojo središče, izžareva pa iz svojega središča samožrtvovanjem.
- 6 - Božje življenje prešinja vse - rudnino, rastlino, žival, človeka, Angela - niti več niti manj, kot nekaj popolnoma Božjega.

Slika 131

naše zemeljske krogle, potem bi mogli pregledati Logosovo delo v celotnem osončju. Tisti, ki so sposobni pregledati to delo v celoti, pravijo, da je mogoče z višjih ravni sončni sistem videti kakor čudovito kozmično cvetico, z mnogimi cvetnimi listi in barvami, z velikim zlatim žigom, soncem, ki je srce cvetice.

Vseh sedem planetarnih Logosov prešinja s svojim vplivom ves sistem, in snov, kateri vtisne svoj vpliv eden teh sedmih, tvori v prostoru velik elipsoid, katerega veliko žarišče je sonce, malo pa planet planetarnega Logosa. Ti vplivni elipsoidi menjujejo medsebojne odnose. Te menjave deloma kažejo položaji planetov planetnih Logosov, torej položaji planetov, kakor jih vidimo mi v osončju. Sončni sistem se nam tako kaže, ko deluje v njem sončni Logos s svojimi sedmimi pomočniki, planetarnimi Logosi, kot velik cvet z sedmimi listi in z velikim žarečim zlatim srcem v sredi. (Podrobnejši popis je v knjigi C. W. Leadbeatra *Notranje življenje*, I. snopič, poglavje Simbologija). Kdor se more povzpeti do tega gledanja Logosovega delovanja, ne more nikoli več imeti niti sence dvoma glede njegove ljubezni, moči in lepote. Vsako spoznanje resnice, pridobljeno bodisi po religiji ali filozofiji, po znanosti ali umetnosti, po ljubezni do bližnjega ali po služenju, vodi dušo korak bliže k cilju, k življenju in bivanju s polno zavestjo in z neskončno radostjo v Logosu našega osončja.

SKLEPNE MISLI

Ta kratki pregled nam je pokazal, kaj pravi prastara modrost o človeku in njegovem namenu, o naravi in njenem oznanilu in o bogu ter njegovem delu. Nobena filozofija ne doseže v svojem idealizmu, veselem upanju in v vse obsegajoči dobroti teozofije. Ta intelektu razodeva tako osupljivo in presenetljivo panoramo delovanja življenja v vidnih in nevidnih svetovih, da je človekov razum najprej omamljen, potem pa prevzet od te očarljive lepote. Predvsem ta prastara modrost ne tipa negotovo naokoli, marveč oznanja s poroštvom - da so to večna dejstva prirode. Tako pravijo učitelji modrosti, ki nas pozivajo k idealnemu življenju, kajti za uvidevne može in žene, ki hočejo živeti v luči resnice in ne pod gospodstvom zmote, ni drugega življenja. Nemara bo iskalec, če bo našel v teozofiji dozdevne dogme, vprašal, kako more sam skusiti, da je vse to res?

Videnje je mnogovrstno - to, kar poročajo čuti, kar zaznava razum, kar si predstavlja srce in kar ve intuicija. Eno ali drugo od tega, ali pa vse to, so za človeka pota k resnici, na podlagi njegove nadarjenosti. Saj nismo vsi enaki in vrednost sveta ter njegovih dogodkov je za vsakogar od nas različna po tem, kaj pričakujemo od življenja. Človekov pogled na življenje določata njegova glava in srce. In tisto, kar je morda za enega dejstvo, je lahko za

drugega zabloda, a dokaz resnice je za vse isti. Resnica primera. Neko dejstvo narave more, če ga uvidimo pošteno in jasno, napotiti ostalo naše bistvo, da ravnamo skladno z njim. Sila dejstva lahko učinkuje hitro ali počasi. Toda njegovo golo bivanje učinkuje z močjo, kateri se um ne more upirati. Če je torej tisto, kar je um zagledal, spoznanje resnice in ne blodnja, potem raste spoznanje dan za dnem in odkriva vedno širša obzorja. Lahko dvomi, toda tudi milijon dvomov ne more ovreči resnice. Duša, ki meni, da je dojela resnico, se lahko potrpežljivo bori dalje in premaga dvom za dvomom.

Če je so resnice teozofije dejstvo narave, potem se bodo sčasoma same izkazale za vsakogar kot take. Prej ali slej se morajo vključiti v mišljenje vsakega človeka, če naj zares misli skladno z vsemi dejstvi. Brž ko bo človek razvil lastnosti, ki so potrebne za gledanje, bo lahko videl resnice eno za drugo. Toda vsakomur od nas ni dano, da bi na sedanji stopnji omejitve videl vse, od atoma do sončnega sestava, kako izvršuje Logosovo voljo. Z rastjo zavesti in s pridobivanjem sposobnosti za sposobnostjo, bo mogoče gledati več in več dejstev. Od dejstev, katerim smo najprej le verjeli, bo mogoče nekoč neposredno videti eno za drugim in ugotoviti njih neizpodbitno resničnost. Mi vsi bomo dosegli to neposredno gledanje. Seveda pa bo popolno gledanje pridobljeno šele tedaj, ko bo duša postala mojster modrosti.

Dotlej pa vsaj ravnajmo v luči tistega spoznanja resnice, ki ga imamo. Če le hočemo spoznati, da niso sredstva za gledanje (zrenje, videnje) le naši čuti in razum, marveč tudi hrepenenje, moč domišljije, naša prečiščena ljubezen in naša požrtvovalnost, potem se bo resnica zlivala v našo naravo z mnogih strani, katerim se sedaj še zapiramo. Življenje je preveliko, da bi ga mogli spoznati le z enim orodjem spoznanja, z umom. Um je zelo uporabno orodje za poročanje, zelo omejeno pa za zrenje.

Za iskalcem, ki hoče posamezno preskusiti resnice teozofije, ni zaneslivejše poti od izvrševanja ene velike resnice, ki jo je zelo lahko sprejeti; to je resnica bratstva. Vsakdo naj bi mislil na to, da je vsak drug človek njemu enak, da se pretaka skozi oba isto življenje prirode; da je tisto kar je težko zanj, težko tudi za drugega. Ko gleda svojega soseda naj si reče: "To sam jaz, v neki do-

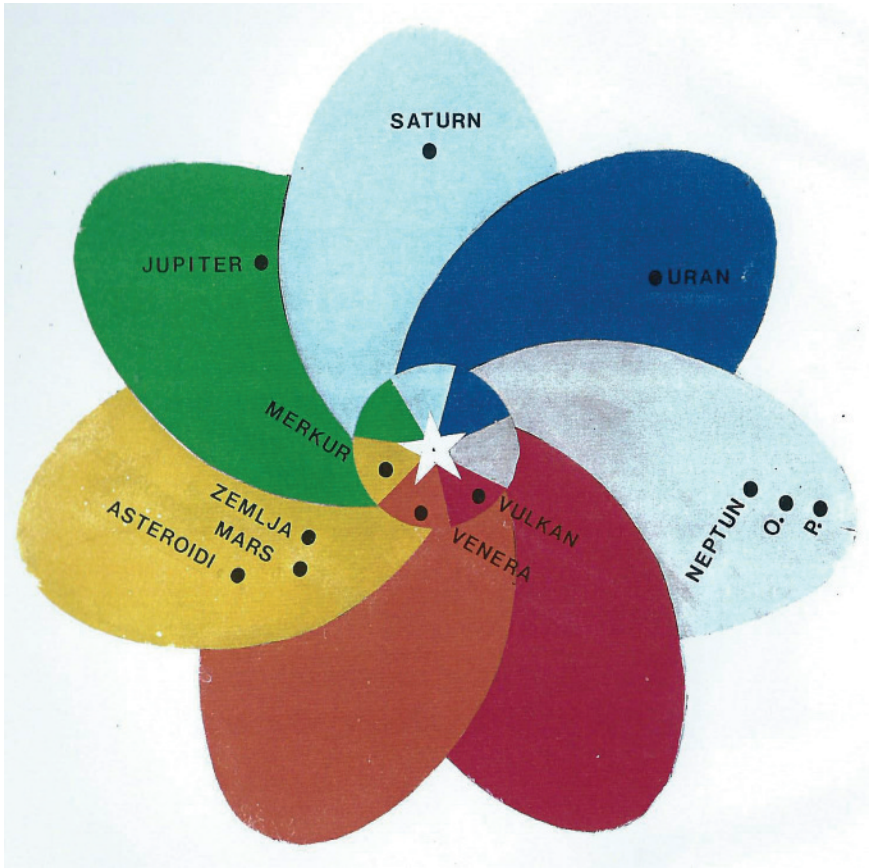
slej neznani mi pojavi.” S potrpežljivostjo naj študira svoj tajanstveni del, ki je izven njega. Opazuje naj, če ne bo, ko bo zrastel v usmiljenju in prizanesljivosti, na nerazložljiv način prisiljen odkriti o človeku in bogu resnice, katerih se ni zavedal. Ravnanje polno ljubezni je način delovanja božanske modrosti; kdor ravna z ljubeznijo, mora neizogibno doseči modrost.

To je najzaneslivejša pot preizkušnje, ali so resnice teozofije stvarnosti, ali pa le lepe sanje filozofa. Kdor ne more verjeti v vse nauke teozofije, naj skuša po njih vsaj ravnati. Ugotovil bo, da teozofija pomeni, oziroma opisuje, čudovito resničnost. In če ve in z vsakim vlaknom svojega bistva spoznava, da je vse - njegova vzvišena ljubezen in njegov najvišji duh žrtvovanja, njegova najpopolnejša vera in njegova popolna predanost - ta resničnost; in da je ta v njem, in da zanj izven nje ni bivanja, potem bo našel v sebi orodje spoznanja, s katerim bo sam odkril vse. Resnica boga je v človekovi naravi; ni mu tuja, saj je spremljevalka vseh njegovih sanj. Ker je človek božanski, je modrost njegov dedni delež. Da, ne le modrost, marveč tudi moč, da trpi, pretrpi in zmaga. Ta občutek zmage, ki prinaša višek vse sreče, je dar, ki ga podeljuje prastara modrost vsem, ki se ji posvetijo.

Teozofsko društvo je mednarodna svetovna organizacija, ki je bila ustanovljena 17. novembra 1875. Njen glavni stan je bil kasneje prestavljen v Adyar, Madras, Indija. - Obsega okoli 50 sekcij v različnih državah sveta na vseh petih kontinentih (l. 1932). Vsaka sekcija ima na svojem državnem ali nacionalnem področju še svoje krajevne organizacije. Pripadajo ji ljudje najrazličnejših veroizpovedi, ki iščejo resnico, in ki streme po tem, da bi širili duh bratstva ter da bi služili človeštvu.

Moto Družbe je: Ni religije nad resnico. Cilji Družbe so:

1. Oblikovati jedro občega človeškega bratstva, ne glede na razliko v rasi, veri, spolu, družbenem razredu ali barvi.
2. Spodbujati primerjalni študij religij, filozofij in znanosti.
3. Raziskovati nerazložene zakone narave in latentne sile v človeku.

Sončni sistem kot cvet

CURUPPUMULLAGE

JINARAJADASA se je rodil leta 1875 na Ceylonu sinhalskim budističnim staršem. Ko je bil star trinajst let je srečal C. W. Leadbeatra, ki je bil takrat na Ceylonu in kot Olcottov zastopnik nadziral delo budističnega Teozofskega društva in izobraževalno gibanje, za katerega je bil odgovoren. Po nenavadni izkušnji je Jinarajadasa odšel z g. Leadbeatrom v Anglijo, kjer je ta skrbel zanj in za Sinnettovega sina. Tam je srečal tudi Madam Blavatsky.

Leta 1896 se je Jinarajadasa vpisal na St. John's College v Cambridgeu in štiri leta pozneje diplomiral iz orientalskih jezikov. Študiral je tudi pravo.

Nato se je vrnil na Ceylon, kjer je postal predstojnik Buddhist Ananda College v Colombu, ki ga je ustanovil g. Leadbeater. A se je kmalu vrnil v Evropo in nadaljeval študij na univerzi v Pavii, v Italiji. Ker je že znal francosko, je kmalu izpopolnil še italijanščino in kasneje španščino ter portugalščino, jezika, ki sta mu kasneje prišla še kako prav, ko je obiskoval Latinsko Ameriko. G. Jinarajadasove poti – potoval je največ med vsemi predsedniki - so ga popeljale večkrat po Indiji, v Burmo, večino Evropskih dežel, na Javo, v Avstralijo, na Novo Zelandijo, v Z. D. Amerike, Srednjo in Južno Ameriko, Britansko otočje, Mehiko, Kanado, Kubo, Puerto Rico, Ceylon, Japonsko, Singapur, Hong Kong, Saigon, itd. Mnoge države je obiskal večkrat ter vedno opozarjal na nujnost predanega služenja ali 'dela' za Teozofijo.

Ko je leta 1945 umrl dr. Arundale, je bil g. Jinarajadasa izvoljen za predsednika in na tem mestu, navkljub slabemu zdravju, nadaljeval s svojim neumornim delom za društvo, katerega zgodovino je izjemno dobro poznal, kar razkrivajo njegove številne knjige in članki. Kot predsednik je bil skrbnik arhivov in poskrbel, da je bilo gradivo dobro ohranjeno.

G. Jinarajadasa je napisal mnogo knjig, od katerih je med študenti najbolj priljubljena *First Principles of Theosophy*, ki je bila že večkrat revidirana in ponovno izdana ter prevedena v številne jezike. Privačno napisan niz drobnih knjižic pa je usmerjen v daljno prihodnost.

Umril je 18. Junija 1953 po zapletih s sladkorno boleznijo in težavah s srcem.